ระบบเสียงภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

โดย

นางสาวทวีพร จุลวรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาไทย

ภาควิชาภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ระบบเสียงภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

โดย
นางสาวทวีพร จุลวรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาไทย
ภาควิชาภาษาไทย
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

A PHONOLOGICAL SYSTEM OF PHITHEN DIALECT TAMBON PHITHEN, THUNG YANG DAENG DISTRICT, PATTANI PROVINCE

By

Miss Taweeporn Junlawan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

Master of Arts Program in Curriculum and Supervision

Department of Thai

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2011

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “ระบบเสียงภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ” เสนอโดย นางสาวทวีพร จุลวรรณ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

…….....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ธารทัศนวงศ์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์สุวัฒนา เลี่ยมประวัติ

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สำเนียงงาม)
...../...../.....

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์อรพัช บวรรักษา)
...../...../.....

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุวัฒนา เลี่ยมประวัติ)
...../...../.....

52202216 : สาขาวิชาภาษาไทย
คำสำคัญ : ภาษาพิเทน/ระบบเสียง

ทวีพร จุลวรรณ : ระบบเสียงภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : รศ.สุวัฒนา เลี่ยมประวัติ. 184 หน้า.

วิทยานิพนธ์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระบบเสียงภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี การศึกษาใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยนำคำศัพท์พื้นฐานสอบถามผู้บอกภาษา และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ จากนั้นใช้แบบทดสอบเสียงวรรณยุกต์ของวิลเลียม เจ เก็ดนีย์ วิเคราะห์หาหน่วยเสียง วรรณยุกต์ ศึกษาโครงสร้างพยางค์และนำข้อมูลที่ศึกษาไปเปรียบเทียบกับระบบเสียงภาษาตากใบ ภาษาสะกอม และภาษาถิ่นใต้ปัตตานีที่ได้มีผู้วิจัยไว้แล้ว

ผลการศึกษาพบว่า ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว 22 หน่วยเสียง หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ 14 หน่วยเสียง ปรากฏเป็นเสียงพยัญชนะท้ายได้ 9 หน่วยเสียง หน่วยเสียงสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง หน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียง หน่วยเสียงวรรณยุกต์มี 6 หน่วยเสียง และมีการแตกตัวเป็น 3 ทาง ลักษณะโครงสร้างพยางค์ของคำในภาษาพิเทนแบ่งออกเป็น 5 แบบ คือ โครงสร้างคำ 1 พยางค์ โครงสร้างคำ 2 พยางค์ โครงสร้างคำ 3 พยางค์ โครงสร้างคำ 4 พยางค์ และโครงสร้างคำ 5 พยางค์ จากการเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานีกับภาษาตากใบ ภาษาสะกอม และภาษาถิ่นใต้ปัตตานีสรุปได้ว่าภาษาพิเทนไม่ได้จัดเป็นภาษาถิ่นย่อยของภาษาตากใบ ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

ภาควิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ลายมือชื่อนักศึกษา..... ปีการศึกษา 2554
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ .....

52202216 : MAJOR : (THAI)
KEY WORD : PHITHEN/PHONOLOGICAL SYSTEM

TAWEEPORN JUNLAWAN : A PHONOLOGICAL SYSTEM OF PHITHEN DIALECT TAMBON PHITHEN, THUNG YANG DAENG DISTRICT, PATTANI PROVINCE. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. SUWATTANA LIAMPRAWAT. 184 pp.

This thesis aims to study the phonological system of Phithen Dialect in Tambon Phithen, Thung yang daeng District, Pattani Province. Data for the analysis are interviews with informants based on a set of basic words in their dialect. The consonants, vowels, tones and syllable structure are analyzed based on the minimal pair method and William J. Gedney's tone box. Subsequently, tones and syllable structure are analyzed and compared with the phonological system of the Tak-Bai Language. Sa-kom Language and southern dialect (Pattani).

The results indicate that in Phithen Dialect in Tambon Phithen, Thung yang daeng District, Pattani Province, there are 22 consonant phonemes occurring at an initial position, 14 consonant clusters and 9 consonant phonemes occurring at final position. With respect to the vowels, there are 18 monothongs, 3 diphthongs. Furthermore, 6 tones with three – way split are found. Regarding the structure of words, there are 5 patterns : monosyllabic, disyllabic, trisyllabic, tetrasyllabic and pentasyllabic. A comparison of Phithen Dialect in Tambon Phithen, Thung Yang Daeng District, Pattani Province with Tak-Bai Language indicates that it is not a sub-dialect of TaK Bai. Sa-kom Language and southern dialect (Pattani).

Department of Thai
Graduate School, Silpakorn University
Student's signature .....
Academic Year 2011
Thesis Advisor's signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์สุวัฒนา เลี่ยมประวัติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่สละเวลาให้คำแนะนำตรวจและแก้ไขข้อบกพร่องในการเขียนวิทยานิพนธ์ตลอดจนให้กำลังใจและเชื่อมั่นในตัวผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

กราบขอบพระคุณคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านได้แก่ รองศาสตราจารย์อรพัช บวรรักษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สำเนียงงามที่กรุณาแนะนำแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่านที่ได้กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และอบรมสั่งสอนผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณอาจารย์สุพาณี วรรณาการ ที่กรุณาสละเวลาตรวจทานและแก้ไขบทคัดย่อภาษาอังกฤษให้ถูกต้องและชัดเจนยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณอาจารย์อรประพิณ กิตติเวช ที่กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับโปรแกรม Pratt สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณปลัดวิโรจน์ ศรีขวัญและพี่ๆกองร้อยอาสารักษาดินแดน จังหวัดปัตตานีที่ให้การดูแลและคุ้มครองตลอดระยะเวลาที่เดินทางไปเก็บข้อมูลภาคสนามรวมทั้งชาวบ้านตำบลพิเทนทุกท่านที่สละเวลาอันมีค่าเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับภาษาพิเทนแก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณเพื่อนๆภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกคนที่คอยเป็นกำลังใจและอยู่เคียงข้างทั้งในยามที่ผู้วิจัยมีรอยยิ้มหรือมีน้ำตา

ขอขอบคุณคุณนเรศ ชูชายที่ให้ความช่วยเหลือและรับฟังปัญหาของผู้วิจัยรวมทั้งเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอขอบคุณสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากรที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยจนสามารถทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ และน้องชายที่คอยเป็นกำลังให้ผู้วิจัยเสมอมาโดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณพ่อที่พร่ำอบรมสั่งสอน อดทนสู้งานหนักเพื่อให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียน ทุกครั้งที่ผู้วิจัยรู้สึกท้อคุณพ่อจะคอยเคียงข้าง คอยปลอบโยน และคอยเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยจนผู้วิจัยสำเร็จการศึกษา รอยยิ้มของคุณพ่อเป็นพลังอันมหาศาลให้ผู้วิจัยมีความอดทนและมีพลังในการทำวิทยานิพนธ์ ความดีงามหรือคุณประโยชน์ทั้งปวงอันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่คุณพ่อสมโภชน์ จุลวรรณ พ่อผู้เป็นพระในใจของผู้วิจัย

สารบัญ

		หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย		ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ		จ
กิตติกรรมประกาศ		ฉ
สารบัญตาราง		ฌ
สารบัญภาพประกอบ		ญ
บทที่		
1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
	สมมติฐานของการวิจัย	7
	ขอบเขตของการวิจัย	7
	วิธีดำเนินการวิจัย	7
	ข้อตกลงเบื้องต้น	11
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
	นิยามศัพท์เฉพาะ	12
	เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
	ภูมิหลังเกี่ยวกับท้องถิ่น	17
2	ระบบเสียงภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี	22
	หน่วยเสียงพยัญชนะ	22
	หน่วยเสียงสระ	41
	หน่วยเสียงวรรณยุกต์	57
3	โครงสร้างพยางค์ของคำในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี	62
	โครงสร้างคำพยางค์เดียว	63
	โครงสร้างคำสองพยางค์	65
	โครงสร้างคำสามพยางค์	67
	โครงสร้างคำสี่พยางค์	71
	โครงสร้างคำห้าพยางค์	74

บทที่

4 เปรียบเทียบระบบเสียงภาษาพิเทน ภาษาตากใบ ภาษาสะกอมและ
ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี 76
เปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์..... 77
เปรียบเทียบเสียงพยัญชนะ..... 106
เปรียบเทียบเสียงสระ 118
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 123
สรุปผล..... 123
อภิปรายผล..... 130
ข้อเสนอแนะ 135

บรรณานุกรม 136

ภาคผนวก.... 139
ภาคผนวก ก แบบทดสอบเสียงวรรณยุกต์ 139
ภาคผนวก ข รายการคำศัพท์ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง
จังหวัดปัตตานี 141
ภาคผนวก ค แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อภาษาพิเทน 181
ภาคผนวก ง ตัวอย่างการวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน
อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี โดยใช้โปรแกรม Praat..... 182

ประวัติผู้วิจัย 184

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงคำศัพท์เฉพาะถิ่นภาษาพิเทน	5
2	หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี	26
3	การปรากฏร่วมกันของหน่วยเสียงพยัญชนะต้นและหน่วยเสียงสระเท่าที่พบในภาษาพิเทน	54
4	การปรากฏร่วมกันของหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำและหน่วยเสียงสระเท่าที่พบในภาษาพิเทน	55
5	การปรากฏร่วมกันของหน่วยเสียงสระและหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายเท่าที่พบในภาษาพิเทน	56
6	การปรากฏร่วมกันของหน่วยเสียงวรรณยุกต์และชนิดของพยางค์เท่าที่พบในภาษาพิเทน	60
7	ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างพยางค์และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาพิเทน	75
8	เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวภาษาพิเทน ภาษาตากใบ 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี	106
9	เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำภาษาพิเทน ภาษาตากใบ 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี	111
10	เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายภาษาพิเทน ภาษาตากใบ 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี	114
11	เปรียบเทียบหน่วยเสียงสระภาษาพิเทน ภาษาตากใบ 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี	118
12	เปรียบเทียบคำศัพท์ที่ปรากฏใช้เฉพาะภาษาพิเทน	132

สารบัญภาพประกอบ

แผนภูมิที่		หน้า
1	แผนที่จังหวัดปัตตานี	21
2	เสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว คู่เสียงที่น่าสงสัย	22
3	หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย คู่เสียงที่น่าสงสัย	26
4	หน่วยเสียงสระเดี่ยวและสระประสม คู่เสียงที่น่าสงสัย	41
5	หน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี	57
6	เปรียบเทียบการแตกตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ภาษาตากใบ ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี	80
7	เปรียบเทียบลักษณะทางสัทศาสตร์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในช่อง A	81
8	เปรียบเทียบลักษณะทางสัทศาสตร์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในช่อง B	85
9	เปรียบเทียบลักษณะทางสัทศาสตร์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในช่อง C	89
10	เปรียบเทียบลักษณะทางสัทศาสตร์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในช่อง DL	93
11	เปรียบเทียบลักษณะทางสัทศาสตร์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในช่อง DS	97
12	การจัดกลุ่มภาษาตามจำนวนและการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์	102
13	แสดงเสียงวรรณยุกต์ในช่อง A ของภาษาพิเทน ภาษาตากใบ ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี	104
14	แสดงความแตกต่างของเสียงวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ภาษาตากใบและภาษาสะกอม	105
15	แสดงความแตกต่างของเสียงวรรณยุกต์ภาษาพิเทนและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี	105
16	แสดงหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำในภาษาพิเทน ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี	117

บทที่ 1
บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตระกูลภาษาไท* เป็นตระกูลภาษาใหญ่ตระกูลหนึ่งในเอเชีย และเป็นตระกูลภาษาที่มีผู้พูดกันแพร่หลายที่สุดในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ คือ มีผู้พูดภาษาตระกูลนี้อยู่ถึง 8 ประเทศด้วยกัน คือ ประเทศไทย จีน พม่า อินเดีย เวียดนาม เขมร ลาว และมาเลเซีย คนไทที่อยู่ในแต่ละประเทศจะแบ่งเป็นกลุ่มย่อยต่างๆและเรียกชื่อแตกต่างกันไปในแต่ละท้องที่ เช่น คนไทในรัฐฉานของประเทศพม่ามีไทลื้อ ไทใหญ่ ไทเขิน ไทยอง คนไทในรัฐอัสสัมของประเทศอินเดียมีไทคำตี่ ไทรง ไทโนรา ไทอาหม ไทอ้ายตน คนไทในประเทศเวียดนามมีไทดำ ไทขาว ไทโท้ ไทนุง คนไทในประเทศลาวมีลาว ไทพวน ผู้ไท ไทดำ ไทย้อ คนไท ประเทศกัมพูชามีลาว คนไทในประเทศมาเลเซียมีไทถิ่นใต้และไทตากใบ ในประเทศไทยนั้นมีคนไทย** 4 ภาค ได้แก่ คนไทยภาคเหนือ คนไทยภาคกลาง คนไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสาน) และคนไทยภาคใต้ นอกจากนั้นยังมีคนไทอื่นๆ เช่น ไทแสก ไทโย้ย ไทตากใบ ฯลฯ คนไทในแต่ละประเทศแม้จะมีชื่อเรียกแตกต่างกันแต่มีภาษาที่คล้ายคลึงกัน สามารถสื่อสารกันได้ อีกทั้งยังมีวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นพื้นฐานคล้ายคลึงกันอีกด้วย (เรืองเดช ปันเขื่อนขัติย์ 2531 : 1-2)

ฟัง กวย ลี (Li 1959 : 15-21) ได้แบ่งภาษาตระกูลไทเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1. ภาษาไทกลุ่มเหนือ (Northern Tai group) ได้แก่ ภาษาตระกูลไทที่พูดในมณฑลกวางสีเหนือแม่น้ำยงเจียงและแม่น้ำอิ้วเจียง ของประเทศไทย ได้แก่ภาษาไทยถิ่นเหนือ ภาษาไทยถิ่นอีสาน ภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ในมณฑลไกวเจาประเทศจีน 2. ภาษาไทกลุ่มกลาง (Central Tai group) ได้แก่ภาษาตระกูลไทที่พูดในมณฑลกวางสีบริเวณชายแดนประเทศจีนและประเทศเวียดนามตอนเหนือ
3. ภาษาไทกลุ่มตะวันตกเฉียงใต้ (Southwestern Tai group) ได้แก่ ภาษาตระกูลไทที่พูดในรัฐอัสสัมของประเทศอินเดีย รัฐฉานของประเทศพม่า เขตสิบสองปันนา มณฑลยูนนานประเทศจีน บางส่วนของประเทศเวียดนาม ส่วนใหญ่ในประเทศลาวและประเทศไทย

---

* คำว่า “ไท” หมายถึง คนไทและภาษาตระกูลไทที่พูดในประเทศอื่นๆและในประเทศไทย โดยบรรพบุรุษของผู้พูดได้อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทย

**คำว่า “ไทย” หมายถึง คนไทยซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ทั้งสี่ภาคและภาษาถิ่นทั้งสี่ของประเทศไทย ได้แก่ ภาษาไทยถิ่นเหนือ ภาษาไทยถิ่นอีสาน ภาษาไทยถิ่นกลาง และภาษาไทยถิ่นใต้

เจ มาร์วิน บราวน์ (Brown 1965 : 88 – 93) ได้ศึกษาภาษาตระกูลไทกลุ่มตะวันตกเฉียงใต้ที่ตามการแบ่งของฟัง กวย ลี โดยใช้เกณฑ์ภูมิศาสตร์ของประเทศไทย บราวน์ได้ศึกษาภาษาถิ่นที่มีผู้พูดอาศัยอยู่ในประเทศไทย โดยได้เสนอแนวคิดนี้ไว้ในวิทยานิพนธ์ปริญญาเอก เรื่อง "From Ancient Thai to Modern Dialects" ผลการศึกษาได้แบ่งภาษาออกเป็น 7 ถิ่น คือ ภาษาไทใหญ่ ภาษาไทยถิ่นเหนือ ภาษาพวน ภาษาไทยกลาง ภาษาผู้ไท ภาษาลาวหรือไทยอีสาน และภาษาไทยถิ่นใต้

ภาษาไทยถิ่นใต้ (Southern Thai) ตามการศึกษาของเจ มาร์วิน บราวน์ จัดเป็นภาษาที่ พูดกันทางภาคใต้ของประเทศไทยเมื่อใช้เกณฑ์ทางภูมิศาสตร์ บราวน์ได้แบ่งเป็น 2 ถิ่นย่อย ได้แก่ กลุ่มตากใบ คือ ภาษาไทยถิ่นใต้ที่พูดในอำเภอตากใบจังหวัดนราธิวาสใ กล้แถบชายแดนประเทศไทยและมาเลเซีย และกลุ่มปักษ์ใต้ ได้แก่ ภาษาไทยถิ่นใต้ที่พูดกันตั้งแต่จังหวัดชุมพรจนถึงนราธิวาส แบ่งเป็น 18 ถิ่นย่อยตามสำเนียงพูดในแต่ละจังหวัด (สุวัฒนา เลี่ยมประวัติ 2551 : 64)

นอกจาก เจ มาร์วิน บราวน์ ได้ศึกษาภาษาตระกูลไทโดยใช้เกณฑ์ภูมิ ศาสตร์และเกณฑ์ความสัมพันธ์ทางเชื้อสายเพื่อแบ่งภาษาไทกลุ่มตะวันตกเฉียงใต้แล้ว เจมส์ อาร์ แชมเบอร์แลน (Chamberlain 1975 : 49-66) ยังได้แบ่งกลุ่มภาษาตระกูลไทกลุ่มตะวันตกเฉียงใต้ (Southwestern group) โดยใช้เกณฑ์เสียงปฏิภาคของพยัญชนะต้นมีลม(aspirated) และเสียงพยัญชนะต้นไม่มีลม (unaspirated) เกณฑ์การแยกเสียงวรรณยุกต์ดั้งเดิมในช่อง *BCD และเกณฑ์การรวมเสียงวรรณยุกต์ในช่อง B และ DL ผลการศึกษาพบว่าเมื่อใช้เกณฑ์เสียงปฏิภาคของพยัญชนะต้นมีลม (aspirated) และไม่มีลม (unaspirated) สามารถจัดให้ภาษาไทยถิ่นใต้อยู่ในกลุ่มมีลม (PH group) คือ ภาษากลุ่มที่พยัญชนะต้นดั้งเดิมเป็นเสียงกัก ก้อง และกลายเป็นเสียงไม่ก้อง มีลม /p^h, t^h, k^h/ ในคำที่ตัวเขียนภาษาไทยมาตรฐานใช้ <พ ท ค > ภาษากลุ่มนี้จะออกเสียงเป็น /p^h, t^h, k^h/ ได้แก่ ภาษาไทยสยาม ผู้ไท ไทเหนอ พวน ลาว ไทยถิ่นใต้ เมื่อใช้เกณฑ์การแย กเสียงวรรณยุกต์ดั้งเดิมในช่อง *BCD สามารถจัดให้ภาษาไทยถิ่นใต้อยู่ในกลุ่ม *BCD 1-23-4 ได้แก่ ภาษาลาว และภาษาไทยถิ่นใต้ และเมื่อใช้เกณฑ์การรวมเสียงวรรณยุกต์ในช่อง B และ DL สามารถจัดให้ภาษาไทยถิ่นใต้อยู่ในกลุ่มB $\neq$ DL ได้แก่ ภาษาลาวและภาษาไทยถิ่นใต้

ในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทยนอกจากมีผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้ในจังหวัดต่างๆแล้วยังมีภาษาตากใบ วิจิตร ศรีสุวิทธานนท์ (2528 : 208-209, 214) ได้ศึกษาอาณาเขตของผู้พูดภาษาตากใบว่ามีอาณาเขตตั้งแต่บริเวณตอนล่างของจังหวัดปัตตานี ได้แก่ ได้แก่ อำเภอปะนาเระ อำเภอมายอ อำเภอทุ่งยางแดง อำเภอสายบุรี กิ่งอำเภอกะพ้อ และกิ่งอำเภอไม้แก่น จังหวัดนราธิวาส ทุกอำเภอ ได้แก่อำเภอบาเจาะ อำเภอรือเสาะ อำเภอยี่งอ อำเภเมือง อำเภอระแงะ อำเอภศรีสาคร อำเภอตากใบ อำเภอสุไหงปาดี กิ่งอำเภอจะแนะ กิ่งอำเภอสุคีริน อำเภอสุไหง โกลก อำเภอแว้ง ถึงรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย ลักษณะพื้นที่ทางภาษาของภาษาตากใบมี 2 ลักษณะ คือ ศูนย์กลางของภาษา (Focal Area) อยู่ที่บริเวณอำเภอตากใบ อำเภอสุไหงปาดี อำเภอสุไหงโกลก อำเภอแว้ง และเมืองโกตาบารู รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย ส่วน เขตที่กำลังปรับเปลี่ยนเพราะอิทธิพลของภาษาอื่น

(Transition Area) ได้แก่ พื้นที่ตอนบนของภาษาคือพื้นที่อำเภอทุ่งยางแดง อำเภอมายอ และอำเภอปะนาเระ

ประชาชนส่วนใหญ่ในอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานีมักพูดภาษามลายู ภาษาตากใบ และภาษาถิ่นใต้ปัตตานีปะปนกันไป แต่พื้นที่ตำบลพิเทนเป็นชุมชนเดีย วที่มีภาษาถิ่นเฉพาะตน ภาษาที่ใช้ในถิ่นนี้เรียกกันว่า “ภาษาพิเทน” เป็นภาษาที่มีผู้พูดไม่เกิน 3,000 คน ชาวพิเทนอพยพมาจากถิ่นอื่นและนับถือศาสนาพุทธเมื่อมาอาศัยอยู่ในกลุ่มชาวไทยมุสลิมจึงได้พากันเปลี่ยนไปนับถือศาสนาอิสลามทั้งหมด ปัจจุบันชาวพิเทนใช้ภาษามลายูปัตต านีในชีวิตประจำวันกันมากขึ้นและใช้ภาษาพิเทนน้อยลงเรื่อยๆ ปัจจุบันคนอายุ 50 ปีเท่านั้นจึงจะพูดภาษาพิเทนได้ คนอายุต่ำกว่านั้นจะใช้ภาษามลายูปัตตานีและภาษาไทยกรุงเทพฯที่เรียนไปจากโรงเรียน เมื่อภาษาพิเทนไม่มีการสืบทอดก็คงจะหายไปในไม่กี่ปีข้างหน้านี้

ประพนธ์ เรืองณรงค์ (2527 : 166) ได้กล่าวไว้ว่า ชาวพิเทนอพยพมาจากอยุธยาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา สมัยนั้นช้างเผือกคู่บ้านคู่เมืองสูญหายพระเจ้าแผ่นดินจึงมีพระบรมราชโองการให้ราชองครักษ์ซึ่งมีหน้าที่ดูแลรักษาช้างออกติดตาม คือพี่เณรและน้องอีก 4 คน ได้แก่ เจ้าอ่อน นางผมยาวเก้าศอก นางเลือดขาว เจ้าภา ทั้งหมดเป็นควาญช้าง ดังนั้นพี่เณรและน้องได้ออกติดตามหาช้างลงมาทางใต้และพบว่าร่องรอยของช้างได้สูญหายไปในพื้นที่ของเมืองปัตตานีซึ่งเป็นจังหวัดปัตตานีในปัจจุบัน พี่เณรและน้องไม่สามารถนำช้างกลับไปได้จึงไม่กล้าเดินทางกลับอยุธย าเพราะกลัวอาญาแผ่นดิน พี่เณรและน้องจึงได้ตั้งรกรากอยู่ในป่าทึบซึ่งปัจจุบันคือตำบลพิเทน ส่วนคำว่าพิเทน สันนิษฐานว่าน่าจะมาจากคำว่า พี่เณร ในสมัยก่อน

พิเทนเดิมเป็นตำบลหนึ่งขึ้นอยู่กับอำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี ต่อมา พ.ศ. 2520 กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศให้แบ่งท้องที่อำเภอมายอบางส่วนจัดตั้งเป็นอำเภอใหม่ชื่ออำเภอทุ่งยางแดง ประกอบด้วย 4 ตำบล คือ ตำบลพิเทน ตำบลน้ำดำ ตำบลปากู และตำบลตะโละแมะนา เอกลักษณ์ของตำบลพิเทน คือ ภาษาถิ่นซึ่งเป็นภาษาที่ใช้เฉพาะในท้องที่ ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานีเท่านั้น มีสำเนียงการพูดที่เป็นเอกลักษณ์หรือมีคำศัพท์บางคำที่ผสมระหว่างภาษาถิ่นใต้ปัตตานีกับคำราชาศัพท์ เช่น /nɛp^{1} phlaw^{3} sa:n^{5}/ ‘กางเกงขาสั้น’ /nɛp^{1} phlaw^{3}/ หมายถึง สนับเพลา เป็นคำราชาศัพท์ คือ กางเกง คำศัพท์ที่ผสมผสานระหว่างถิ่นใต้กับมลายู เช่น กือสาร หมายถึง ข้าวสาร กือ เป็นภาษาถิ่นมลายู แปลว่า ข้าว สาร เป็นภาษาไทยถิ่นใต้หมายถึง ข้าวสาร (กระทรวงมหาดไทย 2528 : 53)

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาภาษาพิเทนพบว่ามีน้อยมากเท่าที่พบมีเพียงเล่มเดียว คือ ศึกษาคำและความหมายในภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทน กิ่งอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ของ เจริญ สุวรรณรัตน์ (2534) กล่าวว่า ภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทนเป็นภาษาที่อยู่รอยต่อระหว่างภาษาไทยถิ่นใต้ทั่วไปกับภาษาตากใบอีกทั้งยังแวดล้อมด้วยภาษามลายูถิ่นปัตตานีจึงทำให้ภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทนเป็นภาษาที่มีลักษณะของการผสมผสานระหว่างภาษาไทยถิ่นใต้ทั่วไปกับภาษาตากใบ นอกจากการศึกษาภาษาพิเทนของเจริญ สุวรรณรัตน์แล้วยังมีงานวิจัยของวิจิตร

ศรีสุวิทธานนท์ (2528) ศึกษาแนวแบ่งเขตระหว่างภาษาถิ่นไทกลุ่มตากใบกับภาษาไทยถิ่นใต้ทั่วไป การศึกษาครั้งนี้ได้ครอบคลุมพื้นที่ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

ผลการศึกษาพบว่า ภาษาพิเทนใช้ระบบวรรณยุกต์ที่มีการแตกตัวเป็น 3 ทาง คล้ายภาษาไทยถิ่นใต้ทั่วไป ใช้ศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ปนกับศัพท์กลุ่มตากใบและภาษามลายูปัตตานี เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้วถือว่าภาษาพิเทนยังอยู่ในกลุ่มภาษาไทตากใบเพราะพิจารณาจากพื้นที่ของภาษาเป็นเกณฑ์ อย่างไรก็ตาม วิจิตร ศรีสุวิทธานนท์ก็ไม่สามารถยืนยันสถานะของภาษาพิเทนได้อย่างชัดเจนว่าเป็นภาษาตากใบหรือเป็นภาษาไทยถิ่นใต้และเสนอแนะผู้สนใจผู้สนใจศึกษาภาษานี้ให้ละเอียดทุกๆด้าน

ชัยเลิศ กิจประเสริฐ (Chailert 1985) ศึกษาเสียงวรรณยุกต์ภาษาตากใบบริเวณเดียวกับ วิจิตร ศรีสุวิทธานนท์ พบว่า วรรณยุกต์ของภาษาในตำบลพิเทน มีการแตกตัวเป็น 3 ทางซึ่งมีลักษณะแตกต่างกับภาษาตากใบที่มีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์เป็น 2 ทาง แต่ชัยเลิศก็มิอาจสรุปความแน่ชัดของภาษาพิเทนว่าจัดอยู่ในกลุ่มใด ด้วยเหตุนี้ชัยเลิศ กิจประเสริฐ จึงจัดภาษาพิเทนเป็นภาษาถิ่นย่อยของภาษาตากใบเพราะอยู่ในเขตพื้นที่ของภาษาตากใบ

จากงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดกลุ่มภาษาถิ่นย่อยของภาษาตากใบนี้ เชิดชัย อุดมพันธ์ (2543 : 78) ได้ศึกษาภาษาสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา พบว่า ภาษาสะกอมก็จัดอยู่ในกลุ่มภาษาถิ่นย่อยของภาษาตากใบเช่นเดียวกันเนื่องจากภาษาสะกอมมีการแยกเสียงวรรณยุกต์ดั้งเดิม *ABCD เป็นแบบ 2 ทางเหมือนกับการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาตากใบ

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับภาษาพิเทนผู้วิจัยพบว่างานวิจัยส่วนใหญ่จัดภาษาพิเทนอยู่ในกลุ่มย่อยของภาษาตากใบโดยพิจารณาจากพื้นที่เป็นหลัก เมื่อผู้วิจัยทดลองเก็บข้อมูลภาคสนามเบื้องต้น กลับ พบว่า ภาษาพิเทนมีระบบเสียงพยัญ ชนะที่แตกต่างกับภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี แต่มีความคล้ายคลึงกับภาษาตากใบในแง่จำนวนหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวซึ่งมีจำนวน 22 หน่วยเสียง และมีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำจำนวน 14 หน่วยเสียงเท่ากัน แม้ว่าภาษาพิเทนกับภาษาตากใบจะมีความคล้ายคลึงกันในแง่จำนวนหน่วยเสียงพยัญชนะ แต่ผู้วิจัยกลับพบความแตกต่างด้านการปรากฏหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำของภาษาตากใบและภาษาพิเทน กล่าวคือ ภาษาตากใบปรากฏหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ /thr-/ ในคำว่า ‘ดอง’ หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ /br-/ เช่น คำว่า ‘เซื่องซึม’ ซึ่งมีเสียงปฏิภาคกับเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวในภาษาถิ่นใต้ปัตตานีและภาษาสะกอม ขณะที่ภาษาพิเทนจะไม่ปรากฏหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ /thr-/ แต่จะปรากฏหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ /dr-/ ในคำว่า /drɔʔ^{5}/ ‘เตะ’ , /dro:k^{3} / ‘แห้ง(ผลไม้)’ เป็นต้น ซึ่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้นดังกล่าวจะปรากฏใช้เฉพาะในภาษาพิเทนเพียงภาษาเดียวเท่านั้น

ด้านวรรณยุกต์ ภาษาพิเทนมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์แบบ 3 ทางต่างกับภาษาตากใบ ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี กล่าวคือ ภาษาตากใบมีการแตกตัวของ เสียงวรรณยุกต์ดั้งเดิมแบบ 2 ทาง คือ A B C D 123 – 4 และมีการรวมเสียงวรรณยุกต์ B = DL (พุทธชาติ โปธิบาลและ

ธนานันท์ ตรงดี 2540 : 33) ซึ่งคล้ายคลึงกับภาษาสะกอมทั้งในแง่จำนวนหน่วยเสียงลักษณะทางสัทศาสตร์ของเสียงวรรณยุกต์ รวมทั้งการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ (เฉลิม มากนวล 2526 : 88) เมื่อศึกษางานวิจัยภาษาถิ่นใต้จังหวัดปัตตานีพบว่าภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์แบบ 3 ทาง (Three way split) แม้ภาษาถิ่นใต้ปัตตานีจะมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์แบบ 3 ทางคล้ายภาษาพิเทนแต่การแตกตัวแต่ละช่องของภาษาถิ่นใต้ปัตตานีก็ไม่เหมือนกับภาษาพิเทน กล่าวคือภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีการแตกตัวแบบ *A B C D > A B C D 1-23-4 (พูนศรี ศรีขวัญ 2531 : 414) เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณยุกต์ภาษาพิเทน กลับพบว่า ภาษาพิเทนมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์แบบ 3 ทาง A = 1-23-4 และช่อง B C D = 123-4 สิ่งที่น่าสนใจคือ เสียงวรรณยุกต์ในช่อง A1 และ B1 ไม่เท่ากัน (A1 ≠ B1)ซึ่งลักษณะดังกล่าวแตกต่างกับภาษาถิ่นใต้ปัตตานีที่มีลักษณะเฉพาะคือวรรณยุกต์ช่อง A1 และ B1 เท่ากัน (A1 = B1) นอกจากนั้นการแตกตัวแบบ 3 ทางของภาษาพิเทนยังเป็นลักษณะเด่นที่แตกต่างกับภาษาตากใบและภาษาสะกอมซึ่งภาษาทั้งสองมีการแตกตัวแบบ 2 ทางอีกด้วย

ด้านการใช้ศัพท์แม้ภาษาพิเทนจะปรากฏคำศัพท์ใช้ร่วมกับภาษาตากใบและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี แต่เป็นเพียงจำนวนหนึ่งเท่านั้นเนื่องจากภาษาพิเทนมีการใช้ศัพท์เฉพาะถิ่นที่ไม่เหมือนภาษาถิ่นใต้ปัตตานี ภาษาตากใบ และภาษาสะกอม ปรากฏเป็นจำนวนมาก เช่น

ตารางที่ 1 แสดงคำศัพท์เฉพาะถิ่นภาษาพิเทน

คำศัพท์	**ภาษาพิเทน**	**ภาษาตากใบ**	**ภาษาสะกอม**	**ภาษาถิ่นไทยใต้ปัตตานี**
‘พริกขี้หนู’	/bɨt^{5} ci:n^{2}/	/ka ci:n^{1}/	/ba ci:n^{1}/	/di:^{3} pli:^{3}/
‘กระป๋อง’	/kɔ:^{2} pi:^{2}/	/ka to:ŋ^{2}/	/ka pɔ:ŋ^{1}/	/pɔŋ^{4}/
‘หิ้ง’	/tɛ:^{2} kat^{3}/	/tiəŋ^{1}/	/hiŋ^{4}/	/hiŋ^{2}/
‘มะละกอ’	/ lu:k^{3} ti:^{2} la:^{1}/	/khuəy^{3} la:^{1}/	/tɛ:^{1} la:^{1}/	/lɔ:^{5} kɔ:^{3}/

จากการศึกษาข้อมูลทั้งในด้านเสียงวรรณยุกต์และคำศัพท์ดังกล่าวพบว่าภาษาพิเทนเป็นภาษาที่น่าสนใจควรศึกษาค้นคว้าเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้จากการเก็บข้อมูลเบื้องต้นของผู้วิจัยพบว่าปัจจุบันมีผู้ที่สามารถพูดภาษาพิเทนได้เป็นจำนวนน้อยอาจสืบเนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้รวมทั้งพื้นที่ตำบลพิเทนถูกจัดอยู่ในกลุ่มพื้นที่อันตราย โดยภูมิประเทศที่มีภูเขาโอบล้อมส่งผลให้การคมนาคมขนส่งยากลำบากเมื่อเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบขึ้นในพื้นที่ประชาชนส่วนใหญ่จึงพากันอพยพถิ่นฐานบางครอบครัวก็ส่งบุตรหลานไปศึกษาเล่าเรียนในตัวเมืองปัตตานีหรือต่างจังหวัด เหลือเพียงผู้สูงอายุที่ไม่อยากละทิ้งถิ่นฐาน ประชาชนที่ยังคง

อาศัยอยู่ในตำบลพิเทนต่างใช้ชีวิตด้วยความลำบากและหวาดระแวงโดยเฉพาะการเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆอีกทั้งสภาพแวดล้อมที่เป็นภูเขาทำให้การคมนาคมยากลำบาก เมื่อเป็นเช่นนี้โอกาสพบปะพูดคุยกับคนต่างถิ่นจึงเป็นไปได้ยาก ลักษณะดังกล่าวส่งผลกระทบโดยตรงต่อภาษาพิเทนโดยเฉพาะการอนุรักษ์ภาษาให้คงอยู่คู่สังคม กล่าวคือ เมื่อภาษาพิเทนขาดการถ่ายทอดจากกลุ่มคนในสังคม ในอนาคตภาษาพิเทนอาจเป็นเพียงตำนานที่เลือนหายไปตามกาลเวลาก็ได้ดังที่ นายดาโอ๊ะ หวัง (2554) ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2 บ้านพิเทนให้สัมภาษณ์ว่า ปัจจุบันผู้พูดภาษาพิเทนมีจำนวนลดลงเนื่องจากผู้พูดบางคนมีการศึกษาสูงขึ้นและปรับเปลี่ยนไปใช้ภาษา ไทยมาตรฐานหรือภาษามลายูแทนการพูดภาษาพิเทนมีแต่ผู้ที่อายุ 50 ปีขึ้นไปเท่านั้นที่ยังคงรักษาเอกลักษณ์ของภาษาพิเทนไว้ หากเป็นเช่นนี้อาจส่งผลให้ภาษาพิเทนสูญหายไปจากสังคมไทยได้

จากผลงานที่ผ่านมาแม้จะมีผู้ศึกษาเสียงวรรณยุกต์ของภาษาพิเทนไว้บ้างแต่ก็เป็นการศึกษาที่ไม่ได้เจาะจงภาษาพิเทนเป็นภาษาหลักเพราะการศึกษาดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายเพื่อหาแนวแบ่งเขตภาษาตากใบโดยมีพื้นที่พาดผ่านกิ่งอำเภอทุ่งยางแดงเท่านั้น เช่นผลงานของวิจิตร ศรีสุวิทธานนท์ (2528) ได้ศึกษาการจำแนกภาษาโดยใช้คำศัพท์เป็นเกณฑ์ : ภาษาตากใบ ผลงานของชัยเลิศ กิจประเสริฐ (Chailert 1985 : 234) ศึกษาเสียงวรรณยุกต์ภาษาตากใบบริเวณเดียวกับวิจิตร ศรีสุวิทธานนท์ นอกจากนี้ผลงานของเจริญ สุวรรณรัตน์ (2534) ได้ศึกษาคำศัพท์ภาษาพิเทนอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี การศึกษา ครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะคำศัพท์ที่ใช้ในภาษาพิเทนมิได้มุ่งเน้นศึกษาระบบเสียงของภาษาพิเทนแต่อย่างใด ซึ่งเจริญ สุวรรณรัตน์ ได้เสนอว่าควรศึกษาระบบเสียงของภาษาพิเทนเพื่อพิสูจน์สถานะว่าภาษาพิเทนควรจัดอยู่ในกลุ่มใด

จากงานวิจัยที่ผ่านมาได้จัดให้ภาษาพิเทนอยู่ในกลุ่มย่อยของภาษาตากใบเพราะพิจารณาจากพื้นที่ทางภาษาแต่ผู้วิจัยมีความเห็นว่าน่าจะศึกษาภาษาพิเทนอย่างละเอียดด้านระบบเสียงเพื่อพิสูจน์สถานะของภาษาพิเทนให้เด่นชัด ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาระบบเสียงภาษาพิเทนตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัต ตานีอย่างละเอียด และจะนำผลการศึกษาไปเปรียบเทียบกับระบบเสียงภาษาสะกอม ภาษาตากใบ และภาษาถิ่นใต้ปัตตานีที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว อัน จะแสดงให้เห็นว่าระบบเสียงภาษาพิเทนมีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรกับภาษาถิ่นดังกล่าว อีกทั้งเพื่อยืนยันสถานะและจัดกลุ่มภาษาพิเทนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผลการศึกษาจะเป็นการบันทึกภาษาถิ่นตระกูลไทที่อาจจะสูญไปในไม่ช้านี้อีกทั้งยังเอื้อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยภาษาชนกลุ่มอื่นๆในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระบบเสียงภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

2. เพื่อศึกษาโครงสร้างพยางค์ของคำในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

3. เพื่อศึกษาพิสูจน์สถานะของภาษาพิเทนโดยเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี กับภาษาตากใบ ภาษาสะกอม และภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

สมมติฐานของการวิจัย

ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มีระบบเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์แตกต่างกับภาษาตากใบ ภาษาสะกอม และภาษาถิ่นใต้ปัตตานี ภาษาพิเทนจึงไม่จัดอยู่ในกลุ่มย่อยของภาษาตากใบ ภาษาสะกอม และภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาลักษณะและหน้าที่ของหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ ตลอดจนโครงสร้างของคำในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี
2. ศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาพิเทนกับระบบเสียงภาษาสะกอม ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี และภาษาตากใบ* ที่มีผู้วิจัยไว้แล้ว

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาระบบเสียงภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นเตรียมการ

1. สำรวจหนังสือ วิทยานิพนธ์ งานวิจัย เอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องกับภาษาตระกูลไทและภาษาไทยถิ่น และศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดปัตตานีเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า

2. สำรวจพื้นที่ที่มีผู้ใช้ภาษาพิเทนในจังหวัดปัตตานีโดยการสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น เช่น ครู กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

3. รวบรวมคำศัพท์สำหรับเก็บข้อมูล

3.1 คำศัพท์สำหรับเก็บข้อมูลเสียงวรรณยุกต์โดยใช้รายการคำสำหรับเก็บข้อมูลเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทถิ่นของวิลเลียม เจ เก็ดนีย์ (William J. Gedney)

3.2 คำศัพท์สำหรับเก็บข้อมูลเสียงพยัญชนะและสระคัดเลือกจากรายการคำที่ผู้วิจัยค้นคว้าจากงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

---

*ดูรายชื่อเอกสารและงานวิจัยในหน้า 12-17

การเลือกพื้นที่ในการวิจัย

จากการสำรวจพื้นที่ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี พบว่าตำบลพิเทนแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 หมู่บ้าน แต่ผู้วิจัยพบว่ามีผู้พูดภาษาพิเทนอาศัยอยู่ที่หมู่ที่ 2 บ้านพิเทน เนื่องจากเป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ศูนย์กลางของตำบล ส่วนหมู่บ้านอื่นๆนั้นได้ปรับเปลี่ยนภาษาเป็นภาษามลายูบ้าง ภาษาไทยกลางบ้าง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกพื้นที่ หมู่ที่ 2 บ้านพิเทนเป็นพื้นที่ในการวิจัย

การเลือกผู้บอกภาษา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยคัดเลือกผู้บอกภาษาเพศหญิงเป็นผู้บอกภาษาหลัก 1 คน สำหรับการให้ข้อมูล และใช้ผู้บอกภาษาเพศชายอีก 2 คนและเพศหญิงอีก 1 คน สำหรับตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้บอกภาษาดังนี้

1. เลือกผู้บอกภาษาหลักเป็นเพศหญิง 1 คน เป็นแม่บ้านเพราะมีโอกาสเดินทางไปยังถิ่นอื่นน้อย จึงมีโอกาสพูดภาษาพิเทนมากกว่าเพศชายที่มีการพบปะผู้คนอาจเกิดการปะปนจากภาษาถิ่นอื่น และเลือกผู้บอกภาษารองเป็นเพศชาย 2 คนและเพศหญิง 1 คนเพื่อเป็นผู้ตรวจทานภาษาพิเทนด้วยรวมผู้บอกภาษาทั้งสิ้น 4 คน

2. เป็นผู้มีอายุ 50 ปีขึ้นไปเพราะผู้บอกภาษาที่มีอายุมากจะรักษาระบบเสียงของภาษาถิ่นของตนได้ดีกว่าผู้ที่มีอายุน้อยซึ่งอาจได้รับอิทธิพลของภาษาไทยมาตรฐานจากการศึกษาหรือสื่อมวลชน

3. เป็นผู้ที่เกิดในตำบลพิเทน ไม่เคยย้ายภูมิลำเนา บิดามารดารวมทั้งคู่สมรสเป็นคนที่เกิดและเติบโตในหมู่บ้านเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อให้ได้ผู้บอกภาษาที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาถิ่นอื่นน้อยที่สุด

4. เป็นผู้ที่ใช้ภาษาพิเทนในชีวิตประจำวัน มีความชำนาญภาษาและมีอวัยวะในการออกเสียงครบถ้วนสมบูรณ์ สามารถออกเสียงชัดเจนและมีประสาทหูที่ใช้งานได้ดี

5. เป็นผู้มีไหวพริบปฏิภาณดี สามารถโต้ตอบข้อซักถามได้คล่องแคล่ว มีอัธยาศัยดี สนใจและให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์

รายนามผู้บอกภาษา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้บอกภาษาหลักสำหรับการให้ข้อมูล 1 คน คือ นางเยาะ เจ๊ะดอ อายุ 59 ปี อยู่บ้านเลขที่ 58/1 หมู่ที่ 2 บ้านพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อาชีพแม่บ้าน และผู้วิจัยใช้ผู้บอกภาษาอีก 3 คน สำหรับตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ได้แก่

1. นางบีด๊ะ ลิโด อายุ 50 ปี อยู่บ้านเลขที่ 66/1 หมู่ที่ 2 บ้านพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

2. นายอุเสน ดือเระ อายุ 59 ปี อยู่บ้านเลขที่ 70/1 หมู่ที่ 2 บ้านพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

3. นายดาโอ๊ะ หวัง อายุ 56 ปี อยู่บ้านเลขที่ 25/1 หมู่ที่ 2 บ้านพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีดังต่อไปนี้

1. แบบทดสอบเสียงวรรณยุกต์ ในการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์หาหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ผู้วิจัยใช้รายการคำสำหรับเก็บข้อมูลเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทถิ่นของ วิลเลียม เจ เก็ดนีย์ (William J. Gedney) จำนวน 60 คำ และ รายการคำที่ผู้วิจัยค้นคว้าจากงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ รวมจำนวนคำที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์จำนวน 2,000 คำ ดังรายชื่อเอกสารและวิทยานิพนธ์ต่อไปนี้

1.1วิทยานิพนธ์เรื่อง“การจำแนกภาษาโดยใช้คำศัพท์เป็นเกณฑ์:ภาษาตากใบ” ของ วิจิตร ศรีสุวิทธานนท์ (2528)

1.2 รายงานการวิจัยเรื่อง “สถานะของภาษาตากใบในภาษาไทถิ่น : โครงการระยะที่ 2” ของ พุทธชาติ โปธิบาล และธนานันท์ ตรงดี (2541)

1.3 วิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาษาสะกอม” ของ เฉลิม มากนวล (2526)

1.4 วิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ทางเชื้อสายของภาษาสะกอมกับภาษาตากใบและภาษาสงขลา” ของ เชิดชัย อุดมพันธ์ (2534)

1.5 วิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดปัตตานี” ของ พูนศรี ศรีขวัญ (2531)

เมื่อได้จำนวนคำศัพท์จากเอกสารดังกล่าว ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลสนามที่บ้านพิเทน หมู่ที่ 2 ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี พบว่ามีคำศัพท์อีกหลายคำที่ผู้บอกภาษาใช้ในชีวิตประจำวันนอกเหนือจากคำศัพท์ที่เก็บข้อมูลจากเอกสาร ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้เก็บคำศัพท์ภาษาพิเทนในท้องถิ่นนั้นเพิ่มเติมด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆในท้องถิ่นกับผู้บอกภาษาเพื่อฟังการสนทนาระหว่างผู้บอกภาษาและกลุ่มคนที่ใช้ภาษาพิเทนจึงได้คำศัพท์เพิ่มเติมจำนวน 97 คำ รวมคำศัพท์ที่ใช้เก็บข้อมูลทั้งสิ้น 2,097 คำ

2. อุปกรณ์ประกอบการเก็บข้อมูล

3.1ใช้อุปกรณ์จริงที่ผู้บอกภาษาใช้ในชีวิตประจำวันหรือเป็นสิ่งที่มีใช้ในท้องถิ่น เช่น เครื่องใช้ พันธุ์ไม้ ชื่ออาหารพื้นบ้าน

3.2 คอมพิวเตอร์ Notebook เพื่อแสดงรายการภาพพืชผัก ผลไม้ สัตว์ และอุปกรณ์เครื่องใช้ต่างๆเพื่อช่วยให้ผู้บอกภาษาสามารถเข้าใจความหมายของคำที่ผู้วิจัยต้องการซักถามได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3. อุปกรณ์สำหรับบันทึกเสียงยี่ห้อ CENIX รุ่น VR-W240 SERIES และกล้องถ่ายภาพ

4. โปรแกรม Pratt ในการวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์

วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา มีขั้นตอนดังนี้

1. นัดผู้บอกภาษาโดยการระบุวันและเวลาให้ชัดเจน

2. สัมภาษณ์ผู้บอกภาษาตามรายการคำศัพท์โดยผู้วิจัยจะให้ผู้บอกภาษาดูภาพคำศัพท์ดังกล่าวผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ Notebook ในหมวดคำที่เป็นชื่อเรียกพืช ผัก ผ ลไม้ สิ่งของเครื่องใช้ อาหาร สัตว์ และคำเรียกสี ทั้งนี้เพื่อไม่ให้ผู้บอกภาษาได้ยินคำศัพท์นั้นๆเป็นภาษาไทยกรุงเทพฯ เนื่องจากคำศัพท์บางคำผู้บอกภาษาอาจนึกศัพท์ภาษาพิเทนไม่ได้หากผู้บอกภาษาได้ยินผู้วิจัยพูดศัพท์ดังกล่าวเป็นภาษาไทยกรุงเทพฯผู้บอกภาษาอาจเลียนแบบคำศัพท์ดังกล่าว นอกจากนั้นผู้วิจัยยังใช้การสมมุติสถานการณ์เพื่อถามคำศัพท์ภาษาพิเทนหรือใช้อุปกรณ์จริงเพื่อเก็บข้อมูลด้วย

3. ให้ผู้บอกภาษาออกเสียงคำศัพท์ภาษาพิเทนคำละ 3 ครั้ง โดยผู้วิจัยจะออกเสียงคำศัพท์ดังกล่าวตามผู้บอกภาษาเพื่อความชัดเจนและได้ข้อมูลภาษาพิเทนที่ถูกต้อง

4. จดบันทึกข้อมูลด้วยสัทอักษร พร้อมทั้งจดคำอธิบายเพิ่มเติมจากผู้บอกภาษา

5. บันทึกเสียงด้วยเครื่องบันทึกเสียงเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการตรวจสอบข้อมูลภายหลัง โดยให้ผู้บอกภาษาออกเสียงคำในช่องวรรณยุกต์คำละ 3 ครั้งและออกเสียงคำในรายการคำศัพท์ครั้งละ 3 ครั้ง เว้นระยะในการออกเสียงแต่ละครั้งห่างกันพอสมควร

6. ผู้วิจัยเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆในท้องถิ่นกับผู้บอกภาษาเพื่อฟังการสนทนากันของผู้บอกภาษา และกลุ่มคนที่ใช้ภาษาพิเทนอันจะเป็นประโยชน์ในการเก็บข้อมูลคำศัพท์อื่นๆที่ผู้บอกภาษาใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. นำข้อมูลที่ได้ถ่ายถอดเป็นสัทอักษรแล้วมาวิเคราะห์ตามหัวข้อต่อไปนี้

1.1 หน่วยเสียงพยัญชนะ จะวิเคราะห์หาหน่วยเสียงพยัญชนะทั้งหมดในระบบ โดยการใช้หลักการหาคู่เทียบเสียง (minimal pairs) และคู่เทียบเสียงคล้าย (sub-minimal pairs) ตลอดจนดูการปรากฏของหน่วยเสียงพยัญชนะ

1.2 หน่วยเสียงสระ จะวิเคราะห์หน่วยเสียงสระโดยใช้หลักเกณฑ์เดียวกับการหาหน่วยเสียงพยัญชนะ และดูการปรากฏของหน่วยเสียงสระเดี่ยวและสระประสม

1.3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ ใช้แบบทดสอบวิเคราะห์หาหน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทถิ่นของวิลเลียม เจ เก็ดนีย์ (William J. Gedney) เป็นหลักในการวิเคราะห์สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์และหาคู่เทียบเสียงมาเปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์เพื่อให้ได้จำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ถูกต้อง จากนั้นใช้โปรแกรม Pratt วิเคราะห์คลื่นเสียง เพื่อตรวจสอบผลการวิเคราะห์สัทลักษณะของวรรณยุกต์

1.4 โครงสร้างพยางค์ จะวิเคราะห์หาจำนวนพยางค์ของคำและดูการ

ปรากฏร่วมกันของเสียงวรรณยุกต์และโครงสร้างพยางค์

2. นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

3. นำผลการวิจัยระบบเสียงภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มาศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างภาษาพิเทนและภาษาถิ่นตระกูลไทที่พูดทางภาคใต้ของประเทศไทย ได้แก่ ภาษาสะกอม ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี และภาษาตากใบที่มีผู้วิจัยไว้แล้ว ดังนี้

3.1 เฉลิม มากนวล (2526) เรื่อง “ภาษาสะกอม” โดยศึกษาภาษาสะกอมที่อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

3.2 เชิดชัย อุดมพันธ์ (2543) เรื่อง “ความสัมพันธ์ทางเชื้อสายของภาษาสะกอมกับภาษาตากใบและภาษาสงขลา

3.3 Chailert Kitprasert (1985) เรื่อง “A tonal comparison of Tai Dialects : Tak Bai group” โดยศึกษาวรรณยุกต์ภาษาไทตากใบ

3.4 วิจิตร ศรีสุวิทธานนท์ (2528) เรื่อง “การจำแนกภาษาโดยใช้คำศัพท์เป็นเกณฑ์ : ภาษาตากใบ” โดยศึกษาแนวแบ่งเขตภาษาระหว่างภาษาตากใบกับภาษาไทยใต้ทั่วไป

3.5 พูนศรี ศรีขวัญ (2531) เรื่อง “ภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดปัตตานี” โดยศึกษาระบบเสียงภาษาไทยถิ่นใต้ จังหวัดปัตตานี

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยต้องการพิสูจน์สถานะของภาษาพิเทนโดยเปรียบเทียบระบบเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ภาษาพิเทนว่ามีความสัมพันธ์กับภาษาสะกอม ภาษาไทยถิ่นใต้และภาษาตากใบหรือไม่

ข้อตกลงเบื้องต้น

คำศัพท์ที่เก็บข้อมูลบางคำอาจมีใช้ในภาษาตากใบ ภาษาสะกอม และภาษาถิ่นใต้ปัตตานี ผู้วิจัยถือว่าเป็นภาษาพิเทนที่พูดโดยชาวพิเทนที่คัดเลือกไว้แล้ว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบระบบเสียงและโครงสร้างพยางค์ของคำในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

2. ทำให้ทราบสถานะและความสัมพันธ์ด้านระบบเสียงของภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานีกับภาษาสะกอม ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี และภาษาตากใบ

3. เป็นการอนุรักษ์และเผยแพร่ภาษาพิเทนและทำให้มีการศึกษาภาษานี้มากขึ้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ภาษาพิเทน หมายถึง ภาษาที่พูดในหมู่ที่ 2 ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

2. ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี หมายถึง ภาษาถิ่นใต้ของพูนศรี ศรีขวัญ (2531) ในเขต ปน.3 ที่พูดในอำเภอยะหริ่ง อำเภอยะรัง อำเภอมายอและอำเภอทุ่งยางแดง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้แบ่งเอกสารและงานวิจัยเป็น 3 หัวข้อย่อย คือ 1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาษาตากใบ 2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาษาสะกอม และ3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาษาตากใบ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาตากใบซึ่งผู้วิจัยนำมาศึกษาประกอบการวิจัยในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาหน่วยเสียงพยัญชนะ สระและวรรณยุกต์ ตลอดจนโครงสร้างพยางค์เพื่อดูความแตกต่างระหว่างภาษาพิเทนและภาษาตากใบ เอกสารที่นำมาศึกษามีดังนี้

Chailert Kitprasert (1985) ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “A Tonal Comparison of Tai Dialect : Tak Bai Group” ได้ศึกษาระบบวรรณยุกต์ของภาษาตากใบ 54 ถิ่น ในเขตอำเภอปะนาเระ อำเภอมายอ กิ่งอำเภอทุ่งยางแดง อำเภอสายบุรี กิ่งอำเภอกะพ้อ กิ่งอำเภอไม้แก่น ของจังหวัดปัตตานี อำเภอบาเจาะ อำเภอยี่งอ อำเภอเมืองนราธิวาส อำเภอระแงะ อำเภอตากใบ อำเภอสุไหงปาดี อำเภอสุไหง-โกลก อำเภอแว้ง ของจังหวัดนราธิวาส และรัฐกลันตัน ประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าภาษาตากใบมีเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง ซึ่งเป็นลักษณะที่ต่างจากภาษาสงขลา และ ภาษาไทยถิ่นใต้อื่นๆที่มีเสียงวรรณยุกต์ 7 หน่วยเสียง การวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ (tone split and merger) ของภาษาตากใบในลักษณะต่างๆซึ่งสามารถแบ่งภาษาตากใบได้เป็น 2 กลุ่มย่อย คือ

กลุ่มที่ 1 มีระบบเสียงวรรณยุกต์ที่มีลักษณะการแตกตัวแบบสองทาง เป็นลักษณะของภาษาตากใบใน 52 ถิ่น

กลุ่มที่ 2 มีระบบเสียงวรรณยุกต์ที่มีลักษณะการแตกตัวแบบสามทางมี 2 ถิ่น คืออำเภอมายอและพิเทน

วิจิตร ศรีสุวิทธานนท์ (2523) ทำวิจัยเรื่อง “หน่วยเสียงภาษาตากใบ” สรุปได้ว่าภาษาตากใบมีเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง คือ

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /1/ มีลักษณะเสียงต่ำ-ระดับ-ขึ้น

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /2/ มีลักษณะเสียงสูง-ระดับ

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /3/ มีลักษณะเสียงต่ำ-ระดับ

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /4/ มีลักษณะเสียงกลาง-ขึ้น

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /5/ มีลักษณะเสียงต่ำ-ระดับ-ตก

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /6/ มีลักษณะเสียงกลาง-ระดับ-ขึ้น-ตก

หน่วยเสียงพยัญชนะมี 22 หน่วยเสียง คือ /p, ph, b, t, th, d, c, ch, k, kh, ʔ, m, n, ɲ, ŋ, f, s, h, w, j, l และr/ พยัญชนะท้ายมี 7 หน่วยเสียง คือ /-p, -t, -k, -ʔ, -m, -n และ -ŋ/ พยัญชนะควบกล้ำมี 14 หน่วยเสียง คือ /kr, kl, kw, khr, khl, khw, tr, thr, br, pr, pl, phr, phl, และ ml/

หน่วยเสียงสระเดี่ยวเสียงสั้นมี 9 หน่วยเสียง คือ /i, e, ɛ, ɨ, ə, a, u, o และɔ/ หน่วยเสียงสระเดี่ยวเสียงยาวมี 9 หน่วยเสียงคือ /i:, e:, ɛ:, ɨ:, ə:, a:, u:, o: และ ɔ:/ หน่วยเสียงสระประสม 2 ส่วน มี 14 หน่วยเสียง คือ /ia, iu, eu, ɛu, ai, a:i, au, a:u, əi, oi, ua, ui, ɨa และ ɔi/ หน่วยเสียงสระประสม 3 ส่วน มี 3 หน่วยเสียง คือ /iau, ɨai และ uai/

วิจิตร ศรีสุวิทธานนท์ (2528) ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การจำแนกศัพท์โดยใช้คำศัพท์เป็นเกณฑ์ : ภาษาตากใบ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ศัพท์ในภาษาตากใบในด้านชนิดของศัพท์ที่ใช้ การกระจายของศัพท์ และดูว่าจะสามารถใช้คำศัพท์เป็นเกณฑ์ในการกำหนดพื้นที่ของภาษาถิ่นกลุ่มนี้ได้หรือไม่ ผลการศึกษาทำใ ห้ทราบว่าภาษาตากใบมีการใช้ศัพท์สามชนิด คือ ศัพท์ที่ใช้ร่วมกันกับภาษาไทยใต้ทั่วไปจำนวนหนึ่ง ศัพท์ที่ใช้ร่วมกับภาษามลายูปัตตานีจำนวนหนึ่งและศัพท์เฉพาะถิ่นของภาษาตากใบจำนวนหนึ่ง ด้านศัพท์ที่ใช้ร่วมกับภาษาไทยใต้ทั่วไปมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากภาษาไทยใต้ทั่วไปคือมีลักษณะปฏิภาคกันในเรื่องของจำนวนพยางค์ เสียงพยัญชนะและเสียงสระเป็นสำคัญ

ลักษณะการใช้ศัพท์เฉพาะถิ่นที่กระจายไปในพื้นที่ที่เก็บข้อมูลทำให้สามารถใช้ในการหาแนวแบ่งภาษาได้ว่าแนวแบ่งเขตภาษาตากใบกับภาษาไทยถิ่นใต้อยู่ที่เขตแดนระหว่างอำเภอปะนาเระ อำเภอมายอ กิ่งอำเภอทุ่งยางแดง ต่อกับอำเภอยะหริ่งและอำเภอยะรังจังหวัดปัตตานี แต่สำหรับภาษาพิเทนใช้ระบบเสียงวรรณยุกต์ที่มีการแตกตัวของวรรณยุกต์เป็น 3 ทาง และมีการ ใช้ศัพท์ภาษาไทยใต้ปนกับศัพท์ภาษาตากใบและภาษามลายูปัตตานี เมื่อพิจารณาการกระจายของศัพท์ต่างๆในพื้นที่จะพบว่าภาษาพิเทนใช้ศัพท์ใต้ทั่วไปสูงกว่าพื้นที่ที่ติดกัน ด้านการใช้ศัพท์ภาษามลายูปัตตานี ภาษาพิเทนก็ใช้ศัพท์มลายูเกือบเท่ากับพื้นที่ศูนย์กลางของภาษา เมื่อพิจารณาโดยรวมยั งถือว่าภาษาพิเทนยังอยู่ในเขตพื้นที่ของตากใบจนกว่าจะมีผู้ศึกษาภาษาพิเทนโดยละเอียดจึงจะสามารถอธิบายสถานะของภาษานี้ได้อย่างชัดเจน

พุทธชาติ โปธิบาล และธนานันท์ ตรงดี (2541) ทำวิจัยเรื่อง “สถานะของภาษาตากใบในภาษาไทถิ่น” โดยเปรียบเทียบลักษณะทางภาษาของภาษาตากใบกับภาษาไทยถิ่นและภาษาไทกลุ่ม

อื่นๆเพื่อพิสูจน์ว่าภาษาตากใบมีความสัมพันธ์ทางเชื้อสายใกล้ชิดกับภาษาไทถิ่นใด โดยใช้วิธีการศึกษาแนวภาษาศาสตร์วรรณนา (Descriptive Linguistics) และภาษาศาสตร์เปรียบเทียบ (Comparative Linguistics) ผลการศึกษาเปรียบเทียบภาษาตากใบกับภาษาไทถิ่นต่างๆพบข้อสังเกตหลายประการ คือ ประการแรก ภาษาตากใบมีลักษณะการกลายเสียงพยัญชนะต้นดั้งเดิมกักก้องเป็นเสียงกักไม่ก้องมีกลุ่มลม (กลุ่ม PH) เหมือนกับภาษาไทยกลาง อีสานใต้ ไทพวน และผู้ไท ประการที่สอง ภาษาตากใบมีลักษณะการแยกเสียงวรรณยุกต์แบบสองทางและมีการรวมเสียงวรรณยุกต์ที่เปลี่ยนแปลงมาจากวรรณยุกต์ดั้งเดิม B กับ DL เหมือนกับภาษาผู้ไทและไทดำ ประการที่สาม ภาษาตากใบมีลักษณะการยืดเสียงของเสียงสระสูงดั้งเดิมเป็นเสียงยาวในคำพยางค์ปิดคล้ายคลึงกับภาษาผู้ไท ประการที่สี่ ภาษาตากใบมีการใช้คำศัพท์เฉพาะจำนวนหนึ่งที่ไม่ปรากฏในภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นใต้แต่กลับปรากฏในภาษาไทยเหนือ อีสาน ไทดำ ไทพวนและผู้ไท ทั้งนี้ภาษาตากใบใช้คำศัพท์เฉพาะร่วมกับภาษาผู้ไทมากกว่าภาษาไทอื่นๆ จากผลการวิจัยทั้งหมดสี่ประการสรุปได้ว่าภาษาตากใบมีความสัมพันธ์ทางเชื้อสายกับภาษาผู้ไทมากที่สุด

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาษาสะกอม

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาสะกอมครั้งนี้ ผู้วิจัยนำมาศึกษาประกอบการวิจัยเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างภาษาสะกอมกับภาษาพิเทนด้านระบบเสียง เพราะมีผู้กล่าวไว้ว่าภาษาสะกอมจัดอยู่ในกลุ่มย่อยของภาษาตากใบเช่นเดียวกับภาษาพิเทน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องศึกษาภาษาสะกอมเพื่อดูความแตกต่างระหว่างภาษาสะกอมและภาษาพิเทน เอกสารที่นำมาศึกษามีดังนี้

เฉลิม มากนวล (2526) ศึกษาภาษาสะกอมที่ตำบลสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา โดยเก็บข้อมูลจากนิทาน ตำนาน เพลงกล่อมเด็กและปริศนาคำทาย ผลการศึกษาสรุป ได้ว่า หน่วยเสียงพยัญชนะของภาษาสะกอมแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวมี 23 หน่วยเสียง ได้แก่ /p, ph, b, t, th, d, g, c, ch, k, kh, ʔ, m, n, ɲ, ŋ, f, s, h, w, y, l และ r/ หน่วยเสียงพยัญชนะควบกล้ำ 11 หน่วยเสียง ได้แก่ /kr, kl, kw, khr, khl, khw, pr, pl, phr, phl, และ tr / หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียง ได้แก่ /-p, -t, -k, -ʔ, -m, -n, -ŋ, -w และ y/ หน่วยเสียงสระในภาษาสะกอมแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ หน่วยเสียงสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง คือ /i, i:, e, e:, æ, æ:, ɨ, ɨ:, ə, ə:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ และɔ:/ หน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียง คือ /ia, ɨa และ ua/ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาสะกอมมีการแตกตัวเป็นสองทางและมี 6 หน่วยเสียง คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /1/ มีลักษณะเสียงต่ำ-ระดับ-ขึ้น หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /2/ มีลักษณะเสียงกลาง-ระดับ-ขึ้น หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /3/ มีลักษณะเสียงสูง-ระดับ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /4/ มีลักษณะเสียงต่ำ-ระดับ-ตก หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /5/ มีลักษณะเสียงต่ำ-ระดับ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /6/ มีลักษณะเสียงกลาง-ขึ้น-ตก

เชิดชัย อุดมพันธ์ (2543) ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความสัมพันธ์ทางเชื้อสายของภาษาสะกอมกับภาษาตากใบและภาษาสงขลา" ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ทางภาษาที่ใช้ในการจัดกลุ่มความสัมพันธ์ของภาษาตากใบกับภาษาไทยถิ่นและภาษาไทอื่นๆ พบว่า ภาษาสะกอมมีการแยกตัวของเสียงวรรณยุกต์ดั้งเดิมทุกเสียงเป็นสองทาง คือ *A *B *C *D > ABCD 123-4 เหมือนกับภาษาตากใบทุกเสียง ในขณะที่การแยกตัวของเสียงวรรณยุกต์ภาษาสงขลาเป็นแบบสามทาง คือ *A *B *C *D > ABCD 1-23-4 ทั้งนี้ภาษาสะกอมไม่มีการรวมเสียงวรรณยุกต์ B ≠ DL นอกจากนี้ภาษาสะกอมยังมีการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ดั้งเดิม A1 ≠ B1 และ A 23 = B23 เหมือนกับภาษาสงขลา ในขณะที่ภาษาตากใบไม่มีการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ดั้งเดิม A กับ B ด้านการยืดเสียงสระสูงดั้งเดิมภาษาสะกอมปรากฏการกลายเสียงสระสูงดั้งเดิม i ɨ u เป็นสระสูงเสียงยาว i: ɨ: u: ไปในทำนองเดียวกับภาษาตากใบและภาษาสงขลา ภาษาสะกอมปรากฏการใช้คำศัพท์เฉพาะกลุ่มร่วมกับภาษาตากใบมากกว่าภาษาสงขลาอยู่ประมาณร้อยละ 14 ภาษาสะกอมยังปรากฏการใช้คำศัพท์จำนวนหนึ่งเหมือนกับคำศัพท์ที่ภาษาตากใบใช้ร่วมกับภาษาไทยเหนือ ไทยอีสาน ผู้ไท ไทดำและไทพวนด้วย

ภาษาสะกอมมีลักษณะผสมผสานด้านเสียงระหว่างภาษาตากใบและภาษาสงขลา คือ มีลักษณะการแยกเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์เป็น ABC และในพยางค์ตาย DS, DL เป็นแบบสองทางเหมือนภาษาตากใบทุกเสียง ในขณะที่มีการรวมเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์เป็นช่อง A = B เหมือนกับภาษาสงขลา ภาษาสะกอมมีการ เลือกใช้สระกลางแทนสระสูงในการออกเสียงทั้งคำที่มีลักษณะการยืดเสียงสระสูงดั้งเดิมและคำที่รูปเขียนภาษาไทยมาตรฐานประสมด้วยสระ (i:) (ɨ:) (u:) ในบางคำเหมือนภาษาสงขลา

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาถิ่นใต้ปัตตานีผู้วิจัยนำมาศึกษาประกอบการวิจัยเพื่อดูความแตกต่างและความคล้ายคลึงระหว่างระบบเสียงภาษาพิเทนกับภาษาถิ่นใต้ปัตตานี เพราะหากภาษาพิเทนไม่ได้จัดอยู่ในกลุ่มย่อยของภาษาตากใบและภาษาสะกอม ภาษาพิเทนอาจจัดเป็นภาษาถิ่นย่อยของภาษาถิ่นใต้ปัตตานีก็ได้ เอกสารที่นำมาศึกษามีดังนี้

พูนศรี ศรีขวัญ (2531) ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ภาษาถิ่นที่ใช้ปัจจุบันจังหวัดปัตตานี" โดยแบ่งเขตการ ศึกษาค้นคว้าออกเป็น 4 เขต คือ เขตที่ 1 (ปน 1) ได้แก่ เขตพื้นที่อำเภอเมืองปัตตานี เขตที่ 2 (ปน 2) ได้แก่ เขตพื้นที่ด้านตะวันตกของจังหวัด คือ อำเภอหนองจิกและอำเภอโคกโพธิ์ เขตที่ 3 (ปน 3) ได้แก่ เขตพื้นที่ตอนกลางของจังหวัด ประกอบด้วย 3 อำเภอและ 1 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอยะหริ่ง อำเภอยะรัง อำเภอมายอและกิ่งอำเภอทุ่งยางแดง เขตที่ 4 (ปน 4) ได้แก่ เขตพื้นที่ทาง

ตะวันออกของจังหวัดซึ่งติดกับอ่าวไทยประกอบด้วย 2 อำเภอและ 2 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอสายบุรี อำเภอปะนาเระ กิ่งอำเภอกะพ้อ และกิ่งอำเภอไม้แก่น

เขต ปน 3 จากการศึกษาของพูนศรีจัดเป็นเขตพื้นที่อำเภอทุ่งยางแดง พบว่า หน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดปัตตานีในเขตนี้มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 7 หน่วยเสียง คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ /1/ มีลักษณะ กลางค่อนข้างสูง-ขึ้น หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ /2/ มีลักษณะ กลางค่อนข้างสูง-เลื่อนลง หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ /3/ มีลักษณะ กลาง-ขึ้น หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ /4/ มีลักษณะ กลาง-ระดับ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ /5/ มีลักษณะ กลางค่อนข้างต่ำ-ระดับ-ตกตอนท้าย หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ /6/ มีลักษณะ กลางค่อนข้างต่ำ-ระดับ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ /7/ มีลักษณะ กลางค่อนข้างต่ำ-เลื่อนลง หน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวในภาษาไทยถิ่นปัตตานีมี 22 หน่วยเสียง คือ /p, ph, b, t, th, d, c, ch, k, kh, ʔ, m, n, ɲ, ŋ, f, s, h, w, ʔj, l และ r/ พยัญชนะควบกล้ำมี 13 หน่วยเสียง คือ /kr, kl, kw, khr, khl, khw, pr, pl, phr, phl, tr , mr และ ml / พยัญชนะท้ายมี 9 หน่วยเสียง คือ /-p, -t, -k, -ʔ, -m, -n, -ŋ, -w และ j/ ซึ่งตรงกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ หน่วยเสียงสระเดี่ยวในภาษาไทยถิ่นปัตตานีมี 18 หน่วยเสียง คือ /i, e, ɛ, a, ɨ, u, o, ɔ, ə, i:, e:, ɛ:, a:, ə:, ɨ:, u:, o:, ɔ:/ หน่วยเสียงสระประสมในภาษาไทยถิ่นปัตตานี มี 3 หน่วยเสียง คือ /ia, ɨa และ ua/

เจริญ สุวรรณรัตน์ (2534) ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ศึกษาคำและความหมายในภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทน กิ่งอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ” งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาคำและความหมายในภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทน ที่มีใช้อยู่ในตำบลพิเทน กิ่งอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี โดยศึกษาการใช้คำศัพท์ภาษาถิ่นนี้ ในแง่การใช้คำศัพท์ที่เหมือนกัน ต่างกัน กับภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นใต้ทั่วไป

ผลการศึกษาสรุปว่า ลักษณะโครงสร้างของคำและการสร้างคำในภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทนเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับภาษาไทยมาตรฐาน จะเห็นได้ว่าภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทนมีโครงสร้างของคำพยางค์เดียว และคำสองพยางค์เหมือนกับภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทน มีลักษณะการสร้างคำซ้ำ คำซ้อนและคำประสมเหมือนกับภาษาไทยมาตรฐาน ด้านการเรียงลำดับคำ คำบางคำในภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทนจะเรียงลำดับคำสับที่กับภาษาไทยมาตรฐาน การสร้างคำภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทนบางคำจะนำเอาภาษามลายูถิ่นปัตตานีมาประสมกับคำภาษาไทย ในด้านการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องคำและความหมายภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทน ผู้วิจัยได้นำคำและความหมายในภาษาพิเทนมาเปรียบเทียบกับภาษาไทยถิ่นใต้ทั่วไป ผลของการเปรียบเทียบภาษาทั้งสองสามารถแบ่งลักษณะของคำศัพท์ภาษาพิเทนได้ 2 ชนิด คือ คำศัพท์ที่ใช้ร่วมกันกับภาษาไทยถิ่นใต้ทั่วไป คือคำศัพท์ที่เหมือนกันหรือเป็นรูปแปรเดียวกับภาษาไทยถิ่นใต้ และคำศัพท์ที่ภาษาพิเทนใช้ต่างกันกับภาษาไทยถิ่นใต้และเมื่อนำมาเปรียบเทียบคำและความหมายในภาษา

พิเทนกับภาษาไทยมาตรฐานสามารถแยกลักษณะการใช้คำศัพท์ภาษาพิเทนได้ 3 ประเภท คือ คำศัพท์ที่ใช้ร่วมกันกับภาษาไทยถิ่นใต้มีและความหมายตรงกัน คำศัพท์ที่ใช้ร่วมกับภาษาไทยถิ่นใต้แต่ความหมายต่างกันและคำศัพท์ที่ใช้ต่างกับภาษาไทยถิ่นใต้แต่มีความหมายตรงกัน

นอกจากนี้ยังพบว่า มีการนำคำภาษามลายูถิ่นปัตตานี มาใช้ในภาษาถิ่นใต้ตำบลพิเทนเป็นอันมาก ทำให้ภาษาถิ่นใต้ตำบลพิเทนได้รับอิทธิพลทั้งด้านเสียงและคำจากภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีอีกด้วย

จริยา หนูตีด (2554) ได้ศึกษาการจัดกลุ่มภาษาไทยถิ่นใต้ด้วยเกณฑ์สระสูง พยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย โดยศึกษาลักษณะการออกเสียงที่แตกต่างกันของสระสูง พยัญชนะต้น /ŋ-/ / f-/ และพยัญชนะท้าย /-k/ ในภาษาไทยถิ่นใต้แต่ละถิ่น โดยนำการออกเสียงที่แตกต่างกันของสระสูง พยัญชนะต้น /ŋ-/ / f-/ และพยัญชนะท้าย /-k/ มาใช้เป็นเกณฑ์ในการจัดกลุ่มภาษาและเปรียบเทียบให้เห็นผลการจัดกลุ่มที่แตกต่างกันในแต่ละเกณฑ์

ผลการศึกษาสามารถแบ่งภาษาไทยถิ่นใต้ได้เป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มนครศรีธรรมราช กลุ่มภูเก็ต กลุ่มเกาะสมุย และกลุ่มพัทลุง โดยภาษาถิ่นใต้ปัตตานีจัดอยู่ในกลุ่มพัทลุงโดยภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีการออกเสียงพยัญชนะต้น /ŋ-/ เป็น [h-] ออกเสียงพยัญชนะต้น /f-/ เป็น [khw-] และออกเสียงพยัญชนะท้าย /-k/ เป็น /-k/ สำหรับเสียงสระพบว่าภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีการออกเสียงสระสูงเสียงสั้น /i/ ในโครงสร้างพยางค์ที่มีพยัญชนะท้ายนาสิก /iN/ และการแปรเสียงสระสูงเสียงยาว /ɨ:/ โครงสร้างพยางค์ที่มีพยัญชนะท้ายนาสิก /ɨ:N/ คำสระสูงที่มีโครงสร้างพยางค์ที่มีพยัญชนะท้ายนาสิก ออกเสียงสระสูงเสียงยาว /ɨ:/ โครงสร้างพยางค์ที่มีพยัญชนะท้ายนาสิก /ɨ:N/ เป็น /ə:N/ ในคำช่อง B1234 และ C1234 ออกเสียงสระสูงเสียงยาว /i:/ ในโครงสร้างพยางค์ที่มีพยัญชนะท้ายเสียงหยุด เป็น [e:] ในคำช่อง DL124 ออกเสียงสระสูงเสียงยาว /ɨ:/ เป็น [ə:] ในคำช่อง DL1 และ DL4 และออกเสียงสระสูงเสียงยาว /u:/ เป็น [o:] ในคำช่อง DL 1234

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจะนำมาประกอบการศึกษาระบบเสียงภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี โดยศึกษาหน่วยเสียงพยัญชนะทั้งหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว พยัญชนะต้นควบกล้ำ พยัญชนะท้าย สระเดี่ยว สระประสม และวรรณยุกต์ โดยพิจารณาจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์และการแตกตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในแต่ละช่องของภาษาตากใบ ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี ตลอดจนคำศัพท์ภาษาพิเทนที่ปรากฏร่วมกับภาษาถิ่นทั้ง 3 ถิ่น ทั้งนี้เพื่อพิสูจน์สถานะของภาษาพิเทนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ภูมิหลังเกี่ยวกับท้องถิ่น

จังหวัดปัตตานี

จากเอกสารบรรยายสภาพภูมิศาสตร์จังหวัดปัตตานี (2552 : 1-3) กล่าวถึงประวัติของจังหวัดปัตตานี สรุปว่า เมืองปัตตานีพัฒนาจากหมู่บ้านเล็กๆริมฝั่งทะเลเมื่อมีเรือสินค้ามาจอดแวะ

เป็นประจำจึงทำให้ตัวเมืองเกิดการขยายมีผู้คนมาอาศัยหนาแน่นในสมัยนั้นการติดต่อกับต่างชาติโดยเฉพาะอินเดียและอาหรับทำให้ประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวนับถือศาสนาอิสลามและดัดแปลงอักษรอาหรับเป็นอักษรยาวีเพื่อสื่อสารกัน

อาณาจักรปัตตานีช่วงพ.ศ. 2127-2159 ถึง พ.ศ. 2178-2231 ถือเป็นอาณาจักรของชาวมลายูที่มีความรุ่งเรืองมากที่สุดหลังจากมะละกาตกเป็นเมืองขึ้นของโปรตุเกสทำให้ปัตตานีกลายเป็นศูนย์กลางการค้าขายและมีความรุ่งเรืองมาก ในปี พ .ศ. 2329 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงยกทัพตีเมืองปัตตานีไว้ได้ ปัตตานีจึงเป็นประเทศราชของสยามตั้งแต่นั้น กองทัพสยามยึดเอาทรัพย์สมบัติและปืนใหญ่ไป 3 กระบอก แต่เหลือมาถึงกรุงเทพเพียง 1 กระบอก คือปืนใหญ่พญาตานี ปัจจุบันอยู่หน้ากระทรวงกลาโหม ชาวปัตตานีไม่พอใจที่ชาวสยามปกครองตนจึงก่อการกบฏขึ้นในปี พ.ศ. 2334 และ พ.ศ. 2351 พระบาทสมเด็จพระเลิศหล้านภาลัยจึงแยกอาณาจักรปัตตานีเป็น 7 หัวเมือง แต่ก็มีกบฏอีกในปี พ.ศ. 2374 และ พ.ศ. 2381 พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงทรงตัดสินพระทัยให้ราชวงศ์กลันตันปกครองปัตตานีและกวาดต้อนเอาเชลยศึกมาตั้งถิ่นฐานริมคลองแสนแสบ กระทั่งปีพ .ศ. 2445 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเตรียมการปกครองแบบมณฑลเทศาภิบาล การปกครองโดยราชวงศ์กลันตันจึงยุติลง และถือเป็นปีสิ้นสุดของอาณาจักรปัตตานี ซึ่งกลายเป็นส่วนหนึ่งของสยามโดยสมบูรณ์ มณฑลปัตตานี ก่อตั้งขึ้นในปีพ.ศ. 2449 ในปีพ.ศ. 2466 ชาวบ้านจำนวนมากก็ออกมาชุมนุมประท้วงข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในท้องถิ่น พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงทรงออกพระบรมราโชบายสำหรับมณฑลปัตตานี เมื่อ วันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2466 ไว้ 6 ข้อเพื่อแก้ไขความไม่เป็นธรรมของเจ้าหน้าที่และข้าราชการและนำไปสู่การยุบมณฑลปัตตานีเป็น 3 จังหวัด คือ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส จนถึงปัจจุบัน

จังหวัดปัตตานีมีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	ติดทางหลวง บริเวณอ่าวไทย
ทิศใต้	ติดจังหวัดนราธิวาส
ทิศตะวันออก	ติดทางหลวง บริเวณอ่าวไทย
ทิศตะวันตก	ติดจังหวัดยะลา

จังหวัดปัตตานีแบ่งการปกครองออกเป็น 12 อำเภอ 115 ตำบล 642 หมู่บ้าน ดังนี้

1.อำเภอเมืองปัตตานี	7. อำเภอสายบุรี
2.อำเภอโคกโพธิ์	8. อำเภอไม้แก่น
3.อำเภอหนองจิก	9. อำเภอยะหริ่ง
4.อำเภอปะนาเระ	10. อำเภอยะรัง
5.อำเภอมายอ	11. อำเภอแม่ลาน
6.อำเภอทุ่งยางแดง	12. อำเภอกะพ้อ

จังหวัดปัตตานีมีประชากรทั้งสิ้น 111,904 คน แยกเป็นชาย 55,277 คน หญิง 56,627 คน สภาพพื้นที่ของจังหวัดปัตตานีเป็นที่ราบลุ่มและชายทะเล มีแม่น้ำ 1 สาย คือ แม่น้ำปัตตานี

อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

จากเอกสารบรรยายสภาพภูมิศาสตร์จังหวัดปัตตานี (2552 : 18) ได้กล่าวถึงประวัติของอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี สรุปว่า อำเภอทุ่งยางแ ดงเดิมเป็นส่วนหนึ่งของอำเภอมายอ ต่อมาได้ยกฐานะเป็น กิ่งอำเภอทุ่งยางแดง ในวันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2520 ต่อมามีพระราชกฤษฎีกายกฐานะเป็น อำเภอทุ่งยางแดง ตามประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 111 ตอนที่ 21 ลงวันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2537 มีคำขวัญประจำอำเภอว่า “ทุ่งทองกว้างไกล พรุใหญ่แหล่งปลา ภาษาถิ่นพิเทน พี่เณรเชื้อสายเก่า ขุนเขาช้างคลาน อุทยานนางผมหอม” อำเภอทุ่งยางแดงตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดมีอาณาเขตติดต่อกับอำเภออื่นๆดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอมายอและอำเภอสายบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอสายบุรีและอำเภอกะพ้อ
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอรามัน (จังหวัดยะลา) และอำเภอยะรัง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอยะรังและอำเภอมายอ

อำเภอทุ่งยางแดงแบ่งการปกครองส่วนภูมิภาคเป็น 4 ตำบล 22 หมู่บ้าน ได้แก่

1. ตะโละแมะนา	4 หมู่บ้าน
2. พิเทน	7 หมู่บ้าน
3. น้ำดำ	4 หมู่บ้าน
4. ปากู	7 หมู่บ้าน

อำเภอทุ่งยางแดงประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4 แห่ง ได้แก่

1. องค์การบริหารส่วนตำบลตะโละแมะนา ครอบคลุมพื้นที่ตำบลตะโละแมะนาทั้งตำบล
2. องค์การบริหารส่วนตำบลพิเทน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลพิเทนทั้งตำบล
3. องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำดำ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลน้ำดำทั้งตำบล
4. องค์การบริหารส่วนตำบลปากู ครอบคลุมพื้นที่ตำบลปากูทั้งตำบล

ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอทุ่งยางแดงเป็นชาวไทยเชื้อสายมลายูและชาวไทยมีการใช้ภาษามลายูปัตตานี ภาษา ไทยถิ่นใต้ ภาษาไทยกลาง และภาษาพิเทน ประกอบอาชีพทำสวน ทำนา และเลี้ยงสัตว์ซึ่งประชากรส่วนใหญ่นับถืออิสลามร้อยละ 97.67 และนับถือศาสนาพุทธร้อยละ 2.33

ตำบลพิเทน

ประวัติความเป็นมา

จากคำบอกเล่าของดาโอ๊ะ หวัง (2554) ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2 ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ได้กล่าวถึงประวัติของบ้านพิเทนว่า ในสมัยกรุงศรีอยุธยามีช้างขาวงาดำ อยู่ในทะเล เมื่อเรื่องดังกล่าวทราบถึงพระเจ้าแผ่นดินแห่งกรุงศรีอยุธยา พระองค์เสด็จไปยังทะเลเพื่อทอดพระเนตร ช้างเชือกนั้น จากนั้นพระองค์ตรัสว่า ถ้าอยากอยู่กับพระองค์ให้ขึ้นมาจากทะเล ช้างขาวงาดำจึงขึ้นมา พระองค์ ทรงนำเชือกหนังสิงโตมาผูกเท้าช้าง จนกระทั่งวันหนึ่งช้างเกิดสูญหายหายไปพระองค์จึงมีพระบรมราชโองการให้ทหารติดตามหาช้างให้พบ ถ้าใครจับช้างได้จะยกเมืองให้ครึ่งหนึ่ง มีทหารในพระราชวัง 7 คนอาสาออกติดตามช้างหากไม่พบจะไม่กลับเมืองเพราะจะถูกประหารชีวิต ทหารทั้ง 7 คนจึงได้ออกเดินทางตามหาช้างโดยแยกย้ายกันไปตามหาคนละถิ่น ทหารกลุ่มหนึ่งนำโดยพี่เณรและน้องอีก 4 คน ได้แก่ เจ้าอ่อน นางผมยาวเก้าศอก นางเลือดขาว เจ้าภา จึงเดินทางมาทางใต้ แต่กลับไม่พบร่องรอยของช้าง พี่เณรไม่กล้าเดินทางกลับเมืองเพราะกลัวถูกประหารชีวิตพี่เณรจึงได้ตั้งรกรากอยู่ที่นั่น ปัจจุบันคือบ้านพิเทน หมู่ที่ 2 ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี บ้านพิเทน หมู่ที่ 2 นี้ อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอทุ่งยางแดง 4 กิโลเมตร มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับ อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี
ทิศใต้	ติดกับ ตำบลปากู ตำบลน้ำคำ อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี
ทิศตะวันออก	ติดกับ อำเภอสายบุรี และอำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี
ทิศตะวันตก	ติดกับ ตำบลลูโบะยิไร อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี

ประชากรที่อาศัยในตำบลพิเทนมีจำนวน 4,037 คน และมีจำนวนหลังคาเรือน 979 หลังคาเรือน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา ทำสวนเป็นหลักและปักผ้าคลุมผมสตรี ทำขนม เป็นอาชีพเสริมโดยในพื้นที่ตำบลพิเทนมีสถานที่สำคัญ 2 แห่ง คือ สุสานพี่เณร อุทยานน้ำตกนางผมหอม

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลภาษาพิเทนที่หมู่ที่ 2 ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ด้านระบบเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ดังจะได้กล่าวในบทต่อไป

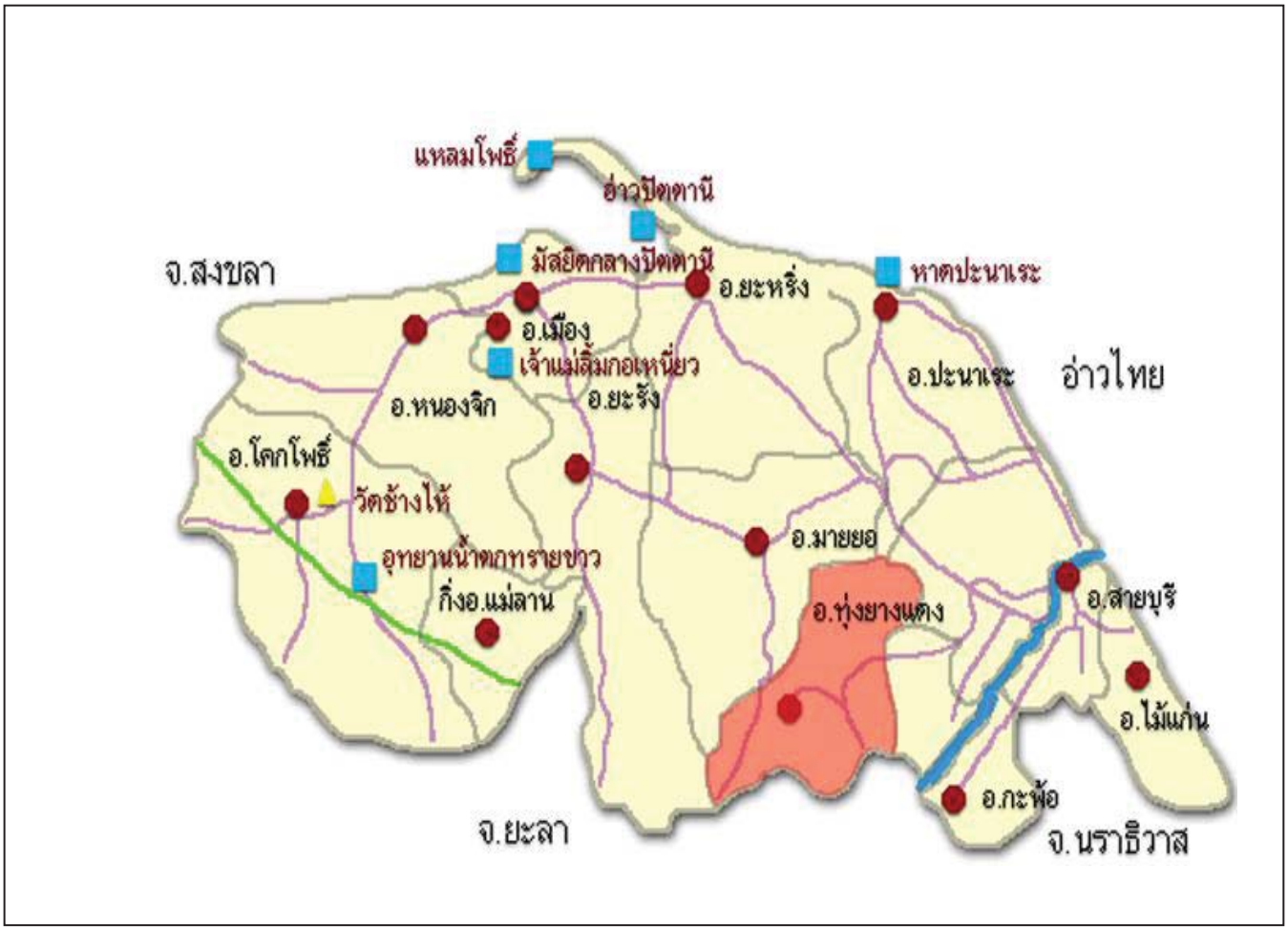

แผนภูมิที่ 1 แผนที่จังหวัดปัตตานี *จุดเก็บข้อมูลอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

ที่มา : ดัดแปลงจากสำนักงานจังหวัดปัตตานี, <u>บรรยายสภาพภูมิศาสตร์จังหวัดปัตตานี ปี 2552</u> (ปัตตานี : สำนักงานจังหวัดปัตตานี, 2552), 1-3

บทที่ 2

ระบบเสียงภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

ระบบเสียงภาษาพิเทนที่นำมาศึกษา ได้แก่ ภาษาพิเทน หมู่ที่ 2 บ้านพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มีรายละเอียดเกี่ยวกับระบบเสียงภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ดังนี้

หน่วยเสียงพยัญชนะ

เสียงพยัญชนะในภาษาพิเทนจากรายการคำศัพท์ที่ใช้เก็บข้อมูลสามารถพิสูจน์หาหน่วยเสียงหรือเสียงย่อยโดยการใช้คู่เสียงที่น่าสงสัย (suspect pair) ดังแผนภูมิดังนี้

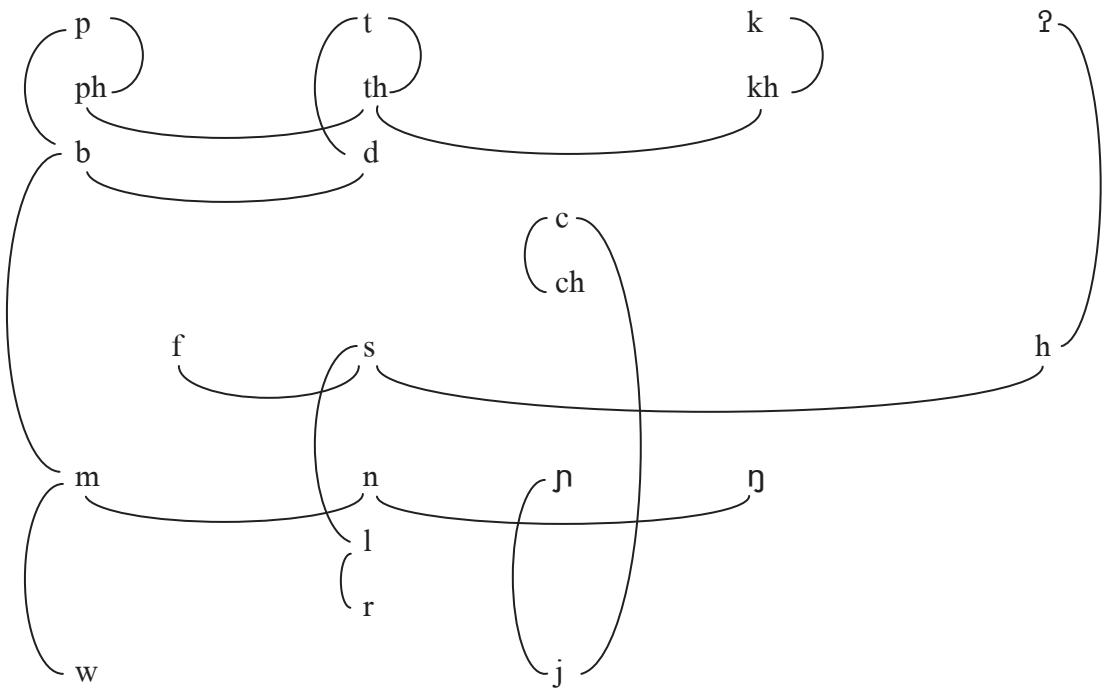

แผนภูมิที่ 2 เสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว คู่เสียงที่น่าสงสัย[1]

จากแผนภูมิดังกล่าว คู่เสียงที่น่าสงสัยจะเป็นเสียงที่มีลักษณะทางสัทศาสตร์คล้ายคลึงกัน อาจพิสูจน์ว่าเป็นหน่วยเสียงเดียวกันคือเป็นเสียงย่อยอันเกิดจากการแปรอิสระหรือการเกิดแบบสับหลีก หรือเป็นคนละหน่วยเสียงโดยการหาคู่เทียบเสียง ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำคู่เสียงที่น่าสงสัยมา

---

[1]ดัดแปลงจาก จินดา งามสุทธิ. **ภาษาศาสตร์ภาษาไทย** (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พีระพัทธนา, 2524), 72.

วิเคราะห์หาหน่วยเสียงโดยใช้คู่เทียบเสียงซึ่งต่างกันในสิ่งแวดล้อมเดียวกัน (Identical environment) ดังนี้

คู่เทียบเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว

คู่เทียบเสียงที่มีสิ่งแวดล้อมต่างกันเพียงประการเดียว

คู่เสียงที่น่าสงสัย	คำคู่เทียบเสียง	ความหมาย	หน่วยเสียง
[p]* - [b]	[pɔ:ŋ^{34}]	‘ชื่นชอบ’	/p/
	[bɔ:ŋ^{34}]	‘กระบอง’	/b/
[t] - [d]	[tɔ:k^{44}]	‘ข้าวตอก’	/t/
	[dɔ:k^{44}]	‘ดอก (ไม้)’	/d/
[b] - [m]	[ban^{34}]	‘ตัด’	/b/
	[man^{34}]	‘พยายาม’	/m/
[m] - [w]	[mat˥^{43}]	‘มัด’	/m/
	[wat˥^{43}]	‘วัด’	/w/
[d] - [n]	[dɛŋ^{34}]	‘ยืดตัว’	/d/
	[bɛŋ^{34}]	‘หนอนด้วง’	/n/
[d] - [l]	[dap˥^{32}]	‘จัดให้เป็นระเบียบ’	/d/
	[lap˥^{32}]	‘นอนหลับ’	/l/
[ɲ] - [j]	[ɲɔ:^{44}]	‘ยอ (ผลไม้)’	/ɲ/
	[jɔ:^{44}]	‘ยกยอ’	/j/

*เครื่องหมาย […] คือ การถ่ายถอดเสียงในระดับสัทศาสตร์ (phonetic)

[ʔ] - [h]	[ʔɔk˥˧²]	‘อก’	/ʔ/
	[hɔk˥˧²]	‘โกหก’	/h/
[l] - [r]	[lak˥˨³]	‘ขโมย’	/l/
	[rak˥˨³]	‘รัก’	/r/
[p] - [ph]	[pɔŋ³⁴]	‘อวบ(รูปร่าง)’	/p/
	[phɔŋ³⁴]	‘ใส(ผิว)’	/ph/
[kh] - [ŋ]	[khɔ:⁴⁴]	‘คอ’	/kh/
	[ŋɔ:⁴⁴]	‘โค้ง’	/ŋ/
[s] - [l]	[so:⁴³]	‘โซ่’	/s/
	[lo:⁴³]	‘รางวัล’	/l/
[c] - [j]	[caŋ³⁴]	‘ข้าวเหนียว’	/c/
	[jaŋ³⁴]	‘หย่อน(เบ็ด)’	/j/
[t] - [th]	[tɛ:k⁴⁴]	‘แตก’	/t/
	[thɛ:k⁴⁴]	‘ดิ้นทุรนทุราย’	/th/
[k] - [kh]	[ka:ŋ³²]	‘ก้าง’	/k/
	[kha:ŋ³²]	‘ข้าง’	/kh/
[c] - [ch]	[ca:p³²]	‘จับ’	/c/
	[cha:p³²]	‘สับ’	/ch/
[f] - [w]	[fɔk˥˨³]	‘ขึ้นอืด’	/f/
	[wɔk˥˨³]	‘หมุนกลับ’	/w/
[ɲ] - [ŋ]	[ɲɔ:⁴⁴]	‘ยอ(จับปลา)’	/ɲ/
	[ŋɔ:⁴⁴]	‘โค้งงอ’	/ŋ/

[ph] - [th]	[phɛːn^{24}]	‘แผนการ’	/ph/
	[thɛːn^{24}]	‘ดวงจันทร์’	/th/
[th] - [kh]	[thɔk˥^{43}]	‘ดึง’	/th/
	[khɔk˥^{43}]	‘ครก’	/kh/
[m] - [n]	[maː^{542}]	‘ม้า’	/m/
	[naː^{542}]	‘น้า’	/n/
[n] - [ŋ]	[naːn^{44}]	‘นาน’	/n/
	[ŋaːn^{44}]	‘งาน’	/ŋ/
[b] - [d]	[bin^{34}]	‘บิน’	/b/
	[din^{34}]	‘ดิน’	/d/
[f] - [s]	[faːk^{43}]	‘ฝาก’	/f/
	[saːk^{43}]	‘เนื้อหยาบ’	/s/
[s] - [h]	[sɔːk^{44}]	‘ข้อศอก’	/s/
	[hɔːk^{44}]	‘หอก’	/h/

จากการพิสูจน์คู่เสียงที่น่าสงสัย (suspect pairs) โดยจัดทำคู่เทียบเสียงดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า ภาษาพิเทนมีหน่วยเสียงพยัญชนะต้น 22 หน่วยเสียงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

ลักษณะของเสียง	ฐานกรณ์ / คุณสมบัติของเสียง	ริมฝีปาก	ริมฝีปากและฟัน	ปุ่มเหงือก	เพดานแข็ง	เพดานอ่อน	ช่องว่างระหว่างเส้นเสียง
กักหรือระเบิด	ไม่ก้อง ไม่มีลม ไม่ก้อง มีลม ก้อง	p ph b		t th d		k kh	ʔ
กึ่งเสียดแทรก	ไม่ก้อง ไม่มีลม ไม่ก้อง มีลม				c ch		
เสียดแทรก	ไม่ก้อง		f	s			h
นาสิก	ก้อง	m		n	ɲ	ŋ	
ข้างลิ้น	ก้อง			l			
รัว	ก้อง			r			
ครึ่งสระ	ก้อง	w			j		

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวทั้ง 22 หน่วยเสียงในภาษาพิเทนปรากฏเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ 9 เสียง ดังตารางเสียงพยัญชนะท้ายแสดงคู่เสียงที่น่าสงสัยดังนี้

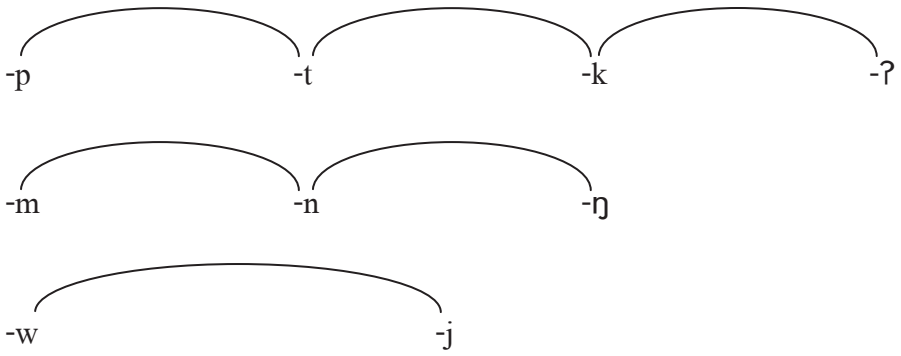

แผนภูมิที่ 3 หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย คู่เสียงที่น่าสงสัย

จากแผนภูมิดังกล่าว คู่เสียงที่น่าสงสัยเป็นเสียงที่มีลักษณะทางสัทศาสตร์คล้ายคลึงกันอาจเป็นหน่วยเสียงเดียวกันหรือคนละหน่วยเสียง ผู้วิจัยจึงนำคู่เสียงที่น่าสงสัยมาวิเคราะห์หาหน่วยเสียงโดยการใช้คู่เทียบเสียงซึ่งต่างกันในสิ่งแวดล้อมเดียวกัน (Identical environment) ดังนี้

คู่เทียบเสียงพยัญชนะท้าย

คู่เสียงที่น่าสงสัย	คำคู่เทียบเสียง	ความหมาย	หน่วยเสียง
[-p] - [-t] - [-k] - [-ʔ]	[thap˥^{43}]	'ทับ'	/-p/
	[that˥^{43}]	'(ประ) ทัด'	/-t/
	[thak˥^{43}]	'ทัก'	/-k/
	[thaʔ˥^{43}]	'พบปะ'	/-ʔ/
[-m] - [-n] - [-ŋ]	[ka:m^{32}]	'ก้าม(ปู)'	/-m/
	[ka:n^{32}]	'ก้าน'	/-n/
	[ka:ŋ^{32}]	'อาหารติดคอ'	/-ŋ/
[-w] - [-j]	[kaw^{34}]	'เก่า'	/-w/
	[kaj^{34}]	'ไก่'	/-j/

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว มีจำนวน 22 หน่วยเสียง ดังนี้

/p-/* เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ริมฝีปากทั้งคู่ เมื่อเป็นพยัญชนะต้นจะเกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/pa:t^{3}/	'ปาด'
/pu:^{2} /	'ปู'
/pɛt^{5}/	'เป็ด'
/pi^{2} ja:m^{3} /	'ยาม (เวลา)'
/pak^{5}/	'ปัก'

*เครื่องหมาย /…/ คือ การถ่ายถอดเสียงในระดับสรศาสตร์ (phonemics)

เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายจะเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ริมฝีปากทั้งคู่ เกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/t^{h}i:p^{3}/	‘ปั๋น (จักรยาน)’
/klɔp^{5}/	‘ฝึง’
/p^{h}ap^{4}/	‘พับ’
/sɛ:p^{3}/	‘แสบ’
/k^{h}i:p^{4}/	‘หนีบ’

/t-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ปุ่มเหงือก เมื่อเป็นพยัญชนะต้นจะเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/to:ŋ^{2} te:ŋ^{2}/	‘โตงเตง’
/tɨk^{5}/	‘ตึก’
/ta:j^{5}/	‘ใต้’
/tɔ:p^{3} t^{h}ɛ:n^{3}/	‘ตอบแทน’
/to:n^{5}/	‘ต้น’

เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายจะเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ปุ่มเหงือก หน่วยเสียงนี้เกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/k^{h}ra:t^{4}/	‘คราด’
/ta:^{2} bɛt^{5}/	‘เบ็ด’
/mi:t^{4} to:^{5}/	‘มีดอีโต้’
/kra:^{2} cu:t^{3}/	‘กระจูด’
/p^{h}ak^{5} ku:t^{3}/	‘ผักกูด’

/k-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานอ่อน เมื่อเป็นพยัญชนะต้นจะเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/kaj^{2}/	‘ไก่’

/kiw^{2}/	‘กิ่ว’
/ka^{2} doʔ^{5} ka^{2} doʔ^{5}/	‘รีบ’
/kɔ:^{2}/	‘กอ’
/ku:^{2} bo:^{2}/	‘ป่าช้า’

เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายจะเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานอ่อน หน่วยเสียงนี้เกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ka^{2} p^{h}rok^{4}/	‘กะลา’
/do:k^{3}/	‘ดอก’
/c^{h}:iak^{4}/	‘เถาวัลย์’
/k^{h}rok^{4}/	‘ครก’
/p^{h}rik^{4}/	‘พริก’

/ʔ-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง เกิดที่ช่องว่างระหว่างเส้นเสียง เมื่อเป็นพยัญชนะต้น เกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ʔɔk^{5}/	‘อก’
/ʔen^{2} loŋ^{1}/	‘เอ็นร้อยหวาย’
/ʔu^{2} kop^{5}/	‘น้ำอบ’
/ʔɛ:k^{3}/	‘แอก’
/ʔɔt^{5}/	‘อด’

เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายจะเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง เกิดที่ช่องว่างระหว่างเส้นเสียง หน่วยเสียงนี้เกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /a:, i:, e:, u:, o:, ɔ:, ɛ:, ə:, ɨ:, ia, ɨa, ua/ เช่น

/ʔu:^{2} doʔ^{5}/	‘ขี้เหร่’
/c^{h}əʔ^{4} c^{h}əʔ^{4}/	‘เฉอะแฉะ’
/c^{h}a^{3} naʔ^{4}/	‘ชนะ’
/ deʔ^{5}/	‘งอน (ขนตา)’

/hɔʔ^{5}/ ‘เหาะ’

/p^{h}-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง มีลม เกิดที่ริมฝีปากทั้งคู่ ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/p^{h}i:^{3}/	‘จ้ำม้ำ’
/p^{h}ɔ:m^{1}/	‘ผอม’
/p^{h}u:^{5} c^{h}a:j^{3}/	‘ผู้ชาย’
/p^{h}ɛt^{5}/	‘เผ็ด’
/p^{h}a:^{3} p^{h}a:^{3}/	‘ลางๆ’

/t^{h}-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง มีลม เกิดที่ปุ่มเหงือก ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/t^{h}ɛ:k^{3} de:^{2}/	‘กรรเชียง’
/t^{h}a:w^{5}/	‘ขี้เถ้า’
/t^{h}am^{3} nɔp^{4}/	‘ทำนบ’
/t^{h}ua^{1}/	‘ถั่ว’
/t^{h}o:ŋ^{3} la:ŋ^{1}/	‘ทองกวาว’

/k^{h}-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง มีลม เกิดที่เพดานอ่อน ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /ə: / เช่น

/k^{h}a:t^{3} t^{h}un^{3}/	‘ขาดทุน’
/k^{h}i:^{5} k^{h}ra:n^{6}/	‘ขี้เกียจ’
/k^{h}ɨ:n^{5} hɛt^{5}/	‘ขึ้นรา’
/k^{h}iw^{1}/	‘เขียว’
/k^{h}om^{3}/	‘คม’

/b-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ก้อง เกิดที่ริมฝีปากทั้งคู่ ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/bɔ:t^{3}/	'บอด'
/ba:ŋ^{2}/	'บาง'
/bu:t^{3}/	'บูด'
/bi:^{2} su:^{1}/	'ใบ้'
/bua^{2}/	'บัว'

/d-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/dun^{5}/	'ด้วน'
/du^{2} wiʔ^{4} kla:ŋ^{2}/	'ค่าต๋ง'
/da:m^{2}/	'ดั้ง (เสา)'
/dɛk^{5} dɛk^{5}/	'เด็กๆ'
/da:w^{2} wi:^{3}/	'ดาวลูกไก่'

/c-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะกึ่งเสียดแทรก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานแข็ง ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /ɨa/ เช่น

/cɛ:^{2} kap^{5} bon^{2}/	'ขี้บ่น'
/ciŋ^{2}/	'จริง'
/caŋ^{2} raj^{3}/	'จัญไร, อุบาทว์'
/can^{2}/	'วันจันทร์'
/cɛp^{5}/	'ป่วย'

/c^h-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะกึ่งเสียดแทรก ไม่ก้อง มีลม เกิดที่เพดานแข็ง ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/c^haw^6/	‘จ้า’
/c^həʔ^3 c^həʔ^3/	‘เฉอะแฉะ’
/ c^hiak^4/	‘เถาวัลย์’
/c^hi:n^6/	‘ชิ้น’
/c^hi:k^3/	‘ฉีก’

/f-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดที่ริมฝีปากและฟัน ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียงยกเว้น / e, e:, ɛ, ɛ:, ɨ, ə, ɔ:, ia/ เช่น

/fu:ŋ^6/	‘(กลิ่น)กรุ่น’
/fɔk^4/	‘ขึ้นอืด’
/fa:^{6}/	‘ฟ้ามัว’
/fɨak^3/	‘เฝือก’
/fon^1/	‘ฝน’

/s-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียงเช่น

/sɔ:m^5/	‘เปรี้ยว’
/su:^{1} tam^2/	‘ลุ่มๆดอนๆ’
/sa:n^5/	‘สั้น’
/sɛn^5/	‘เส้น’
/suk^5/	‘วันศุกร์’

/h-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดที่ช่องว่างระหว่างเส้นเสียง ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/hua^{1} la:n^{6}/	'หัวล้าน'
/ha:ŋ^{1} ta:^{2}/	'หางตา'
/hɛt^{5} sa^{1} mɛt^{5}/	'เห็ดเสม็ด'
/hɛ:w^{5}/	'แห้ว'
/ho:^{1} ra^{3} p^{h}a:^{3}/	'โหระพา'

/m-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะนาสิก ก้อง เกิดที่ริมฝีปากทั้งคู่ เมื่อเป็นพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้จะเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/mɔ:m^{3} mɔ:m^{3}/	'ขะมุกขะมอม'
/mo:^{4}/	'โง่'
/me:^{4}/	'(เสียง) ดัง'
/ma:k^{4}/	'มาก'
/ma:j^{6} fɨ:n^{3}/	'ฟืน'

เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายจะเกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/na:m^{1}/	'หนาม'
/mia^{3} num^{1}/	'เมียน้อย'
/ma:k^{3} k^{h}um^{1}/	'หมากขุม'
/p^{h}a:^{5} hom^{2}/	'ผ้าห่ม'
/sɨa^{5} k^{h}o:^{3} klom^{2}/	'เสื้อคอกลม'

/n-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะนาสิก ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก เมื่อเป็นพยัญชนะต้นหน่วยเสียงนี้จะเกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/nɛ:n^{4}/	‘(คน) แน่นขนัด’
/nak^{4} le:ŋ^{3}/	‘นักเลง’
/nɛp^{5} p^{h}law^{3}/	‘กางเกง’
/nuaj^{1} naj^{3}/	‘เมล็ด’
/no:^{1}/	‘หน่อ’

เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายจะเกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/p^{h}ɨ:n^{1}/	‘ผืน’
/ʔan^{2}/	‘เรือน (นาฬิกา)’
/sɛn^{5}/	‘เส้น’
/t^{h}ian^{3}/	‘เทียน’
/la:n^{1}/	‘หลาน’

/ɲ-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะนาสิก ก้อง เกิดที่เพดานแข็ง ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /i:, e, e:, ɛ, ɛ:, ɨ, ɨ:, ə, o, o:, ɔ, ɔ:, ia, ɨa, ua/ เช่น

/ɲa:w^{3}/	‘ยาว’
/ɲu:j^{4}/	‘ยุ่ย’
/ɲiŋ^{1} hɔ:^{3} te:^{2}/	‘โสเภณี’
/ɲuaŋ^{3}/	‘ยวง’
/ɲuŋ^{3}/	‘ยุง’

/ŋ-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะนาสิก ก้อง เกิดที่เพดานอ่อน เมื่อเป็นพยัญชนะต้นจะเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / e:, ɨ, ɨ:, ə, ɔ:/ เช่น

/ŋa:n^{3}/	'งาน'
/ŋɨak^{3}/	'เหงือก'
/bɨ:^{2} ŋɔŋ^{1}/	'งง'
/ŋom^{3}/	'งม'
/ŋɔ:k^{4}/	'งอก'

เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายจะเกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/cu:ŋ^{2}/	'จูง'
/cɛ:ŋ^{5}/	'แจ้ง'
/c^{h}aŋ^{4}/	'ชั่ง'
/c^{h}i:ŋ^{3}/	'ชิง, แย่ง'
/raŋ^{3}/	'กรงนก'

/l-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะข้างลิ้น ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/lɛ:^{3}/	'ดู, มอง'
/laj^{4}/	'ต้อน'
/la:^{3} ta:^{5}/	'บ้าจี้'
/lɨk^{4}/	'ลึก'
/lun^{3} lan^{3}/	'ลุกลี้ลุกลน'

/r-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะรัว ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /ə/ เช่น

/ra:k^{4}/	'ราก'
/ruaŋ^{3}/	'รวง'

/raw^{3}/	‘ฉัน’
/rian^{3}/	‘ทุเรียน’
/ri:n^{6}/	‘ริ้น’

/w-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะครึ่งสระ ก้อง เกิดที่ริมฝีปากทั้งคู่ เมื่อเป็นพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /ɨ, ə, ə:, o:, ɔ/ เช่น

/wɛ:n^{1}/	‘แหวน’
/wi:^{1}/	‘หวี’
/waŋ^{3}/	‘หนอง’
/wan^{3} p^{h}en^{3}/	‘วันขึ้น 15 ค่ำ’
/wa:^{3} su:^{3}/	‘เมื่อวานนี้’

เมื่อเป็นพยัญชนะท้าย หน่วยเสียงนี้เกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /ɛ, ə, ə:, ɔ/ เช่น

/hua^{1} k^{h}on^{1} k^{h}i:w^{6}/	‘หัวคิ้ว’
/k^{h}iaw^{5}/	‘เหล็กใน’
/lo:k^{4} sa:w^{1}/	‘ลูกสาว’
/k^{h}aw^{1}/	‘เขา’
/le:w^{1}/	‘เลว’

/j-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะครึ่งสระ ก้อง เกิดที่เพดานแข็ง เมื่อเป็นพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / ɛ, ɨ, ɨ:, ə:, u, u:, ɔ/ เช่น

/ja:m^{3}/	‘นาฬิกา’
/ja:^{3} mu:^{1} na:m^{6}/	‘ชมพู่’
/jɔ:^{3}/	‘ยอ’
/jɛ:^{6}/	‘แย้’
/ji:^{4} sip^{5}/	‘ยี่สิบ’

เมื่อเป็นพยัญชนะท้าย หน่วยเสียงนี้จะเกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, ɨ, ɨ:, u,/ เช่น

/kli:p^{3} do:k^{3} ma:j^{6}/	'กลีบดอกไม้'
/ra:k^{4} fo:j^{1}/	'รากฝอย'
/p^{h}a:^{5} plo:j^{2}/	'ผ้าคลุมศีรษะ'
/ma:j^{6} k^{h}o:n^{6}/	'กระบอง'
/k^{h}an^{3} t^{h}aj^{1}/	'คันไถ'

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ มีจำนวน 14 หน่วยเสียงดังนี้

/ kl-/ ปรากฏกับหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/kli:p^{3}/	'กลีบ'
/klo:ŋ^{2}/	'กลอง'
/kluaj^{5}/	'กล้วย'
/klɔ:j^{2}/	'กลอย'
/kla:ŋ^{2} fa:^{6}/	'ท้องฟ้า'

/kr-/ ปรากฏกับหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/kron^{2}/	'กรน'
/kriam^{2}/	'เกรียม'
/krɛn^{2}/	'แคระเกร็น'
/krɨ^{2} ka:j^{2}/	'ข่วน'
/kra:^{2} mu:^{3}/	'มุ้ง'

/kw-/ ปรากฏเฉพาะหน่วยเสียงสระ /a, a:, ɛ:/ เท่านั้น เช่น

/kwa:ŋ^{2}/	‘กวาง’
/kwɛ:k^{3}/	‘แหวก’
/kwak^{5} mɨ:^{3}/	‘กวักมือ’
/kwɛ:ŋ^{2}/	‘โบกมือ’
/tɛ:ŋ^{2} kwa:^{2}/	‘แตงกวา’

/k^{h}r-/ ปรากฏกับหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/k^{h}rok^{4} /	‘ครก’
/k^{h}ra:t^{4}/	‘คราด’
/k^{h}rɛ:^{4}/	‘เตียง’
/k^{h}rɔ:p^{4}/	‘ครอบ’
/k^{h}ru:t^{4}/	‘ขูดขีด’

/k^{h}l-/ ปรากฏกับหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียงยกเว้น /ɨ, ɨ:/ เช่น

/k^{h}lɔ:ŋ^{6}/	‘คล้อง’
/k^{h}la:n^{3}/	‘คลาน’
/k^{h}lam^{3}/	‘ลูบคลำ’
/k^{h}liŋ^{3}/	‘คลึง’
/k^{h}lum^{3}/	‘คลุม’

/k^{h}w-/ ปรากฏเฉพาะหน่วยเสียงสระ /a:, ɛ:/ เท่านั้น เช่น

/k^{h}wa:m^{4}/	‘คว่ำ’
/k^{h}wɛ:n^{1}/	‘แขวน’
/k^{h}wa:j^{3}/	‘ควาย’
/k^{h}wa:ŋ^{1}/	‘กีดขวาง’

/k^{h}wa:^{1} k^{h}wa:^{1}/ 'เลือนราง'

/tr-/ ปรากฏเฉพาะหน่วยเสียงสระ /a, ə:, o, o:, ɛ:, ɔ:, ua/ เท่านั้น เช่น

/truat^{3}/	'ตรวจ'
/trə:j^{2}/	'ใบเตย'
/troʔ^{3}/	'พูดไม่รู้เรื่อง'
/tro:^{2}/	'แม่นยำ'
/ki:^{2} traj^{2}/	'กรรไกร'

/br-/ ปรากฏเฉพาะหน่วยเสียงสระ /ɨ:, a:, u, ɔ / เท่านั้น

/brɨ:^{2} di:^{2}/	'ถังน้ำ'
/bruj^{2}/	'แปรง'
/brɔt^{5} brɔt^{5}/	'(บ่น)พึมพำ'
/ma^{3} k^{h}ɨa^{1} bra:^{2} na:^{5}/	'มะเขือพวง'
/brɨ:^{2} ŋɔŋ^{1}/	'งง'

/pr-/ ปรากฏเฉพาะหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/pra:p^{3}/	'ดุ, ว่า'
/prat^{5}/	'ปริ, มีรอยร้าว'
/dɛ:t^{3} pri^{5}/	'แดดเปรี้ยง'
/kɨ:^{2} pro:ŋ^{2}/	'กระโปรง'
/pri:^{2} jɔ:^{3}/	'มะระ'

/pl-/ ปรากฏเฉพาะหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/pluak^{3}/	'ปลวก'
/pli:ŋ^{2}/	'ปลิง'

/pla:m^{5}/	‘ดิ้น’
/plɔt^{5}/	‘ปลด’
/plɔ:j^{2}/	‘ปล่อย’

/p^{h}r-/ ปรากฏกับหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/kɨ:^{2} p^{h}rok^{4}/	‘กะลา’
/p^{h}ra:^{6}/	‘มืดพร้า’
/lo:k^{4} p^{h}ruan^{3}/	‘เงาะ’
/p^{h}rik^{4}/	‘พริกไทย’
/p^{h}ro:k^{4}/	‘พรุ่งนี้’

/p^{h}l-/ ปรากฏกับหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/p^{h}lak^{5}/	‘ผลัก’
/p^{h}lik^{4}/	‘พลิก’
/p^{h}lɔ:j^{2}/	‘พึ่งพา’
/p^{h}la:t^{4}/	‘เพลี้ยงพล้ำ’
/t^{h}ua^{1} p^{h}lu:^{3}/	‘ถั่วพู’

/ml-/ ปรากฏเฉพาะหน่วยเสียงสระ /e, i:, ɨ:, ɛ:, ɨa/ เท่านั้น เช่น

/mlɨak^{4}/	‘เมือก’
/mlɛ:p^{4}/	‘ฟ้าแลบ’
/mleʔ^{4}/	‘มะลิ’
/mli:n^{4}/	‘ลื่นไหล’
/mlɨ:n^{3}/	‘ลืมตา’

/dr-/ ปรากฏเฉพาะหน่วยเสียงสระ /a, u, ɔ, o:, ɨ/ เท่านั้น เช่น

/drɔʔ^{5}/	‘เตะ’
/dro:k^{3}/	‘แห้ง(ผลไม้)’
/drap^{5}/	‘ตั้งใจฟัง’
/druk^{5}/	‘อ้างถึง’
/drɨk^{5}/	‘นาน’

จากการศึกษาหน่วยเสียงพยัญชนะของภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี พบว่า ภาษาพิเทนมีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวจำนวน 22 หน่วยเสียง ได้แก่ /p-, t-, k-, ʔ-, ph-, th-, kh-, b-, d-, c-, ch-, f-, s-, h-, m-, n-, ɲ-, ŋ-, l-, r-, w-, j- / มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำจำนวน 14 หน่วยเสียง ได้แก่ /kl-, kr-, kw-, khr-, khl-, khw-, tr-, br-, pr-, pl-, phr-,phl-, ml- , dr-/ และมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียงได้แก่ /-p, -t, -k, -ʔ, -m, -n, -ŋ, -w, -j/

หน่วยเสียงสระ

หน่วยเสียงสระในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มีหน่วยเสียงสระเดี่ยวและหน่วยเสียงสระประสมซึ่งสามารถพิสูจน์หาหน่วยเสียงหรือเสียงย่อยโดยการใช้คู่เสียงที่น่าสงสัย (suspect pair) ดังแผนภูมิดังนี้

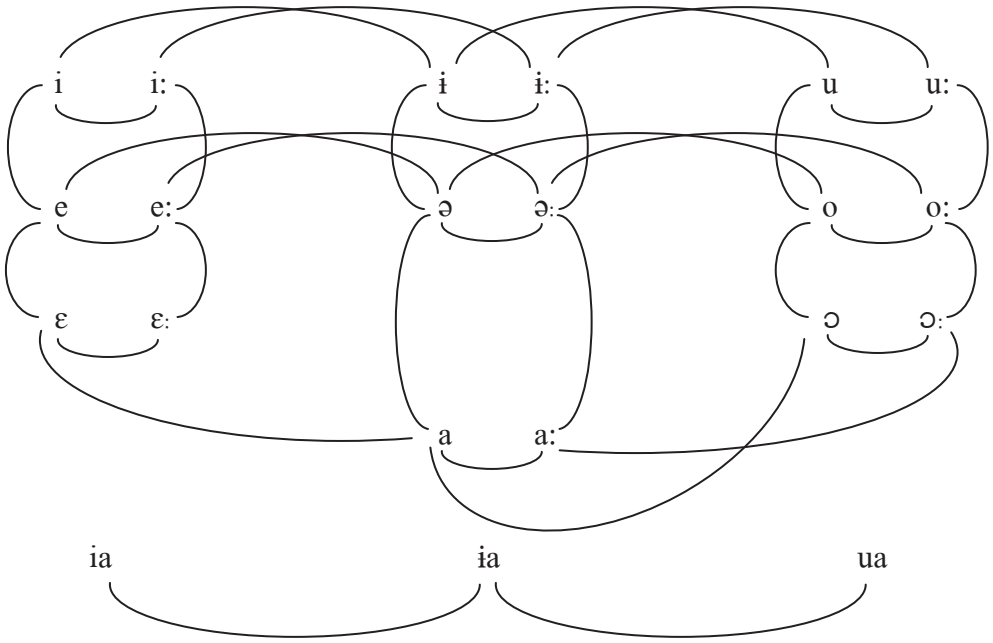

แผนภูมิที่ 4 หน่วยเสียงสระเดี่ยวและสระประสม คู่เสียงที่น่าสงสัยของหน่วยเสียงสระ

คู่เสียงที่น่าสงสัย (suspect pairs) แบ่งเป็น 5 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 สระเสียงสั้นกับสระเสียงยาวตามแนวนอน ได้แก่ [i i:] [e e:] [ɛ ɛ:] [ɨ ɨ:] [ə ə:] [a a:] [u u:] [o o:] [ɔ ɔ:]

กลุ่มที่ 2 สระเสียงสั้นกับสระเสียงสั้นตามแนวตั้ง ได้แก่ [i e ɛ] [ɨ ə a] [u o ɔ]

กลุ่มที่ 3 สระเสียงยาวกับสระเสียงยาวตามแนวตั้ง ได้แก่ [i: e: ɛ:] [ɨ: ə: a:]

กลุ่มที่ 4 สระเสียงสั้นกับสระเสียงสั้นตามแนวนอน ได้แก่ [i ɨ u] [e ə o] [ɛ a ɔ]

กลุ่มที่ 5 สระเสียงยาวกับสระเสียงยาวตามแนวนอน ได้แก่ [i: ɨ: u:] [e: ə: o:] [ɛ: a: ɔ:]

สระประสมทั้ง 3 หน่วยเสียง ได้แก่ [ia ɨa ua]

จากแผนภูมิดังกล่าว คู่เสียงที่น่าสงสัยของเสียงสระจะเป็นเสียงที่มีลักษณะทางสัทศาสตร์คล้ายคลึงกัน ผู้วิจัยจึงนำคู่เสียงสระมาวิเคราะห์หาหน่วยเสียงโดยการใช้คู่เทียบเสียงและคู่เทียบคล้าย ดังนี้

คู่เทียบเสียงสระเดี่ยว

คู่เสียงที่น่าสงสัย ต่างกันในสิ่งแวดล้อมเดียวกัน (Identical Environment)

คู่เสียงที่น่าสงสัย	คำคู่เทียบเสียง	ความหมาย	หน่วยเสียง
[i] - [i:]	[lit˥43]	‘ปอก(ผลไม้)’	/i/
	[li:t˥43]	‘รีด’	/i:/
[e] - [e:]	[phen44]	‘(วัน)เพ็ญ’	/e/
	[phe:n44]	‘(เวลา)เพล’	/e:/
[ɨ] - [ɨ:]	[jɨt˥43]	‘ยึด’	/ɨ/
	[jɨ:t˥43]	‘ยืด’	/ɨ:/

[ə] - [ə:]	[rə^{43}]	‘เหรอ’	/ə/
	[rə:^{43}]	‘รื้อ’	/ə:/
[a] - [a:]	[lat˥^{43}]	‘ลัด’	/a/
	[la:t˥ ^{43}]	‘(ทาง) ลาด’	/a:/
[u] - [u:]	[sun^{24}]	‘กระสุน’	/u/
	[su:n^{24}]	‘สูญหาย’	/u:/
[o] - [o:]	[khon^{44}]	‘คน’	/o/
	[kho:n^{44}]	‘โคลน’	/o:/

คู่เสียงที่น่าสงสัย ต่างกันในสิ่งแวดล้อมคล้ายกัน (Analogous Environment)

คู่เสียงที่น่าสงสัย	คำคู่เทียบเสียง	ความหมาย	หน่วยเสียง
[ɛ] - [ɛ:]	[phɛt˥^{32}]	‘เผ็ด’	/ɛ/
	[phɛ:t˥^{44}]	‘แผดเสียง’	/ɛ:/
[ɔ] - [ɔ:]	[tɔp˥^{32}]	‘ตบ’	/ɔ/
	[tɔ:p˥ ^{44}]	‘ตอบ’	/ɔ:/

คู่เสียงที่น่าสงสัย ต่างกันในสิ่งแวดล้อมเดียวกัน (Identical Environment)

คู่เสียงที่น่าสงสัย	คำคู่เทียบเสียง	ความหมาย	หน่วยเสียง
[i] - [e] - [ɛ]	[tiʔ˥^{32}]	‘ติ’	/i/
	[teʔ˥^{32}]	‘เตะ’	/e/
	[tɛʔ˥^{32}]	‘แตะ’	/ɛ/
[ɨ] - [ə] - [a]	[nɨŋ ^{24}]	‘ออกมา’	/ɨ/

	[nəŋ^{24}]	‘จำนวนนิดหน่อย’	/ə/
	[naŋ^{24}]	‘หนัง’	/a/
[u] - [o] - [ɔ]	[lum^{43}]	‘ที่ลุ่ม’	/u/
	[lom^{43}]	‘ลม’	/o/
	[lɔm^{43}]	‘ล่ม’	/ɔ/
[ɨ:] - [ə:] - [a:]	[fɨ:n^{44}]	‘ไม้ฟืน’	/ɨ:/
	[fə:n^{44}]	‘ฟื้น’	/ə:/
	[fa:n^{44}]	‘ผ่า (ผลไม้)’	/a:/
[ɛ] - [a] - [ɔ]	[chɛŋ^{43}]	‘แช่ง’	/ɛ/
	[chaŋ^{43}]	‘ชั่ง’	/a/
	[chɔŋ^{43}]	‘ชง’	/ɔ/
[i:] - [ɨ:] - [u:]	[thi:^{24}]	‘หยาบ’	/i: /
	[thɨ:^{24}]	‘ถือ’	/ɨ:/
	[thu:^{24}]	‘ถู’	/u:/
[e:] - [ə:] - [o:]	[le:k˥^{43}]	‘เลข’	/e:/
	[lə:k˥^{43}]	‘เลิก’	/ə:/
	[lo:k˥^{43}]	‘โลก’	/o:/
[ɛ:] - [a:] - [ɔ:]	[wɛ:n^{44}]	‘กระจกเงา’	/ɛ:/
	[wa:n^{44}]	‘เมื่อวานนี้’	/a:/
	[wɔ:n^{44}]	‘ก่อกวน’	/ɔ:/

คู่เสียงที่น่าสงสัย ต่างกันในสิ่งแวดล้อมคล้ายกัน (Analogous Environment)

คู่เสียงที่น่าสงสัย	คำคู่เทียบเสียง	ความหมาย	หน่วยเสียง
[iː] - [eː] - [ɛː]	[piːn^{34}]	‘ปีน’	/ iː/
	[peːn^{545}]	‘ปลิ้น’	/eː/
	[pɛːn^{545}]	‘ส้ม’	/ɛː/
[e] - [ə] - [o]	[men^{24}]	‘เหม็น’	/e/
	[məːn^{24}]	‘มึนงง’	/ə/
	[moːn^{44}]	‘มัวหมอง’	/o/
[i] - [ɨ] - [u]	[tip˥^{32}]	‘ดินโคลน’	/i/
	[tɨp˥^{32}]	‘ปวดศีรษะ’	/ɨ/
	[thup˥^{43}]	‘(ปลา)ตอดอาหาร’	/u/

คู่เทียบเสียงสระประสม

คู่เสียงที่น่าสงสัย ต่างกันในสิ่งแวดล้อมเดียวกัน (Identical environment)

คู่เสียงที่น่าสงสัย	คำคู่เทียบเสียง	ความหมาย	หน่วยเสียง
[ia] - [ɨa] - [ua]	[cia^{34}]	‘ทำให้บาง’	/ia/
	[cɨa^{34}]	‘เกื้อกูล’	/ɨa/
	[cua^{43}]	‘แบ่งปัน’	/ua/

จากการพิสูจน์หาคู่เทียบเสียงและคู่เทียบเสียงคล้ายในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี พบว่า ภาษาพิเทนมีหน่วยเสียงสระเดี่ยวจำนวน 18 หน่วยเสียง ได้แก่ /i, iː, e, eː, ɛ, ɛː, ɨ, ɨː, ə, əː, a, aː, u, uː, o, oː, ɔ, ɔː/ และมีหน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /ia, ɨa, ua/

รายละเอียดหน่วยเสียงสระเดี่ยวและสระประสมในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มีดังต่อไปนี้

/i/ เป็นหน่วยเสียงสระหน้า สูง สั้น ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียงยกเว้น /br-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียงยกเว้น/-j/ เช่น

/kiw^{2}/	‘กิ่ว’
/k^{h}ɨw^{1}/	‘เขียว’
/riw^{3}/	‘เรียว’
/la ʔit^{5}/	‘ละเอียด’
/siw^{1}/	‘หวาดเสียว’

/i:/ เป็นหน่วยเสียงสระหน้า สูง ยาว ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น เช่น /ɲ-, br-, tr-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /-ʔ, -j/ เช่น

/c^{h}i:n^{6}/	‘แผ่น’
/p^{h}i:^{1}/	‘ผี’
/kli:p^{3}/	‘กลีบ’
/wi:^{1}/	‘หวี’
/mi:t^{4}/	‘มีด’

/e/ เป็นหน่วยเสียงสระหน้า กลางสูง สั้น ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /f- ɲ-, ŋ-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียงยกเว้น /-ʔ, -j/ เช่น

/k^{h}em^{5}/	‘เข้ม’
/jen^{3}/	‘เย็น’
/lem^{3}/	‘เล็ม’

/han^{1} rew^{3}/ ‘หมุนเร็ว’

/pen^{2} ti:n^{2}/ ‘นายหน้า’

/e:/ เป็นหน่วยเสียงสระหน้า กลางสูง ยาว ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /f-, ɲ-, br-, tr-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียงยกเว้น /-ʔ, -j/ เช่น

/t^{h}e:^{2}/ ‘ถี่’

/le:w^{1}/ ‘เหลว’

/le:^{2}/ ‘เหล่’

/ʔe:n^{2}/ ‘เอน, เซ’

/t^{h}ɛ:k^{1} de:^{2}/ ‘กรรเชียง’

/ɛ/ เป็นหน่วยเสียงสระหน้า กลางต่ำ สั้น ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /k^{h}-, f-, ɲ-, br-, tr-, k^{h}w-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / j-, w-/ เช่น

/p^{h}ɛt^{5}/ ‘เผ็ด’

/cɛp^{5} nak^{5}/ ‘ป่วยหนัก’

/sɛn^{5}/ ‘เส้น’

/dɛk^{5} dɛk^{5}/ ‘เด็กๆ’

/mɨ:^{3} lɛt^{4}/ ‘เมล็ด’

/ɛ:/ เป็นหน่วยเสียงสระหน้า กลางต่ำ ยาว ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /k^{h}-, f-, ɲ-, ŋ- , br-, tr-, k^{h}w-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /-ʔ, -j/ เช่น

/t^{h}ɛ:w^{1}/ ‘แถว’

/nɛ:n^{4}/ ‘(คน) แน่นขนัด’

/t^{h}a:ŋ^{3} k^{h}ɛ:^{4}/ ‘ทางลัด’

/mia^{3} kɛ:^{2}/ ‘เมียหลวง’

/wɛ:n^{4}/ ‘กระจกเงา’

/ɨ/ เป็นหน่วยเสียงสระหลังค่อนไปกลาง สูง สั้น ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /f-, ɲ-, ŋ-, r-, w-, j-, tr-, k^{h}w-, k^{h}l-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /-j, -w/ เช่น

/lɨk^{4}/ ‘ลึก’

/nɨŋ^{2}/ ‘หนึ่ง’

/k^{h}ɨ:^{1} niaw^{1}/ ‘ข้าวเหนียว’

/tɨk^{5}/ ‘ตึก’

/bɨt^{5} ci:n^{2}/ ‘พริกขี้หนู’

/ɨ:/ เป็นหน่วยเสียงสระหลังค่อนไปกลาง สูง ยาว ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / f-, ɲ-, ŋ, w-, j-, tr-, k^{h}w-, k^{h}l-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /-ʔ, -j/ เช่น

/mɨ:t^{4}/ ‘มืด’

/p^{h}ɨ:n^{1}/ ‘ผืน’

/ brɨ:^{2} ŋɔŋ^{1}/ ‘งง’

/kɨ:^{2} sa:^{3}/ ‘ข้องจับปลา’

/kɨ:^{2} sa:^{6}/ ‘ตะกร้า’

/ə/ เป็นหน่วยเสียงสระหลังค่อนไปกลาง กลางสูง สั้น ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /f-, ɲ-, ŋ-, r-, w-, br-, tr-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /-w/ เช่น

/k^{h}əʔ^{4}/ ‘ทะลึ่ง’

/c^{h}əʔ^{4}/ ‘เฉอะแฉะ’

/təʔ^{5}/ ‘เถอะ’

/bu:^{2} wəʔ^{5} na:m^{6}/ ‘ฟองน้ำ’

/kəʔ^{5} cɔ:ŋ^{2}/ ‘ยอจับปลา’

/ə:/ เป็นหน่วยเสียงสระค่อนไปกลาง กลางสูง ยาว ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /f-, ɲ-, ŋ-, r-, w-, br-, k^{h}w-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /-ʔ, -w/ เช่น

/rə:^{6}/ ‘รื้อ’

/mɨ:^{3} mə:^{3}/ ‘ละเมอ’

/ŋə:j^{3}/ ‘แหงน’

/trə:j^{2}/ ‘ใบเตย’

/k^{h}i:^{5} trə:j^{2}/ ‘หญ้าเจ้าชู้’

/a/ เป็นหน่วยเสียงสระหลังค่อนไปกลาง ต่ำ สั้น ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/kaw^{2}/ ‘เก่า’

/k^{h}at^{4}/ ‘คับ’

/c^{h}aw^{6}/ ‘จ้า’

/tam^{2}/ ‘เตี้ย’

/baw^{2}/ ‘เบา’

/a:/ เป็นหน่วยเสียงสระหลังค่อนไปกลาง ต่ำ ยาว ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /-ʔ/ เช่น

/ba:ŋ^{2}/ ‘บาง’

/ma:k^{4}/ ‘มากมาย’

/ɲa:w^{3}/ ‘ยาว’

/la:n^{6}/ ‘หัวล้าน’

/sa:p^{3}/ ‘สาป’

/u/ เป็นหน่วยเสียงสระหลัง สูง สั้น ริมฝีปากห่อ ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / j-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /-j/ เช่น

/ʔun^{2}/	‘อุ่น’
/bun^{2}/	‘โชค’
/lum^{4}/	‘(ที่) ลุ่ม’
/tuk^{5} tik^{5}/	‘เล่นตัว’
/k^{h}uk^{4}/	‘ตะราง’

/u:/ เป็นหน่วยเสียงสระหลัง สูง ยาว ริมฝีปากห่อ ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /j-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /-ʔ / เช่น

/fu:ŋ^{6}/	‘(กลิ่น) กรุ่น’
/tu:m^{2}/	‘ตูม’
/bu:t^{3}/	‘บูด’
/ɲu:j^{4}/	‘ยุ่ย’
/ku:t^{3}/	‘หยิก (ผม)’

/o/ เป็นหน่วยเสียงสระหลัง กลางสูง สั้น ริมฝีปากห่อ ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /ɲ-, br-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/klom^{2}/	‘กลม’
/k^{h}on^{5}/	‘ขุ่น’
/troŋ^{2}/	‘ตรง’
/toʔ^{5}/	‘ย่า’
/p^{h}om^{1}/	‘ผม’

/o:/ เป็นหน่วยเสียงสระหลัง กลางสูง ยาว ริมฝีปากห่อ ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /ɲ-, f-, tr-, br-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /-ʔ/ เช่น

/mo:^{4}/	'โง่'
/p^{h}lo:ŋ^{4}/	'โพล่ง'
/lo:k^{4}/	'ลูก'
/k^{h}o:n^{6}/	'ค้อน'
/to:^{5}/	'ตู้'

/ɔ/ เป็นหน่วยเสียงสระหลัง กลางต่ำ สั้น ริมฝีปากห่อ ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /k^{h}-, ɲ-, j-, br-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /-w/ เช่น

/fɔk^{4}/	'ขึ้นอืด'
/mɔŋ^{2}/	'โหม่ง'
/pɔʔ^{5} ka:^{2}/	'กิ้งก่า'
/cɔk^{5}/	'จิ้งจก'
/tɔk^{5} kɛ:^{2}/	'ตุ๊กแก'

/ɔ:/ เป็นหน่วยเสียงสระหลัง กลางต่ำ ยาว ริมฝีปากห่อ ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / k^{h}-, ɲ-, f-, w-, -j, tr-, br-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /-ʔ/ เช่น

/bɔ:t^{3}/	'บอด'
/sɔ:m^{5}/	'เปรี้ยว'
/p^{h}ɔ:m^{1}/	'ผอม'
/kɔ:^{2}/	'กอ'
/mɔ:^{5}/	'หม้อ'

/ia/ เป็นหน่วยเสียงสระประสม เริ่มต้นที่สระหน้า สูง ไม่ห่อริมฝีปาก และลงท้ายด้วยสระหลังค่อนไปกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / ɲ-, f-, ŋ-, tr-, br-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /-ʔ/ เช่น

/kʰːiaw^{5}/	'เหล็กใน'
/cʰːiak^{4}/	'เถาวัลย์'
/paʔ^{5} liaŋ^{6}/	'พ่อเลี้ยง'
/mia^{3} num^{2}/	'เมียน้อย'
/kʰːiam^{4}/	'เข้ม'

/ɨa/ เป็นหน่วยเสียงสระประสม เริ่มต้นที่สระหลังค่อนไปกลาง สูง ไม่ห่อริมฝีปาก และลงท้ายด้วยสระหลังค่อนไปกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /c-, ɲ-, tr-, br-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /-ʔ/ เช่น

/fɨak^{3}/	'เฝือก'
/mlɨak^{4}/	'เมือก'
/klɨak^{3}/	'คลอเคลีย'
/lɨak^{4}/	'คัดเลือก'
/thɨa^{1}/	'เถือ'

/ua/ เป็นหน่วยเสียงสระประสม เริ่มต้นที่สระหลัง สูง ริมฝีปากห่อ และลงท้ายด้วยสระหลังค่อนไปกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /f-, ɲ- tr-, br-, ml-, khw-/ และปรากฏกับพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /-ʔ/ เช่น

/cʰuaj^{1}/	'ฉวย'
/cʰuan^{3}/	'ชวน'
/tuaŋ^{2}/	'ตวง'
/nuat^{4}/	'นวด (ข้าว)'
/buan^{5}/	'บ้วน'

ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มีหน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยว 22 หน่วยเสียง หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ 14 หน่วยเสียง พยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียง และมีหน่วยเสียงสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง หน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียง

การปรากฏร่วมกันของหน่วยเสียงพยัญชนะและหน่วยเสียงสระในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี จะแสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 การปรากฏร่วมกันของหน่วยเสียงพยัญชนะต้นและหน่วยเสียงสระเท่าที่พบในภาษาพิเทน

สระ / พยัญชนะ	i	i:	e	e:	ɛ	ɛ:	ɨ	ɨ:	ə	ə:	a	a:	u	u:	o	o:	ɔ	ɔ:	ia	ɨa	ua
p-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
t-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
k-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
ʔ-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
p^h-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
t^h-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
k^h-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	•	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
b-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
d-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
c-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	•	/
c^h-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
f-	/	/	•	•	•	•	•	/	•	/	/	/	/	/	/	/	/	/	•	/	/
s-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
h-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
m-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
n-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
ɲ-	/	•	•	•	•	•	•	•	•	/	/	/	/	/	•	•	•	•	•	•	•
ŋ-	/	/	•	/	/	/	•	•	•	/	/	/	/	/	/	/	/	/	•	/	/
l-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
r-	/	/	/	/	/	/	/	/	•	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
w-	/	/	/	/	/	/	•	/	•	•	/	/	/	/	/	•	/	•	/	/	/
j-	/	/	/	/	•	/	•	•	/	•	/	/	•	•	/	/	•	/	/	/	/

/ = หน่วยเสียงที่ปรากฏร่วมกัน • = หน่วยเสียงที่ไม่ปรากฏร่วมกัน

ตารางที่ 4 การปรากฏร่วมกันของหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำและหน่วยเสียงสระเท่าที่พบในภาษาพิเทน

สระ / พยัญชนะ	i	i:	e	e:	ɛ	ɛ:	ɨ	ɨ:	ə	ə:	a	a:	u	u:	o	o:	ɔ	ɔ:	ia	ɨa	ua
kl-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
kr-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
kw-	•	•	•	•	•	/	•	•	•	•	/	/	•	•	•	•	•	•	•	•	•
k^hr-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
k^hl -	/	/	/	/	/	/	•	•	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
k^hw -	•	•	•	•	•	/	•	•	•	•	•	/	•	•	•	•	•	•	•	•	•
tr -	/	•	/	•	•	•	/	•	•	/	/	•	•	•	/	/	•	/	•	•	/
br -	•	•	•	•	•	•	•	/	•	•	•	/	/	•	•	•	/	•	•	•	•
pr -	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
pl -	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
p^hr -	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
p^hl-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
ml -	•	/	/	•	•	/	•	/	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	/	•
dr-	•	•	•	•	•	•	/	•	•	•	/	•	/	•	•	/	/	•	•	•	•

/ = หน่วยเสียงที่ปรากฏร่วมกัน • = หน่วยเสียงที่ไม่ปรากฏร่วมกัน

ตารางที่ 5 การปรากฏร่วมกันของหน่วยเสียงสระและหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายเท่าที่พบในภาษาพิเทน

พยัญชนะท้าย / สระ	-p	-t	-k	-ʔ	-m	-n	-ŋ	-w	-j
i	/	/	/	/	/	/	/	/	•
i:	/	/	/	•	/	/	/	/	•
e	/	/	/	•	/	/	/	/	•
e:	/	/	/	•	/	/	/	/	•
ɛ	/	/	/	/	/	/	/	•	•
ɛ:	/	/	/	•	/	/	/	/	•
ɨ	/	/	/	/	/	/	/	/	•
ɨ:	/	/	/	•	/	/	/	/	•
ə	/	/	/	/	/	/	/	•	/
ə:	/	/	/	•	/	/	/	•	/
a	/	/	/	/	/	/	/	/	/
a:	/	/	/	•	/	/	/	/	/
u	/	/	/	/	/	/	/	/	•
u:	/	/	/	•	/	/	/	/	/
o	/	/	/	/	/	/	/	/	/
o:	/	/	/	•	/	/	/	/	/
ɔ	/	/	/	/	/	/	/	•	/
ɔ:	/	/	/	•	/	/	/	/	/
ia	/	/	/	•	/	/	/	/	/
ɨa	/	/	/	•	/	/	/	/	/
ua	/	/	/	•	/	/	/	/	/

/ = หน่วยเสียงที่ปรากฏร่วมกัน • = หน่วยเสียงที่ไม่ปรากฏร่วมกัน

หน่วยเสียงวรรณยุกต์

จากการศึกษาพบว่า หน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ ดังนี้

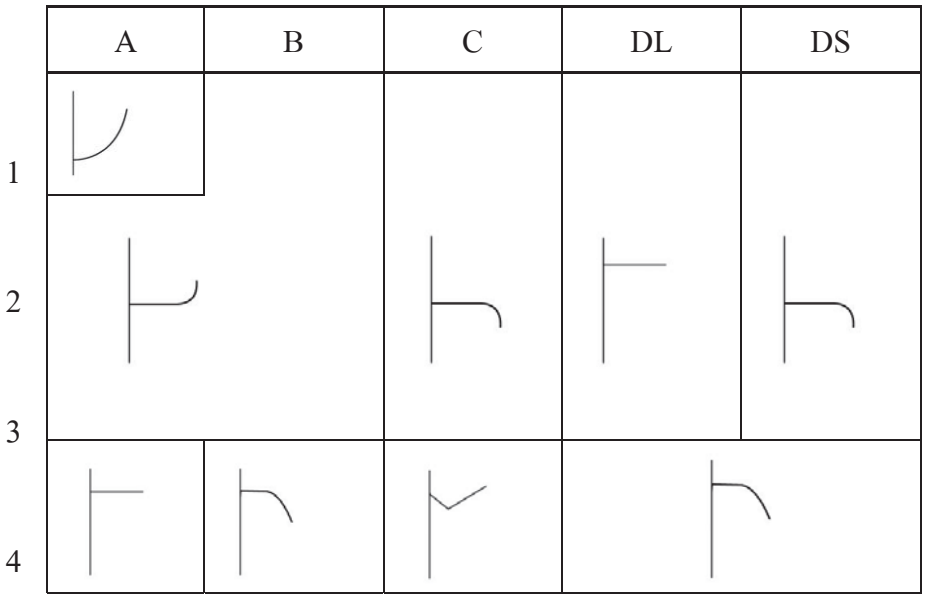

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 (24)				
2	ว.2 (34)		ว.5 (32)	ว.3 (44)	ว.5 (32)
3					
4	ว.3 (44)	ว.4 (43)	ว.6 (545)	ว.4 (43)	

แผนภูมิที่ 5 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มี 6 หน่วยเสียง หาได้จากคู่เทียบเสียง ดังนี้

คู่เทียบเสียงวรรณยุกต์

คู่เสียงที่น่าสงสัย	คำคู่เทียบเสียง	ความหมาย	หน่วยเสียง
[24]-[34]-[44]-[43]-[32]-[545]	[kan^{24}]	‘กีดกัน’	/1/
	[kan^{34}]	‘กลั่น’	/2/
	[kan^{44}]	‘กั้น’	/3/
	[kan^{43}]	‘ผ่า’	/4/
	[kan^{32}]	‘พร้อม’	/5/
	[kan^{545}]	‘คืนดี’	/6/

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มีดังนี้

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำ -ขึ้น (24) เป็นหน่วยเสียงที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 2 แล้วเลื่อนขึ้นสูงไปถึงระดับเสียงที่ 4 หน่วยเสียงนี้เกิดกับพยางค์เป็นซึ่งการเขียนภาษาไทยมาตรฐานไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับและพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูงหรืออักษรที่มี ห นำ (ช่อง A 1) เช่น

/hu:^{1}/	‘หู’
/t^{h}e: ^{1}/	‘ถี่’
/t^{h}ɛ:w^{1}/	‘แถว’
/le:w^{1}/	‘เหลว’
/na:w^{1}/	‘หนาว’

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง-ขึ้น (34) เป็นหน่วยเสียงที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 3 แล้วเลื่อนขึ้นไปสูงถึงระดับที่ 4 หน่วยเสียงนี้เกิดกับพยางค์เป็นซึ่งการเขียนภาษาไทยมาตรฐานไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับและพยัญชนะต้นเป็นอักษรกลาง (ช่อง A 2 3) อีกทั้งยังเกิดกับพยางค์เป็นการเขียนภาษาไทยมีรูปวรรณยุกต์เอก (่) กำกับซึ่งมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูงและอักษรกลาง (ช่อง B 1 2 3) เช่น

/pi:^{2}/	‘ปี’

/ʔɔ:n^{2}/	‘อ่อน’
/ʔun^{2}/	‘อุ่น’
/daj^{2}/	‘ทำไม’
/plaw^{2}/	‘เปล่า’

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง -ระดับ (44) เป็นหน่วยเสียงที่มีจุดเริ่มต้นค่อนข้างสูงถึงจุดจบประมาณระดับเสียงที่ 4 หน่วยเสียงนี้เกิดกับพยางค์เป็นซึ่งการเขียนภาษาไทยมาตรฐานไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับและพยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำกำกับ อีกทั้งหน่วยเสียงนี้ยังเกิดกับพยางค์ตายเสียงยาวพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูงหรืออักษรกลาง (ช่อง A4 , DL 1 2 3) เช่น

/mɨ:^{3}/	‘มือ’
/rim^{3}/	‘ริม’
/lo:ŋ ^{3}/	‘โลง’
/kaʔ^{3}/	‘กับ’
/k^{h}la:t^{3}/	‘ขลาด’

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง -ตก (43) เป็นหน่วยเสียงที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 4 แล้วเลื่อนลงไปประมาณระดับเสียงที่ 3 หน่วยเสียงนี้เกิดกับพยางค์เป็นซึ่งการเขียนภาษาไทยมาตรฐานกำกับด้วยรูปวรรณยุกต์เอก (่) พยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำ(ช่อง B 4)อีกทั้งหน่วยเสียงนี้ยังเกิดกับพยางค์ตายทั้งเสียงสั้นและเสียงยาวพยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำ (ช่อง DL 4, DS 4) เช่น

/p^{h}ɨ:^{4}/	‘พี่’
/fɔk^{4}/	‘ขึ้นอืด’
/k^{h}om^{4}/	‘คม’
/t^{h}e: ^{4}/	‘ที่’
/mit^{4}/	‘มิด’

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง - ตก (32) เป็นหน่วยเสียงที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 3 แล้วค่อยๆเลื่อนลงไปประมาณระดับเสียงที่ 2 หน่วยเสียงนี้เกิดกับพยางค์เป็นซึ่งการเขียนภาษาไทยมาตรฐานกำกับด้วยรูปวรรณยุกต์โท (้) พยัญชนะต้นเป็นอักษรสูงและอักษรกลาง (ช่อง C 1 2 3) อีกทั้งยังเกิดกับพยางค์ตายเสียงสั้นพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูงและอักษรกลาง (ช่อง DS 1 2 3) เช่น

/sa:n^{5}/	‘สั้น’
/p^{h}ɨt^{5}/	‘แสลง’
/nak^{5}/	‘หนัก’
/tɨk^{5}/	‘ตึก’
/kɔ:n^{5}/	‘ก้อน’

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง -ตก-ขึ้น (545) เป็นหน่วยเสียงที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 5 แล้วตกลงประมาณระดับเสียงที่ 4 และค่อยๆเลื่อนขึ้นประมาณระดับเสียงที่ 6 หน่วยเสียงนี้เกิดกับพยางค์เป็นซึ่งการเขียนภาษาไทยมาตรฐานกำกับด้วยรูปวรรณยุกต์โท (้) พยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำ (ช่อง C 4) เช่น

/ra:j^{6}/	‘แก่น’
/nɛ:n^{6}/	‘(คน) แน่นขนัด’
/c^{h}i:n^{6}/	‘แผ่น’
/raŋ^{6}/	‘กรงนก’
/k^{h}o:n^{6}/	‘ค้อน’

ตารางที่ 6 การปรากฏร่วมกันของหน่วยเสียงวรรณยุกต์และชนิดของพยางค์เท่าที่พบในภาษาพิเทน

หน่วยเสียงวรรณยุกต์	พยางค์เป็น		พยางค์ตาย	
	เสียงสั้น	เสียงยาว	เสียงสั้น	เสียงยาว
ว.1 ต่ำ-ขึ้น (24)	/	/	•	•
ว.2 กลาง-ขึ้น (34)	/	/	•	•
ว.3 สูง-ระดับ (33)	/	/	•	/
ว.4 สูง-ตก (43)	/	/	/	/
ว.5 กลาง - ตก (32)	/	/	/	•
ว.6 สูง-เลื่อนลง-ตก (545)	/	/	•	•

/ = หน่วยเสียงที่ปรากฏร่วมกัน • = หน่วยเสียงที่ไม่ปรากฏร่วมกัน

จากการศึกษาระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี พบว่า ภาษาพิเทนมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ เป็นแบบ A 1 – 2 3 – 4 , B C DL และ DS 1 2 3 – 4 มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง

บทที่ 3

โครงสร้างพยางค์ของคำภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

การศึกษาโครงสร้างพยางค์ของคำจะแสดงถึงการเกิดร่วมกันของหน่วยเสียงต่างๆ อันได้แก่ หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ซึ่งเป็นเสียงสำคัญในภาษาประกอบกันเป็นโครงสร้างพยางค์ โครงสร้างพยางค์ของคำ ในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มี 5 ลักษณะคือ โครงสร้างคำพยางค์เดียว โครงสร้างคำสองพยางค์ โครงสร้างคำสามพยางค์ โครงสร้างคำสี่พยางค์ และโครงสร้างคำห้าพยางค์ แต่ละพยางค์ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ และหน่วยเสียงวรรณยุกต์

การศึกษาโครงสร้างพยางค์ของคำในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานีผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์แทนโครงสร้างพยางค์ดังนี้

C	พยัญชนะต้นเดี่ยว
CC	พยัญชนะต้นควบกล้ำ
V	สระเสียงสั้น
VV	สระเสียงยาว
T	เสียงวรรณยุกต์
N	พยัญชนะท้ายเสียงนาสิก
S	พยัญชนะท้ายเสียงกัก

โครงสร้างพยางค์ของคำในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มีลักษณะดังต่อไปนี้

โครงสร้างคำพยางค์เดียว

โครงสร้างคำพยางค์เดียวภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มีลักษณะ ดังนี้

1. โครงสร้างพยางค์แบบ C(C)VV^{T} หมายถึง โครงสร้างพยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็นเสียงพยัญชนะเดี่ยวหรือพยัญชนะควบกล้ำ มีเสียงสระเดี่ยวเสียงยาวหรือสระประสม ไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย โครงสร้างพยางค์แบบนี้เกิดได้กับเสียงวรรณยุกต์ทุกเสียง เช่น

/hua^{1}/	‘หัว’
/ me:^{1}/	‘ดัง (เสียง)’
/ple:^{2}/	‘เปล’
/ŋu:^{3}/	‘งู’
/k^{h}rɛ:^{4}/	‘เตียง’
/mɔ:^{5} /	‘หม้อ’
/ma:^{6}/	‘ม้า’

2. โครงสร้างพยางค์แบบ C(C)VN^{T} หมายถึง โครงสร้างพยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือพยัญชนะต้นควบกล้ำ สระเดี่ยวเสียงสั้น และมีเสียงพยัญชนะท้ายเป็นพยัญชนะนาสิกหรือพยัญชนะกึ่งสระ โครงสร้างพยางค์แบบนี้เกิดได้กับเสียงวรรณยุกต์ทุกเสียง เช่น

/p^{h}om^{1}/	‘ผม’
/klom^{2}/	‘กลม’
/raw^{3}/	‘เรา’
/lum^{4}/	‘ที่ลุ่ม’
/dɛŋ^{5}/	‘เด้ง’
/chaw^{6}/	‘เช้า’

3. โครงสร้างพยางค์แบบ C(C)VVN^{T} หมายถึง โครงสร้างพยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็นพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือพยัญชนะต้นควบกล้ำ สระเดี่ยวเสียงยาวหรือสระประสม และมีเสียง

พยัญชนะท้ายเป็นพยัญชนะนาสิกหรือพยัญชนะกึ่งสระ โครงสร้างพยางค์แบบนี้เกิดได้กับเสียงวรรณยุกต์ทุกเสียง เช่น

/wɛ:n^{1}/	‘กระจกเงา’
/kwɛ:ŋ^{2}/	‘โบกมือ’
/ɲuaŋ^{3}/	‘ยวง’
/ja:ŋ^{4}/	‘ก้าว’
/pla:m^{5}/	‘ทุรนทุราย’
/c^{h}aw^{6}/	‘จ้า(แสง)’

4. โครงสร้างพยางค์แบบ C(C)VS^{T} หมายถึง โครงสร้างพยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็นพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือพยัญชนะต้นควบกล้ำ สระเดี่ยวเสียงสั้น และมีเสียงพยัญชนะท้ายเป็นพยัญชนะกัก โครงสร้างพยางค์แบบนี้เกิดเฉพาะเสียงวรรณยุกต์เสียงที่ 4, 5 เช่น

/fɔk^{4}/	‘ขึ้นอืด’
/p^{h}at^{4}/	‘พัด’
/p^{h}rik^{4}/	‘พริกไทย’
/klot^{5}/	‘ร่ม’
/cik^{5}/	‘จิก’

5. โครงสร้างพยางค์แบบ C(C)VVS^{T} หมายถึง โครงสร้างพยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็นพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือพยัญชนะต้นควบกล้ำ สระเดี่ยวเสียงยาวหรือสระประสมและมีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงพยัญชนะกัก โครงสร้างพยางค์แบบนี้เกิดเฉพาะเสียงวรรณยุกต์ที่ 3, 4 เช่น

/ŋɨak^{3}/	‘เหงือก’
/kli:p^{3}/	‘กลีบ’
/cɨ:t^{3}/	‘จีด’
/p^{h}ro:k^{4}/	‘พรุ่งนี้’
/c^{h}ɨak^{4}/	‘เถาวัลย์’

ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มีโครงสร้างพยางค์ของคำพยางค์เดียวประกอบด้วยหน่วยเสียงอย่างน้อย 3 หน่วยเสียง ได้แก่ หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว หน่วยเสียงสระและหน่วยเสียงวรรณยุกต์ และมี โครงสร้างพยางค์อย่างมากไม่เกิน 5 หน่วยเสียง ได้แก่ หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย และหน่วยเสียงวรรณยุกต์

โครงสร้างของคำในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ส่วนใหญ่จะเป็นโครงสร้างคำพยางค์เดียว แต่มีการสร้างคำใหม่โดยการนำโครงสร้างคำพยางค์เดียวมารวมกันเป็นโครงสร้างคำสองพยางค์ โครงสร้างคำสามพยางค์ โครงสร้างคำสี่พยางค์ และโครงสร้างคำห้าพยางค์ คำหลายพยางค์ในภาษาพิเทนที่ศึกษานี้จะมีการลงเสียงหนักเบาไม่เท่ากันทุกพยางค์ มีผลทำให้โครงสร้างของพยางค์เปลี่ยนไปเป็น $C(C)V^T$ ซึ่งไม่เกิดกับคำพยางค์เดียว โครงสร้างพยางค์แบบ $C(C)V^T$ หมายถึง โครงสร้างพยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว สระเสียงสั้นปรากฏกับเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 เท่านั้น โดยจะปรากฏเป็นโครงสร้างของพยางค์แรกในคำ 2 พยางค์ หรือพยางค์ไม่เน้นในคำหลายพยางค์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

โครงสร้างคำสองพยางค์

ลักษณะโครงสร้างพยางค์ของคำสองพยางค์ในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี จำแนกตามลักษณะโครงสร้างที่เกิดจากการนำเอาโครงสร้างคำพยางค์เดียวมาเรียงกัน แบ่งได้ดังนี้

1. โครงสร้างคำสองพยางค์ที่มี $C(C)V^T$ เป็นพยางค์ที่ 1 ซึ่งเป็นพยางค์ไม่เน้น (unstressed syllable) แล้วตามด้วยโครงสร้างคำพยางค์เดียว โครงสร้างคำสองพยางค์ที่มี $C(C)V^T$ เป็นพยางค์ที่ 1 แล้วตามด้วยโครงสร้างคำพยางค์เดียวอีก 5 ลักษณะ ได้แก่

$C(C)V^T$	CVV^T	/tu^2 di:^{2}/	‘จ้ำม่ำ’
	CVN^T	/sa^2 nim^1/	‘สนิม’
	$CVVN^T$	/ha^2 lo:j^4/	‘ขนาดเล็ก’
	CVS^T	/kɨ^2 p^{h}rok^4/	‘กะลา’
	$CCVVS^T$	/kra^2 c^{h}e:t^3/	‘ผักกระเฉด’

2. โครงสร้างคำสองพยางค์ที่มี $C(C)VV^T$ เป็นพยางค์ที่ 1 แล้วตามด้วยโครงสร้างคำพยางค์เดียวอีก 5 ลักษณะ ได้แก่

C(C)VV^{T}	CCVV^{T}	/t^{h}ua^{1} p^{h}lu:^{3}/	‘ถั่วพู’
	CVN^{T}	/pa:^{2} nan^{1}/	‘เตยหอม’
	CVVN^{T}	/t^{h}ua^{1} k^{h}ˈiaw^{1}/	‘ถั่วเขียว’
	CVS^{T}	/k^{h}ˈi:^{5} lɛk^{5}/	‘ขี้เหล็ก’
	CVVS^{T}	/kra:^{2} cu:t^{3}/	‘กระจูด’

3. โครงสร้างคำสองพยางค์ที่มี C(C)VN^{T} เป็นพยางค์ที่ 1 แล้วตามด้วยโครงสร้างคำพยางค์เดียวอีก 5 ลักษณะ ได้แก่

C(C)VN^{T}	CVV^{T}	/faj^{3} pa:^{2}/	‘ไฟป่า’
	CCVN^{T}	/pliw^{2} pliw^{2}/	‘พรวดพราด’
	CVVN^{T}	/man^{3} ma:j^{6}/	‘มันสำปะหลัง’
	CVS^{T}	/k^{h}ˈiw^{1} pat^{5}/	‘เขียวเข้ม’
	CVVS^{T}	/laŋ^{5} sa:t^{3}/	‘ลางสาด’

4. โครงสร้างคำสองพยางค์ที่มี CVVN^{T} เป็นพยางค์ที่ 1 แล้วตามด้วยโครงสร้างคำพยางค์เดียวอีก 5 ลักษณะ ได้แก่

CVVN^{T}	CVV^{T}	/t^{h}a:ŋ^{3} k^{h}ɛ:^{4}/	‘ทางลัด’
	CVN^{T}	/ma:m^{6} c^{h}ˈiw^{4}/	‘น้ำเชี่ยว’
	CVVN^{T}	/ma:j^{6} fɨ:n^{3}/	‘ฟืน’
	CVS^{T}	/k^{h}ɨ:n^{5} hɛt^{5}/	‘ขี้นรา’
	CVVS^{T}	/k^{h}ˈi:w^{6} c^{h}ɔ:k^{3}/	‘(หัว) เถิก’

5. โครงสร้างคำสองพยางค์ที่มี C(C)VS^{T} เป็นพยางค์ที่ 1 แล้วตามด้วยโครงสร้างคำพยางค์เดียวอีก 6 ลักษณะ ได้แก่

C(C)VS^{T}	CVV^{T}	/sak^{5} si:^{1}/	‘พยาน’
	CVN^{T}	/mɔt^{4} faj^{3}/	‘มดคันไฟ’
	CVVN^{T}	/p^{h}at^{4} lo:m^{3}/	‘พัดลม’

CVS^T	/c^hɔʔ^4 c^hɔʔ^4/	‘เฉอะแฉะ’
$CCVS^T$	/k^hluk^5 k^hlik^5/	‘ขลุกขลิก’
$CVVS^T$	/p^hak^5 ku:t^3/	‘ผักกูด’

6. โครงสร้างคำสองพยางค์ที่มี $CVVS^T$ เป็นพยางค์ที่ 1 แล้วตามด้วยโครงสร้างคำพยางค์เดียวอีก 5 ลักษณะ ได้แก่

$CVVS^T$	CVV^T	/do:k^3 ɲa:^{5}/	‘ดอกหญ้า’
	CVN^T	/k^ha:t^4 t^hun^3/	‘ขาดทุน’
	$CVVN^T$	/pa:k^3 na:m^6/	‘ปากน้ำ’
	CVS^T	/lo:k^4 jok^4/	‘ลูกบุญธรรม’
	$CVVS^T$	/lo:k^4 wi:t^3/	‘นกหวีด’

โครงสร้างคำสามพยางค์

โครงสร้างคำสามพยางค์ในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี แบ่งได้ 6 ลักษณะ ดังนี้

1. โครงสร้างคำสามพยางค์ที่มี CV^T เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

CV^T	CVV^T	CVV^T
	CVV^T	$CVVN^T$
	CVV^T	CVS^T
	CVN^T	CVV^T
	CVN^T	$CVVN^T$
	CVN^T	$CVVS^T$
	$CVVS^T$	$CVVN^T$
	CVS^T	$CCVVN^T$
	CVS^T	$CCVS^T$

เช่น

/si^2 mi:^{3} di:^{2}/ ‘วันพฤหัสบดี’

/sa^{2} tu:^{2} ke:ŋ^{2}/	‘ถุงเท้า’
/sa^{2} la:^{5} pit^{5}/	‘จั่นมะพร้าว’[1]
/si^{2} baj^{2} p^{h}a:^{5}/	‘(ผ้า) สไบ’
/lɨ^{2} man^{3} hɔ:m^{1}/	‘น้ำหอม’
/k^{h}a^{2} nom^{1} piaʔ^{2}/	‘ขนมเปี๊ยะ’
/tu^{2} wa:k^{3} wa:n^{1}/	‘น้ำตาลสด’
/du^{2} wiʔ^{4} kla:ŋ^{2}/	‘ค่าตั๋ง’
/sa^{2} dɔʔ^{4} k^{h}rɔʔ^{4}/	‘สะเดาะเคราะห์’

2. โครงสร้างคำสามพยางค์ที่มี C(C)VV^{T} เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

C(C)VV^{T}	CVV^{T}	CVV^{T}
	CVV^{T}	CVN^{T}
	CV^{T}	CVS^{T}
	CVV^{T}	CCVN^{T}
	CVN^{T}	CVVN^{T}
	CVS^{T}	CVN^{T}
	CVS^{T}	CVN^{T}
	CVS^{T}	CVS^{T}

เช่น

/p^{h}a:^{5} ba:^{2} nɔ:^{3}/	‘ผ้าเช็ดหน้า’
/pla:^{2} k^{h}i:^{5} rim^{1}/	‘ปลากัด’
/ba:^{2} ra^{3} kap^{5}/	‘เครื่องมือจับหนู’
/sɨa^{5} k^{h}o:^{3} klom^{2}/	‘เสื้อคอกลม’
/hua^{1} k^{h}on^{1} k^{h}i:w^{6}/	‘หัวคิ้ว’
/cɛ:^{2} kap^{5} bon^{5}/	‘ขี้บ่น’
/p^{h}a:^{5} sak^{4} t^{h}aj^{3}/	‘ผ้าขาวม้า’

---

[1]จั่นมะพร้าว หมายถึง ช่อดอกของต้นมะพร้าว

/ja:^{3} koʔ^{5} baʔ^{3}/ ‘ถ่านแก๊ส’

3. โครงสร้างคำสามพยางค์ที่มี C(C)VN^{T} เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

C(C)VN^{T}	CVV^{T}	CVV^{T}
	CV^{T}	CVVN^{T}
	CVV^{T}	CVS^{T}
	CVN^{T}	CVV^{T}
	CVV^{T}	CVVN^{T}
	CVVN^{T}	CVVN^{T}
	CVVN^{T}	CVVS^{T}
	CVS^{T}	CVN^{T}

เช่น

/man^{3} ti:^{5} la:^{1}/ ‘มันเทศ’

/k^{h}an^{1} ha^{3} lo:j^{4}/ ‘ขันใบเล็ก’

/wan^{3} bi: ^{2}keʔ^{3}/ ‘แต่งงาน’

/baj^{2} wan^{3} t^{h}e: ^{4}/ ‘ปฏิทิน’

/raŋ^{6} sɨ:^{2} duaŋ^{2}/ ‘ริดสีดวง’

/k^{h}an^{1} t^{h}o:ŋ^{3} dɛ:ŋ^{2}/ ‘ขันทองเหลือง’

/klaj^{2} ha:j^{1} hu:t^{1}/ ‘ไกลลิบตา’

/k^{h}on^{5} k^{h}ut^{5} lum^{1}/ ‘สัปเหร่อ’

4. โครงสร้างคำสามพยางค์ที่มี C(C)VVN^{T} เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

C(C)VVN^{T}	CVV^{T}	CVV^{T}
	CVV^{T}	CVVN^{T}
	CVV^{T}	CVVS^{T}
	CVN^{T}	CVV^{T}
	CVN^{T}	CVVN^{T}
	CVN^{T}	CVS^{T}
	CVS^{T}	CVVN^{T}
	CVS^{T}	CVS^{T}

เช่น

/na:m^{6} pa:^{2} ra:^{6}/	‘น้ำบูดู’
/wa:n^{1} ʔa:^{2} li:m^{5}/	‘หวานมาก’
/sɔ:m^{5} kɨ:^{2} da:t^{3}/	‘ส้มเขียวหวาน’
/ja:m^{3} saj^{1} mɨ:^{3}/	‘นาฬิกาข้อมือ’
/pla:j^{2} k^{h}on^{1} k^{h}i:w^{6}/	‘หางคิ้ว’
/rɔ:j^{6} nɨŋ^{1} ʔɛt^{5}/	‘หนึ่งร้อยเอ็ด’
/la:n^{1} tɨʔ^{4} p^{h}a:j^{6}/	‘หลานสะใภ้’
/k^{h}a:ŋ^{5} sɨʔ^{4} tɔk^{5}/	‘ทิศตะวันตก’

5. โครงสร้างคำสามพยางค์ที่มี C(C)VS^{T} เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

C(C)VS^{T}		
	CV^{T}	CVS^{T}
	CVV^{T}	CVV^{T}
	CVV^{T}	CVN^{T}
	CVV^{T}	CVS^{T}
	CVV^{T}	CVN^{T}
	CCVN^{T}	CVVN^{T}
	CVS^{T}	CVVN^{T}

เช่น

/hɛt^{5} sa^{2} mɛt^{5}/	‘เห็ดเสม็ด’
/hɛt^{5} hu:^{1} nu:^{1}/	‘เห็ดหูหนู’
/k^{h}rok^{4} sa:^{1} man^{1}/	‘ครกกระเบือ’
/p^{h}ak^{5} c^{h}ɨ:^{3} rɔk^{4}/	‘(ผัก) เสี้ยน’
/lap^{5} bɨ:^{2} coŋ^{2}/	‘หลับใน’
/nɛp^{1} p^{h}law^{3} sa:n^{5}/	‘กางเกงขาสั้น’
/mɔt^{4} tiʔ^{2} jo:ŋ^{1}/	‘มดคันไฟ’

6. โครงสร้างคำสามพยางค์ที่มี C(C)VVS^{T} เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

C(C)VVS^{T}	CVV^{T}	CVVN^{T}
	CVV^{T}	CVVS^{T}
	CVVN^{T}	CVVN^{T}
	CVVS^{T}	CVVN^{T}
	CVN^{T}	CVVS^{T}

เช่น

/lo:k^{4} p^{h}u:^{5} c^{h}a:j^{3}/	‘ลูกชาย’
/c^{h}iak^{4} cɨ:^{2} mu:k^{3}/	‘เชือกใส่จมูกวัว’
/lo:k^{4} ku:ŋ^{5} hɛ:ŋ^{5}/	‘กุ้งแห้ง’
/kli:p^{3} do:k^{3} ma:j^{6}/	‘กลีบดอกไม้’
/lo:k^{4} k^{h}on^{3} rɛ:k^{4}/	‘ลูกคนหัวปี’

โครงสร้างคำสี่พยางค์

โครงสร้างคำสี่พยางค์ในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี แบ่งได้ 5 ลักษณะ ดังนี้

1. โครงสร้างคำสี่พยางค์ที่มี C(C)V^{T} เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

C(C)V^{T}	CVVS^{T}	CVVN^{T}	CVVN^{T}
	CVS^{T}	CV^{T}	CVS^{T}
	CVV^{T}	CV^{T}	CVV^{T}
	CVVN^{T}	CVV^{T}	CVVS^{T}
	CVVN^{T}	CVVN^{T}	CVN^{T}
	CVVN^{T}	CVV^{T}	CVVN^{T}
	CVVN^{T}	CCVN^{T}	CCVV^{T}
	CVVN^{T}	CVV^{T}	CVN^{T}

เช่น

/kɨ̇^{2} t^{h}ɛ:k^{4} nɔ:j̇^{1} nɔ:j̇^{1}/	‘กระแทกเบาๆ’
/ka^{2} doʔ^{3} ka^{2} doʔ^{3}/	‘ด่วน’
/kɨ̇^{2} c^{h}a:^{3} tɨ̇^{2} p^{h}o:^{5}/	‘กระเชอทรงสูง’
/cɨ̇^{2} kiaŋ^{2} ko:^{5} ba:ʔ^{3}/	‘ตะเกียงแก๊ส’
/ma^{2} ɦiaŋ^{3} ma:j̇^{6} p^{h}aj^{1}/	‘ตะลิงปลิง’
/ma^{2} k^{h}a:m^{1} k^{h}i:^{5} miaw^{5}/	‘มะขามฝักเล็ก’
/pri^{2} ja:m^{3} p^{h}ruŋ^{6} p^{h}le:^{6}/	‘เวลาพลบค่ำ’
/pri^{2} ja:m^{3} kɛ:^{5} t^{h}aj̇^{1}/	‘เวลา 09.00 น.

2. โครงสร้างคำสี่พยางค์ที่มี C(C)VV^{T} เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

C(C)VV^{T}			
	CVS^{T}	CVV^{T}	CVV^{T}
	CV^{T}	CVV^{T}	CVN^{T}
	CVV^{T}	CVV^{T}	CVS^{T}
	CCVV^{T}	CVV^{T}	CVS^{T}
	CVVN^{T}	CVV^{T}	CVV^{T}
	CVV^{T}	CVV^{T}	CVS^{T}
	CVN^{T}	CCVVN^{T}	CVN^{T}
	CVN^{T}	CCVVN^{T}	CVVN^{T}
	CVV^{T}	CVVN^{T}	CVVN^{T}
	CVS^{T}	CCVVN^{T}	CVN^{T}

เช่น

/k^{h}i:^{5} k^{h}uk^{4} k^{h}i:^{5} je:^{4}/	‘ขี้คุกขี้ตะราง’
/ba:^{2} tu^{4} ka:^{2} faj̇^{3}/	‘รถไฟ’
/p^{h}a:^{5} hɔ:^{3} ma:^{3} ʔat^{5}/	‘ผ้าห่อศพ’
/di:^{3} pli:^{3} k^{h}i:^{2} nɔk^{7}/	‘พริกขี้หนู’
/ŋu:^{6} bɔ:ŋ^{5} sa:^{3} la:^{1}/	‘งูจงอาง’

/pla:^{2} ca:^{2} ra^{4} mɛt^{4}/	‘ปลาจาระเม็ด’
/ti:^{2} nɨŋ^{1} kla:ŋ^{2} wan^{3}/	‘เวลา 13.00 น.’
/ti:^{2} nɨŋ^{1} kla:ŋ^{2} k^{h}ɨ:n^{3}/	‘เวลา 01.00 น.’
/ti:^{2} ha:^{5} kla:ŋ^{2} k^{h}ɨ:n^{3}/	‘เวลา 05.00 น.’
/ti:^{2} hɔk^{5} kla:ŋ^{2} c^{h}aw^{6}/	‘เวลา 06.00 น.’

3. โครงสร้างคำสี่พยางค์ที่มี CVN^{T} เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

CVN^{T}	CVVN^{T}	CVV^{T}	CVN^{T}
	CV^{T}	CV^{T}	CVS^{T}
	CVN^{T}	CV^{T}	CVV^{T}
	CVV^{T}	CVV^{T}	CVVN^{T}

เช่น

/t^{h}am^{3} ta:m^{2} sa:^{1} man^{1}/	‘ไม่เป็นระเบียบ’
/ban^{2} p^{h}a^{4} bu^{4} rut^{5}/	‘บรรพบุรุษ’
/k^{h}on^{3} faw^{5} ku^{5} bo:^{3}/	‘คนเฝ้าสุสาน’
/cam^{2} pa:^{2} ka:^{2} dɛ:ŋ^{2}/	‘จำปี’

4. โครงสร้างคำสี่พยางค์ที่มี CVVN^{T} เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

CVVN^{T}	CVV^{T}	CVVN^{T}	CVVN^{T}
	CV^{T}	CVV^{T}	CCVV^{T}

เช่น

/nɔ:n^{6} nɛ:^{6} nɔ:n^{6} nɛ:n^{6}/	‘กระตุ้งกระติ้ง’
/hɛ:ŋ^{5} ci^{2} jo:^{1} p^{h}ru:^{6}/	‘กระวนกระวาย’

5. โครงสร้างคำสี่พยางค์ที่มี CVS^T เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

CVS^T	CVS^T	CVS^T	CVS^T
	CVN^T	CVV^T	CVV^T
	CVN^T	CVV^T	CVV^T

เช่น

/suk^5 suk^5 dip^5 dip^5/	‘สุกๆ ดิบๆ’
/nɔk^4 bin^2 cu:^{5} la:^{1}/	‘นกกางเขน’
/cɛp^5 p^{h}uŋ^3 p^{h}ɨ:^{5} c^{h}u:^{1}/	‘ท้องเสีย’

โครงสร้างคำห้าพยางค์

โครงสร้างคำห้าพยางค์ในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี พบ 3 คำ ดังนี้

1. โครงสร้างคำห้าพยางค์ที่มี CV^T เป็นพยางค์ที่ 1 พบจำนวน 2 คำ คือ

CV^T	CVN^T	CV^T	CVN^T	CVN^T
	CVN^T	CVV^T	CVN^T	$CVVN^T$

ได้แก่

/k^{h}a^3 nom^1 ʔa^2 pam^2 p^{h}aw^1/	‘ขนมเบื้องไทย’
/k^{h}a^3 nom^1 kɨ:^{2} daŋ^2 k^{h}a:w^1/	‘ขนมครก’

2. โครงสร้างคำห้าพยางค์ที่มี $CVVS^T$ เป็นพยางค์ที่ 1 พบ 1 คำ คือ

$CVVS^T$	$CCVV^T$	CVV^T	$CCVV^T$	CVS^T	คือ
	/lo:k^4 krɨ:^{2} ko:^{2} krɨ:^{2} t^{h}eʔ^4/		‘ขนมบัวลอย’		

ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างพยางค์และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างพยางค์และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาพิเทน

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ / โครงสร้างพยางค์	ว.1	ว.2	ว.3	ว.4	ว.5	ว.6
$C(C)VV^T$	/	/	/	/	/	/
$C(C)VN^T$	/	/	/	/	/	/
$C(C)VVN^T$	/	/	/	/	/	/
$C(C)VS^T$	/	/	/	•	•	/
$C(C)VVS^T$	/	/	•	•	/	/

/ หมายถึง โครงสร้างพยางค์ที่สามารถปรากฏร่วมกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์

• หมายถึง โครงสร้างพยางค์ที่ไม่สามารถปรากฏร่วมกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์

บทที่ 4
เปรียบเทียบระบบเสียงภาษาพิเทน
ภาษาตากใบ ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

ภาษาพิเทนเป็นภาษาหนึ่งในภาษาตระกูลไท นักวิชาการบางท่านจัดภาษาพิเทนเป็นภาษาถิ่นย่อยของภาษาตากใบเพราะอยู่ในเขตพื้นที่ของภาษาตากใบ อย่างไรก็ตามยังไม่มีนักวิชาการท่านใดศึกษาภาษาพิเทนอย่างละเอียดทุกๆด้าน งานวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยต้องการพิสูจน์สถานะของภาษาพิเทนให้ชัดเจนยิ่งขึ้นโดยจะเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาพิเทนกับภาษาตระกูลไทที่พูดกันในจังหวัดปัตตานีที่มีผู้ศึกษาไว้ ได้แก่ ภาษาสะกอม ภาษาตากใบ และภาษาถิ่นใต้ปัตตานี โดยเรียงเอกสารตามลำดับของปีที่วิจัย มีรายละเอียดดังนี้

1. เฉลิม มากนวล (2526) เรื่อง “ภาษาสะกอม” ศึกษาระบบเสียงพยัญชนะ สระและวรรณยุกต์ของภาษาสะกอมที่พูดบริเวณอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

2. Chailert Kitprasert (1985) เรื่อง “A tonal comparison of Tai Dialects : Tak Bai group” ศึกษาระบบเสียงวรรณยุกต์ของภาษาตากใบ

3. พูนศรี ศรีขวัญ (2531) เรื่อง “ภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดปัตตานี ” ศึกษาระบบเสียงพยัญชนะ สระและวรรณยุกต์ของภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

4. พุทธชาติ โปธิบาล และธนานันท์ ตรงดี (2540) เรื่อง “สถานะของภาษาตากใบในภาษาไทถิ่น” ศึกษาระบบเสียงพยัญชนะ สระและวรรณยุกต์ของภาษาตากใบ 4 จุด ได้แก่

5.1 บ้านตาเซะ ตำบลนานาค อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

5.2 บ้านป่าหวาย ตำบลสุไหงปาดี อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส

5.3 บ้านซีเมเราะ ตำบลเซรังรูกู อำเภอปาเสร์ปูเตะห์ รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย

5.4 บ้านป้อง ตำบลกวง บูเก๊ะมัส อำเภอตาเนาะห์เมเราะห์ รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย

ผู้วิจัยได้นำผลงานข้างต้นมาเปรียบเทียบกับระบบเสียงภาษาพิเทนดังนี้ เปรียบเทียบภาษาพิเทนกับภาษาสะกอมจากผลงานของเฉลิม มากนวล (2526) ในแง่ระบบเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ เปรียบเทียบภาษาพิเทนกับภาษาถิ่นใต้ปัตตานีจากผลงานของพูนศรี ศรีขวัญ (2531) ในแง่ระบบเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ เปรียบเทียบภาษาพิเทนกับภาษาตากใบจากผลงานของ Chailert Kitprasert (1985) ในแง่ระบบเสียงวรรณยุกต์ เปรียบเทียบภาษาพิเทนกับภาษาตากใบในแง่

ระบบเสียงพยัญชนะและระบบเสียงสระจากผลงานของ พุทธชาติ โปธิบาล และธนานันท์ ตรงดี (2540)

ผู้วิจัยพบว่าความแตกต่างด้านจำนวนของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ สัทลักษณะและการแตกตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ซึ่งมีมากกว่าความแตกต่างด้านจำนวนหน่วยเสียงพยัญชนะและสระ ดังนั้นวิทยานิพนธ์นี้ผู้วิจัยจะเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี กับภาษาตากใบจำนวน 13 ถิ่น ได้แก่ ภาษาตากใบ อำเภอปานะเระ จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบ อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบ อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส ภาษาตากใบ อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส ภาษาตากใบ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส ภาษาตากใบ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส ภาษาตากใบ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ภาษาตากใบ อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส ภาษาตากใบ อำเภอสุไหงโกลก จังหวัดนราธิวาส ภาษาตากใบ อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส และภาษาตากใบ รัฐกลันตั น ประเทศมาเลเซีย ภาษาสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา และภาษาถิ่นใต้ปัตตานีที่มีผู้ศึกษาไว้แล้วเพื่อแสดงความคล้ายคลึงกันและความแตกต่างกัน โดยเริ่มด้วยการเปรียบเทียบระบบเสียงวรรณยุกต์ก่อนแล้วจึงจะเปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะและหน่วยเสียงสระตามลำดับ

การเปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์

การแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาที่นำมาเปรียบเทียบมีดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาษาพิเทน

<table>
<tr><th></th><th>A</th><th>B</th><th>C</th><th>DL</th><th>DS</th></tr>
<tr><td>1</td><td>ว.1</td><td rowspan="3">ว.2</td><td rowspan="3">ว.5</td><td rowspan="3">ว.3</td><td rowspan="3">ว.5</td></tr>
<tr><td>2</td><td>ว.2</td></tr>
<tr><td>3</td><td></td></tr>
<tr><td>4</td><td>ว.3</td><td>ว.4</td><td>ว.6</td><td colspan="2">ว.4</td></tr>
</table>

ภาษาตากใบ อำเภอปานะเระ จังหวัดปัตตานี

<table>
<tr><th></th><th>A</th><th>B</th><th>C</th><th>DL</th><th>DS</th></tr>
<tr><td>1</td><td rowspan="3">ว.1</td><td rowspan="3">ว.3</td><td rowspan="3">ว.5</td><td rowspan="3">ว.3</td><td rowspan="3">ว.4</td></tr>
<tr><td>2</td></tr>
<tr><td>3</td></tr>
<tr><td>4</td><td>ว.2</td><td>ว.4</td><td>ว.6</td><td>ว.4</td><td>ว.6</td></tr>
</table>

ภาษาตากใบ อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี

	A	B	C	DL	DS
1 2 3	ว.1	ว.3	ว.5	ว.3	ว.5
4	ว.2	ว.4	ว.6	ว.4	

ภาษาตากใบ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี

	A	B	C	DL	DS
1 2 3	ว.1	ว.3	ว.5	ว.3	
4	ว.2	ว.4	ว.6	ว.4	ว.6

ภาษาตากใบ อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

	A	B	C	DL	DS
1 2 3	ว.1	ว.3	ว.5	ว.3	ว.2
4	ว.2	ว.4	ว.6	ว.4	ว.6

ภาษาตากใบ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส

	A	B	C	DL	DS
1 2 3	ว.1	ว.3	ว.5	ว.3	ว.5
4	ว.2	ว.4	ว.6	ว.4	ว.6

ภาษาตากใบ อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส

	A	B	C	DL	DS
1 2 3	ว.1	ว.3	ว.5	ว.3	ว.6
4	ว.2	ว.4	ว.6	ว.4	ว.5

ภาษาตากใบ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส

	A	B	C	DL	DS
1 2 3	ว.1	ว.3	ว.5	ว.3	ว.4
4	ว.2	ว.4	ว.6	ว.4	ว.3

ภาษาตากใบ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส

	A	B	C	DL	DS
1 2 3	ว.1	ว.3	ว.5	ว.3	ว.4
4	ว.2	ว.4	ว.6	ว.4	ว.3

ภาษาตากใบ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

	A	B	C	DL	DS
1 2 3	ว.1	ว.3	ว.5	ว.3	ว.5
4	ว.2	ว.4	ว.6	ว.4	ว.6

ภาษาตากใบ อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส

	A	B	C	DL	DS
1 2 3	ว.1	ว.3	ว.5	ว.3	ว.4
4	ว.2	ว.4	ว.6	ว.4	ว.6

ภาษาตากใบ อำเภอสุไหงโกลก จังหวัดนราธิวาส

	A	B	C	DL	DS
1 2 3	ว.1	ว.3	ว.5	ว.3	ว.4
4	ว.2	ว.4	ว.6	ว.4	ว.6

ภาษาตากใบ อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส

	A	B	C	DL	DS
1 2 3	ว.1	ว.3	ว.5	ว.3	ว.5
4	ว.2	ว.4	ว.6	ว.4	ว.6

ภาษาตากใบ รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย

	A	B	C	DL	DS
1 2 3	ว.1	ว.3	ว.5	ว.3	ว.5
4	ว.2	ว.4	ว.6	ว.4	ว.3

ภาษาสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

	A	B	C	DL	DS
1 2 3	ว.1	ว.3	ว.4		ว.6
4	ว.2	ว.4	ว.5	ว.3	ว.5

ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1		ว.3		ว.1
2 3	ว.2		ว.4		ว.2
4	ว.2	ว.4	ว.7	ว.6	ว.7

แผนภูมิที่ 6 เปรียบเทียบการแตกตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ภาษาตากใบ ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

จากแผนภูมิข้างต้น ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบลักษณะทางสัทศาสตร์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ภาษาตากใบ 13 ถิ่น ภาษาสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา และภาษาถิ่นใต้ปัตตานี ใน ช่อง A, B, C, DL และ DS ดังต่อไปนี้

ภาษา / ช่อง A	ภาษาพิเทน	ภาษาตากใบ													ภาษาสะกอม	ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี
		จังหวัดปัตตานี				จังหวัดนราธิวาส								รัฐ-กลันตัน		
		ปานะเระ	มายอ	สายบุรี	ไม้แก่น	บาเจาะ	ยี่งอ	เมือง	ระแงะ	ตากใบ	สุไหง-ปาดี	สุไหง-โกลก	แว้ง			
1		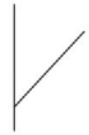													
2																
3																
4															

แผนภูมิที่ 7 เปรียบเทียบลักษณะทางสัทศาสตร์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในช่อง A

1.1 ช่อง A ได้แก่ พยางค์เป็น ซึ่งตัวเขียนภาษาไทยมาตรฐานไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับเสียงวรรณยุกต์ในแต่ละถิ่นมีลักษณะทางสัทศาสตร์* ดังนี้

1.1.1 ภาษาพิเทน แยกเป็น 3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. A1 หรือ ว.1 ได้แก่ เสียงต่ำ – ขึ้น (24)

ข. A 2, 3 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลาง – ขึ้น (34)

ค. A4 หรือ ว. 3 ได้แก่ เสียงสูง – ระดับ (44)

1.1.2 ภาษาตากใบ อำเภอปานะเระ จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. A 1, 2, 3 หรือ ว.1 ได้แก่ เสียงต่ำ – ขึ้น

ข. A4 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ

1.1.3 ภาษาตากใบ อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. A 1, 2, 3 หรือ ว.1 ได้แก่ เสียงต่ำ – ขึ้น

ข. A4 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ

1.1.4 ภาษาตากใบ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. A 1, 2, 3 หรือ ว.1 ได้แก่ เสียงต่ำ – ขึ้น

ข. A4 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ

1.1.5 ภาษาตากใบ อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. A 1, 2, 3 หรือ ว.1 ได้แก่ เสียงต่ำ – ขึ้น

ข. A4 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ

1.1.6 ภาษาตากใบ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. A 1, 2, 3 หรือ ว.1 ได้แก่ เสียงต่ำ – ขึ้น

ข. A4 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ

---

*เนื่องจากงานวิจัยของเฉลิม มากนวล (2526) Chailert Kitprasert (1985) พุทธชาติ โปธิบาล และธนานันท์ ตรงดี (2540) เชิดชัย อุดมพันธ์ (2543) ไม่ได้กำหนดตัวเลขที่บอกระดับเสียงวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ผู้วิจัยจึงไม่ได้ใส่ตัวเลขในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

1.1.7 ภาษาตากใบ อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. A 1, 2, 3 หรือ ว.1 ได้แก่ เสียงต่ำ – ขึ้น

ข. A4 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ

1.1.8 ภาษาตากใบ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. A 1, 2, 3 หรือ ว.1 ได้แก่ เสียงต่ำ – ขึ้น

ข. A4 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ

1.1.9 ภาษาตากใบ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. A 1, 2, 3 หรือ ว.1 ได้แก่ เสียงต่ำ – ขึ้น

ข. A4 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ

1.1.10 ภาษาตากใบ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. A 1, 2, 3 หรือ ว.1 ได้แก่ เสียงต่ำ – ขึ้น

ข. A4 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ

1.1.11 ภาษาตากใบ อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. A 1, 2, 3 หรือ ว.1 ได้แก่ เสียงต่ำ – ขึ้น

ข. A4 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ

1.1.12 ภาษาตากใบ อำเภอสุไหงโกลก จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. A 1, 2, 3 หรือ ว.1 ได้แก่ เสียงต่ำ – ขึ้น

ข. A4 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ

1.1.13 ภาษาตากใบ อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. A 1, 2, 3 หรือ ว.1 ได้แก่ เสียงต่ำ – ขึ้น

ข. A4 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ

1.1.14 ภาษาตากใบ รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. A 1, 2, 3 หรือ ว.1 ได้แก่ เสียงต่ำ – ขึ้น

ข. A4 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ

1.1.15 ภาษาสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก.A 1.2.3หรือ ว.1ได้แก่ เสียงกลาง–ระดับ–ขึ้นตอนกลางพยางค์ถึงสูง-ตก

ข. A4 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลางค่อนข้างสูง – ตก

1.1.16 ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี แยกเป็น 3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. A1 หรือ ว.1 ได้แก่ เสียงกลางค่อนข้างสูง-ขึ้น

ข. A2, 3 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลางค่อนข้างสูง-เลื่อนลง

ค. A4 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงกลาง-ขึ้น

ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี และภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์แบบ A 1 – 2 3 – 4 แสดงถึงอิทธิพลของพยัญชนะต้นดั้งเดิมที่เป็นเสียงมีลม (aspiration) และเสียงเสียดแทรก (fricative) อีกทั้งเสียงก้อง (voiced) และไม่ก้อง (voiceless) ที่มีต่อการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ ส่วนภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่นและภาษาสะกอมมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์แบบ A 1 2 3 – 4 แสดงถึงอิทธิพลของพยัญชนะต้นดั้งเดิมที่เป็นเสียงก้อง (voiced) และไม่ก้อง (voiceless) ที่มีต่อการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์

ภาษา / ช่อง B	ภาษาพิเทน	ภาษาตากใบ													ภาษาสะกอม	ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี
		จังหวัดปัตตานี				จังหวัดนราธิวาส								รัฐ-กลันตัน		
		ปานะเระ	มายอ	สายบุรี	ไม้แก่น	บาเจาะ	ยี่งอ	เมือง	ระแงะ	ตากใบ	สุไหง-ปาดี	สุไหง-โกลก	แว้ง			
1											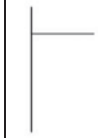			
2															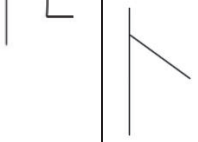	
3																
4								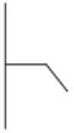			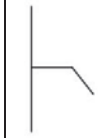				

แผนภูมิที่ 8 เปรียบเทียบลักษณะทางสัทศาสตร์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในช่อง B

1.2 ช่อง B ได้แก่ พยางค์เป็น ซึ่งตัวเขียนภาษาไทยมาตรฐานใช้รูปวรรณยุกต์เอกกำกับเสียงวรรณยุกต์แต่ละถิ่นมีลักษณะทางสัทศาสตร์ ดังนี้

1.2.1 ภาษาพิเทน แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. B 1, 2, 3 หรือ ว. 2 ได้แก่ เสียงกลาง – ขึ้น (34)

ข. B4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงสูง – ตก (43)

1.2.2 ภาษาตากใบ อำเภอปานะเระ จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. B1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

ข. B4 หรือ ว. 4 ได้แก่ เสียงต่ำ – ตก

1.2.3 ภาษาตากใบ อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. B 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง – ระดับ

ข. B4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงต่ำ – ตก

1.2.4 ภาษาตากใบ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. B 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ – ขึ้น

ข. B4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงต่ำ – ระดับ

1.2.5 ภาษาตากใบ อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. B 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

ข. B4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงต่ำ – ระดับ

1.2.6 ภาษาตากใบ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. B 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

ข. B4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง – ค่อนข้างต่ำ – ระดับ

1.2.7 ภาษาตากใบ อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. B 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

ข. B4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง – ค่อนข้างต่ำ – ระดับ

1.2.8 ภาษาตากใบ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. B 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

ข. B4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ - ตก

1.2.9 ภาษาตากใบ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. B 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

ข. B4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง – ตก

1.2.10 ภาษาตากใบ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. B 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

ข. B4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง – ค่อนข้างต่ำ – ระดับ

1.2.11 ภาษาตากใบ อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. B 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

ข. B4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ – ตก

1.2.12 ภาษาตากใบ อำเภอสุไหงโกลก จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. B 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง – ระดับ - ขึ้น

ข. B4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงต่ำ – ระดับ – ตก

1.2.13 ภาษาตากใบ อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. B 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง – ระดับ - ขึ้น

ข. B4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงต่ำ – ระดับ - ตก

1.2.14 ภาษาตากใบ รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. B 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

ข. B4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงต่ำ – ระดับ

1.2.15 ภาษาสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก.B 1.2.3หรือ ว.3ได้แก่ เสียงกลางค่อนข้างต่ำ – ตก-ระดับ

ข. B4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

1.2.16 ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี แยกเป็น 3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. B1 หรือ ว.1 ได้แก่ เสียงกลางค่อนข้างสูง-ขึ้น

ข. B2, 3 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลางค่อนข้างสูง-เลื่อนลง

ค. B4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง-ระดับ

ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่นและภาษาสะกอมมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง B แบบ B 1 2 3 – 4 แสดงถึงอิทธิพลของพยัญชนะต้นดั้งเดิมที่เป็นเสียงก้อง (voiced) และไม่ก้อง (voiceless) ที่มีต่อการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ ส่วนภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง B แบบ B 1 – 2 3 – 4 แสดงถึงอิทธิพลของพยัญชนะต้นดั้งเดิมที่เป็นเสียงมีลม (aspiration) และเสียงเสียดแทรก (fricative) ที่มีต่อการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์

ภาษา / ช่อง C	ภาษาพิเทน	ภาษาตากใบ													ภาษาสะกอม	ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี
		จังหวัดปัตตานี				จังหวัดนราธิวาส								รัฐ-กลันตัน		
		ปานะเระ	มายอ	สายบุรี	ไม้แก่น	บาเจาะ	ยี่งอ	เมือง	ระแงะ	ตากใบ	สุไหง-ปาดี	สุไหง-โกลก	แว้ง			
1		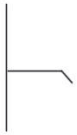	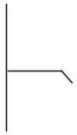				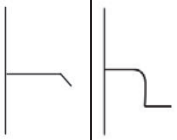	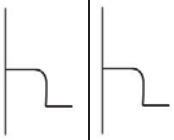	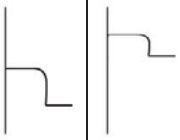	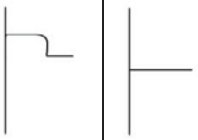	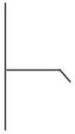	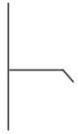	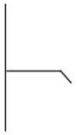		
2																
3																
4	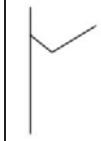	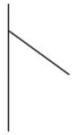					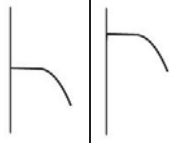	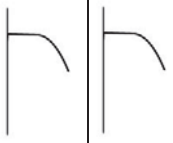	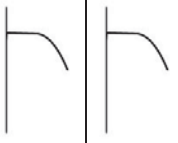						

แผนภูมิที่ 9 เปรียบเทียบลักษณะทางสัทศาสตร์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในช่อง C

1.3 ช่อง C ได้แก่ พยางค์เป็น ซึ่งตัวเขียนภาษาไทยมาตรฐานใช้รูปวรรณยุกต์โทกำกับ เสียงวรรณยุกต์แต่ละถิ่นมีลักษณะทางสัทศาสตร์ ดังนี้

1.3.1 ภาษาพิเทน แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. C1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง-ระดับ-ตก (332)

ข. C4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงสูง-เลื่อนลง-ตก (543)

1.3.2 ภาษาตากใบ อำเภอปานะเระ จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. C1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ - ตก

ข. C4 หรือ ว. 6 ได้แก่ เสียงสูง – ตก

1.3.3 ภาษาตากใบ อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. C 1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ

ข. C4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ – ตก

1.3.4 ภาษาตากใบ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. C 1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง - ระดับ – ตก

ข. C4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงสูง - ตก

1.3.5 ภาษาตากใบ อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. C 1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ - ตก

ข. C4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงสูง - ตก

1.3.6 ภาษาตากใบ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. C 1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ - ตก

ข. C4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงค่อนข้างสูง – ขึ้น – ระดับ - ตก

1.3.7 ภาษาตากใบ อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. C 1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ - ค่อนข้างตก

ข. C4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ – ตก

1.3.8 ภาษาตากใบ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. C 1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ – ตก - ระดับ

ข. C4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงสูง – ระดับ - ตก

1.3.9 ภาษาตากใบ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. C 1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ – ตก - ระดับ

ข. C4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงสูง – ระดับ - ตก

1.3.10 ภาษาตากใบ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. C 1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง - ระดับ – ค่อนข้างตก - ระดับ

ข. C4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงกลาง –ระดับ - ตก

1.3.11 ภาษาตากใบ อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. C 1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง - ระดับ

ข. C4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงสูง – ระดับ – ตก

1.3.12 ภาษาตากใบ อำเภอสุไหงโกลก จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. C 1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ - ค่อนข้างต่ำ

ข. C4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงกลางระดับ – ตก

1.3.13 ภาษาตากใบ อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. C 1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ - ตก

ข. C4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงสูง – ระดับ - ตก

1.3.14 ภาษาตากใบ รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. C 1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ - ตก

ข. C4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงค่อนข้างสูง - ตก

1.3.15 ภาษาสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก.C 1.2.3หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

ข. C4 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงสูง – ระดับ - ตก

1.3.16 ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี แยกเป็น 3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. C1 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงกลาง-ขึ้น

ข. C2, 3 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง-ระดับ

ค. C4 หรือ ว.7 ได้แก่ เสียงกลางค่อนข้างต่ำ-เลื่อนลง

ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่นและภาษาสะกอมมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง C แบบ C 1 2 3 – 4 แสดงถึงอิทธิพลของพยัญชนะต้นดั้งเดิมที่เป็นเสียงก้อง (voiced) และไม่ก้อง (voiceless) ที่มีต่อการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ ส่วนภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง C แบบ C 1 – 2 3 – 4 แสดงถึงอิทธิพลของพยัญชนะต้นดั้งเดิมที่เป็นเสียงมีลม (aspiration) และเสียงเสียดแทรก (fricative) ที่มีต่อการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์

ภาษา / ช่อง DL	ภาษาพิเทน	ภาษาตากใบ													ภาษาสะกอม	ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี
		จังหวัดปัตตานี				จังหวัดนราธิวาส								รัฐ-กลันตัน		
		ปานะเระ	มายอ	สายบุรี	ไม้แก่น	บาเจาะ	ยี่งอ	เมือง	ระแงะ	ตากใบ	สุไหง-ปาดี	สุไหง-โกลก	แว้ง			
1																
2																
3																
4																

แผนภูมิที่ 10 เปรียบเทียบลักษณะทางสัทศาสตร์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในช่อง DL

1.4 ช่อง DL ได้แก่ พยางค์ตาย สระเสียงยาว เสียงวรรณยุกต์แต่ละถิ่นมีลักษณะทางสัทศาสตร์ ดังนี้

1.4.1 ภาษาพิเทน แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DL 1, 2, 3 หรือ ว. 3 ได้แก่ เสียงสูง-ระดับ (33)

ข. DL 4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงสูง-ตก (43)

1.4.2 ภาษาตากใบ อำเภอปานะเระ จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DL 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ขึ้น

ข. DL 4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงสูง - ตก

1.4.3 ภาษาตากใบ อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DL 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง – ระดับ

ข. DL4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงสูง – ตก

1.4.4 ภาษาตากใบ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DL 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ – ขึ้น

ข. DL4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงต่ำ - ระดับ

1.4.5 ภาษาตากใบ อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DL 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง – ระดับ

ข. DL4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงต่ำ - ระดับ

1.4.6 ภาษาตากใบ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DL 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง – ระดับ

ข. DL4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ – ค่อนข้างต่ำ - ระดับ

1.4.7 ภาษาตากใบ อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DL 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง – ระดับ

ข. DL4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ – ค่อนข้างต่ำ - ระดับ

1.4.8 ภาษาตากใบ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DL 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

ข. DL4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ - ตก

1.4.9 ภาษาตากใบ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DL 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

ข. DL4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง - ตก

1.4.10 ภาษาตากใบ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DL 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง – ระดับ

ข. DL4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ – ค่อนข้างต่ำ - ระดับ

1.4.11 ภาษาตากใบ อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DL 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

ข. DL4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ – ตก

1.4.12 ภาษาตากใบ อำเภอสุไหงโกลก จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DL 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง – ระดับ

ข. DL4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงต่ำ - ระดับ – ตก

1.4.13 ภาษาตากใบ อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DL 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง – ระดับ

ข. DL4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงต่ำ - ระดับ – ตก

1.4.14 ภาษาตากใบ รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DL 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง – ระดับ

ข. DL4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงต่ำ - ระดับ

1.4.15 ภาษาสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก.DL 1.2.3หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

ข. DL4 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงกลางค่อนข้างต่ำ – ตก-ระดับ

1.4.16 ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี แยกเป็น 3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DL1 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงกลาง-ขึ้น

ข. DL2, 3 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง-ระดับ

ค. DL4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงกลางค่อนข้างต่ำ-ระดับ

ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่นและภาษาสะกอมมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง DL แบบ DL 1 2 3 – 4 แสดงถึงอิทธิพลของพยัญชนะต้นดั้งเดิมที่เป็นเสียงก้อง (voiced) และไม่ก้อง (voiceless) ที่มีต่อการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ส่วนภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่องDL แบบ DL 1 – 2 3 – 4 แสดงถึงอิทธิพลของพยัญชนะต้นดั้งเดิมที่เป็นเสียงมีลม (aspiration) และเสียงเสียดแทรก(fricative) อีกทั้ง เสียงก้อง (voiced) และไม่ก้อง (voiceless) ที่มีต่อการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์

ภาษา / ช่อง DS	ภาษาพิเทน	ภาษาตากใบ													ภาษาสะกอม	ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี
		จังหวัดปัตตานี				จังหวัดนราธิวาส								รัฐ-กลันตัน		
		ปานะเระ	มายอ	สายบุรี	ไม้แก่น	บาเจาะ	ยี่งอ	เมือง	ระแงะ	ตากใบ	สุไหง-ปาดี	สุไหง-โกลก	แว้ง			
1					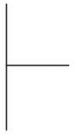						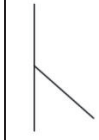	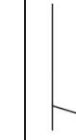				
2																
3																
4						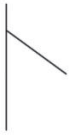					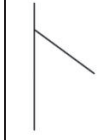				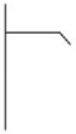	

แผนภูมิที่ 11 เปรียบเทียบลักษณะทางสัทศาสตร์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในช่อง DS

1.5 ช่อง DS ได้แก่ พยางค์ตาย สระเสียงสั้น เสียงวรรณยุกต์แต่ละถิ่นมีลักษณะทางสัทศาสตร์ ดังนี้

1.5.1 ภาษาพิเทน แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DS 1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง-ระดับ-ตก (332)

ข. DS 4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงสูง-ตก (43)

1.5.2 ภาษาตากใบ อำเภอปานะเระ จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DS 1, 2, 3 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงสูง - ตก

ข. DS 4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงกลาง - ตก

1.5.3 ภาษาตากใบ อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DS 1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง - ตก

ข. DS 4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงสูง – ตก

1.5.4 ภาษาตากใบ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DS 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ขึ้น

ข. DS4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงต่ำ - ตก

1.5.5 ภาษาตากใบ อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DS 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ

ข. DS4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงสูง - ตก

1.5.6 ภาษาตากใบ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DS 1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ

ข. DS4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงสูง - ตก

1.5.7 ภาษาตากใบ อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DS 1, 2, 3 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงกลาง - ตก

ข. DS4 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ

1.5.8 ภาษาตากใบ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DS 1, 2, 3 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง - ตก

ข. DS4 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง – ระดับ

1.5.9 ภาษาตากใบ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DS 1, 2, 3 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง - ตก

ข. DS4 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

1.5.10 ภาษาตากใบ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DS 1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง - ตก

ข. DS4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ

1.5.11 ภาษาตากใบ อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DS 1, 2, 3 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง - ตก

ข. DS4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงสูง - ตก

1.5.12 ภาษาตากใบ อำเภอสุไหงโกลก จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DS 1, 2, 3 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงต่ำ - ตก

ข. DS4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงกลาง - ตก

1.5.13 ภาษาตากใบ อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DS 1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง - ตก

ข. DS4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงสูง- ตก

1.5.14 ภาษาตากใบ รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DS 1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง - ตก

ข. DS4 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ขึ้น

1.5.15 ภาษาสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก.DS 1.2.3หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงกลาง - ระดับ

ข. DS4 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงสูง – ระดับ - ตก

1.5.16 ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี แยกเป็น 3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DS1 หรือ ว.1 ได้แก่ เสียงกลางค่อนข้างสูง-ขึ้น

ข. DS2, 3 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลางค่อนข้างสูง-เลื่อนลง

ค. DS4 หรือ ว.7 ได้แก่ เสียงกลางค่อนข้างต่ำ-เลื่อนลง

ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่นและภาษาสะกอมมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง DS แบบ DS 1 2 3 – 4 แสดงถึงอิทธิพลของพยัญชนะต้นดั้งเดิมที่เป็นเสียงก้อง (voiced) และไม่ก้อง (voiceless) ที่มีต่อการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ส่วนภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่องDS แบบ DS 1 – 2 3 – 4 แสดงถึงอิทธิพลของพยัญชนะต้นดั้งเดิมที่เป็นเสียงมีลม (aspiration) และเสียงเสียดแทรก(fricative) อีกทั้งเสียงก้อง (voiced) และไม่ก้อง (voiceless) ที่มีต่อการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์

การเปรียบเทียบระบบเสียงวรรณยุกต์

เมื่อพิจารณาด้านหน่วยเสียงวรรณยุกต์ พบว่า ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์จำนวน 6 หน่วยเสียงเช่นเดียวกับ ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ส่วนภาษาสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลามีหน่วยเสียงวรรณยุกต์จำนวน 5 หน่วยเสียง และภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 7 หน่วยเสียง

ด้านการแตกตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์แบบ 3 ทาง (Three way split) โดยมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง A แบบ A 1 – 2 3 – 4 ซึ่งแสดงถึงอิทธิพลของพยัญชนะต้นดั้งเดิมที่เป็นเสียงมีลม (aspiration) และเสียงเสียดแทรก (fricative) ที่มีต่อการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ ส่วนในช่อง B C DL และ DS มีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์แบบ B C DL DS 1 2 3 – 4 ซึ่งแสดงถึงอิทธิพลของพยัญชนะต้นดั้งเดิมที่เป็นเสียงก้อง (voiced) และไม่ก้อง (voiceless) ที่มีต่อการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์

ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่นและภาษาสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา มีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์แบบ 2 ทาง (Two way split) ความแตกต่างของภาษาตากใบและภาษาสะกอม คือ ภาษาตากใบมีการแตกตัวแบบ A B C DL และ DS แบบ 1 2 3 – 4 โดยเสียงวรรณยุกต์ช่อง C ของภาษา

ตากใบเป็นแบบ C 1 2 3 ≠ D L 1 2 3 ส่วนภาษาสะกอมมีการแตกตัวแบบ A B C DL และ DS แบบ 1 2 3 – 4 ซึ่งเสียงวรรณยุกต์ช่อง C ของภาษาสะกอมเป็นแบบ C 1 2 3 = DL 1 2 3

ภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์แบบ 3 ทาง (Three way split) โดยมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ แบบ A B C DL และ DS 1 – 2 3 – 4 ซึ่งแสดงถึงอิทธิพลของพยัญชนะต้นดั้งเดิมที่เป็นเสียงมีลม (aspiration) และเสียงเสียดแทรก (fricative) ที่มีต่อการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ตลอดจนเสียงก้องและไม่ก้องด้วย

การแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี สามารถจัดกลุ่ มภาษาตามจำนวนและการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

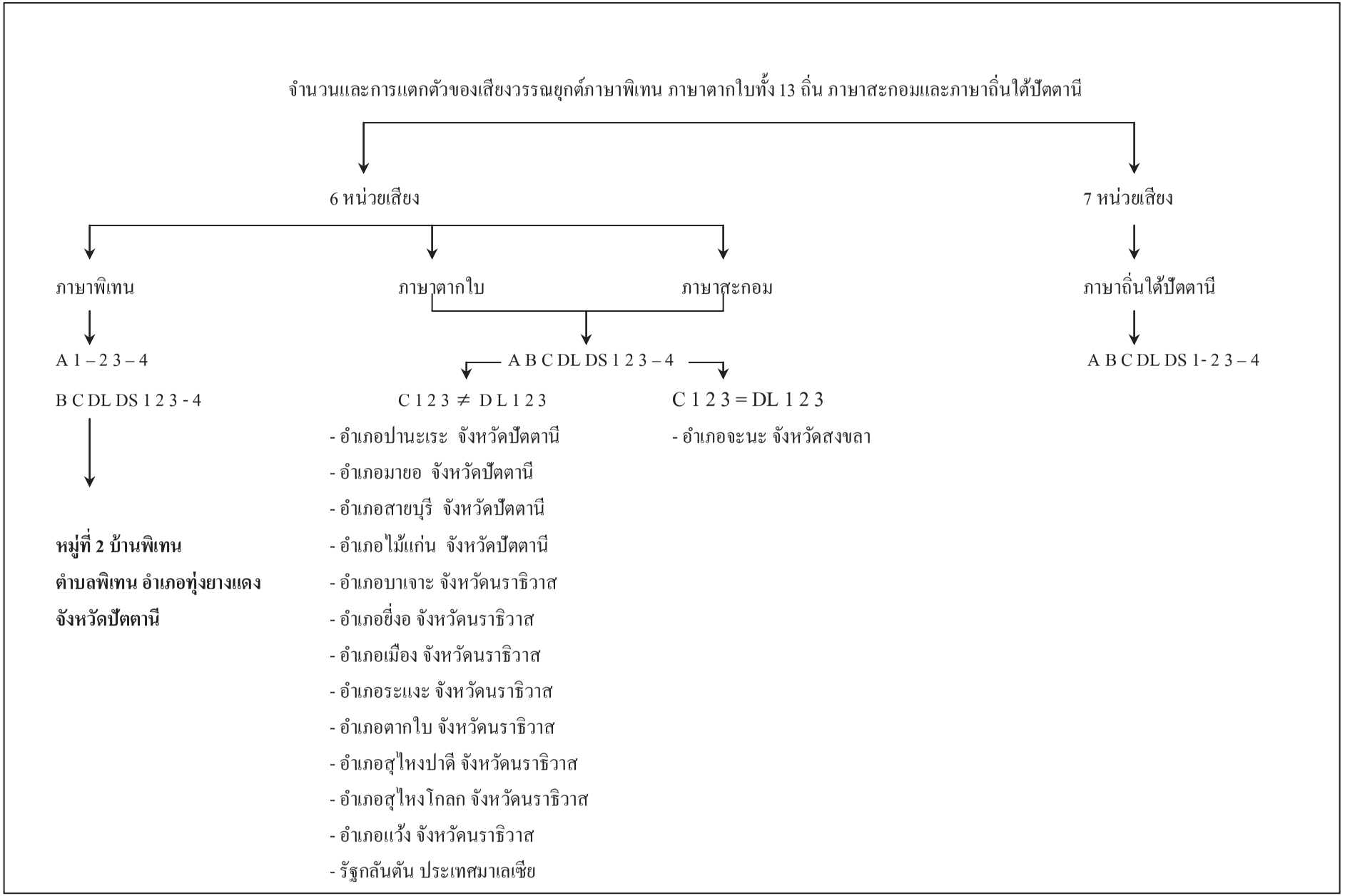

แผนภูมิที่ 12 การจัดกลุ่มภาษาตามจำนวนและการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์

เมื่อพิจารณาลักษณะทางสัทศาสตร์ของวรรณยุกต์ภาษาพิเทน พบว่ามีความน่าสนใจแตกต่างจากภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี ดังนี้

ลักษณะทางสัทศาสตร์ของวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ที่ปรากฏในช่อง A ซึ่งเป็นแบบ A 1 – 2 3 – 4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ที่ปรากฏในช่อง A1 นั้นเป็นเสียงต่ำ – ขึ้น ลักษณะนี้เหมือนกับภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น

ลักษณะทางสัทศาสตร์ของวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ที่ปรากฏในช่อง B ซึ่งเป็นแบบ B 1 2 3 – 4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ที่ปรากฏในช่อง B 1 2 3 ซึ่งเป็นเสียงกลาง – ขึ้น และ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ที่ปรากฏในช่อง B 4 ซึ่งเป็นเสียงสูง – ตก ลักษณะนี้มีความแตกต่างจากภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

ลักษณะทางสัทศาสตร์ของวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ที่ปรากฏในช่อง C ซึ่งเป็นแบบ C 1 2 3 – 4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ที่ปรากฏในช่อง C 1 2 3 เป็นเสียงกลาง – ระดับ – ตก ลักษณะนี้เหมือนกับภาษาตากใบ 5 ถิ่น ได้แก่ ภาษาตากใบ อำเภอปานะเระ จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบ อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาสแล ะภาษาตากใบ อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส ส่วนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 ซึ่งปรากฏในช่อง C4 เป็นเสียงสูง – เลื่อนลง – ตก ลักษณะนี้มีความแตกต่างจากภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

ลักษณะทางสัทศาสตร์ของวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งย างแดง จังหวัดปัตตานี ที่ปรากฏในช่อง DL ซึ่งเป็นแบบ DL 1 2 3 – 4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ที่ปรากฏในช่อง DL 1 2 3 เป็นเสียงสูง – ระดับ ลักษณะนี้เหมือนกับภาษาสะกอมและภาษาตากใบ 11 ถิ่น ได้แก่ ภาษาตากใบ อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบ อำเภอไม้แก่น จังหวั ดปัตตานี ภาษาตากใบ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส ภาษาตากใบ อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส ภาษาตากใบ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส ภาษาตากใบ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส ภาษาตากใบ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ภาษาตากใบ อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส ภาษาตากใบ อำเภอสุไหงโกลก จังหวัดนราธิวาส ภาษาตากใบ อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส และภาษาตากใบ รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย ส่วนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ที่ปรากฏในช่อง DL 4 เป็นเสียงสูง – ตก ลักษณะนี้เหมือนกับภาษาตากใบ 2 ถิ่น คือ ภาษาตากใบ อำเภอปานะเระ จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบ อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี

ลักษณะทางสัทศาสตร์ของวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ที่ปรากฏในช่อง DS ซึ่งเป็นแบบ DS 1 2 3 – 4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ที่ปรากฏในช่อง DS 4 เป็นเสียงสูง – ตก ลักษณะนี้เหมือนภาษาตากใบ 5 ถิ่น ได้แก่ ภาษาตากใบ อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบ อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส ภาษาตากใบ อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาสและภาษาตากใบ อำเภอแว้ง จังหวัด

นราธิวาส ส่วนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ที่ปรากฏในช่อง DS 1 2 3 เป็นเสียงกลาง – ระดับ – ตก ลักษณะนี้มีความแตกต่างจากภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

จากการเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ดังกล่าว พบว่า หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ที่ปรากฏในช่อง B 1 2 3 ซึ่งเป็นเสียงกลาง – ขึ้น หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ที่ปรากฏในช่อง B 4 ซึ่งเป็นเสียง สูง – ตก หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ที่ปรากฏในช่อง DS 1 2 3 ซึ่งเป็นเสียงกลาง – ระดับ – ตก และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 ที่ปรากฏในช่อง C4 ซึ่งเป็นเสียงสูง – เลื่อนลง – ตก จัดเป็นสัท-ลักษณะเฉพาะภาษาพิเทนที่ไม่เหมือนภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่นภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี ส่วนหน่วยเสียงวรรณยุกต์อื่นๆส่วนใหญ่มีสัทลักษณะคล้ายคลึงกับภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี เมื่อพิจารณาการแตกตัวและการรวมตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ พบความน่าสนใจดังนี้

1. การแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง A ของภาษาพิเทน มีการ แตกตัวเหมือนภาษาถิ่นใต้ปัตตานีคือ A.1 – 2 3 – 4..แต่การรวมเสียงวรรณยุกต์ช่อง A1 กับ B1 มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนว่าเป็นภาษาคนละกลุ่ม กล่าวคือ ภาษาพิเทนช่อง A1 ≠ B1 ส่วนภาษาถิ่นใต้ปัตตานี A1= B1ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของ ภาษาไทยถิ่นใต้ทุกจังหวัดด้วย ดังคำทดสอบ “ขา” กับ “ข่า” เป็นต้น ดังนั้นเสียงวรรณยุกต์ช่อง A น่าจะแยกภาษาพิเทนออกจากภาษาถิ่นใต้ปัตตานีได้ดังแผนภูมิดังนี้

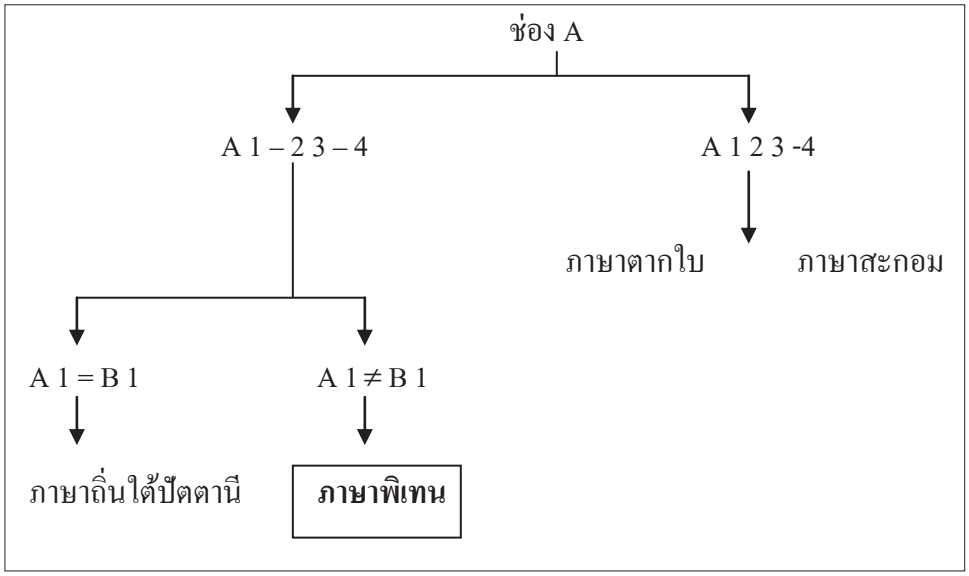

แผนภูมิที่ 13 แสดงเสียงวรรณยุกต์ในช่อง A ของภาษาพิเทน ภาษาตากใบ ภาษาสะกอม และภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

2. การแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง A น่าจะเป็นลักษณะเด่นที่ใช้จำแนกภาษาพิเทนออกจากภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานีดังนี้

2.1 ภาษาพิเทนและภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์แบบ 3 ทาง (Three way split) เหมือนกัน คือ มีการแตกตัวแบบ A 1 – 2 3 – 4 ส่วนภาษาตากใบและภาษาสะกอมมีการแตกตัวแบบ A 1 2 3 – 4 ดังนี้

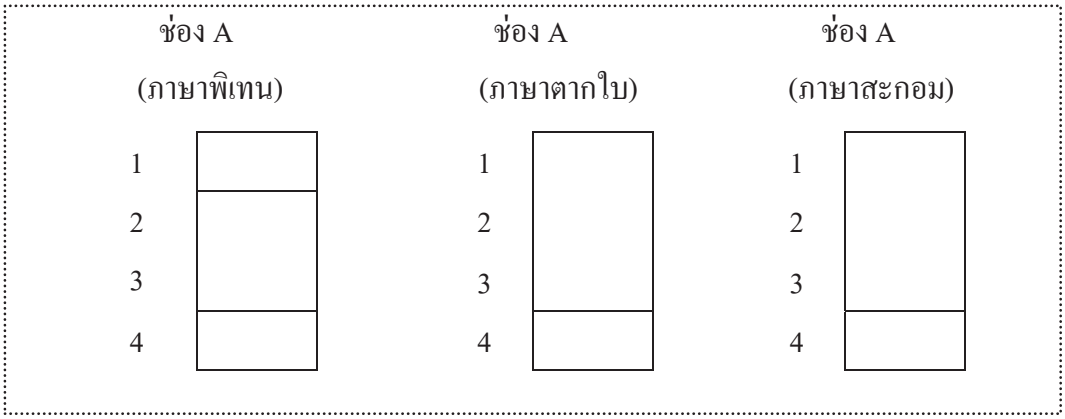

แผนภูมิที่ 14 แสดงความแตกต่างของเสียงวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ภาษาตากใบและภาษาสะกอม

2.2 การแตกตัวเสียงวรรณยุกต์ช่อง B C DL และ DS พบว่า แม้ภาษาพิเทนมีการแตกตัวแบบ 2 ทาง (Two ways split) คล้ายกับภาษาตากใบและภาษาสะกอม แต่มีความแตกต่างกับภาษาถิ่นใต้ปัตตานี กล่าวคือ ช่อง B C D ของภาษาพิเทนมีการแตกตัวแบบ B C DL และ DS 1 2 3 – 4 ในขณะที่ภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีการแตกตัวแบบ 3 ทางคือ B C DL และ DS 1 – 2 3 – 4 ดังนี้

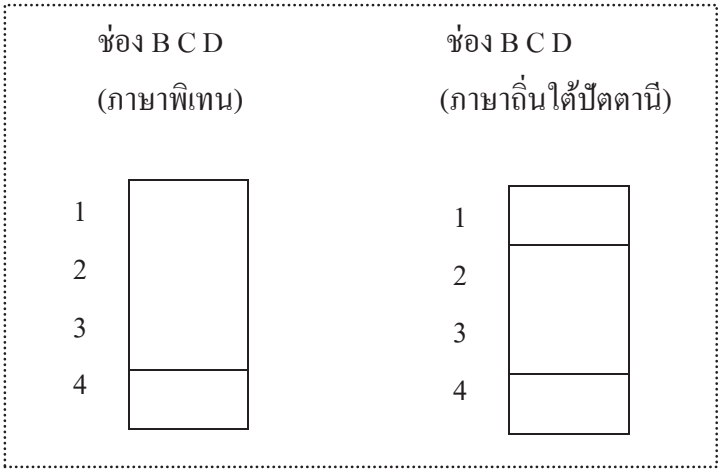

แผนภูมิที่ 15 แสดงความแตกต่างของเสียงวรรณยุกต์ภาษาพิเทนและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

จากการแตกตัวของวรรณยุกต์ข้างต้น พบว่า แม้ภาษาพิเทนมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง A เหมือนกับภาษาถิ่นใต้ปัตตานีแต่เสียงวรรณยุกต์ในช่องAไม่เท่ากับช่อง B (A ≠ B) ในขณะที่ภาษาถิ่นใต้ปัตตานีเสียงวรรณยุกต์ในช่อง A เท่ากับช่อง B (A=B) ส่วนการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง B C D ของภาษาพิเทนเหมือนกับการแตกตัวในภาษาตากใบและภาษาสะกอม คือ B C D 1 2 3 – 4 ความแตกต่างของระบบวรรณยุกต์ในภาษาพิเทนแสดงให้เห็นว่าภาษาพิเทนมิได้เป็นภาษาย่อยของภาษาตากใบ ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

การเปรียบเทียบเสียงพยัญชนะ

1. เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวของภาษาพิเทน ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอม และภาษาถิ่นใต้ปัตตานี ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวภาษาพิเทน ภาษาตากใบ 13 ถิ่น* ภาษาสะกอม และภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

ภาษา / ประเภทของเสียง	ภาษาพิเทน	ภาษาตากใบ 13 ถิ่น	ภาษาสะกอม	ภาษา ถิ่นใต้ปัตตานี
กัก	p-, t-, k-, ʔ-, p^h-, t^h-, k^h-, b-, d-	p-, t-, k-, ʔ-, p^h-, t^h-, k^h-, b-, d-	p-, t-, k-, ʔ-, p^h-, t^h-, k^h-, b-, d-, g-	p-, t-, k-, ʔ-, p^h-, t^h-, k^h-, b-, d-
กึ่งเสียดแทรก	c-, c^h-	c-, c^h-	c-, c^h-	c-, c^h-
เสียดแทรก	f-, s-, h-	f-, s-, h-	f-, s-, h-	f-, s-, h-
นาสิก	m-, n-, ɲ-, ŋ-	m-, n-, ɲ-, ŋ-	m-, n-, ɲ-, ŋ-	m-, n-, ɲ-, ŋ-
ข้างลิ้น	l-	l-	l-	l-
รัว	r-	r-	r-	r-
ครึ่งสระ	w-, j-	w-, j-	w-, j-	w-, j-

*ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่นมีระบบเสียงพยัญชนะที่เหมือนกัน ผู้วิจัยจึงจัดรวมภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ไว้กลุ่มเดียวกัน

ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น และภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวจำนวน 22 หน่วยเสียง ได้แก่ /p-, t-, k-, ʔ-, p^h-, t^h-, k^h-, b-, d-, c-, c^h-, f-, s-, h-, m-, n-, ɲ-, ŋ-, l-, r-, w-, j- /

ภาษาสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา มีจำนวนหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวจำนวน 23 หน่วยเสียง ได้แก่ /p-, t-, k-, ʔ-, p^h-, t^h-, k^h-, b-, d-, g-, c-, c^h-, f-, s-, h-, m-, n-, ɲ-, ŋ-, l-, r-, w-, j-/ โดยพยัญชนะต้นเดี่ยวภาษาสะกอมมีเสียง g-* ซึ่งเป็นพยัญชนะกัก เสียงก้อง เกิดที่เพดานอ่อน เพิ่มขึ้น 1 หน่วยเสียง

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวในภาษาพิเทน ภาษาตากใบ ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี มีรายละเอียดดังคำต่อไปนี้

	ภาษาพิเทน	**ภาษาตากใบ**	**ภาษาสะกอม**	**ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี**	**ความหมาย**
/p-/	p-	p-	p-	p-	
	pu:^{2}	pu:^{1}	pu:^{1}	pu:^{2}	ปู
	pan^{2}	pan^{1}	pan^{1}	pan^{2}	แบ่ง
/t-/	t-	t-	t-	t-	
	tɛ:k^{3}	tɛ:k^{3}	tɛ:k^{4}	tɛ:k^{6}	แตก
	tak^{5}	tak^{1}	tak^{6}	tak^{1}	ตัก
/k-/	k-	k-	k-	k-	
	kɛ:ŋ^{2}	kɛ:ŋ^{1}	kɛ:ŋ^{1}	kɛ:ŋ^{2}	แกง
	kron^{2}	kron^{1}	kron^{1}	kron^{2}	(นอน) กรน
/ʔ-/	ʔ-	ʔ-	ʔ-	ʔ-	
	ʔaw^{2}	ʔaw^{1}	ʔaw^{1}	ʔaw^{2}	เอา
	ʔaj^{2}	ʔaj^{1}	ʔaj^{1}	ʔaj^{2}	ไอ

เสียง /g-/ ปรากฏใช้เฉพาะภาษาสะกอมในคำว่า /gə:j^{1}/ ‘เงย’ ในขณะที่ภาษาพิเทน ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานีใช้หน่วยเสียงอื่นซึ่งไม่สามารถหาระบบเสียงปฏิภาคได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่แสดงเสียงปฏิภาค

	ภาษาพิเทน	ภาษาตากใบ	ภาษาสะกอม	ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี	ความหมาย
/pʰ-/	pʰ-	pʰ-	pʰ-	pʰ-	
	pʰɛ:^{6}	pʰɛ:^{6}	pʰɛ:^{6}	pʰɛ:^{6}	แพ้
	pʰra:^{6}	pʰra:^{6}	pʰra:^{5}	pʰra:^{7}	(มืด) พร้า
/tʰ-/	tʰ-	tʰ-	tʰ-	tʰ-	
	tʰi̤an^{3}	tʰi̤an^{2}	tʰi̤an^{2}	tʰi̤an^{3}	เทียน
	tʰa:k^{4}	tʰa:k^{4}	tʰa:k^{3}	tʰa:k^{4}	ทาก
/kʰ-/	kʰ-	kʰ-	kʰ-	kʰ-	
	kʰa:^{6}	kʰa:^{6}	kʰa:^{5}	kʰa:^{7}	ค้า
	kʰɔ:n^{6}	kʰɔ:n^{6}	kʰɔ:n^{5}	kʰɔ:n^{7}	ค้อน
/b-/	b-	b-	b-	b-	
	bɔ:t^{3}	bɔ:t^{3}	bɔ:t^{4}	bɔ:t^{6}	บอด
	ba:ŋ^{2}	ba:ŋ^{1}	ba:ŋ^{1}	ba:ŋ^{2}	บาง
/d-/	d-	d-	d-	d-	
	dat^{5}	dat^{1}	dat^{6}	dat^{2}	ดัด
	da:w^{2}	da:w^{1}	da:w^{1}	da:w^{2}	ดาว
/c-/	c-	c-	c-	c-	
	ca:ŋ^{5}	ca:ŋ^{5}	ca:ŋ^{4}	ca:ŋ^{6}	จ้าง
	com^{2}	com^{1}	com^{1}	com^{2}	จม
/cʰ-/	cʰ-	cʰ-	cʰ-	cʰ-	
	cʰa:j̤^{3}	cʰa:j̤^{2}	cʰa:j̤^{2}	cʰa:j̤^{3}	ผู้ชาย
	cʰaw^{6}	cʰaw^{6}	cʰaw^{5}	cʰaw^{7}	เช้า

	ภาษาพิเทน	ภาษาตากใบ	ภาษาสะกอม	ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี	ความหมาย
/f-/	f-	f-	f-	f-	
	fan^{1}	fan^{1}	fan^{1}	fan^{1}	ฝัน
	fa:^{1}	fa:^{1}	fa:^{1}	fa:^{1}	ฝ่า (มือ)
/s-/	s-	s-	s-	s-	
	sak^{5}	sak^{1}	sak^{6}	sak^{1}	สัก
	saŋ^{2}	saŋ^{3}	saŋ^{1}	saŋ^{1}	สั่ง
/h-/	h-	h-	h-	h-	
	hak^{5}	hak^{1}	hak^{6}	hak^{1}	หัก
	hua^{1}	hua^{1}	hua^{1}	hua^{1}	หัว
/m-/	m-	m-	m-	m-	
	mɔ:t^{4}	mɔ:t^{4}	mɔ:t^{3}	mɔ:t^{7}	มอด
	ma:^{6}	ma:^{6}	ma:^{5}	ma:^{7}	ม้า
/n-/	n-	n-	n-	n-	
	na:m^{1}	na:m^{1}	na:m^{1}	na:m^{1}	หนาม
	na:^{1}	na:^{1}	na:^{1}	na:^{1}	หนา
/ɲ-/	ɲ-	ɲ-	ɲ-	ɲ-	
	ɲa:^{5}	ɲa:^{5}	ɲa:^{4}	ɲa:^{2}	หญ้า
	ɲiŋ^{1}	ɲiŋ^{1}	ɲiŋ^{1}	ɲiŋ^{1}	ผู้หญิง
/ŋ-/	ŋ-	ŋ-	ŋ-	ŋ-	
	ŋa:j^{1}	ŋa:j^{1}	ŋa:j^{1}	ŋa:j^{1}	หงาย
	ŋɔ:n^{1}	ŋɔ:n^{1}	ŋɔ:n^{1}	ŋɔ:n^{1}	หงอน

	ภาษาพิเทน	ภาษาตากใบ	ภาษาสะกอม	ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี	ความหมาย
/l-/	l-	l-	l-	l-	
	lom^{3}	lom^{2}	lom^{2}	lom^{3}	ลม
	loŋ^{3}	loŋ^{2}	loŋ^{2}	loŋ^{3}	ลง
/r-/	r-	r-	r-	r-	
	rɔ:n^{6}	rɔ:n^{6}	rɔ:n^{5}	rɔ:n^{7}	ร้อน
	rap^{4}	rap^{2}	rap^{5}	rap^{7}	รับ
/w-/	w-	w-	w-	w-	
	wan^{3}	wan^{2}	wan^{2}	wan^{3}	วัน
	wa:^{4}	wa:^{4}	wa:^{3}	wa:^{4}	ว่า
/j-/	j-	j-	j-	j-	
	jɔ:^{3}	jɔ:^{2}	jɔ:^{2}	jɔ:^{3}	ยอ
	jiŋ^{3}	jiŋ^{2}	jiŋ^{2}	jiŋ^{3}	ยิง

2. เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำของภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ภาษาสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ภาษาถิ่นใต้ปัตตานีและภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่นมีความแตกต่างกันในแง่จำนวนและหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำภาษาพิเทน ภาษาตากใบ 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

ภาษา	ภาษาพิเทน	ภาษาตากใบ 13 ถิ่น	ภาษาสะกอม	ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี
หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ	kl-, kr-, kw-, k^hr-, k^hl-, k^hw-, tr-, br-, pr-, pl-, p^hr-, p^hl-, ml-, dr-	kl- , kr-, kw-, k^hr-, k^hl-, k^hw-, tr-, t^hr-, br-, pr-, pl-, p^hr-, p^hl-, ml-	kl- , kr-, kw-, k^hr-, k^hl-, k^hw-, pr-, pl-, p^hr-, p^hl-, tr-	kl-, kr-, kw-, k^hr-, k^hl-, k^hw-, pr-, pl-, p^hr-, p^hl-, tr- , ml-, mr-

ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำจำนวน 14 หน่วยเสียง ได้แก่ /kl-, kr-, kw-, k^hr-, k^hl-, k^hw-, tr-, br-*, pr-, pl-, p^hr- ,p^hl-, ml- , dr-/ ไม่ปรากฏ / t^hr-, mr-/

ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำจำนวน 14 หน่วยเสียง ได้แก่ /kl- , kr-, kw-, k^hr-, k^hl-, k^hw-, tr-, t^hr-, br-, pr-, pl-, p^hr-, p^hl-, ml-/ ไม่ปรากฏ /mr-, dr-/

ภาษาสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลามีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำจำนวน 11 หน่วยเสียง ได้แก่ /kl- , kr-, kw-, k^hr-, k^hl-, k^hw-, pr-, pl-, p^hr-, p^hl-, tr-/ ไม่ปรากฏ / t^hr-**, br-, ml-, mr-, dr-/

ภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำจำนวน 13 หน่วยเสียง ได้แก่ /kl-, kr- , kw-, k^hr-, k^hl-, k^hw-, pr-, pl-, p^hr-, p^hl-, tr- , ml, mr***/ ไม่ปรากฏ /t^hr-, br-, dr-/

---

*เสียง /br-/ ปรากฏเฉพาะภาษาพิเทนและภาษาตากใบ โดยภาษาพิเทนปรากฏใช้ในคำว่า /brɨ:^{2} ŋɔŋ^3/ ‘งง’ และภาษาตากใบในคำว่า /ka:ŋ^1 bra:ŋ^1/ ‘นอนหงาย’ ผู้วิจัยจึงไม่นำมาแสดงเสียงปฏิภาค /br-/ เนื่องจากมีจำนวนคำน้อยและไม่เป็นระบบ

**เสียง /t^hr-/ ปรากฏใช้เฉพาะภาษาตากใบในคำว่า /thrɔk^6/ ‘ดอง’ ในขณะที่ภาษาพิเทน ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานีไม่ปรากฏเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำดังกล่าวแต่จะปรากฏการใช้เสียง /s-/ แทนและไม่สามารถหาระบบเสียงปฏิภาคเช่นนี้ในคำอื่นๆได้ผู้วิจัยจึงไม่แสดงระบบเสียงปฏิภาค

***เสียง /mr-/ ปรากฏใช้เฉพาะภาษาถิ่นใต้ปัตตานีในคำว่า /mrap^3/ ‘หมรับ’ ในขณะที่ภาษาพิเทน ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานีไม่ปรากฏเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำแต่จะปรากฏการใช้เสียง /m-/ แทนและไม่สามารถหาระบบเสียงปฏิภาคเช่นนี้ในคำอื่นๆได้ผู้วิจัยจึงไม่แสดงระบบเสียงปฏิภาค

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำในภาษาพิเทน ภาษาตากใบ ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี มีรายละเอียดดังคำต่อไปนี้

	ภาษาพิเทน	**ภาษาตากใบ**	**ภาษาสะกอม**	**ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี**	**ความหมาย**
/kl-/	kl-	kl-	kl-	kl-	
	kli:p^{3}	kli:p^{3}	kli:p^{4}	kli:p^{6}	กลีบ
	klom^{2}	klom^{1}	klom^{1}	klom^{2}	กลม
/kr-/	kr-	kr-	kr-	kr-	
	kron^{2}	kron^{1}	kron^{1}	kron^{2}	กรน
	kriam^{2}	kriam^{1}	kriam^{1}	kriam^{2}	เกรียม
/kw-/	kw-	kw-	kw-	kw-	
	kwa:t^{3}	kwa:t^{3}	kwa:t^{4}	kwa:t^{6}	กวาด
	kwa:ŋ^{2}	kwa:ŋ^{1}	kwa:ŋ^{1}	kwa:ŋ^{2}	กวาง
/k^{h}r-/	k^{h}r-	k^{h}r-	k^{h}r-	k^{h}r-	
	k^{h}ra:ŋ^{3}	k^{h}ra:ŋ^{2}	k^{h}ra:ŋ^{2}	k^{h}ra:ŋ^{3}	คราง
	k^{h}ra:n^{5}	k^{h}ra:n^{6}	k^{h}ra:n^{5}	k^{h}ra:n^{7}	เกียจคร้าน
/k^{h}l-/	k^{h}l-	k^{h}l-	k^{h}l-	k^{h}l-	
	k^{h}lɔ:ŋ^{5}	k^{h}lɔ:ŋ^{5}	k^{h}lɔ:ŋ^{6}	k^{h}lɔ:ŋ^{7}	คล้อง
	k^{h}la:n^{3}	k^{h}la:n^{2}	k^{h}la:n^{2}	k^{h}la:n^{2}	คลาน
/k^{h}w-/	k^{h}w-	k^{h}w-	k^{h}w-	k^{h}w-	
	k^{h}wa:j^{3}	k^{h}wa:j^{2}	k^{h}wa:j^{2}	k^{h}wa:j^{3}	ควาย
	k^{h}wa:m^{4}	k^{h}wa:m^{5}	k^{h}wa:m^{3}	k^{h}wa:m^{4}	คว่ำ

	ภาษาพิเทน	ภาษาตากใบ	ภาษาสะกอม	ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี	ความหมาย
/tr-/	tr-	tr-	tr-	tr-	
	truat^{3}	truat^{3}	truat^{4}	truat^{4}	ตรวจ
	troŋ^{2}	troŋ^{1}	troŋ^{1}	troŋ^{2}	ตรง
/pr-/	pr-	pr-	pr-	pr-	
	pra:p^{3}	pra:p^{3}	pra:p^{4}	pra:p^{4}	ปราบ
	pre:t^{3}	pre:t^{3}	pre:t^{4}	pre:t^{4}	(ผี) เปรต
/pl-/	pl-	pl-	pl-	pl-	
	pluk^{5}	pluk^{6}	pluk^{4}	pluk^{2}	ปลุก
	plɔ:j^{2}	plɔ:j^{3}	plɔ:j^{1}	plɔ:j^{2}	ปล่อย
/p^{h}r-/	p^{h}r-	p^{h}r-	p^{h}r-	p^{h}r-	
	p^{h}ra:^{6}	p^{h}ra:^{6}	p^{h}ra:^{5}	p^{h}ra:^{7}	พร้า
	p^{h}rɔ:m^{6}	p^{h}rɔ:m^{6}	p^{h}rɔ:m^{5}	p^{h}rɔ:m^{7}	พร้อม
/p^{h}l-/	p^{h}l-	p^{h}l-	p^{h}l-	p^{h}l-	
	p^{h}lu:^{3}	p^{h}lu:^{2}	p^{h}lu:^{2}	p^{h}lu:^{3}	พลู
	p^{h}lik^{4}	p^{h}lik^{5}	p^{h}lik^{4}	p^{h}lik^{7}	พลิก
/ml-/	ml-	ml-	m-	ml-	
	mlɨak^{4}	mlɨak^{6}	mɨak^{6}	mlɨak^{7}	เมือก
	mlɛ:p^{4}	mlɛ:p^{6}	mɛ:p^{6}	mlɛ:p^{7}	ฟ้าแลบ
/dr-/	dr-	d-	d-	d-	
	drɔʔ^{5}	dɔʔ^{4}	dɔʔ^{6}	dɔʔ^{2}	เตะ
	dro:k^{3}	dok^{3}	dok^{4}	dok^{4}	แห้ง (ผลไม้)

3. เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย

หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายของภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ภาษาสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ภาษาถิ่นใต้ปัตตานีและภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่นมีปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายภาษาพิเทน ภาษาตากใบ 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

ภาษา / ประเภทของเสียง	ภาษาพิเทน	ภาษาตากใบ 13 ถิ่น	ภาษาสะกอม	ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี
กัก	-p, -t, -k, -ʔ	-p, -t, -k, -ʔ	-p, -t, -k, -ʔ	-p, -t, -k, -ʔ
นาสิก	-m, -n, -ŋ	-m, -n, -ŋ	-m, -n, -ŋ	-m, -n, -ŋ
กึ่งสระ	-w, -j	-w, -j	-w, -j	-w, -j

จะเห็นได้ว่าหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายภาษาพิเทน ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอม และภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียงเหมือนกันและเท่ากัน ได้แก่ /-p, -t, -k, -ʔ, -m, -n, -ŋ, -w, -j/ ดังรายละเอียดในคำต่อไปนี้

	ภาษาพิเทน	**ภาษาตากใบ**	**ภาษาสะกอม**	**ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี**	**ความหมาย**
/-p/	-p	-p	-p	-p	
	rap^{4}	rap^{2}	rap^{5}	rap^{7}	รับ
	ʔa:p^{3}	ʔa:p^{3}	ʔa:p^{4}	ʔa:p^{6}	อาบ
/-t/	-t	-t	-t	-t	
	wat^{5}	wat^{1}	wat^{6}	wat^{1}	หวัด
	p^{h}a:t^{4}	p^{h}a:t^{4}	p^{h}a:t^{3}	p^{h}a:t^{4}	พาด

	ภาษาพิเทน	ภาษาตากใบ	ภาษาสะกอม	ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี	ความหมาย
/-k/	-k	-k	-k	-k	
	pluk^{5}	pluk^{6}	pluk^{4}	pluk^{2}	ปลุก
	pa:k^{3}	pa:k^{3}	pa:k^{4}	pa:k^{6}	ปาก
/-ʔ/	-ʔ	-ʔ	-ʔ	-ʔ	
	p^{h}ɛʔ^{4}	p^{h}ɛʔ^{4}	p^{h}ɛʔ^{3}	p^{h}ɛʔ^{7}	แพะ
	cɔʔ^{3}	cɔʔ^{5}	cɔʔ^{6}	cɔʔ^{2}	เจาะ
/-m/	-m	-m	-m	-m	
	k^{h}om^{1}	k^{h}om^{1}	k^{h}om^{1}	k^{h}om^{1}	ขม
	k^{h}a:m^{5}	k^{h}a:m^{5}	k^{h}a:m^{4}	k^{h}a:m^{5}	ข้าม
/-n/	-n	-n	-n	-n	
	k^{h}on^{3}	k^{h}on^{2}	k^{h}on^{2}	k^{h}on^{7}	คน
	k^{h}an^{3}	k^{h}an^{2}	k^{h}an^{2}	k^{h}an^{3}	คัน
/-ŋ/	-ŋ	-ŋ	-ŋ	-ŋ	
	k^{h}lɔ:ŋ^{6}	k^{h}lɔ:ŋ^{6}	k^{h}lɔ:ŋ^{6}	k^{h}lɔ:ŋ^{6}	คล้อง
	k^{h}a:ŋ^{3}	k^{h}a:ŋ^{2}	k^{h}a:ŋ^{2}	k^{h}a:ŋ^{3}	คาง
/-w/	-w	-w	-w	-w	
	siw^{1}	siw^{1}	siw^{1}	siw^{1}	สิว
	na:w^{4}	na:w^{4}	na:w^{3}	na:w^{4}	เน่า
/-j/	-j	-j	-j	-j	
	baj^{2}	baj^{1}	baj^{1}	baj^{2}	ใบ
	ta:j^{5}	ta:j^{5}	ta:j^{4}	ta:j^{6}	ใต้

จากการศึกษาระบบเสียงพยัญชนะภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น และภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวจำนวน 22 หน่วยเสียง ได้แก่ /p-, t-, k-, ʔ-, p^h-, t^h-, k^h-, b-, d-, c-, c^h-, f-, s-, h-, m-, n-, ɲ-, ŋ-, l-, r-, w-,j-/ ในขณะที่ภาษาสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา มีจำนวนหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวจำนวน 23 หน่วยเสียง โดยพยัญชนะต้นเดี่ยวในภาษาสะกอมมีเสียง g- ซึ่งเป็นพยัญชนะกัก เสียงก้อง เกิดที่เพดานอ่อน เพิ่มขึ้น 1 หน่วยเสียง ส่วนหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายพบว่าภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานีภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอม และภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียงเหมือนกันและเท่ากัน ได้แก่ /-p, -t, -k, -ʔ, -m, -n, -ŋ, -w, -j/

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำพบว่าภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีจำนวนหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำแตกต่างกัน กล่าวคือ ภาษาพิเทน มีจำนวนหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ 14 หน่วยเสียง ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำจำนวน 14 หน่วยเสียง ภาษาสะกอมมีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำจำนวน 11 หน่วยเสียง และภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำจำนวน 13 หน่วยเสียง สามารถแสดงการจำแนกความแตกต่างของหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำในภาษาพิเทน ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานีได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

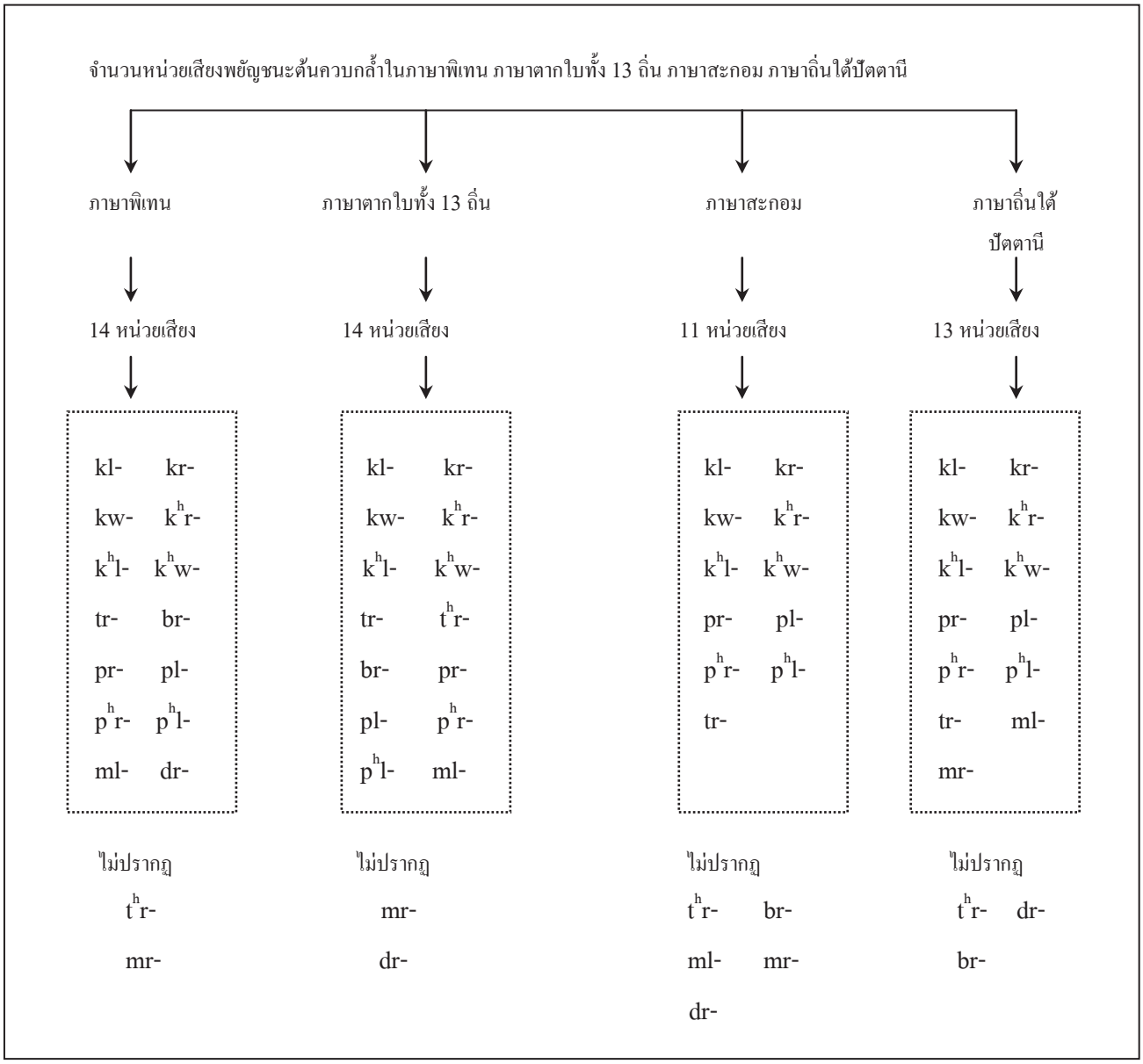

แผนภูมิที่ 16 แสดงหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำในภาษาพิเทน ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

จากแผนภูมิแสดงหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ พบว่า ถึงแม้ภาษาพิเทนและภาษาตากใบมีจำนวนหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำที่เท่ากัน คือ 14 หน่วยเสียง แต่หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำของทั้ง 2 ภาษาก็มีความแตกต่างกันบางหน่วยเสียง กล่าวคือ ภาษาพิเทนไม่ปรากฏหน่วยเสียง /thr-/ ในขณะที่ภาษาตากใบจะปรากฏหน่วยเสียงดังกล่าวในคำว่า /thrɔk[6]/ 'ดอง' ในขณะเดียวกันภาษาตากใบไม่ปรากฏหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ /dr-/ แต่ภาษาพิเทนปรากฏใช้ในคำว่า /drɔʔ[5]/ 'แห้ง (ผลไม้)' เป็นต้น การปรากฏของหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ /dr-/ ในภาษาพิเทนน่าจะเป็นลักษณะเด่นที่แยกภาษาพิเทนออกจากกลุ่มอื่นด้วยเพราะภาษาถิ่นใต้ปัตตานีและภาษาสะกอมก็ไม่ปรากฏใช้หน่วยเสียง /dr-/ เช่นกัน

การเปรียบเทียบเสียงสระ

หน่วยเสียงสระในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ภาษาสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดส งขลา ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี และภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่นมีหน่วยเสียงสระเดี่ยว จำนวน 18 หน่วยเสียงเท่ากัน ได้แก่ /i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, ɨ, ɨ:, ə, ə:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:/ และสระประสม 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /ia, ɨa, ua/ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบหน่วยเสียงสระภาษาพิเทน ภาษาตากใบ 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

ภาษา	ภาษาพิเทน	ภาษาตากใบ 13 ถิ่น	ภาษาสะกอม	ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี
หน่วยเสียงสระหน้า	i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:	i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:	i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:	i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:
หน่วยเสียงสระกลาง	ɨ, ɨ:, ə, ə:, a, a:	ɨ, ɨ:, ə, ə:, a, a:	ɨ, ɨ:, ə, ə:, a, a:	ɨ, ɨ:, ə, ə:, a, a:
หน่วยเสียงสระหลัง	u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:	u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:	u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:	u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:
หน่วยเสียงสระประสม	ia, ɨa, ua	ia, ɨa, ua	ia, ɨa, ua	ia, ɨa, ua

หน่วยเสียงสระเดี่ยวภาษาพิเทน ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอม และภาษาถิ่นใต้ปัตตานี มีจำนวน 6 หน่วยเสียงเท่ากันแบ่งเป็นสระเสียงสั้น 3 หน่วยเสียง ได้แก่ / i, e, ɛ/ และสระเสียงยาว 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /i:, e:, ɛ:/ มีหน่วยเสียงสระกลางจำนวน 6 หน่วยเสียง แบ่งเป็นสระสั้น 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /ɨ, ə, a/ และสระเสียงยาว 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /ɨ:, ə:, a:/ และมีหน่วยเสียงสระหลังจำนวน 6 หน่วยเสียงแบ่งเป็นสระเสียงสั้น 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /u, o, ɔ/และสระเสียงยาว 3 หน่วยเสียง ได้แก่ / u:, o:, ɔ:/ หน่วยเสียงสระประสมภาษาพิเทน ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีจำนวน 3 หน่วยเสียงเท่ากัน ได้แก่ / ia, ɨa, ua/ ดังรายละเอียดในคำต่อไปนี้

	ภาษาพิเทน	ภาษาตากใบ	ภาษาสะกอม	ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี	ความหมาย
/i/	i	i	i	i	
	jiŋ^{3}	jiŋ^{2}	jiŋ^{2}	jiŋ^{3}	ยิง
	sip^{5}	sip^{1}	sip^{6}	sip^{1}	สิบ
/i:/	i:	i:	i:	i:	
	wi:^{1}	wi:^{1}	wi:^{1}	wi:^{1}	หวี
	k^{h}i:p^{4}	k^{h}i:p^{4}	^{kh}i:p^{3}	k^{h}i:p^{4}	คีบ
/e/	e	e	e	e	
	t^{h}e:^{4}	t^{h}e:^{4}	t^{h}e:^{3}	t^{h}e:^{4}	ที่
	jen^{3}	jen^{1}	jen^{1}	jen^{2}	เย็น
/e:/	e:	e:	e:	e:	
	se:^{2}	se:^{3}	se:^{1}	se:^{1}	สี่
	he:w^{1}	he:w^{1}	he:w^{1}	he:w^{1}	เหว
/ɛ/	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	
	kɛp^{5}	kɛp^{6}	kɛp^{5}	kɛp^{2}	เก็บ
	cɛp^{5}	cɛp^{1}	cɛp^{6}	cɛp^{5}	เจ็บ
/ɛ:/	ɛ:	ɛ:	ɛ:	ɛ:	
	kɛ:n^{2}	kɛ:n^{3}	kɛ:n^{1}	kɛ:n^{2}	แก่น
	kɛ:ŋ^{2}	kɛ:ŋ^{1}	kɛ:ŋ^{1}	kɛ:ŋ^{2}	แกง
/ɨ/	ɨ	ɨ	ɨ	ɨ	
	k^{h}ɨn^{5}	k^{h}ɨn^{5}	k^{h}ɨn^{4}	k^{h}ɨn^{5}	ขึ้น
	dɨk^{5}	dɨk^{1}	dɨk^{6}	dɨk^{2}	ดึก

	ภาษาพิเทน	ภาษาตากใบ	ภาษาสะกอม	ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี	ความหมาย
/ɨ:/	ɨ:	ɨ:	ɨ:	ɨ:	
	mɨ:t^{4}	mɨ:t^{4}	mɨ:t^{3}	mɨ:t^{4}	มืด
	jɨ:n^{3}	jɨ:n^{2}	jɨ:n^{2}	jɨ:n^{3}	ยืน
/ə/	ə	ə	ə	ə	
	rən^{3}	rən^{2}	rən^{2}	rən^{3}	บ้าน, เรือน
	k^{h}əʔ^{4}	k^{h}əʔ^{4}	k^{h}əʔ^{4}	k^{h}əʔ^{4}	ทะลึ่ง
/ə:/	ə:	ə:	ə:	ə:	
	də:n^{2}	də:n^{1}	də:n^{1}	də:n^{2}	เดิน
	tə:n^{5}	tə:n^{5}	tə:n^{4}	tə:n^{6}	ตื้น
/a/	a	a	a	a	
	k^{h}an^{3}	k^{h}an^{3}	k^{h}an^{3}	k^{h}an^{3}	คัน
	dap^{5}	dap^{1}	dap^{6}	dap^{2}	ดับ
/a:/	a:	a:	a:	a:	
	da:w^{2}	da:w^{1}	da:w^{1}	da:w^{2}	ดาว
	ta:k^{3}	ta:k^{3}	ta:k^{4}	ta:k^{6}	ตาก
/u/	u	u	u	u	
	p^{h}uŋ^{3}	p^{h}uŋ^{2}	p^{h}uŋ^{2}	p^{h}uŋ^{3}	ท้อง
	nuŋ^{4}	nuŋ^{4}	nuŋ^{3}	nuŋ^{4}	นุ่ง
/u:/	u:	u:	u:	u:	
	pu:^{2}	pu:^{1}	pu:^{1}	pu:^{2}	ปู
	nu:^{1}	nu:^{1}	nu:^{1}	nu:^{1}	หนู

	ภาษาพิเทน	ภาษาตากใบ	ภาษาสะกอม	ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี	ความหมาย
/o/	o	o	o	o	
	loŋ^{1}	loŋ^{1}	loŋ^{1}	loŋ^{1}	หลง
	ʔom^{2}	ʔom^{1}	ʔom^{1}	ʔom^{2}	อม
/o:/	o:	o:	o:	o:	
	lo:ŋ^{3}	lo:ŋ^{2}	lo:ŋ^{2}	lo:ŋ^{2}	โลง
	mo:^{4}	mo:^{4}	mo:^{3}	mo:^{4}	โง่
/ɔ/	ɔ	ɔ	ɔ	ɔ	
	hɔk^{5}	hɔk^{5}	hɔk^{6}	hɔk^{1}	หก
	tɔk^{5}	tɔk^{1}	tɔk^{6}	tɔk^{2}	ตกปลา
/ɔ:/	ɔ:	ɔ:	ɔ:	ɔ:	
	sɔ:ŋ^{1}	sɔ:ŋ^{1}	sɔ:ŋ^{1}	sɔ:ŋ^{1}	สอง
	sɔ:n^{1}	sɔ:n^{1}	sɔ:n^{1}	sɔ:n^{1}	สอน
/ia/	ia	ia	ia	ia	
	t^{h}ian^{3}	t^{h}ian^{2}	t^{h}ian^{2}	t^{h}ian^{3}	เทียน
	kriam^{2}	kriam^{1}	kriam^{1}	kriam^{2}	เกรียม
/ɨa/	ɨa	ɨa	ɨa	ɨa	
	nɨa^{6}	nɨa^{6}	nɨa^{5}	nɨa^{7}	เนื้อ
	plɨa k^{3}	plɨa k^{3}	plɨa k^{4}	plɨak^{6}	เปลือก
/ua/	ua	ua	ua	ua	
	hua^{1}	hua^{1}	hua^{1}	hua^{1}	หัว
	t^{h}ua^{1}	t^{h}ua^{3}	t^{h}ua^{1}	t^{h}ua^{1}	ถั่ว

ระบบเสียงสระในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี เมื่อเปรียบเทียบแล้วพบว่า ภาษาพิเทน ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานีไม่มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ภาษาพิเทน มีหน่วยเสียงสระเดี่ยวจำนวน 18 หน่วยเสียง ได้แก่ /i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, ɨ, ɨ:, ə, ə:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:/ และสระประสม 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /ia, ɨa, ua/ เหมือนกับภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

บทที่ 5
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง “ระบบเสียงภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยงแดง จังหวัดปัตตานี” สรุปได้ดังนี้

ระบบเสียงภาษาพิเทน

1. ระบบเสียงภาษาพิเทนที่นำมาศึกษาได้แก่ ภาษาพิเทน หมู่ที่ 2 บ้านพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ผลการศึกษามีดังนี้

1.1 ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวจำนวน 22 หน่วยเสียง ได้แก่ /p-, t-, k-, ʔ-, p^h-, t^h-, k^h-, b-, d-, c-, c^h-, f-, s-, h-, m-, n-, ɲ-, ŋ-, l-, r-, w-, j- / มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำจำนวน 14 หน่วยเสียง ได้แก่ /kl-, kr-, kw-, k^hr-, k^hl-, k^hw-, tr-, br-, pr-, pl-, p^hr- ,p^hl-, ml- , dr-/ และมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียงได้แก่ /-p, -t, -k, -ʔ, -m, -n, -ŋ, -w, -j/

1.2 ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มีหน่วยเสียงสระเดี่ยวจำนวน 18 หน่วยเสียง ได้แก่ /i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, ɨ, ɨ:, ə, ə:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:/ และมีหน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /ia, ɨa, ua/

1.3 การแตกตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี เป็นแบบ A 1 – 2 3 – 4 , B C DL และ DS 1 2 3 – 4 มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง คือ

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ได้แก่ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำ -ขึ้น (24)
หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ได้แก่ หน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง-ขึ้น (34)
หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ได้แก่ หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง-ระดับ (44)
หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ได้แก่ หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง-ตก (43)
หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ได้แก่ หน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง-ระดับ-ตก (32)
หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6ได้แก่ หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง-เลื่อนลง-ตก (545)

2. โครงสร้างพยางค์ของคำในภาษาพิเทนมี 5 ลักษณะ คือ

2.1 โครงสร้างคำพยางค์เดียว แบ่งเป็น 5 แบบ ได้แก่ โครงสร้างคำพยางค์แบบ $C(C)VV^{1-6}$, $C(C)VN^{1-6}$, $C(C)VVN^{1-6}$, $C(C)VS^{4,5}$, และ $C(C)VVS^{4,5}$

2.2 โครงสร้างคำสองพยางค์ ได้แก่ โครงสร้างคำสองพยางค์ที่มี $C(C)V^{1-6}$, $C(C)VV^{1-6}$, $C(C)VN^{1-6}$, $C(C)VVN^{1-6}$, $C(C)VS^{1-6}$ และ $C(C)VVS^{1-6}$ แล้วตามด้วยโครงสร้างคำพยางค์เดียวอีก 5 ลักษณะ

2.3 โครงสร้างคำสามพยางค์ ได้แก่

2.3.1 โครงสร้างคำสามพยางค์ที่มี CV^T เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

CV^T	CVV^T	CVV^T
	CVV^T	$CVVN^T$
	CVV^T	CVS^T
	CVN^T	CVV^T
	CVN^T	$CVVN^T$
	CVN^T	$CVVS^T$
	$CVVS^T$	$CVVN^T$
	CVS^T	$CCVVN^T$
	CVS^T	$CCVS^T$

2..3.2 โครงสร้างคำสามพยางค์ที่มี $C(C)VV^T$ เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

$C(C)VV^T$	CVV^T	CVV^T
	CVV^T	CVN^T
	CV^T	CVS^T
	CVV^T	$CCVN^T$
	CVN^T	$CVVN^T$
	CVS^T	CVN^T
	CVS^T	CVN^T
	CVS^T	CVS^T

2.3.3 โครงสร้างคำสามพยางค์ที่มี $C(C)VN^T$ เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

$C(C)VN^T$	CVV^T	CVV^T
	CV^T	$CVVN^T$
	CVV^T	CVS^T
	CVN^T	CVV^T
	CVV^T	$CVVN^T$
	$CVVN^T$	$CVVN^T$
	$CVVN^T$	$CVVS^T$
	CVS^T	CVN^T

2.3.4. โครงสร้างคำสามพยางค์ที่มี $C(C)VVN^T$ เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

$C(C)VVN^T$	CVV^T	CVV^T
	CVV^T	$CVVN^T$
	CVV^T	$CVVS^T$
	CVN^T	CVV^T
	CVN^T	$CVVN^T$
	CVN^T	CVS^T
	CVS^T	$CVVN^T$
	CVS^T	CVS^T

2.3.5 โครงสร้างคำสามพยางค์ที่มี $C(C)VS^T$ เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

$C(C)VS^T$	CV^T	CVS^T
	CVV^T	CVV^T
	CVV^T	CVN^T
	CVV^T	CVS^T
	CVV^T	CVN^T
	$CCVN^T$	$CVVN^T$
	CVS^T	$CVVN^T$

2.3.6 โครงสร้างคำสามพยางค์ที่มี C(C)VVS^{T} เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

C(C)VVS^{T}	CVV^{T}	CVVN^{T}
	CVV^{T}	CVVS^{T}
	CVVN^{T}	CVVN^{T}
	CVVS^{T}	CVVN^{T}
	CVN^{T}	CVVS^{T}

2.4 โครงสร้างคำสี่พยางค์ มีดังนี้

2.4.1 โครงสร้างคำสี่พยางค์ที่มี C(C)V^{T} เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

C(C)V^{T}	CVVS^{T}	CVVN^{T}	CVVN^{T}
	CVS^{T}	CV^{T}	CVS^{T}
	CVV^{T}	CV^{T}	CVV^{T}
	CVVN^{T}	CVV^{T}	CVVS^{T}
	CVVN^{T}	CVVN^{T}	CVN^{T}
	CVVN^{T}	CVV^{T}	CVVN^{T}
	CVVN^{T}	CCVN^{T}	CCVV^{T}
	CVVN^{T}	CVV^{T}	CVN^{T}

2.4.2 โครงสร้างคำสี่พยางค์ที่มี C(C)VV^{T} เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

C(C)VV^{T}	CVS^{T}	CVV^{T}	CVV^{T}
	CV^{T}	CVV^{T}	CVN^{T}
	CVV^{T}	CVV^{T}	CVS^{T}
	CCVV^{T}	CVV^{T}	CVS^{T}
	CVVN^{T}	CVV^{T}	CVV^{T}
	CVV^{T}	CVV^{T}	CVS^{T}
	CVN^{T}	CCVVN^{T}	CVN^{T}
	CVN^{T}	CCVVN^{T}	CVVN^{T}
	CVV^{T}	CVVN^{T}	CVVN^{T}
	CVS^{T}	CCVVN^{T}	CVN^{T}

2.4.3 โครงสร้างคำสี่พยางค์ที่มี CVN^T เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

CVN^T	$CVVN^T$	CVV^T	CVN^T
	CV^T	CV^T	CVS^T
	CVN^T	CV^T	CVV^T
	CVV^T	CVV^T	$CVVN^T$

2.4.4 โครงสร้างคำสี่พยางค์ที่มี $CVVN^T$ เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

$CVVN^T$	CVV^T	$CVVN^T$	$CVVN^T$
	CV^T	CVV^T	$CCVV^T$

2.4.5 โครงสร้างคำสี่พยางค์ที่มี CVS^T เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

CVS^T	CVS^T	CVS^T	CVS^T
	CVN^T	CVV^T	CVV^T
	CVN^T	CVV^T	CVV^T

2.5 โครงสร้างคำห้าพยางค์ มีดังนี้

2.5.1 โครงสร้างคำห้าพยางค์ที่มี CV^T เป็นพยางค์ที่ 1 พบจำนวน 2 คำ คือ

CV^T	CVN^T	CV^T	CVN^T	CVN^T
	CVN^T	CVV^T	CVN^T	$CVVN^T$

2.5.2 โครงสร้างคำห้าพยางค์ที่มี $CVVS^T$ เป็นพยางค์ที่ 1 พบ 1 คำ คือ

$CVVS^T$	$CCVV^T$	CVV^T	$CCVV^T$	CVS^T

เปรียบเทียบระบบเสียงภาษาพิเทน ภาษาตากใบ ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

ผลการศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานีกับภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลาและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี โดยเปรียบเทียบระบบเสียงวรรณยุกต์ พยัญชนะและสระ สรุปได้ดังนี้

หน่วยเสียงวรรณยุกต์

ผลการศึกษาเปรียบเทียบพบว่า ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี มีความแตกต่างด้านจำนวนและลักษณะทางสัทศาสตร์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์สามารถจำแนกได้ 3 ลักษณะ คือ

กลุ่มที่มีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียง คือ ภาษาสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

กลุ่มที่มีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง มี 2 ถิ่น คือภาษาพิเทนและภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น

กลุ่มที่มีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 7 หน่วยเสียง คือ ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

การแตกตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในช่อง A สามารถจัดกลุ่มภาษาได้ 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่ 1 มีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์แบบ A 1 – 2 3 – 4 ได้แก่ ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานีและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี กลุ่มที่ 2 มีการแตกตัวแบบ A 1 2 3 – 4 ได้แก่ ภาษาสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา และภาษาตากใบ 13 ถิ่น

ส่วนการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง B C DL และ DS สามารถจัดกลุ่มภาษาได้ 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่ 1 มีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์แบบ B C DL และ DS 1 2 3 – 4 มี 3 ถิ่น ได้แก่ ภาษาพิเทน ภาษาตากใบ 13 ถิ่น และภาษาสะกอม กลุ่มที่ 2 มีการแตกตัวแบบ B C DL และ DS 1 – 2 3 – 4 ปรากฏเพียงถิ่นเดียว คือ ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

จากผลการศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี พบว่า การแตกตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาพิเทนมีลักษณะที่แตกต่างกับภาษาตากใบ ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานีสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย แม้การแตกตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในช่อง A ของภาษาพิเทนและภาษาถิ่นใต้ปัตตานีจะมีลักษณะการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ที่เหมือนกัน แต่เมื่อพิจารณาการรวมเสียงและแยกเสียงวรรณยุกต์ในช่อง A อย่างละเอียดกลับพบว่าภาษาพิเทนและภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีการรวมเสียงและแยกเสียงวรรณยุกต์ที่ต่างกันอันเป็นลักษณะเฉพาะของภาษา กล่าวคือ เสียงวรรณยุกต์ของภาษาถิ่นใต้ปัตตานี ช่อง A 1 = B 1 ในขณะที่ภาษาพิเทนช่อง A 1 ≠ B 1

หน่วยเสียงพยัญชนะ

หน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยว

ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น และภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวจำนวน 22 หน่วยเสียง ได้แก่ /p-, t-, k-, ʔ-, p^h-, t^h-, k^h-, b-, d-, c-, ch-, f-, s-, h-, m-, n-, ɲ-, ŋ-, l-, r-, w-, j- / ส่วนภาษาสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา มีจำนวนหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวจำนวน 23 หน่วยเสียง ได้แก่ /p-, t-, k-, ʔ-, p^h-, t^h-, k^h-, b-, d-, g-, c-, c^h-, f-, s-, h-, m-, n-, ɲ-, ŋ-, l-, r-, w-, j-/ โดยพยัญชนะต้นเดี่ยวภาษาสะกอมมีเสียง g- ซึ่งเป็นพยัญชนะกัก เสียงก้อง เกิดที่เพดานอ่อน เพิ่มขึ้น 1 หน่วยเสียง

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ

ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ปรากฏหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำจำนวน 14 หน่วยเสียง ได้แก่ /kl-, kr-, kw-, k^hr-, k^hl-, k^hw-, tr-, br-, pr-, pl-, p^hr-, p^hl-, ml- , dr-/ ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำจำนวน 14 หน่วยเสียง ได้แก่ /kl- , kr-, kw-, k^hr-, k^hl-, k^hw-, tr-, thr-, br-, pr-, pl-, p^hr-, p^hl-, ml-/ ภาษาสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำจำนวน 11 หน่วยเสียง ได้แก่ /kl- , kr-, kw-, k^hr-, k^hl-, k^hw-, pr-, pl-, p^hr-, p^hl-, tr-/ และภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำจำนวน 13 หน่วยเสียง ได้แก่ /kl-, kr-, kw-, k^hr-, k^hl-, k^hw-, pr-, pl-, p^hr-, p^hl-, tr- , ml, mr/

แม้ภาษาพิเทนจะมีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำจำนวน 14 หน่วยเสียงเท่ากับภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่นแต่ลักษณะของเสียงควบกล้ำก็มีความแตกต่างกันกล่าวคือ ภาษาพิเทนมีหน่วยเสียงควบกล้ำ /dr-/ แต่ภาษาตากใบไม่ปรากฏหน่วยเสียงนี้ ขณะที่ภาษาตากใบมีหน่วยเสียงควบกล้ำ /t^hr-/ แต่ภาษา พิเทนกลับไม่ปรากฏหน่วยเสียงดังกล่าว เสียง /dr-/ น่าจะเป็นลักษณะเด่นในระบบเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำในภาษาพิเทนเพียงภาษาเดียวเพราะไม่ปรากฏการใช้เสียงนี้ในภาษาถิ่นใต้ปัตตานีและภาษาสะกอมด้วย

หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย

ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอม และภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียงเท่ากัน ได้แก่ /-p, -t, -k, -ʔ, -m, -n, -ŋ, -w, -j/

หน่วยเสียงสระ

ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ภาษาสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ภาษาถิ่นใต้ปัตตานีและภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่นมีหน่วยเสียงสระเดี่ยวจำนวน 18 หน่วยเสียงเท่ากัน ได้แก่ /i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, ɨ, ɨ:, ə, ə:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:/ และสระประสม 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /ia, ɨa, ua/

อภิปรายผล

จากการศึกษาระบบเสียงภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยพบว่าภาษาพิเทนจัดเป็นภาษาหนึ่งในภาษาตระกูลไทที่มีความน่าสนใจเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะระบบเสียงวรรณยุกต์ ทั้งนี้เจริญ สุวรรณรัตน์ (2534 : 121) ศึกษาภาษาพิเทนให้ความเห็นว่าเป็นภาษาที่อยู่ช่วงต่อระหว่างภาษาไทยถิ่นใต้ทั่วไปกับภาษาตากใบพร้อมกันนั้นยังถูกแวดล้อมด้วยภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีจึงทำให้ภาษาตำบลพิเทนเป็นภาษาที่มีลักษณะของการผสมผสานระหว่างภาษาไทยถิ่นใต้ทั่วไปกับภาษาตากใบโดยมีลักษณะเด่นเรื่องการใช้ศัพท์เฉพาะถิ่น ด้วยเหตุนี้ เจริญ สุวรรณรัตน์จึงเสนอให้ศึกษาระบบเสียงภาษาพิเทนเป็นหลักเพื่อที่จะยืนยันสถานะของภาษาพิเทนได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับ วิจิตร ศรีสุวิทธานนท์ (2528 : 214) ศึกษาเรื่อง “การจำแนกภาษาโดยใช้คำศัพท์เป็นเกณฑ์ : ภาษาตากใบ” การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อหาแนวแบ่งเขตระหว่างภาษาถิ่นไทกลุ่มตากใบกับภาษาไทยถิ่นใต้ทั่วไปโดยศึกษาครอบคลุมพื้นที่ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี วิจิตร ศรีสุวิทธานนท์ ได้พบความแตกต่างของภาษาพิเทนซึ่งปรากฏการใช้ศัพท์เฉพาะถิ่นที่มีความแตกต่างกับภาษา
ตากใบ ประกอบกับ ชัยเลิศ กิจประเสริฐ (Chailert 1985 : 234) ได้ศึกษาเสียงวรรณยุกต์ภาษาตากใบบริเวณเดียวกับวิจิตร ศรีสุวิทธานนท์ พบว่า ระบบเสียงวรรณยุกต์ของภาษาในตำบลพิเทน มีการแตกตัวเป็น 3 ทาง แตกต่างกับภาษาตากใบที่ศึกษาซึ่งมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์เป็น 2 ทาง แต่ทั้งวิจิตร ศรีสุวิทธานนท์ และชัยเลิศ กิจประเสริฐ มิอาจสรุปยืนยันว่าภาษาพิเทนจัดอยู่ในกลุ่มใดโดยอาศัยการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ อย่างไรก็ตามนักวิชาการ ทั้ง 2 ท่านได้จัดภาษาพิเทนเป็นภาษาถิ่นย่อยของภาษาตากใบที่พูดในตำบลพิเทนอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานีเพราะจุดเก็บข้อมูลภาษาพิเทนอยู่ในเขตภาษากลุ่มตากใบ

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาระบบเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ของภาษาพิเทนและนำผลการศึกษาดังกล่าวไปเปรียบเทียบกับภาษาตากใบ ภาษาสะกอม และภาษาถิ่นใต้ปัตตานีเพื่อพิสูจน์สถานะของภาษาพิเทนให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ผลการศึกษาพบว่าภาษาพิเทนเป็นภาษาที่มีลักษณะเฉพาะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ระบบเสียงวรรณยุกต์ แม้ภาษาพิเทนจะมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์แบบ3 ทางในช่อง A เหมือนกับภาษาถิ่นใต้ปัตตานี แต่เสียงวรรณยุกต์ของภาษาถิ่นใต้ปัตตานีในช่อง A 1 = B 1 ซึ่งเป็นการรวมเสียงวรรณยุกต์ซึ่งถือเป็นลักษณะเฉพาะของภาษาไทยถิ่นใต้ทุกถิ่น(จริยา หนูตีด 2554 : 17) ในขณะที่ภาษาพิเทนช่อง A 1 ≠ B 1 ลักษณะนี้น่าจะแยกภาษาพิเทนออกจากภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

ส่วนการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง B C D ของภาษาพิเทนแม้จะมีความคล้ายคลึงกับภาษาตากใบและภาษาสะกอมแต่หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาตากใบวรรณยุกต์ในช่อง B 1 2 3 จะต้องเป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์เดียวกับช่อง DL 1 2 3 เสมอ (B 1 2 3 = DL 1 2 3) ในขณะที่ภาษาพิเทนช่อง B 1 2 3 เป็นคนละหน่วยเสียงวรรณยุกต์กับช่อง DL 1 2 3 (B 1 2 3 ≠ DL 1 2 3) ส่วนภาษาสะกอมเสียงวรรณยุกต์ในช่อง C 1 2 3 จะเป็นหน่วยเสียงเดียวกับเสียงวรรณยุกต์ในช่อง DL 1 2 3 (C 1 2 3 = DL 1 2 3) ในขณะที่ภาษาพิเทนเสียงวรรณยุกต์ในช่อง C 1 2 3 จะเป็นคนละหน่วยเสียงวรรณยุกต์กับช่องDL 1 2 3 (C 1 2 3 ≠ DL 1 2 3) ลักษณะนี้น่าจะแยกภาษาพิเทนออกจากภาษาตากใบและภาษาสะกอม

จากการค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาพิเทนแตกต่างกับภาษาตากใบ ภาษาสะกอม แ ละภาษาถิ่นใต้ปัตตานี ผู้วิจัยจึงจัดภาษาพิเทนเป็นอีกหนึ่งภาษาของภาษาตระกูลไทเพราะระบบการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์นับเป็นเรื่องสำคัญและสามารถแสดงลักษณะเฉพาะของภาษาตระกูลไทได้ดังคำกล่าวของวิลเลี่ยม เจ เก็ดนีย์ (1972 : 423-437) ในบทความชื่อ “A Checklist for Determining Tones in Tai Dialects” ว่า “ระบบวรรณยุกต์ในแต่ละภาษามีลักษณะเฉพาะทั้งเสียงวรรณยุกต์และจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ รวมทั้งที่เกิดเฉพาะในหน่วยคำบางลักษณะด้วย สิ่งที่เป็นประโยชน์ที่สุดสำหรับใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งเขตภาษาถิ่นตระกูลไทก็คือระบบวรรณยุกต์”

2. ระบบเสียงพยัญชนะ แม้ว่าภาษาพิเทนจะปรากฏหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวและหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายเหมือนกับภาษาตากใบ ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี แต่ทั้งนี้ผู้วิจัยกลับพบความน่าสนใจของภาษาพิเทนที่ปรากฏในหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ กล่าวคือ ภาษาพิเทนปรากฏการใช้หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ /dr-/ ในคำว่า drɔʔ^{5} ‘เตะ’ , dro:k^{3} ‘แห้ง(ผลไม้)’ เป็นต้น หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำดังกล่าวปรากฏใช้เฉพาะภาษาพิเทนเพียงภาษาเดียวเท่านั้น

3. จากการเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยการใช้รายการคำศัพท์จำนวน 2,116 คำ ผู้วิจัยสังเกตว่าภาษาพิเทนปรากฏการใช้คำศัพท์เฉพาะถิ่นจำนวน 375 คำ ดังตัวอย่างแสดงรายการคำศัพท์ภาษาพิเทน ดังนี้

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบคำศัพท์ที่ปรากฏใช้เฉพาะภาษาพิเทน

ลำดับ	ภาษาพิเทน	ภาษาตากใบ	ภาษาสะกอม	ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี	ความหมาย
1.	hua^{1} khon^{1} khi:w^{6}	hua^{1} khi:w^{6}	hua^{1} khi:w^{5}	hua^{1} khi:w^{7}	หัวคิ้ว
2.	pla:j^{2} khon^{1} khi:w^{6}	pla:j^{1} khi:w^{6}	pla:j^{1} khi:w^{5}	pla:j^{2} khi:w^{7}	ปลายคิ้ว
3.	kɨ^{2} thɨ:p^{4}	ka^{1} thɨ:p^{4}	ka^{1} thɨ:p^{4}	ka^{2} thɨ:p^{4}	กระทืบ
4.	cɔ:n^{2}	ʔɛ:^{2} rɔ:k^{4}	ka^{1} rɔ:k^{3}	rɔ:k^{4}	กระรอก
5.	cɨ:^{2} khraj^{3}	kɨ:^{1} khraj^{3}	ca^{2} khraj^{5}	khraj^{3}	ตะไคร้
6.	mu:^{3} ru:^{3}	ba^{1} rɨ:^{2}	tɔ:^{1} rɨ:^{2}	rɨ:^{2}	มะรืนนี้
7.	ma^{3} khɨa^{1} bra:^{2} na:^{5}	lu:k^{4} khɨa^{1} phɔ:ŋ^{2}	ba^{1} khɨa^{1} phɔ:ŋ^{2}	khɨa^{1} phɔ:ŋ^{2}	มะเขือพวง
8.	lo:m^{3} mo:ŋ^{3}	klo:ŋ^{5}	klo:ŋ^{4}	klo:ŋ^{4}	กล้อง
9.	ʔa^{2} kɔ:^{2}	kaʔ^{5}	kaʔ^{6}	kaʔ^{2}	กะ, คะเน
10.	lɔ:m^{6} pit^{5} pu:^{5} ho:ŋ^{1}	lɔ:m^{6}	dak^{6}	dak^{2}	กั้นเจ้าบ่าว
11.	ma^{3} ko:^{2}	kɔ:^{1}	kɔ:^{1}	kɔ:^{2}	กอ
12.	kɨ:^{2} phrok^{4}	phrok^{6}	phrok^{5}	phrok^{7}	กะลา
13.	ri:^{3} ŋɛʔ^{4}	kan^{5}	kan^{4}	kan^{4}	ก้าน
14.	sa^{3} toʔ^{3}	phrok^{6}	phrok^{6}	phrot^{6}	กาบหมาก
15.	sa^{2} la:^{5} pit^{5}	dɔ:k^{3}	ja:w^{1}	dɔ:k^{4}	จั่นมะพร้าว
16.	kɨ:^{2} phuam^{3}	jan^{3}	ja:w^{1} pra:w^{5}	ja:w^{2}	จาวมะพร้าว
17.	bɨt^{5} ci:n^{2}	ka ci:n^{1}	ba ci:n^{1}	di:^{3} pli:^{3}	พริกขี้หนู
18.	kɔ:^{2} pi:^{2}	ka to:ŋ^{2}	ka pɔ:ŋ^{1}	pɔŋ^{4}	กระป๋อง
19.	tɛ:^{2} kat^{3}	tiəŋ^{1}	hiŋ^{4}	hiŋ^{2}	หิ้ง
20.	ka:t^{3} doʔ^{5} ka:t^{3} doʔ^{5}	ka duən^{2}	ka duan^{1}	khɛ:p^{2}	รีบ
21.	lu:k^{3} krɨ:^{2}daʔ^{5}	ka nuə^{1}	cha niaŋ^{2} nɔk^{5}	niəŋ^{5} nɔk^{7}	ลูกเนียงนก
22.	kɛ:^{2} sɔt^{5}	ka thɛt^{6}	ka thɔt^{6}	thɔt^{1}	กระถด

ลำดับ	ภาษาพิเทน	ภาษาตากใบ	ภาษาสะกอม	ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี	ความหมาย
23.	lu:k^{3} ti:^{2} la:^{1}	khuəy^{3} la:^{1}	tɛ:^{1} la:^{1}	lɔ:^{5} kɔ:^{3}	มะละกอ
24.	kɔ:^{2} cɛ:^{2}	thuŋ^{1}	thuŋ^{1}	pa:w^{3}	กระเป๋าเสื้อ
25.	la:t^{3} jen^{5}	ki sa:^{1}	ʔa:^{1} sa:^{1}	ʔɔt^{3} sa:^{1}	อุตส่าห์
26.	sə:^{3} ra:^{3} but^{5}	kha:w^{3} ka caw^{1}	ma ɲuŋ^{1}	ɲuŋ^{2}	ยุ่งเหยิง
27.	toʔ^{5} cha:j^{3}	phɔ:^{4} kɛ:^{3}	cha:j^{2}	phɔ:^{4} tha:w^{5}	ตา
28.	paʔ^{4} pa^{3} na:^{3} kan^{2}	na:^{6}	cu:^{1}	na:^{7}	น้าชาย
29.	maʔ^{4} pa^{3} na:^{3} kan^{2}	na:^{6}	cu:^{1}	na:^{7}	น้าสาว
30.	maʔ^{4} kɛ:^{2}	pa:^{5}	wɔʔ^{3}	pa:^{6}	ป้า
31.	toʔ^{5} cha:j^{3}	phɔ:^{4} kɛ:^{3}	cha:j^{2}	po:^{2}	ปู่
32.	paʔ^{4} kɛ:^{2}	lu:ŋ^{2}	wɔʔ^{3}	luŋ^{3}	ลุง
33.	paʔ^{4}	phɔ:^{4}	phɔ:^{3}	phɔ:^{4}	พ่อ
34.	toʔ^{5} bɨ:^{2} ta:^{2}	phɔ:^{4} ta:^{1}	phɔ:^{3} ta:^{1}	phɔ:^{4} ta:^{2}	พ่อตา
35.	ceʔ^{3}	phɔ:^{4} phua^{1}	phɔ:^{3} phua^{1}	phɔ:^{4} phua^{1}	พ่อสามี
36.	maʔ^{4}	mɛ:^{4}	mɛ:^{4}	mɛ:^{4}	แม่
37.	toʔ^{5} miʔ^{4} ja:j^{3}	mɛ:^{4} ja:j^{2}	mɛ:^{4} ja:j^{2}	mɛ:^{4} ja:j^{2}	แม่ยาย
38.	mia^{3} kɛ:^{2}	mia^{2} luaŋ^{1}	mia^{2} luaŋ^{1}	mia^{2} luaŋ^{1}	เมียหลวง
39.	mia^{3} num^{1}	mia^{3} nɔ:j^{6}	mia^{3} nɔ:j^{5}	mia^{3} nɔ:j^{7}	เมียน้อย
40.	toʔ^{5}	mɛ:^{4} kɛ:^{3}	tuʔ^{6}	ja:^{4}	ย่า
41.	toʔ^{5} ɲiɲ^{1}	mɛ:^{4} kɛ:^{3}	toʔ^{6}	mɛ:^{4} tha:w^{5}	ยาย
42.	lo:k^{4} haʔ^{4} lo:j^{3} sut^{5}	lo:k^{4} lɛk^{5}	lu:k^{4} ʔiat^{4}	lo:k^{4}khon^{2} ʔiat^{4}	ลูกคนสุดท้าย
43.	lo:k^{4} kɛ:^{2}	lo:k^{4} to:^{1}	lu:k^{4} to:^{1}	lo:k^{4} khon^{2} to:^{2}	ลูกคนโต
44.	paʔ^{4} pa^{3} na:^{3} kan^{2}	na:^{6}	paʔ^{4} cu:^{1}	na:^{6}	อา
45.	saʔ^{5} ru:^{3} wa:^{3} li:ŋ^{3}	ke:ŋ^{1} li:ŋ^{2}	ke:ŋ^{1} li:ŋ^{2}	ke:ŋ^{1} naj^{2}	กางเกงใน

4. นอกจากคำศัพท์ที่ปรากฏใช้เฉพาะภาษาพิเทนที่มีจำนวน 375 คำแล้วผู้วิจัยสังเกตว่ามีคำศัพท์จำนวนหนึ่งที่แม้จะไม่เหมือนกับภาษาตากใบ ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานีแต่คำศัพท์เหล่านั้นกลับเหมือนภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานี เช่น

/du:^{2} wi:^{3}/	'เงิน'
/sa^{3} toʔ^{3}/	'กาบหมาก'
/la:^{3} mu:^{6}/	'แกงสมรม'
/maʔ^{4}/	'แม่'
/paʔ^{5}/	'พ่อ'
/ni^{3} kaʔ^{5}/	'แต่งงาน'
/ba:^{2} lɔʔ^{4}/	'โต้เถียง'
/si:^{6} rɔ:^{1}/	'น้ำเชื่อม' เป็นต้น

สาเหตุหลักที่ส่งผลให้ภาษาพิเทนปรากฏใช้ศัพท์จำนวนหนึ่งเหมือนกับภาษามลายูอาจสืบเนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ในตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานีนับถือศาสนาอิสลาม (กระทรวงมหาดไทย 2528 : 53) อีกทั้งชาวบ้านบางคนก็เปลี่ยนไปใช้ภาษามลายูถิ่นปัตตานีแทนภาษาเดิมของตนเมื่อเป็นเช่นนี้จึงอาจเป็นไปได้ว่าภาษาพิเทนถูกปะปนด้วยภาษามลายูที่ชาวบ้านบางกลุ่มใช้สื่อสารกันในชีวิตประจำวัน

จากการศึกษาระบบเสียงภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยเห็นความโดดเด่นของระบบเสียงวรรณยุกต์และเสียงพยัญชนะบางเสียงผนวกกับการเก็บข้อมูลภาษาพิเทนครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของชาวบ้านหมู่ที่ 2 บ้านพิเทนจำนวน 40 คนที่ยังคงใช้ภาษาพิเทนในชีวิตประจำวัน พบว่าชาวบ้านทุกคนให้ความเห็นตรงกันว่า ภาษาพิเทนไม่ใช่ภาษาย่อยของภาษาตากใบ ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานีเพราะมีศัพท์เฉพาะถิ่นจำนวนหนึ่งที่สื่อสารกันไม่เข้าใจอีกทั้งมีสำเนียงที่แตกต่างกันด้วย พร้อมกันนี้ชาวบ้านพิเทนได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางอนุรักษ์และสืบทอดภาษาพิเทนไว้หลายประการ อาทิ การสอนบุตรหลานให้ใช้ภาษาพิเทนในชีวิตประจำวัน การเปิดสอนร ายวิชาภาษาถิ่นพิเทนที่โรงเรียนบ้านพิเทนเป็นต้น จากทัศนคติของชาวพิเทนที่มีต่อภาษาถิ่นพิเทนสะท้อนให้เห็นว่าหากไม่มีการศึกษาและสืบทอดภาษาพิเทนอาจอยู่ในภาวะวิกฤตได้ในอนาคต

5. เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลของอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานีอย่างละเอียด พบว่า ภาษาพิเทนจัดเป็นมรดกอันล้ำค่าของชาวบ้านอำเภอทุ่งยางแดง โดยเฉพาะชาวพิเทนซึ่งภาษาถิ่นของพวกเขาได้รับการยกย่องให้เป็นส่วนหนึ่งของคำขวัญประจำอำเภอ ที่ว่า

> "ทุ่งทองกว้างไกล พรุใหญ่แหล่งปลา **ภาษาถิ่นพิเทน** พี่เณรเชื้อสายเก่า
> ขุนเขาช้างคลาน อุทยานนางผมหอม"

คำขวัญดังกล่าวแสดงให้เห็นความเป็นเอกลักษณ์ของภาษาถิ่นพิเทนประกอบกับการเก็บข้อมูลที่ผู้วิจัยเห็นว่าภาษาพิเทนกำลังประสบภาวะวิกฤตเพราะผู้พูดเป็นผู้มีอายุมากและมีจำนวนน้อยภาวะดังกล่าวส่งผลให้ชาวบ้านทั้งอำเภอทุ่งยางแดงและชาวบ้านตำบลพิเทนต่างพยายามคิดหาแนวทางอนุรักษ์ภาษาถิ่นพิเทนของพวกเขาให้คงอยู่ต่อไปจึงยกภาษาถิ่นพิเทนให้เป็นส่วนหนึ่งของคำขวัญประจำอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าภาษาพิเทนเป็นอีกภาษาหนึ่งในภาษาตระกูลไทและมีแนวโน้มที่จะสูญหายไปจากชุมชนหากไม่มีแนวทางฟื้นฟูและสืบทอด

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบคำศัพท์เฉพาะหมวดในภาษาพิเทน อาทิ ศึกษาคำเรียกญาติในภาษาพิเทนเนื่องจากภาษาพิเทนปรากฏคำเรียกญาติที่ค่อนข้างมีลักษณะเฉพาะถิ่นเป็นจำนวนมาก เช่น/toʔ^{5} cha:j^{3}/ ‘ตา’ /toʔ^{5} ɲaŋ^{1}/ ‘ทวด’ /paʔ^{4} pa^{3} na:^{3} kan^{2}/ ‘น้าผู้ชาย’ /maʔ^{4} pa^{3} na:^{3} kan^{2}/ ‘น้าผู้หญิง’ /maʔ^{4} kɛ:^{2}/ ‘ป้า’ /toʔ^{5} cha:j^{3}/ ‘ปู่’ /paʔ^{4} kɛ:^{2}/ ‘ลุง’ เป็นต้น

2. ควรศึกษาคำศัพท์ภาษาพิเทนเปรียบเทียบกับภาษาตากใบ ภาษาสะกอม ภาษาถิ่นใต้ปัตตานีและภาษามลายูเพื่อพิสูจน์ว่าภาษาพิเทนปรากฏการใช้ศัพท์ร่วมกับภาษาถิ่นใดมากที่สุด

3. ควรศึกษาการสัมผัสภาษา เช่น การปนภาษาหรือการสลับภาษาระหว่างภาษาพิเทนกับภาษา มลายูและภาษาไทยถิ่นใต้ของชาวบ้านบางกลุ่มในหมู่ที่ 2 บ้านพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

4. ควรศึกษาแนวทางอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาพิเทนมิให้สูญหายไปจากสังคมไทย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กุณฑลีย์ ไวทยะวณิช. “การศึกษาเรื่องศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจารึกภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2534.

จริยา หนูตีด. “การจัดกลุ่มภาษาไทยถิ่นใต้ด้วยเกณฑ์สระสูง พยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2554.

เจริญ สุวรรณรัตน์. “การศึกษาคำและความหมายในภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทน กิ่งอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2534.

ฉันทัส ทองช่วย. ภาษาและอักษรถิ่น (เน้นภาคใต้). สงขลา : โอเดียนสโตร์, 2534.

_____. ภาษาและวัฒนธรรมภาคใต้. สงขลา : โอเดียนสโตร์, 2536.

เฉลิม มากนวล. ภาษาสะกอม. ปัตตานี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2526.

เชิดชัย อุดมพันธ์. “ความสัมพันธ์ทางเชื้อสายของภาษาสะกอมกับภาษาตากใบและภาษาสงขลา” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2543.

ชำเลือง วุฒิจันทร์. ศาสนาและวัฒนธรรมไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2523.

ประพนธ์ เรืองณรงค์. สมบัติไทยมุสลิมภาคใต้. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์, 2527.

พุทธชาติ โปธิบาล และธนานันท์ ตรงดี. รายงานการวิจัยเรื่องสถานะของภาษาตากใบในภาษาไทถิ่น : โครงการระยะที่ 2. ปัตตานี : สำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2541.

พูนศรี ศรีขวัญ. “ภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดปัตตานี” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2531.

มหาดไทย, กระทรวง. ประวัติมหาดไทยส่วนภูมิภาคจังหวัดปัตตานี. กรุงเทพฯ : บางกอกสานส์, 2528.

รัตติยา สาและ. “ภาษามลายูถิ่นภาคใต้ของประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2529.

เรืองเดช ปันเขื่อนขัติย์. ภาษาถิ่นตระกูลไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, 2531.

วิจิตร ศรีสุวิทธานนท์. หน่วยเสียงภาษาตากใบ. ยะลา : วิทยาลัยครูยะลา, 2523.

_____. “การจำแนกภาษาโดยใช้คำศัพท์เป็นเกณฑ์ : ภาษาตากใบ”

วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์และภาษาอาเซียอาคเนย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2528.

สุวัฒนา เลี่ยมประวัติ. การศึกษาภาษาถิ่น : ภาษาตระกูลไท. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์, 2551.

สุวัฒนา เลี่ยมประวัติ และกันทิมา วัฒนะประเสริฐ. รายงานการวิจัยเรื่อง วิเคราะห์การใช้คำและการแปรของภาษาของคนสามระดับอายุในชุมชนภาษาลาวลุ่มน้ำท่าจีน. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2539.

สุวิไล เปรมศรีรัตน์และคณะ. รายงานการวิจัยเรื่องแผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2540.

สำนักงานจังหวัดปัตตานี. บรรยายสภาพภูมิศาสตร์จังหวัดปัตตานี ปี 2552 : สำนักงานจังหวัดปัตตานี, 2552.

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. ภาษาในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.

สัมภาษณ์

ดาโอ๊ะ หวัง. ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 2 ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี. สัมภาษณ์, 28 กันยายน 2554.

ภาษาต่างประเทศ

Brown, J Marvin. From Ancient Thai to modern dialect. Bangkok : Socience Association Press of Thailand, 1965

Chailert Kitprasert. “A Tonal Comparison of Tai Dialect : Tak Bai Group” M.A. Thesis. Faculty of Graduate Studies Mahidol University, 1985.

Chamberlain, James R. “A New Look at the History and Classification of the Tai Language.” In Studies in Tai Linguistics in Honor of William J. Gedney. 49-66. Edited by jimmy G.Harris and James R. Chamberlain. Bangkok : CIEL, 1975.

Gedney, William J. “A Checklist for Determining Tones in Tai Dialects.” In Studies in Linguistics in Honor of Geoge L. Trager. 423 – 437. Edited by M.Estellie Smith. The Hangue : Mouton, 1973.

Li, Fang Kuei. “Classification by Vocabulary : Tai Dialects.” Anthropoligical linguistics 1.2 (1959) : 15-21.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบทดสอบเสียงวรรณยุกต์

แบบทดสอบเสียงวรรณยุกต์

การวิเคราะห์หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทถิ่นของ วิลเลียม เจ เก็ดนีย์ (William J. Gedney) คำแรกของแต่ละช่องของแบบทดสอบ คือ คำที่ใช้เป็นหลักในการเปรียบเทียบและทดสอบเสียงวรรณยุกต์ส่วนคำอื่นๆจะใช้ยืนยันสัทศาสตร์ของเสียงวรรณยุกต์แต่ละช่อง ดังตารางต่อไปนี้

	A	B	C	DL	DS
1	หู ขา หัว	ไข่ ผ่า เข่า	ข้าว เสื้อ ไข้	ขาด เหงือก หาบ	หมัด สุก ผัก
2	ปี ตา กิน	ป่า ไก่ แก่	ป้า กล้า ต้ม	ปอด ปีก ตอก	กบ ตับ เจ็บ
3	บิน แดง ดาว	บ่า บ่าว ด่า	บ้า บ้าน อ้า	แดด อาบ ดอก	เบ็ด ดิบ อก
4	มือ คาง นา	พี่ พ่อ ไร่	น้า น้อง ม้า	มีด ลูก เลือด	นก มัด ลัก

ตารางทดสอบเสียงวรรณยุกต์นี้ แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างเสียงวรรณยุกต์กับเสียงพยัญชนะของคำตลอดจนลักษณะโครงสร้างของพยางค์ โดยกำหนดให้คำในตารางเป็นคำพยางค์เดียวและมีลักษณะดังนี้

แถวที่ 1 คำที่มีพยัญชนะต้นต่อไปนี้ คือ /ph, th, kh, ch, f, s, h, m, r, l, w และ j/ เสียงเหล่านี้อาจแทนด้วยอักษรสูง < ผ ถ ฐ ข ฉ ฝ ศ ษ ส ห > หรืออักษรต่ำที่มี ห นำ คือ < หม หน หง หล หร หว หย และ หญ > ในการเขียนภาษาไทยมาตรฐานพยัญชนะในแถวที่ 1 นี้มีลักษณะทางสัทศาสตร์ในภาษาไทดั้งเดิมเป็นเสียงไม่ก้อง มีลม หรือเสียงเสียดแทรก

แถวที่ 2 คำที่มีเสียงพยัญชนะต้นต่อไปนี้ คือ /p, t, k และ c/ เสียงเหล่านี้อาจแทนได้ด้วยอักษรกลาง < ป ต ก จ > ในการเขียนภาษาไทยมาตรฐานพยัญชนะแถวที่ 2 นี้มีลักษณะทางสัทศาสตร์ในภาษาไทดั้งเดิมเป็นเสียงไม่ก้อง มีลม

แถวที่ 3 คำที่มีเสียงพยัญชนะต่อไปนี้ คือ /b, d และ ʔ/ เสียงเหล่านี้อาจแทนได้ด้วยอักษรกลาง < บ ด และ อ > ในการเขียนภาษาไทยมาตรฐานพยัญชนะแถวที่ 3 นี้มีลักษณะทางสัทศาสตร์ในภาษาไทดั้งเดิมเป็นเสียงคอหอยกัก หรือคอหอยกักร่วม

แถวที่ 4 คำที่มีพยัญชนะต้นต่อไปนี้ คือ /ph, th, kh, ch, f, s, h, m, n, r, l, w, ɲ, ŋ และ j/ เสียงเหล่านี้แทนได้ด้วยอักษรต่ำ< พ ภ ท ธ ฒ ฑ ค ฆ ช ฟ ซ ฮ ม น ง ล ร ว ย และ ญ > ในการเขียนภาษาไทยมาตรฐานพยัญชนะแถวที่ 4 นี้ มีลักษณะทางสัทศาสตร์ในภาษาไทดั้งเดิมเป็นเสียงก้อง

แถว A พยางค์เป็นหรือคำเป็น ซึ่งการเขียนภาษาไทยมาตรฐานไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ

แถว B พยางค์หรือคำเป็น ซึ่งการเขียนภาษาไทยมาตรฐานใช้รูปวรรณยุกต์เอกกำกับ

แถว C พยางค์หรือคำเป็น ซึ่งในการเขียนภาษาไทยมาตรฐานใช้รูปวรรณยุกต์โทกำกับ

แถว DL พยางค์ตายหรือคำตายสระเสียงยาว

แถว DS พยางค์ตายหรือคำตายสระเสียงสั้น

ภาคผนวก ข

รายการคำศัพท์ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

รายการคำศัพท์ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

เรียงตามลำดับพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542

หมวด ก

กกไข่	fak^{3} khaj^{1}	กระดาษ	kɨ:^{2} da:t^{5}
กบ	kɔp^{2}	กระดาษดำ	kɨ:^{2} da:n^{2} dam^{5}
ก้ม	kɔ:m^{5}	กระดุม	ka:^{2} ciŋ^{2}
กรงนก	raŋ^{3}	กระเด็น	kɨ^{2} chu:t^{3}
กรน	kron^{2}	กระโดด	wi:ŋ^{4} kha:m^{5}
กรรไกร	ki:^{2} traj^{2}	กระต่าย	ʔɛ:^{2} ri:^{3} na:^{1}
กรวด	lo:k^{4} hi:n^{1}	กระต่ายขูดมะพร้าว	lɛk^{4} khu:t^{5}
กรอ (ด้าย)	trɔ:^{2}	กระตุก	sɨ^{3} thɔk^{4}
กรอก	the:^{3}	กระตุกกระติก	duk^{5} dik^{5}
กรอกแกรก	krɔk^{5} krɛk^{5}	กระตุ้งกระติ้ง	nɔ:n^{6} nɛ:^{6} nɔ:n^{6} nɛ:n^{6}
กรอด	kro:k^{3} kro:k^{3}	กระถิน	bɨ:^{2} taj^{2} mɨaŋ^{3}
กร่อย	pa:^{5} jaw^{1}	กระเถิบ	kɛ:^{2} sɔt^{4}
กระจกเงา	wɛ:n^{4}	กระทบ	kɨ^{2} thɔp^{4}
กระจง	bɨt^{5} coŋ^{2}	กระท้อน	sɨ:^{3} tho:n^{6}
กระจาย	kɨ:^{2} cat^{5}	กระท่อม	sɨ:^{3} tho:m^{3}
กระจูด	kra:^{2} cu:t^{3}	กระทืบ	kɨ^{2} thɨ:p^{4}
กระโจน	thaʔ^{4}	กระเทียม	kɨ:^{2} thiam^{3} kha:w^{1}
กระโจมอก	ka:^{2} man^{1}	กระแทก	kɨ:^{2} thɛ:k^{4}
กระฉอก	kɨ:^{2} chu:t^{3}	กระแทกเบา ๆ	kɨ^{2} thɛ:k^{4} nɔ:j^{1} nɔ:j^{1}
กระชอน	kɨ:^{2} tro:ŋ^{2}	กระบวย	ka:^{2} joŋ^{5}
กระชาก	sɨ^{3} thɔk^{4}	กระบอง	ma:j^{6} kho:n^{6}
กระเชอทรงสูง	kɨ:^{2} cha:^{3}	กระบอง	bɔ:ŋ^{2}
กระเช้า	tha^{3} lɛ:ŋ^{3} lɛn^{3}	กระปลกกระเปลี้ย	lɔ:^{6} mɔʔ^{4}

กระซิบกระซาบ	bi^{2} sip^{4}	กระปุก	ku:^{2} li:^{6}
กระเซ็น	kɨ^{2} chu:t^{3}	กระเป๋า	peʔ^{5}
กระดอน	dɛn^{5}	กระเป๋าถือ	beʔ^{5}
กระดังงา	kɨ:^{3} na:^{3} ɲa:^{3}	กระเป๋าเสื้อ /กางเกง	ko:^{2} cɛʔ^{5}
กระดาก	si^{3} ne:^{2}	กระโปรง	kɨ:^{2} pro:ŋ^{2}
กระดานชนวน	loʔ^{4}	กระพี้	ka phe:^{6}
กระรอก	cɔ:n^{2}	กลางคืน	kla:ŋ^{2} khɨ:n^{3}
กระวนกระวายใจ	hɛ:ŋ^{1} ci^{2} jo:^{1} phru:^{3}	กลางวัน	kla:ŋ^{2} wan^{3}
กระสอบป่าน	ku:^{2} ni:^{3}	กล้าหาญ	ha:n^{1}
กระสุน	sun^{1}	กลิ้ง	kli:ŋ^{5}
กระเสือกกระสน	ka:^{2} cha^{1}	กลีบ	kli:p^{3}
กระออม	kɨ:^{2} ʔo:m^{2}	กลีบดอกไม้	kli:p^{3} dɔ:k^{3} ma:j^{6}
กระแอม	krɨ:^{2} hɛ:m^{1}	กลุ้ม	mɨ:^{3} pɨ:^{2} huŋ^{1}
กรับ	sa:^{1} rɛʔ^{4}	กวด	laj^{4}
กราบ	wa:j^{5} , kra:p^{3}	กวน	kuan^{2}
กราว	pra:w^{2}	ก๋วยเตี๋ยว	miŋ^{6}
กริบ (คม)	cɨk^{5}	กวักมือ	kwak^{5} mɨ:^{3}
กรีด	mɔ:^{5} tɔŋ^{2}	กวาง	kwa:ŋ^{2}
กรุ่น (กลิ่น)	fu:ŋ^{6}	กวาด	kwa:t^{3}
กรูด (ถอย)	kru:t^{3}	กอ	ma^{3} ko:^{2}
กลบ	klɔp^{5}	ก่อกวน	wɔ:n^{3}
กลม	klom^{2}	ก้อง	du^{2} wɔ:^{5}
กล้วย	kluaj^{5}	กอด	kɔ:t^{3}
กล้วยแขก	kluaj^{5} thɔ:t^{4}	กะ, คะเน	ʔa^{2} kɔ:^{2}
กล้วยฉาบ	lɛ:^{3} pɛ:^{2}	กะทะ	kɨ:^{2} thaʔ^{4}
กล้วยบวดชี	pɨ:^{2} ŋa:t^{3}	กะทิ	kɨ^{2} theʔ^{4}
กลอง	klo:ŋ^{2}	กะปริดกะปรอย	rup^{4} rip^{4}
กล้อง	lo:m^{3} mo:ŋ^{3}	กะปิ	bɨ^{2} can^{2}

กล่อม	cha:^{5}	กะโผลกกะเผลก	lɔ:^{6} mɔʔ^{4}
กลอย	klɔ:j^{2}	กะพ้อ	kɨ:^{2} pho:^{6}
กลักไม้ขีด	ra:ŋ^{3} co:^{2} loʔ^{4}	กะเพรา	kɨ:^{2} phraw^{3}
กลัด	klat^{5}	กะรุ่งกะริ่ง	ru:^{6} ri:^{6}
กลับ	tɨ^{2} lɔp^{5}	กะละมัง	taj^{2}
กลัว	klua^{2}	กะละแม	dɔ:^{2} dɔʔ^{5}
กลั้วคอ	kɔ:^{2} mɔ:^{1} pa:k^{3}	กะลา	kɨ:^{2} phrok^{4}
กลาก	kla:k^{3}	กัก	kak^{5}
กังหัน	lo:k^{4} lom^{3}	กิน	kin^{2}
กัญชา	ka:^{2} ŋɔ:^{3}	กิน (ตะกละ)	tɛ:k^{3} liat^{4}
กัด	khɔp^{5}	กิ๊บ	ŋɨa^{3} ki:^{2}
กั้น	sɨ^{3} kat^{5}	กิ๋ว	kiw^{2}
กันดาร	bɔk^{5}	กีดขวาง	khwa:ŋ^{1}
กา	ka:^{2}	กุ้ง	lo:k^{4} kuŋ^{5}
ก้าง	ka:ŋ^{5}	กุ้งส้ม	pla:^{2} ra:^{6} lo:k^{4} kuŋ^{5}
กางเกง	nɛp^{5} phlaw^{3}	กุ้งแห้ง	lo:k^{4} ku:ŋ^{5} hɛ:ŋ^{5}
กางเกงขายาว	nɛp^{5} phlaw^{3} ja:w^{3}	กู	ku:^{2}
กางเกงขาสั้น	nɛp^{5} phlaw^{3} sa:n^{3}	กู่, ตะโกน	ku:k^{3}
กางเกงใน	saʔ^{5} ru:^{3} wa:^{3} li:ŋ^{3}	เก็ง	kɛŋ^{2}
ก้าน	ka:n^{5}	เกณฑ์	ma:^{3} sa:^{1}
กาบหมาก	sa^{3} toʔ^{3}	เก็บ	kɛp^{5}
กาแฟ	kɔ:^{2} pi:^{2} nom^{3}	เก็บออม	sa^{3} rɔʔ^{4}
กาแฟ (ดำ)	kɔ:^{2} pi:^{2} ʔɔ:^{5}	เกร็ง	khɛ:ŋ^{1}
ก้าม(ปู)	ka:m^{5}	เกรงว่า	sa:^{1} sa:^{1}
ก่าย(มือ,เท้า)	pha:t^{4}	เกรียม	kriam^{2}
การพลู	ka:n^{2} phlu:^{3}	เกลา	law^{1}
กาว	ka:w^{2}	เกลี้ยง	kli^{5}
ก้าว	ja:ŋ^{4}	เกลียด	kliat^{3}

กำ	kam^{2}	เกลือ	klɨa^{2}
กำกวม	ma:j^{6} tɔ:^{2} tu:^{2}	เกลือกกลั้ว	kɨ^{2} li:ŋ^{5}
ก้ำกึ่ง	sɨ^{2} ba:^{5} phit^{5}	เกลื้อน	klɨan^{5}
กำยำ	rɨ^{3} ma:k^{4}	เกวียน	ba:^{2} tu:^{2} ka:^{2} ŋua^{3}
กำลัง	rɨ^{3}	เกะกะ	kha:^{5} ru:^{1}
กำไล	kɨ:^{2} mɨ:^{3} laj^{3}	เก่า	kaw^{2}
กิ้งก่า	pɔʔ^{5} ka:^{2}	เก้า	ka:w^{5}
กิ่งไม้	kiŋ^{2} ma:j^{6}	เก้าอี้	kri:^{2} si:^{1}
เกินเหตุ	lɔ:^{1} he:t^{3}	เกาะ	kɔʔ^{5}
เกียจคร้าน	khi:^{5} khra:n^{5}	แก่มาก	kɛ:^{2} ma:k^{4}
เกี่ยวข้อง	kiaw^{2} khɔ:ŋ^{5}	แก้มือ	tham^{3} thi:^{3} ʔɨ:n^{2}
เกี่ยวข้าว	kɛp^{5} kha:w^{5}	แกระ (ผม)	kɛʔ^{5}
เกี้ยวผู้หญิง	ŋɛʔ^{3} jɛʔ^{2} phu:^{5} ɲiŋ^{1}	แกล้ง	klɛ:ŋ^{5}
เกื้อกูล	cɨa^{2}	แกวก	kwɛ:k^{3}
แก	su:^{1}	แก้วน้ำ	cɔ:k^{3}
แก้	kɛ:^{5}	แกะ, สลัก	tham^{3}
แกง	kɛ:ŋ^{2}	โก้งโค้ง	ko:ŋ^{5} kho:ŋ^{6}
แกงกะทิ	kɛ:ŋ^{2} kɨ:^{2} theʔ^{4}	โกน	ko:n^{2}
แกงจืด	kɛ:ŋ^{2} cɨ:t^{3}	โกรธ	khɨ:ŋ^{5}
แกงไตปลา	kɛ:ŋ^{2} phuŋ^{3} pla:^{2}	โกรธจัด	khɨ:ŋ^{5} rɛ:ŋ^{3}
แกงเลียง	kɛ:ŋ^{2} saj^{1} na:m^{6}	โกรน (หัว)	hua^{1} la:n^{6}
แกงส้ม	kɛ:ŋ^{2} sɔ:m^{5}	โกหก	khi:^{5} hɔk^{5}
แกงสมรม	la:^{3} mu:^{6}	โกหก	hɔk^{5}
แกงเหลือง	kɛ:ŋ^{2} ku^{2} niŋ^{1}	ไก่	kaj^{2}
แก่แดด	ca:^{2} lit^{5}	ไก่ป่า	kaj^{2} thɨan^{1}
แก่น	ra:j^{6}	ไก่ย่าง	kaj^{2} pi:ŋ^{5}
แก้บน	kɛ:^{5} bon^{2}	ไกลลิบตา	klaj^{2} ha:j^{1} hu:t^{3}

ไกว	we:^{3}		
		หมวด ข	
ข้น	khɨn^{5} khɨn^{5}	ขนมดีชำ	kha^{3} nom^{1} hu:^{1}
ขนพอง	phɔ:ŋ^{3} khon^{1}	ขนมถ้วยฟู	ʔa^{2} pam^{2} ni:ŋ^{2}
ขนมกรวย	kha^{3} nom^{1} pe:^{2}	ขนมทราย	kha^{3} nom^{1} khi:^{5} miaw^{3}
ขนมโก๋	kha^{3} nom^{1} nu:^{1} tu:^{2}	ขนมบัวลอย	lo:k^{4} krɨ:^{2} ko:^{2} krɨ:^{2} theʔ^{4}
ขนมครก	kha^{3} nom^{1} kɨ:^{2} daŋ^{2} kha:w^{1}	ขนมเบื้องไทย	kha^{3} nom^{1} ʔa^{2} pam^{2} phaw^{1}
ขนมคล้ายขนมเปียกปูน	kɔ:^{2} lɛʔ^{4}	ขนมเปี๊ยะ	kha^{2} nom^{1} piaʔ^{2}
ขนมเค้ก	kha^{3} nom^{1} khaj^{1}	ขนมมด	kha^{3} nom^{1} khi:^{5} phɛʔ^{4}
ขนมโค	lo:k^{4} kɨ:^{2} kho:^{2}	ขนุน	khɨ:^{1} nun^{1}
ขนมจีน	kha^{3} nom^{1} ci:n^{2}	ขะมุกขะมอม	mɔ:m^{3} mɔ:m^{3}
ขบขัน	na:^{3} ka:^{2}	ขัง	khaŋ^{1}
ขม	khom^{1}	ขัง (น้ำ)	tit^{5}
ข่ม	khom^{1}	ขัด	ka:^{2} daj^{2}
ข่มเหง	khom^{1} heŋ^{1}	ขัดคอ	khwa:ŋ^{1}
ขมิ้น	khɨ:^{1} min^{5}	ขันทองเหลือง	khan^{1} tho:ŋ^{3} dɛ:ŋ^{2}
ขมิบ	mut^{5} mit^{5}	ขันน้ำ	khan^{1}
ขโมย	lak^{4}	ขับรถ	pha:^{3} ba:^{2} tu^{2} ka:^{2}
ขย่ม	khɨ:^{1} ɲo:k^{3}	ขั้ว	cho:^{4}
ขยะแขยง	kɨ:^{1} lɨ:^{1} man^{6}	ข่า	kha:^{1} ŋaj^{3}
ขยับ	kɛ:^{2} sɔt^{4}	ขาก (น้ำลาย)	kha:k^{3}
ขยาย	phɛ:j^{1} ʔɔ:k^{3}	ขาโก่ง	pɛ^{2} ka:^{2}
ขยำ	kha^{1} jam^{1}	ข้าง	kha:ŋ^{5}

ขยิบตา	klip^{5} ta:^{2}	ขาดทุน	kha:t^{4} thun^{3}
ขยี้	kha^{1} ɲɛʔ^{3}	ขานรับ	kha:n^{1}
ขรุขระ	khro:k^{3} khra:k^{3}	ขาเป๋	phɔ:^{3} la:^{1}
ขลาด	khla:t^{3}	ข้าพเจ้า	ku:^{2}
ขลิบ	si:n^{1}	ข้าม	kha:m^{5}
ขลุกขลิก	khluk^{5} khlik^{5}	ข้ามต้ม	kɨ:^{2} tɔ:m^{5}
ขลุ่ย	pu:^{2} li:ŋ^{3}	ข้ามต้มมัด	tu^{2} pa^{3} da:^{2} ka:^{5}
ข่วน	krɨ^{2} ka:j^{2}	ขาย	kha:j^{1}
ขวนขวาย, แสวงหา	ka:^{2} chaŋ^{5}	ข้าว	kha:w^{5}
ขวาง	khwa:ŋ^{1}	ข้าวคั่ว	kha:w^{5} khua^{5}
ขวาน	kaʔ^{5} paʔ^{4}	ข้าวตอก	tɔ:k^{3}
ขวิด	thɔ:^{3}	ข้าวตัง	kɨ^{1} daŋ^{2} kha:w^{5}
ข้อ	kho:^{5}	ข้าวบูด	kha:w^{5} bu:t^{3}
ข้อง	kɨ:^{2} sa:^{2}	ข้าวผัด	kha:w^{5} kɔ:^{2} rɛŋ^{6}
ขอด (เกล็ดปลา)	sia^{1} klɛt^{5}	ข้าวโพด	ca^{2} khoŋ^{3}
ขอนไม้	kho: n^{1} ma:j^{6}	ขาวโพลน	kha:w^{1} di:t^{3}
ข้อศอก	sɔ:k^{4}	เข็ดหลาบ	la:p^{3}
ข้าวยำ	kha:w^{5} jam^{3}	เข็ม	khem^{1}
ข้าวหมาก	ta:^{2} pɛ:^{2}	เข้ม	khem^{5}
ข้าวหลาม	niaw^{1} la:m^{1}	เข็มกลัด	lo:k^{4} ka:^{2} ciŋ^{2}
ข้าวเหนียว	khɨ^{1} niaw^{1}	เขา	khaw^{1}
ข้าวเหนียว	caŋ^{2}	เขี่ย	khɨa^{1}
ข้าวเหนียวมูน	ʔa^{2} rɔ:n^{1} kɨ:^{2} niaw^{1}	เขียง	la:ŋ^{3} khan^{3}
ขิง	khi:ŋ^{1}	เขียด	khiat^{3}
ขี่	kha:^{1}	เขียว	khiw^{1}
ขี้เกียจ	khi:^{5} khra:n^{6}	เขียวเข้ม	khiw^{1} pat^{5}
ขี้คุกขี้ตะราง	khi:^{5} khuk^{4} khi:^{5} je:^{4}	แข็งมาก	po:k^{3}
ขี้บ่น	cɛ:^{2} kap^{5} bon^{5}	แขนง	kha^{1} nɛ:ŋ^{1}

ขี้แย	ma:^{3} ma:^{3}	แขวน	khwɛ:n^{1}
ขี้โรค	khi:^{5} phi^{3} ja:t^{4}	แขวะ(พูด)	chi:k^{3}
ขี้เหร่	ʔu:^{5} doʔ^{3}	โขก	khɔʔ^{4}
ขี้เหล็ก	khi:^{5} lɛk^{5}	ไข้	cha^{3} lo:m^{3}
ขี้อ้อน	ma:^{3} ma:^{3}	ไข่เค็ม	khaj^{1} chɨ^{3} rɔk^{4}
ขึ้น	khɨ:n^{5}	ไข่เจียว	khaj^{1} thɔ:t^{4}
ขึ้นรา	khɨ:n^{5} hɛt^{5}	ไข้ทรพิษ	kha:j^{5} khon^{3} di:^{2}
ขึ้นอืด	fɔk^{4}	ไข่ลูกเขย	ha^{1} ca:^{2} khaj^{1}
ขุด	khut^{5}	ไข้เลือดออก	kha:j^{5} lɨat^{4} ʔɔ:k^{3}
ขุ่น	khon^{5}	ไขว้	ka:^{5} daj^{2}
ขู่ (คน)	pra:p^{3}	ไข้หวัด	kha:j^{5} wat^{5}
ขู่ (สัตว์)	thut^{5}	เขก	khe:k^{3}
ขูดขีด	khru:t^{4}		
หมวด ค			
คดข้าว	khɔt^{4}	คน	khon^{3}
คดเคี้ยว	khɔt^{4} khɔt^{4}	คบเพลิง	khop^{4}
คม	khom^{4}	คอ	khɔ:^{4}
ครก	khrok^{4}	ค้อน	khɔ:n^{6}
ครกกระเบือ	khrok^{4} sa:^{1} man^{1}	ค่อย ๆ เบา ๆ	khɔ:j^{4} khɔ:j^{4}
ครกโม่แป้ง	khrok^{4} han^{1}	คะยั้นคะยอ	khɛ:p^{3}
ครกสีขาว	khrok^{4} han^{1}	คัดเลือก	lɨak^{4}
ครอบ	khrɔ:p^{4}	คัน	khan^{3}
ครั่นเนื้อครั่นตัว	sa:^{1} rɨ^{3} ɲə:m^{5}	คั่น	wa:ŋ^{1} kla:ŋ^{2}
คราง	khra:ŋ^{3}	คั้น	pa:n^{5}
คราด	khra:t^{4}	คันไถ	khan^{3} thaj^{1}
ครึ้ม	chum^{2}	คับ	khat^{4}
คลอเคลีย	klɨak^{3}	คับใจ	ɲu:ŋ^{4} phuŋ^{3}

คลอง	khlɔ:ŋ^{3}	คั่ว	khua^{4}
คล้อง	khlɔ:ŋ^{6}	คา	kha:^{3}
คลอด (คน)	khlɔ:t^{4}	ค่าง	kha:ŋ^{4}
คลอด (สัตว์)	kə:t^{2}	คางคก	kha:ŋ^{3} khɔk^{4}
คลั่งไคล้	bɔ:^{5} laŋ^{6}	ค้างคาว	kha:ŋ^{6} kha:w^{3}
คลาน	khla:n^{3}	คาด	rat^{4}
คลาย (เชือก)	khla:j^{3}	ค้าน	ha:m^{5}
คลี่	mɨ:^{3} la:j^{3}	คาบ	kha:p^{4}
คลึง	khliŋ^{3}	คาย	kha:j^{3}
คลื่น	khlɨ:n^{4}	คำราม	krɨ:^{2} hu:m^{2}
คลื่นไส้	sa^{3} ka^{2} phuŋ^{3}	คิด	khit^{4}
คลุกให้เข้ากัน	cha^{3} ra:w^{3}	คิดถึง, นึก, ระลึก	rɨ:^{3} nɨk^{4}
คลุ้ง	fuŋ^{6} fɔ:t^{4}	คิดว่า	sa:^{1} wa:^{4}
คลุม	khlum^{3}	คีบ	khi:p^{4}
ควัก	khɔt^{4}	คึกคัก	khɨk^{4} khak^{4}
คว้า	ŋom^{3}	คืนนี้	kla:ŋ^{2} ni:^{6}
ควาย	khwa:j^{3}	คุ้นเคย	kɨ:^{2} daj^{2} phɔp^{4}
คว่ำ	khwa:m^{4}	คุ้ย	khuj^{5}
คุย, โม้	kɛ:^{2} cɛ^{2} ɲaj^{1}	เคียว	mi:t^{4} sɨ:^{1} thap^{4}
คุ้ยเขี่ย	khia^{1}	เคี้ยว	khiaw^{6}
เคย	hɔ:n^{1}	เคี่ยวเข็ญ	pra:p^{3}
เคยชิน	kɨ:^{2} daj^{2}	เคือง	khɨ:ŋ^{5}
เครื่องมือจับหนู	ba:^{2} ra:^{3} kap^{5}	แคระเกร็น	krɛn^{2}
เครื่องมือวิดน้ำ	chaʔ^{4} lo:ŋ^{1}	โค้ง	ŋɔ:^{4}
เคล็ด	khlit^{4}	โค้ง	khɔt^{4}
เคลิบเคลิ้ม	ka:^{2} lɛp^{4}	โค้งงอ	ŋɔ:^{3}
เคลือบ	lɔ:^{1} mɔ:n^{5}	โคน	kho:n^{3}
เคาะ	khɔʔ^{4}	โค่น	pra:m^{2} ma:j^{6}

เคี่ยม	khiam^{4}	โคลน	kho:n^{3}
หมวด ฆ			
ฆ้อง	kho:ŋ^{6}	เฆี่ยน, ตี	ti:^{2}
ฆ่า (เชือดคอ)	si:^{3} mɨ:^{3} lɛʔ^{4}		
หมวด ง			
งง	brɨ:^{2} ŋɔŋ^{1}	ง้าง	rɨ:^{3} ŋɔ:ŋ^{3}
งม	ŋom^{3}	งาน	ŋa:n^{3}
ง่วงนอน	haw^{1} nɔ:n^{3}	งาม	ŋa:m^{3}
งวด	hɛ:ŋ^{3}	ง่าย	ŋa:j^{4}
งอ	khɔt^{4}	งู	ŋu:^{3}
ง้อ	lo:m^{3}	งูกะปะ	ŋu:^{3} ka^{2} paʔ^{5}
งอก	ŋɔ:k^{4}	งูจงอาง	ŋu:^{3} bɔ:ŋ^{2} sa:^{3} la:^{1}
งอน (ก้น)	tu:^{5} heʔ^{5}	เงย	ŋə:j^{3}
งอน (ขนตา)	deʔ^{5}	เงาะ	lo:k^{4} phruan^{3}
งอม	suk^{5} jap^{4}	เงียบ	sa^{3} ŋat^{5}
ง่อย	ceʔ^{5} di^{2} ra:^{3}	เงียบกริบ	sɨ:^{3} ŋat^{5} sɨ:^{3} ŋiap^{4}
เงื้อ	jɔk^{4}	โง่	mo:^{4}
แง่ง	hua^{1}	โงกเงก	lut^{5} lit^{5}
หมวด จ			
จด	cɔt^{5}	จาง	kra:^{2} phu:^{6}
จนปัญญา	mɨ:t^{4} phuŋ^{3} mɔt^{3} khit^{4}	จ้าง	ca:ŋ^{5}
จบ	cɔp^{5}	จาน	cha:m^{3}
จม	com^{2}	จาม	ca:m^{2}
จรจัด	kha:^{5} ru:^{1}	จ่าย (เงิน)	cha:j^{6}

จระเข้	ciˑ^{2} khe:^{5}	จาว	kiˑ:^{2} phuam^{3}
จริง	ciŋ^{2}	จำ	cam^{2}
จวก	cuak^{3}	จำนวนนิดหน่อย	nəŋ^{1}
จ้วง	tak^{5}	จำปา	ciˑ:^{2} pa:^{2} ka:^{2}
จอก	kɛ:^{2} mam^{3}	จำปาดะ	cam^{2} pa:^{2} dɔ:^{2}
จ้อง	dɔ:m^{2}	จำปี	cam^{2} pa:^{2} ka:^{2} dɛ:ŋ^{2}
จอด	jut^{5}	จ้ำม่ำ	phi:^{3}, tu^{2} di:^{2}
จอบ	co:p^{3} ŋo:^{3}	จิก	cik^{5}
จอมปลวก	pluak^{3}	จิก	tɔ:t^{3}
จัก (ตอก)	pha:^{1}	จิ้งจก	cɔk^{5}
จั๊กจี้	kiˑ:^{2} diam^{2}	จิ้งหรีด	caŋ^{2} ri:t^{3}
จัญไร, อุบาทว์	caŋ^{2} raj^{3}	จิ้งเหลน	thiˑ:^{3} le:n^{1}
จัด	riˑ:^{3} dap^{5}	จี้	lo:k^{4} lo:^{3} kɛʔ^{5}
จัดให้เป็นระเบียบ	dap^{5}	จืด	ciˑ:t^{3}
จั่นมะพร้าว	sa^{2} la:^{5} pit^{5}	จุก	sɔʔ^{3} sɔʔ^{3}
จับ	ca:p^{5}	จุกขวด	cuk^{5}
จับกุม	cap^{5}	จุด (ตะเกียง)	tɔ:t^{3}
จับโกหก	ba^{2} haj^{1}	จุ่ม	cu:m^{2}
จ้า	chaw^{6}	จูง	cu:ŋ^{2}
จูบ	du:t^{3}	เจียว,ทอด	thɔ:t^{4}
เจ็ด	cɛt^{5}	แจก	ha:j^{5}
เจ็บ	cɛp^{5}	แจ้ง	cɛ:ŋ^{5} , ha^{1} du:^{5}
เจ่อ (ปาก)	kiˑ:^{3} lɛ:^{3} bɛ:^{5}	โจษจัน	kɛ:^{2} cɛʔ^{3}
เจาะ	cɔʔ^{3}	ใจหาย	tɔk^{5} caj^{2} ha:j^{1}
เจิม	thɛ:t^{3}		
หมวด ฉ			
ฉก (งู)	cuak^{3}	ฉิ่ง	chi:ŋ^{5}
ฉมวก	sa:^{3} ra:^{3} paŋ^{2}	ฉีก	chi:k^{3}

ฉลอง	kin^{2} ɲaj^{1}	ฉีด (ยา	cɔʔ^{3}
ฉวย	chuaj^{1}	ฉุด	pha:^{3} lɛn^{4}
ฉ้อโกง	pra^{2} hi:^{4} hi:^{4} lat^{4}	เฉอะแฉะ	chəʔ^{4} chəʔ^{4}
ฉัน	raw^{3}	แฉ	bɔ:k^{3}
ฉับ	chap^{5}	แฉะ	chɛʔ^{4} chɛʔ^{4}
หมวด ช			
ชก	chɔk^{4}	ช้อน	ti:^{5} nan^{1}
ชง	chɔŋ^{4}	ชอบ	phɔ:^{3} caj^{2}
ชด	mɨk^{4}	ชะเง้อ	ji:^{2} ɲɔʔ^{4} lɛ:^{3}
ชน	chon^{3}	ชะนี	ma:^{3} wɔ:^{1}
ชน	kha:^{5} ru:^{1}	ชะมวง	ka:^{2} ne:^{3}
ชนะ	chɨ:^{3} naʔ^{4}	ชะแลง	chɛ:^{3} lɛŋ^{3}
ชนะ	cha^{3} naʔ^{4}	ชัก	sɨ:^{3} thɔk^{4}
ชมพู่	ja:^{2} mu:^{3} na:m^{6}	ชั่ง	chaŋ^{4}
ชวน	chuan^{3}	ชัน	khi:^{1} lik^{4} , khlit^{4}
ช่วย	chuaj^{4}	ชัน (หาง)	tho:ŋ^{1}
ช่อน	lɔp^{5}	ชันสูตร	pɛ:^{2} sat^{5}
ชั่วครู่	khɨ:n^{3} ne:^{5}	เช้า	chaw^{6}
ชา (เหน็บ)	tɛ:^{2}	เช้าครู่	chaw^{6} mɨ:t^{4} mɨ:t^{4}
ชา	tɛ:^{2} ʔɔ:^{2}	เชิญแขก	bɔ:k^{3}
ช้า, เชือนแช	cha:^{6}	เชื่อ	ha^{3} rap^{5}
ชิง, แย่ง	chi:ŋ^{3}	เชือก	chiak^{4}
ชิน (เคย)	ka^{2} daj^{2}	เชือกใส่จมูกวัว	chiak^{4} cɨ:^{2} mu:k^{3}
ชี้	chi:^{6}	เชือด	chiat^{4}
ชื่นชอบ	pɔ:ŋ^{2}	เชื่อม	bɨ:^{2} tɨ:^{2} ri:^{1}
ชุบ	cɨ:^{2} lu:m^{5}	แช่	chɛ:^{4}
ชุมเห็ด	chum^{3} hɛt^{4}	แช่ง	chɛ:ŋ^{4}

เช็ด	chɛt^{4}	แช่ง	chɛŋ^{4}
เช่น	ku^{2} joŋ^{3}	โชค	bun^{2}
เช่า	chaw^{4}	ใช้สอย	cha:j^{6}
หมวด ซ			
ซ้อม	la:^{3} ʔɔ:^{2}	เซ้าซี้	ba:^{2} da:^{5}
ซ่อมแซม	tɛ:ŋ^{2}	เซาะ	thɛ:ŋ^{3}
ซับ	ci:^{2} lu:m^{5}	แซม	sɛ:m^{3}
ซา (ฝน)	rup^{4} rip^{4} , sa^{3} rɛ:^{3}	โซ่	so:^{4}
ซุก, สุม	chɔ:n^{5}	โซดา	sɔ:^{3} da:^{2}
ซุบซิบ	bi:^{2} sip^{4}	ไซ	saj^{3}
ซุ่ม	lɔp^{5}	ไซ้	sa:j^{6}
ซูบซีด, ผอมลง	si:^{3} rɔ:k^{4} tua^{2}		
หมวด ด			
ดม	cu:p^{3}	ดวงอาทิตย์	tu:^{2} wan^{3}
ด้วง	nɔ:n^{1} duaŋ^{5}	ด่วน	ka^{2} doʔ^{3} ka^{2} doʔ^{3}
ดวงจันทร์	thɛ:n^{1}	ด้วน	dun^{5}
ด้วย	duj^{5}	ดินโคลน	din^{2} sa^{3} lut^{5}
ด้วยกัน, พร้อมกัน	thi:^{3} diw^{2} kan^{2}	ดินโคลน	tip^{5}
ดอก	do:k^{3}	ดิ้นทุรนทุราย	thɛ:k^{4}
ดอก (ไม้)	dɔ:k^{3}	ดินประสิว	ja:^{3} pɨ:n^{2}
ดอกแค	khɛ:^{3}	ดินสอ	ka:^{2} lam^{3}
ดอกไม้	do:k^{3} ma:j^{6}	ดินเหนียว	din^{2} niaw^{1}
ดอกหญ้า	do:k^{3} ɲa:^{5}	ดีด	di:t^{3}
ดอง	chɨ:^{3} rɔk^{4}	ดึก	dɨk^{5}
ดัก	sɨ:^{3} kat^{5}	ดึง	thɔk^{4}
ดัง (เสียง)	me:^{1}	ดื่ม	mɨk^{4}

ดั้งเดิม	ja^{2} man^{3} kɨ:n^{2}	ดื้อรั้น	dɔ:n^{5}
ดัด	dat^{5}	ดู, ว่า	pra:p^{3}
ดัดจริต	pra:^{2} san^{1}, mɨ:^{3} kɔʔ^{3}	ดู, มอง	lɛ:^{3}
ดับ	dap^{5}	ดูด	du:t^{3}
ด่า	chɛ:ŋ^{4}	เด้ง	dɛŋ^{5}
ด่าง	ta:^{2} po^{2}	เด็ด	dɛ:^{2}
ดาบ	da:p^{3}	เดิน	də:n^{2}
ดาม	khi:p^{4}	เดี๋ยวนี้	ka^{2} diw^{2}
ดายหญ้า	sia^{1} ɲa:^{5}	เดือด (น้ำ)	khlak^{4}
ดาว	da:w^{2}	เดือนมืด	dɨan^{2} cap^{5} kan^{2}
ดาวตก	da:w^{2} tɔk^{5}	เดือนหงาย	dɨan^{2} cɛ:ŋ^{5}
ดาวรุ่ง	da:w^{2} mu:^{1}	แดกดัน	ŋa:^{3} ju:^{2}
ดาวเรือง	da:w^{2} rɨaŋ^{3}	แดงเข้ม	dɛ:^{2} ru:^{4}
ดาวลูกไก่	da:w^{2} wi:^{3}	แดด	dɛ:t^{3}
ดาวหาง	da:w^{2} ha:ŋ^{1}	แดดจ้า	dɛ:t^{3} rɔ:n^{6}
ดิ่ง	di:ŋ^{5}	แดดเปรี้ยง	dɛ:t^{3} pri^{5}
ดิน	din^{2}	ได้ยิน	daŋ^{2}
ดิ้น	pla:m^{5}		

หมวด ต

ตก	tɔk^{5}	ตอแย	tɔ:^{2} ɲɛ:^{1}
ตกใจ	tɔk^{5} caj^{2}	ต่อรอง	tɔ:^{2} wa:^{1}
ตกอับ	ja:k^{3}	ตะกร้อ	sɛ:^{3} pat^{5} la:^{3} ko:^{3}
ตด	tɔt^{5}	ตะกร้า	kɨ:^{2} sa:^{3}
ต้น	to:n^{5}	ตะกรุดเบ็ด	pra:^{2} mut^{5} bɛt^{5}
ตบ	tɔp^{5}	ตะกละ	kin^{2} ɲaj^{2}
ต้ม	tɔ:m^{5}	ตะกวด	lɛ:n^{3}
ตรง	troŋ^{2}, chon^{3} kan^{2}	ตะเกียงแก๊ส	ci^{2} kiaŋ^{2} ko:^{2} baʔ^{5}

ตรง	troŋ^{2}	ตะแกรง	kɨ:^{2} ca^{2} rɛ:ŋ^{3}
ตรวจ	truat^{3}	ตะแกรงร่อนแป้ง	rɛ:ŋ^{3}
ตระหนี่	la^{3} ʔit^{5}	ตะขาบ	cɨ^{2} kha:p^{3}
ตรึง	kɨ:^{5} poŋ^{2}	ตะคริว	chak^{4} cɨʔ^{2} khriw^{3}
ตลก	na:^{3} ka:^{2}	ตะครุบ	thaʔ^{4}
ตวง	tuaŋ^{2}	ตะคอก	thut^{5}
ตวาด	thut^{5}	ตะคุ่ม	ta^{2} khum^{4}
ตอ	to:^{2}	ตะแคง	ti:^{2} khɛ:ŋ^{3}
ต่อ	tɔ:^{2}	ตะไคร้	cɨ:^{2} khraj^{3}
ตอก	tɔ:k^{3}	ตะบองเพชร	hua^{1} jak^{5}
ตอด(ปลา)	kru^{2} tiʔ^{5}	ตะบันหมาก	thim^{4}
ตอดอาหาร (ปลา)	thup^{4}	ตะพาบน้ำ	la:^{3} bi:^{5}
ต่อต้าน	ha:m^{5}	ตะล่อม	kwa:t^{3}
ต้อน	laj^{4}	ตะลิงปลิง	ma^{3} fɨaŋ^{3} ma:j^{6} phaj^{1}
ตอนเย็น	kla:ŋ^{5} jen^{3}	ตะวัน	tu:^{2} wan^{3}
ตอบ	tɔ:p^{3}	ตะหลิว	so:^{3} dɛt^{5}
ตอม	tɔ:m^{2}	ตัก	tak^{5}
ต่อย	tɔ:j^{2}	ตักเตือน	sɔ:n^{1}
ต่อย (ผึ้ง)	khɔp^{5}	ตั๊กแตน	tɔk^{5} tɛ:n^{2}
ตั้ง	ta:ŋ^{5}	ตี	ti:^{2}
ตั้งครรภ์	phuŋ^{3} ɲaj^{2}	ตีหินไฟ	chɔk^{4} faj^{3}
ตั้งเค้า	tham^{3} tha:^{4}	ตึง	sa^{3} re^{1}
ตั้งใจทำ	ta:ŋ^{5} caj^{2}	ตื่น	tɨ:n^{2}
ตั้งใจฟัง	drap^{5}	ตื้น	tə:n^{5}
ตัด	ban^{2}	ตุ๊กแก	tɔk^{5} kɛ:^{2}
ตัดผม	khi:p^{4}	ตุ้มหู	tu:^{2} phaŋ^{3}
ตัน	ta:j^{2}	ตู้	to:^{5}
ตา	ta:^{2}	ตูม	tu:m^{2}

ตา (พ่อของแม่)	toʔ^{5} cha:j^{3}	เต้น	tɛn^{5}
ตาก	ta:k^{3}	เต็ม	tem^{2}
ตากแดด	lɔn^{6} dɛ:t^{3}	เต็มหมด	tem^{2} phip^{4}
ตาชั่ง	ka:^{2} ti:^{2}	เตยหอม	pa:^{2} nan^{1}
ตาบอด	ta:^{2} bɔ:t^{3}	เตรียม	rɨ^{3} dap^{5}
ตาฟาง	ta:^{2} kla:^{5} phu:^{6}	เตรียมพร้อม	rɨ^{3} dap^{5} ha:j^{5} si:^{6} jap^{5}
ตาม	ta:m^{2}	เตะ	drɔʔ^{5}
ตาย	ta:j^{2} , dɔ:j^{2}	เต่า	taw^{2}
ตาลโตนด	tɨ:^{2} no:t^{3}	เตาไฟ	ti:^{2} faj^{3}
ตำ (น้ำพริก)	thim^{5}	เติม	thɛ:m^{1}
ตำ (หนาม)	thim^{4} , cɔʔ^{5}, thɛ:ŋ^{3}	เตี้ย	tam^{2}
ตำลึง	ka:^{2} ma:j^{6}	เตียง	khrɛ:^{4}
ตำให้ละเอียด	thim^{5} ha:j^{5} la^{3} ʔit^{5}	เตียน	them^{3} kan^{2}
ติ	tiʔ^{5}	เตือน	bɔ:k^{3}
ติด	tit^{3}	แตก	tɛ:k^{3}
ติดค้าง	tit^{5} ne:^{5}	แตกเนื้อหนุ่ม	tɛ:k^{3} ba:w^{2}
ติดต่อ	ha:^{1}	แต่ง	rɨ^{3} dap^{5} , tɛ:ŋ^{2}
ติดเป็นพืด	phɛ:^{1}	แตงกวา	tɛ:ŋ^{2} kwa:^{2}
ติดอ่าง	ka:^{5} kaʔ^{3}	แต่งงาน	ni^{3} kaʔ^{5}
แตงโม	tɛ:ŋ^{2} ci:n^{2}	แตะ	tɛʔ^{5}
แตน	tɛ:n^{2}	โตงเตง	to:ŋ^{2} te:ŋ^{2}
แต้ม	tha:^{3}	โต้เถียง	ba:^{2} lɔʔ^{4}
แตร	pe:^{2}		

หมวด ถ

ถนอม	phi^{3} ja:t^{4}, ci^{2} rɨ^{2} mat^{4}	ถั่วลิสง	thua^{1} din^{2}
ถนัด	ro:^{6}	ถาก	tha:k^{3}

ถม	kɔ:ŋ^{2}, ta:^{2} mo:ŋ^{1}	ถาง	tha:ŋ^{1}
ถ่ม	thom^{2} , thuj^{1}	ถ่าง	ka:ŋ^{2}
ถลอก	mu:^{3} bu:^{2} ruj^{1}, ku:^{5} riʔ^{4}	ถาด	mɛ:^{4} ka:^{2}
ถลำ	ra:^{3} jɔ:^{4}	ถ่าน	tha:n^{1}
ถ้วย	thuaj^{5}	ถ่านแก๊ส	ja:^{3} koʔ^{5} baʔ^{5}
ถ่อ	thɔ:^{2}	ถ่านไฟฉาย	ja:^{3} ci:^{2} kiaŋ^{2} bi:p^{3}
ถอด	thɔ:t^{3}	ถาม	tha:m^{1}
ถอน	thɔ:n^{1}	ถามหา	tha:m^{1} kha:w^{1}
ถ่อมตัว	hi:^{2} na:^{4} kɨ^{2} tua^{2}	ถ่าย	bɛŋ^{5}
ถอย	thɔ:j^{1}	ถ่ายรูป	bu^{2} ko:^{2} ka:^{2} ma:^{6}
ถักเปีย	dɨ:n^{2} dan^{5}	ถี่	the:^{1}
ถังน้ำ	brɨ:^{2} di:^{2}	ถี่ยิบ	the:^{1} pɨk^{5}
ถัด	kɛ:^{2} sɔt^{4}	ถึง	thɨŋ^{1}
ถั่ว	thua^{1}	ถึงใจ	thɨŋ^{1} caj^{2}
ถั่วขาว	thua^{1} kha:w^{1}	ถือ	thɨ:^{1}
ถั่วเขียว	thua^{1} khiaw^{1}	ถุงเท้า	sa^{2} tu:^{2} ke:ŋ^{2}
ถั่วงอก	thua^{1} ŋɔ:k^{4}	ถุย	thuj^{1}
ถั่วดำ	thua^{1} dam^{5}	ถู	thu:^{1}
ถั่วฝักยาว	thua^{1} fak^{5} ja:w^{3}	ถูก	tɔ:ŋ^{5}
ถั่วพู	thua^{1} phlu:^{3}	ถูกชะตา	phɔ:^{3} caj^{2}
เถลไถล	thiw^{4} paj^{2} thua^{4}	แถก	thɛ:k^{3}
เถาวัลย์	chiak^{4}	แถบ	thɛ:w^{1}
เถิก (หัว)	khi:w^{6} chɔ:k^{3}	ไถ่	thaj^{1}
เถิด	khlɔ:t^{4}	ไถคราด	thaj^{1} thɨak^{4}
เถียง	da:^{2} kan^{2}	ไถนา	thaj^{1} na:^{3}
เถือ	thɨa^{1}		

หมวด ท

ทน	than^{1}	ทักทาย	thak^{4}
ทวง	khɔ:^{1} lɔp^{5}	ทัด (ประ)	that^{4}
ทวด	toʔ^{5} ɲaŋ^{1}	ทับ	thap^{4}
ท่วม	na:m^{6} pha^{4}	ทับทิม	thap^{4} thim^{3}
ทอ	thɔ:^{3}	ทัพพี	ci:^{2} wak^{4}
ท้อง	phuŋ^{3}	ทา, ระบาย	lɛ:^{6} sɛ:t^{3}
ทองกวาว	tho:ŋ^{3} la:ŋ^{1}	ทาก	tha:k^{4}
ท้องขึ้น	sa^{3} kaʔ^{2} phuŋ^{3}	ท่าน	tha:n^{4}
ท้องฟ้า	kla:ŋ^{2} fa:^{6}	ทาบ	ta:^{2} ʔo:^{2}
ท้องเสีย	cɛp^{5} phuŋ^{3} phi:^{5} chu:^{1}	ทาม	ha:m^{1}
ท้องอืด	sɨ^{3} kaʔ^{5} phuŋ^{3}	ทาย	sɨ^{3} kɔ:^{2}
ทอดมัน	bɔ:^{2} tɔ:^{2}	ทำ	tham^{3}
ทอตา	sa^{3} loʔ^{4} ta:^{2}	ทำเครื่องหมาย	ta:^{2} na:^{1}
ท้อถอย	maj^{4} rɔ:t^{4}	ทำลาย	khɛ:^{3} nat^{4}
ทอน (เงิน)	thɛ:m^{1}	ทำสัญญา, ตกลง	cha:^{3} ɲi:^{1}
ทะลวง	sɨ^{3} thɛ:^{4}	ทำหมัน (คน)	lɔt^{4}
ทะลึ่ง	khəʔ^{4}	ทำหมัน (สัตว์)	lɔt^{4}
ทะเล	le:^{3}	ทำให้บาง	cia^{2}
ทะเลาะ	so:^{1} kan^{2}	ทิ้ง	sat^{4}
ทัก	thak^{4}	ทิศตะวันตก	kha:ŋ^{5} sɨʔ^{4} tɔk^{5}
ทิศตะวันออก	kha:ŋ^{5} sɨʔ^{4} ʔɔ:k^{3}	ทุเรียนน้ำ	rian^{3} nɔk^{4}
ทิศใต้	kha:ŋ^{5} huŋ^{1} nɔ:n^{3}	เท	lɔ:^{1}
ทิศเหนือ	kha:ŋ^{5} sɨʔ^{4} ti:n^{2}	เทา (สี)	khi:^{5} kaj^{2}
ที่	the:^{4}	เที่ยง	kla:ŋ^{2} thiaŋ^{4}
ที่ลุ่ม	lum^{4}	เที่ยว	thiaw^{4}
ทึนทึก	ka:^{5} koʔ^{5}	เที่ยว	thiaw^{4}

ที่อ (มืด)	pa:n^{5}	แทง	thɛ:ŋ^{3}
ทุ่น	pla:^{2} poŋ^{2}	แท้ง (คน, สัตว์)	khɛ:^{3} nat^{4}, sa:^{4} lo:^{1}
ทุบ	tu:^{2} mo:^{3}	แทงท้อง	thɛ:ŋ^{3} phuŋ^{3}
ทุ้ม	ku:^{5} wɨ:^{5}	แทน	thɛ:n^{3}
ทุ่ม (ของลงจากบ่า)	sat^{4}	แท่น	ba:^{2} la:^{3} sa^{3} pan^{2}
ทุย (ศีรษะ)	tro^{2}	แทรก	sɨ^{3} li:^{1}
ทุรนทุราย	pla:m^{5}	แทะ	klɛt^{5}
ทุเรียน	rian^{3}	ไทร	saj^{3}

หมวด ธ

ธนู	lo:k^{4} pa:^{2} no:^{3}	ธุระ	thu:^{3} raʔ^{4}

หมวด น

นก	nɔk^{4}	นกพร้าว	maʔ^{4} ŋaŋ^{5}
นกกระจอก	nɔk^{4} cɔ:k^{3}	นกหวีด	lo:k^{4} wi:t^{4}
นกกระจิบ	nɔk^{4} na:m^{6} kha:w^{5}	นมควาย	nom^{3} khwa:j^{3}
นกกระเต็น	mɛ:^{2} phaʔ^{4}	นมแมว	nom^{3} miaw^{5}
นกกวัก	nɔk^{4} khru:^{3} wak^{4}	นวด (ข้าว)	nuat^{4}
นกกางแขน	nɔk^{4} bin^{2} cu:^{2} la:^{1}	นวด (คน)	bi:p^{3}
นกคุ่ม	nɔk^{4} khum^{5}	นวม	sa^{3} ro:ŋ^{3} muaj^{3}
นกเค้าแมว	nɔk^{4} phi:^{1}	น้อง	no:ŋ^{6}
นกดุเหว่า	nɔk^{4} tu:^{2} wu:^{3}	นอน	nɔ:n^{3}
นกเป็ดน้ำ	nɔk^{4} pɛt^{5} na:m^{6}	นอนหลับ	lap^{5}
น้อยหน่า	lɛ:^{3} naŋ^{1}	น้ำตาลสด	tu^{2} wa:k^{3} rɔ:n^{6}
นัก	cha:^{3} ɲi:^{5}	น้ำบูดู	na:m^{6} pa:^{2} ra:^{6}
นั่ง	na:ŋ^{4}	น้ำปลาหวาน	na:m^{6} pla:^{2} wa:n^{1}
นัด (ยานัตถุ์)	nat^{4}	น้ำผึ้ง	na:m^{6} phɨŋ^{5}
นับ	nap^{4}	น้ำพริก	na:m^{6} chup^{4}

น้า	na:^{6}	น้ำพุ	na:m^{6} thu:^{3}
นาก	na:k^{4}	น้ำหวาน	na:m^{6} sa:^{3} ka:^{2}
น่าเกลียด	klit^{3}	น้ำหอม	lɨ:^{3} man^{3} hɔ:m^{1}
นาน	drɨk^{5}	น้ำอบ	ʔu:^{2} kop^{5}
นาน	na:n^{3}	นินทา	mu:^{3} pat^{5}
น้าผู้ชาย	paʔ^{4} pa^{3} na:^{3} kan^{2}	นิ่ม	tɨ^{2} kɨ^{2} li:ŋ^{3}
น้าผู้หญิง	maʔ^{4} pa^{3} na:^{3} kan^{2}	นิ่มนวล (เนื้อ)	ʔɔ:n^{2}
นาฬิกา	ja:m^{3}	นึก	rɨ^{3} nɨk^{4}
นาฬิกาข้อมือ	ja:m^{3} saj^{1} mɨ:^{3}	นึ่ง	nɨ:ŋ^{4}
น้ำ	na:m^{6}	นุ่ง	nuŋ^{4}
นำ, พา	pha:^{3}	นุ่น	ka:^{2} bu:^{2}
น้ำแกง	na:m^{6} kɛŋ^{2}	เนรมิต, ชุบชีวิต	ba:^{2} kat^{5}
น้ำแข็ง	na:m^{6} hi:n^{1}	เน่า	na:w^{4}
น้ำค้าง	na:m^{6} mɔ:k^{3}	เนา (ผ้า)	ta:^{2} na:^{1}
น้ำจิ้ม	na:m^{6} cum^{5}	เน่า, เสีย (แตงโม)	pen^{2} fa:j^{6}
น้ำเชี่ยว	ma:m^{6} chiw^{4}	เนิน	kho:k^{4}
น้ำเชื่อม	si:^{6} rɔ:^{1}	เนียงนก	kru:^{2} waʔ^{4}
น้ำตก	na:m^{6} tɔk^{5}	เนื้อ	nɨa^{6}
น้ำตาลกรวด	sa:^{3} ka:^{2} hi:n^{1}	เนื้อต้ม	nɨa^{6} , tɔ:m^{5}
น้ำตาลทราย	sa:^{3} ka:^{2}	เนื้อหยาบ	sa:k^{4}
น้ำตาลเมา	tu^{2} wa:k^{3} sɔ:n^{5}	แน่น (คน)	nɛ:n^{4}
น้ำตาลแว่น	na:m^{6} phɨŋ^{5} wɛ:n^{4}	แน่นหนา	kɨ:^{2} chap^{4}
น้ำตาลสด	tu^{2} wa:k^{3} wa:n^{1}	แนะ	sɔ:n^{1}

หมวด บ

บ่งชี้	chi:^{6}	บาง	ba:ŋ^{2}
บด	han^{1}	บางที	ba:^{2} thi:^{3}
บ่น	bon^{2}	บ้าจี้	la:^{3} ta:^{5}

บ่ม	bom^{2}	บาด	ba:t^{3}
บรรทุก	pɨ^{2} thup^{4}	บาดหมาง	sa:^{1} bɨa^{2}
บวก	buak^{3}	บาน	ba:n^{2}
บ่วง	chiak^{4} khlo:ŋ^{3}	บานไม่รู้โรย	se:^{3} sip^{5} wan^{3}
บวช	buat^{3}	บ่าย	kla:ŋ^{5} jen^{3}
บ้วน	buan^{5}	บิดพลิ้ว	bit^{5}
บวบ	buap^{3}	บิน	bin^{2}
บวม	fɔk^{4}	บิ่น	rɨ^{2} bɛʔ^{3}
บอก	bɔ:k^{3}	บีบคั้น	khom^{2} heŋ^{1}
บอกใบ้	mi:^{3} se:^{1}	บึง	waŋ^{3}
บอด	bɔ:t^{3}	บึ้ง	sɔ:m^{5}
บอน	bɔ:n^{2}	บุก	tɨ^{2} mɨ^{3} roʔ^{4}
บอบบาง	phɔ:m^{1}	บุกเบิก	bə:k^{3}
บ่อย	lɨ:n^{3} lɨ:n^{3}	บุบ	kɨ^{2} rɨ^{2} phɔʔ^{3}
บอระเพ็ด	taw^{2} hua^{1} li:^{1}	บูชา	pu:^{5} cha:^{3}
บังเอิญ	phɔp^{4}	บูด	bu:t^{3}
บัดกรี	bɨ^{2} tɨ^{2} ri:^{1}	บู้บี้	bi:^{2} jo:^{5}
บั่น	fan^{3}	เบ่ง	beŋ^{2}
บันได	kɨ:^{2} daj^{2}	เบ็ด	ta:^{2} bɛt^{5}
บันทึก	ta:^{2} na:^{1}	เบน	wian^{6}
บัว	bua^{2}	เบา	baw^{2}
บ้า	ba:^{5}	เบียดเบียน	biən^{2}
เบียดเสียด	biət^{3}	แบ่ง	pan^{2}
เบี้ยว	biaw^{5}	แบ่งปัน	cua^{3}
เบื่อ	bɨa^{2}	โบก (มือ)	kwɛ:ŋ^{2}
เบื่อ (ยา)	ra:^{3} cun^{2}	ใบ้	bi:^{5} su:^{1}
แบ	phə:j^{1}	ใบเตย	trə:j^{2}
แบก	bɛ:k^{3}	ใบไม้	baj^{2}

หมวด ป

ปรนเปรอ	ta:m^{2} ʔi^{2} rɔ:j^{1}	ปลงตก	pha^{3} do:ŋ^{5}
ประกบ	pɨ:^{2} kɔp^{5}	ปลด	plɔt^{5}
ประคบ	tɨ^{2} khɔp^{4}	ปล้น	rɔ:^{3} pɔʔ^{5}
ประคอง	pi:^{5} pen^{2}	ปลวก	pluak^{4}
ประเคน	ha:j^{5}	ปล้อง	plo:ŋ^{5}
ประชด	mɨ^{3} ŋa:^{3} ju:^{5}	ปลอบ	lo:m^{3}
ประชุม	pɨ^{2} chum^{3}	ปลอม	plɔ:m^{2}
ประดับ	rɨ^{3} dap^{5}	ปล่อย	plɔ:j^{2}
ประดิษฐ์	lu:^{6} kiʔ^{3}	ปลา	pla:^{2}
ประดู่	pɨ:^{2} do:^{2}	ปลากระดี่	pla:^{2} de:^{2}
ประเดิม	rɛ:k^{4} sə:^{6}, sə:^{6} kɔ:n^{2}	ปลากัด	pla:^{2} khi:^{5} rim^{1}
ประท้วง	pɨ^{2} thuaŋ^{6}	ปลาจาระเม็ด	pla:^{2} ca:^{2} ra^{4} mɛt^{4}
ประทุ	pɨ^{2} thuʔ^{4}	ปลาช่อน	pla:^{2} chɔ:n^{4}
ประสานงา	chon^{3}	ปลาซิว	pla:^{2} siw^{3}
ประหยัด	cə:^{2} rə:^{3} mat^{4}	ปลาดุก	pla:^{2} duk^{5}
ปรับ	ka:^{2} na:^{3}	ปลาทู	pla:^{2} kɨ^{2} mɔŋ^{1}
ปราบ	pra:p^{3}	ปลาปิ้ง	pla:^{2} pi:ŋ^{5}
ปริ, ร้าว	prat^{5}	ปลายข้าวสาร	pla:j^{2} kɨ:^{2} sa:n^{1}
ปรึกษา	ka:^{5} ma^{3} kan^{2}	ปลาย่าง	pla:^{2} ja:ŋ^{4}
ปรุง	ka:^{5} kaj^{2}	ปลาหมอ	pla:^{2} mɔ:^{1}
ปลาไหล	pla:^{2} laj^{1}	ปากกา	ka:^{2} lam^{3} da:^{2} wa:t^{4}
ปล้ำ	pla:m^{5}	ปาด	pa:t^{3}
ปลิง	pli:ŋ^{2}	ปาด	pa:t^{3}
ปลิ้น	pe:n^{6}	ปาด (เหงื่อ)	chɛt^{4}
ปลิว	bin^{2}	ปาด (มีด)	chiat^{4}
ปลี	ja:^{3} toŋ^{2}	ปาน	ta:^{2} puj^{2}

ปลุก	pluk^{5}	ป้าย	ciː^{2} lɔʔ^{4}
ปลูก	plo:k^{3}	ป่าว	waː^{1} waː^{1}
ปวด	cɛp^{5}	ปิ้ง	piːŋ^{5}
ปวดท้อง	cɛp^{5} phuŋ^{3}	ปิด	pit^{5}
ปวดศีรษะ	tɨp^{5}	ปิ่นโต	tɛː^{2} kat^{5}
ป่วย	kha:j^{5}	ปิ่นปักผม	ma:j^{6} klat^{5}
ป่วยการ	maː^{3} saː^{1}	ปี่	peː^{2}
ป่วยหนัก	cɛp^{5} nak^{5}	ปีกุน	kun^{2}
ปอก(ผลไม้)	lit^{4}	ปีขาล	kha:n^{1}
ป่อง	ciaʔ^{3}	ปีจอ	cɔː^{2}
ป้อน	pɔ:n^{5}	ปีฉลู	cha^{3} luː^{1}
ปะ	pɛʔ^{3}	ปีชวด	chu:t^{4}
ปะปน	pon^{2}	ปีเถาะ	thɔʔ^{4}
ปัก	pak^{5}	ปีน	piːn^{2}
ปักรูป	rɔː^{3} jaŋ^{1}	ปีนต้นไม้	kaː^{5} toːŋ^{5}
ปัด	pat^{5}	ปีมะเมีย	mɨː^{3} miː^{3}
ปัดขา	sɛː^{3} pat^{5} khaː^{1}	ปีมะแม	mɨː^{3} mɛː^{3}
ปัน	pan^{2}	ปีมะโรง	mɨː^{3} roːŋ^{3}
ปั้น	pa:n^{5}	ปีมะเส็ง	mɨː^{3} siŋ^{1}
ปั่น (ด้าย)	khliŋ^{3}	ปีระกา	kaː^{2}
ปั่น (จักรยาน)	thi:p^{3}	ปีวอก	wɔ:k^{4}
ป้า	maʔ^{4} kɛː^{2}	เปลือกมะพร้าว	tɨː^{2} phɔt^{4}
ปืน	pɨːn^{2}	เปลือง	bɔː^{2} rɔ:j^{4}
ปุ้งกี๋	saː^{3} kiː^{2}	เปลือยกาย	kɛː^{5} plɨaj^{2}
ปุ๊บปั๊บ	ka^{2} doʔ^{3}	เป่า	paw^{2}
ปู	puː^{2}	เปิด	phəːj^{1}
ปู่	toʔ^{5} cha:j^{3}	เปื้อน	phɔːŋ^{3}
เป็ด	pɛt^{5}	เปื่อย	pɔj^{2}

เป็ดเทศ	sa^{3} ra:^{3} ti:^{2}	แป้งข้าวเจ้า	pɛ:ŋ^{5} kɨ:^{2} ca:w^{5}
เป็น	pen^{2}	แป้งข้าวเหนียว	pɛ:ŋ^{5} kɨ:^{2} niaw^{1}
เป็นประจำ	sɔm^{1}	แปด	pɛ:t^{3}
เป็นพยาธิ	pen^{2} sɨ^{1} dɨan^{2}	แปรง	bruj^{2}
เป็นลม	pi:^{5} taŋ^{2}	แปล	ba:^{2} leʔ^{4}
เป็นห่วง	bi:^{2} maŋ^{3}	แปลก	plɛ:k^{3}
เปรียบ	tɛ:^{5} waj^{4}	แปลง	rɔ:^{3} cɔʔ^{3}
เปรี้ยว	sɔ:m^{5}	แปลบ (เสียว)	wap^{4}
เปล	ple:^{2}	โปรยปราย	rup^{5} rip^{5}
เปลี่ยน	lɛ:k^{4}, sa:^{3} len^{1}	โปะ	pu:^{5} poʔ^{3}
เปลี่ยว	pliw^{2}	ไป	paj^{2}
เปลือก	plɨak^{3}		

หมวด ผ

ผด ผื่น	nuaj^{1} ʔap^{5} ɲɨa^{1}	ผสม	ca:^{2} pon^{2}
ผม	phom^{1}	ผสมพันธุ์	saj^{1} phan^{3}
ผล	lo:k^{4}	ผอม	phɔ:m^{1}
ผลัก	cɨ^{2} ru:n^{1}, phlak^{5}	ผักกระเฉด	kra:^{2} che:t^{3}
ผลัดเปลี่ยน	kɨ:^{5} le:^{5}	ผักกูด	phak^{5} ku:t^{3}
ผลาญ	phla:n^{1}	ผักตบชวา	bɔ:n^{2} bɔ:^{2} cɛ:^{2}
ผลิ	ʔɔ:k^{3}	ผักหวาน	phak^{5} wa:n^{1}
ผลีผลาม	maj^{4} phi^{3} ʔa:t^{3}	ผัน	han^{1}
ผ่า (ไม้)	pha:^{2}	ผึ่ง	phɨŋ^{2}, sɨ^{3} daj^{2}
ผ่า (ผลไม้)	fa:n^{3}	ผึ้ง	phɨŋ^{5}
ผ้าขาวม้า	pha:^{6} sak^{4} thaj^{3}	ผุ	phuk^{4}
ผ้าคลุมศีรษะ	pha:^{6} plo:j^{2}	ผุด	phut^{5}
ผ้าโจงกระเบน	pha:^{6} co:ŋ^{2} kɨ:^{2} be:n^{2}	ผูก	pho:k^{3}

ผ้าเช็ดหน้า	pha:^{6} ba:^{2} nc:^{1}	ผูกปม	chɔʔ^{4}
ผ่าน	pho:n^{1}	เผ็ด	phɛt^{5}
ผ่าน (รถ)	plɔ:j^{2}	เผย	phə:j^{1}
ผ่าฟืน	pha:^{2}	เผยอ	rɨ^{3} ŋaŋ^{4}
ผ้าโสร่ง	pha:^{6} sa:^{5} ro:ŋ^{5}	เผลอ	ka:^{2} lep^{4}
ผ้าห่ม	pha:^{6} hom^{2}	เผา	phaw^{1}
ผ้าใหม่	pha:^{6} maj^{2}	เผาให้สุก	mɔk^{5}, phaw^{1}
ผิง	fi:ŋ^{1}	เผื่อ	ʔa:^{5} da^{5}
ผิด	ma:j^{6} tɔ:ŋ^{5}	แผนการ	phɛ:n^{1}
ผิวปาก	paw^{2} fiw^{1}	แผลงฤทธิ์	ʔɔ:k^{3} rit^{4}
ผีเสื้อ	mɛ:ŋ^{3} bin^{2} sɨa^{5}	โผล่	lɔ:^{4}

หมวด ฝ

ฝน	fon^{1}	ฝาหม้อ	fa:^{1} mo:^{1}
ฝน (ยา)	lap^{4}, fon^{1}	ฝาโอ่ง	fa:^{1} kaj^{2}
ฝนลูกเห็บ	mɔ:^{5} nɛʔ^{4}	ฝี	pi^{2} chi:^{6}
ฝอยขัดหม้อ	khi:^{3} lɛk^{4}	ฝึกฝน	fɨk^{5}
ฝัก	fak^{5}	ฝืด	fɨ:t^{3}
ฝัง	klɔp^{5}	ฝืนใจ	ti:^{5} neʔ^{4}
ฝัน	fan^{1}	เฝ้า	faw^{5}
ฝ่า (มือ)	fa:^{1}	เฝือก	fɨak^{3}
ฝาก	fa:k^{4}	แฝง	lɔp^{5}
ฝ้าย	fa:j^{5}	แฝด	kɔ^{2} ma:^{1}
ไฝ	khi:^{5} mɛ:ŋ^{3} wan^{3}		

หมวด พ

พก	nɛp^{5}	พอก	tɛ:^{2} pɛʔ^{3} rɔ:p^{4}
พ่น	phɔn^{4}	พอง	fɔk^{4}
พนัน	phɨ^{3} nan^{3}	พอดี	phɔ:^{4} di:^{2}

พบ	phɔp^{4}	พ่อตา	toʔ^{5} bɨ:^{2} ta:^{2}
พบปะ	thaʔ^{4}	พ่อบุญธรรม	paʔ^{4} jok^{4}
พยักหน้า	ha:^{3} ho:k^{3}	พ่อเลี้ยง	paʔ^{4} liaŋ^{6}
พยายาม	man^{2}	พ่อสามี	ceʔ^{3}
พยุง	jɔk^{4}	พัก	jut^{5}
พรม	pha:^{5} bɨ:^{2} rɨ:^{3} du:^{2}	พัง (คันนา)	la:j^{3} hua^{1} na:^{3}
พรวดพราด	pliw^{2} pliw^{2}	พังทลาย	ru:^{3} thum^{6}
พรวน	ba:^{2} leʔ^{4}	พังพอน	phaŋ^{3} phɔ:n^{3}
พร่อง	sa^{3} ʔi:t^{3}	พัด	phat^{4}
พร้อม	phrɔ:m^{6}	พัดลม	phat^{4} lo:m^{3}
พราง	sɔ:n^{3}	พัน	phɔ:^{3} rɔt^{4}
พร่ามัว	kla:^{2} phu:^{6}	พับ	phap^{4}
พริกขี้หนู	bɨt^{5} ci:n^{2}	พา	pha:^{3}
พริกไทย	phrik^{4}	พากย์	pha:k^{4}
พรุ่งนี้	phro:k^{4}	พาด	pha:t^{4}
พรุน	ru:^{3} fu:^{6}	พาย	pha:j^{3}
พลบค่ำ	pri^{2} ja:m^{3} phruŋ^{6} phle:^{6}	พาล	kha:^{5} ru:^{1}
พลั่ว	so:^{3} do:^{2}	พิกุล	bu:^{2} kun^{2}
พลาด	tɔk^{5}	พิง	phi:ŋ^{3}
พลิก	phlik^{4}	พิมพ์	phim^{3}
พวง	ku:^{5} kuj^{2}	พิมพ์หัวแม่มือ	pɛʔ^{5} hua^{1} mɛ:^{4} mu:^{3}
พ่อ	paʔ^{4}	พี่	phi:^{4}
พึ่งพา	phlɔ:j^{2}	เพลีย	maj^{4} rɔ:t^{4}
พึมพำ	brɔt^{5} brɔt^{5}	เพลี้ย	bɨ^{2} nɔ:^{3}
พูด	tha^{1} lɛ:ŋ^{1}	เพลี่ยงพล้ำ	phla:t^{4}
พูดขัดคอ	khwa:ŋ^{1}	เพ้อ	tha^{1} lɛ:ŋ^{1} ma:k^{4}
พูดทวงบุญคุณ	ba:^{2} ket^{5}	เพาะเลี้ยง	phɔʔ^{4}

พูดไม่รู้เรื่อง	troʔ^{3}	เพียบ	ciː^{5} com^{2}
พูดให้เป็นลาง	tha^{1} lɛːŋ^{1} pen^{2} laːŋ^{3}	แพ้	phɛː^{6}
พูน	thuːn^{3}	แพลง (เท้า)	phlɛːn^{3} tiːn^{2}
เพชร	taː^{2} ʔiː^{2} tam^{2}	แพะ	phɛʔ^{4}
เพ็ญ (วัน)	phen^{3}	โพล่ง	phloːŋ^{4}
เพราะ	ʔa^{2} rɔːj^{1}	ไพล	hua^{1} phlaj^{3}
เพล (เวลา)	pheːn^{3}		

หมวด ฟ

ฟอก	khɨː^{1} ɲɛʔ^{3}	ฟ้าแลบ	mlɛːp^{4}
ฟ้อง	ʔa^{2} duː^{5}	ฟื้น	fɔːn^{3}
ฟักเขียว	khiː^{5} phraː^{6}	ฟุ้ง	kaː^{2} moː^{6}
ฟักทอง	naːm^{6} taːw^{5}	ฟู	buː^{2} weʔ^{4}
ฟัน	fan^{3}	ฟูก	lɛː^{3} mɛː^{3}
ฟันผุ	nɔːn^{1} kin^{2} fan^{3}	ไฟ	faj^{3}
ฟาด	faːt^{4}	ไฟฉาย	kiaŋ^{2} biːp^{3}
ฟ้ามัว	faː^{6} mɨːt^{4}	ไฟดับ	faj^{3} taːj^{2}
ฟ้าร้อง	faː^{6} krɨː^{2} hɨːŋ^{1}	ไฟป่า	faj^{3} paː^{2}
ฟ้าลั่น	faː^{6} laːn^{4}		

หมวด ภ

ภูเขา	phuː^{5} khaw^{1}		

หมวด ม

มด	mɔt^{4}	มะแว้ง	ma^{3} wɛːn^{4}
มดคันไฟ	mɔt^{4} faj^{3}	มะอึก	ma^{3} ʔɨk^{5}
มดแดง	mɔt^{4} dɛːŋ^{2}	มัด	mat^{4}

มดตะนอย	mɔt^{4} nɔ:j^{1}	มัดจำ	cha:j^{6} cɨ^{2} kram^{2}
มวน	muan^{3}	มัน	man^{3}
ม้วน	muan^{6}	มันขี้หนู	man^{3} kɨ:^{2} li:ŋ^{3}
มอง	lɛ:^{3}	มันเทศ	man^{3} ti:^{2} la:^{1}
มอด	mɔ:t^{4}	มันสำปะหลัง	man^{3} ma:j^{6}
มอบ	ha:j^{5}	มัว	mɨ:t^{4}
มอม	ja:^{3} mu:^{3}	มั่ว	ɲuŋ^{1}
มะกอก	lo:k^{4} kɔ:k^{3}	มัวหมอง	mo:n^{44}
มะขาม	ma^{3} kha:m^{1}	มา	ma:^{3}
มะขามฟักเล็ก	ma^{3} kha:m^{1} khi:^{5} miaw^{5}	ม้า	ma:^{6}
มะเขือ	ma^{3} khɨa^{1}	มาก	ma:k^{4}
มะเขือพวง	ma^{3} khɨa^{1} bra:^{2} na:^{5}	มากมาย	ma:k^{4}
มะปราง	ma^{3} pra:ŋ^{2}	ม่าน	ta:^{2} pe:^{2}
มะปริง	ma^{3} priŋ^{2}	มิด	mit^{4}
มะพร้าว	phra:w^{6}	มี	ɲaŋ^{3}
มะไฟ	lo:k^{4} faj^{3}	มีข่าว	daŋ^{2} kha:w^{1}
มะม่วง	lo:k^{4} muaŋ^{4}	มืด	mi:t^{4}
มะม่วงหิมพานต์	tɛ:^{3} rɛ:^{3}	มืดพร้า	phra:^{6}
มะยม	cɨ:^{2} rɨ:^{2} ma:^{1}	มืดอีโต้	mi:t^{4} to:^{5}
มะระ	pri:^{2} jɔ:^{3}	มึง	mɨŋ^{3}
มะรืนนี้	mu:^{3} ru:^{3}	มึนงง	mə:n^{1}
มะเร็ง	ma^{3} reŋ^{3}	มืด	mɨ:t^{4}
มะละกอ	ti:^{2} la:^{1}	มืดสนิท	mɨ:t^{4}
มะลิ	mleʔ^{4}	มุ้ง	kra:^{2} mu:^{3}
มุง (หลังคา)	saj^{1} ca:k^{3}	แมลงวัน	mɛ:ŋ^{3} wan^{3}
มุด	lɔ:t^{4}	แมลงสาป	mɛ:ŋ^{3} sa:p^{3}
เมฆ	khi:^{5} me:k^{4}	แมลงหวี่	mɛ:ŋ^{3} wi:^{1}

เม็ดแตงโม	nuaj^{1} tɛ:ŋ^{2} ci:n^{2}	แม่ยาย	toʔ^{5} miʔ^{4} ja:j^{3}
เม่น	mɛn^{4}	แมลงปอ	mɛ:ŋ^{3} kɨ:^{2} bi:n^{2}
เม้ม	pa:n^{5}	แมลงเม่า	mɛ:ŋ^{3} ma:w^{4}
เมล็ด	mɨ:^{3} lɛt^{4}, nuaj^{1} naj^{3}	แม่เลี้ยง	maʔ^{4} liaŋ^{6}
เมา	maw^{3}	แมว	miaw^{3}
เมิน	tham^{3} maj^{4} hen^{1}	โมเม	ka:^{5} ma:^{4}
เมียน้อย	mia^{3} num^{1}	โมโห	pɔ:^{2} haʔ^{3}
เมียหลวง	mia^{3} kɛ:^{2}	ไม่แข็งแรง	maj^{4} rɨ:t^{4}
เมือก	mlɨak^{4}	ไม้คนหม้อ	so:^{3} dɛt^{5}
เมื่อคืน	rɛ:k^{4} khɨ:n^{3}	ไม้เท้า	ma:j^{6} tha:w^{6}
เมื่อย	nɛt^{5}	ไม่เป็นชิ้นเป็นอัน	khon^{3} le:w^{1}
เมื่อวานนี้	wa:^{3} su:^{3}	ไม่เป็นระเบียบ	tham^{3} ta:m^{2} sa:^{1} man^{1}
เมื่อสักครู่	ka^{2} diaw^{2}	ไม้ฟืน	fɨ:n^{3}
แม่	maʔ^{4}	ไมยราบ	na:m^{1} ŋap^{4}
แมงกะชอน	mɛ:ŋ^{3} chɔ:n^{3}	ไม่รู้จักกาลเทศะ	ca:^{2} ra:^{1} ba:^{2} sa:^{3}
แมงมุม	mɛ:ŋ^{3} mum^{3}	ไม่รู้สึก	tham^{3} maj^{4} da:^{2}, kɨ^{2} man^{1}
แม่นยำ	tro:^{2}	ไม้หนีบผ้า	ka:^{2} peʔ^{5}
แม่บุญธรรม	maʔ^{4} jok^{4}		

หมวด ย

ยก	jɔk^{4}	ย่น	jɔ:^{4}
ยกยอ	jɔ:^{3}	ย่น (หน้า)	jɔ:n^{1}
ยวง	ɲuaŋ^{5}	ยี่สิบเอ็ด	ji:^{4} sip^{5} ʔɛt^{5}
ยอ (จับปลา)	kəʔ^{5} cɔ:ŋ^{2}	ยึด	jɨt^{4}
ย่อ	pha:^{3} kha:w^{5} ha:j^{5} sa:^{5}	ยืด	jɨ:t^{4}

ยอ(ผลไม้)	ɲɔ:^{3}	ยืดตัว	dɛŋ^{2}
ย่อง	khɔ:j^{4} ja:ŋ^{4}	ยืน	jɨ:n^{3}
ย่อตัว	jɔ:n^{4} loŋ^{3}	ยื่น	jɨan^{4}, lɔ:^{4}
ยอน	kɨ^{2} rɨ^{3} di:^{5}, kɔ^{2} rɛʔ^{3}	ยืนยัน	sak^{5} si:^{1}
ยอม	jɔ:m^{3}	ยุง	ɲuŋ^{3}
ย้อม	chup^{4}	ยุ่ง	ɲuŋ^{2}
ยัด	cuk^{5}	ยุ่ย	ɲu:j^{6}
ยั่ว	tham^{3}	ยุแหย่	joʔ^{4}
ยั่วโมโห	jɛ:k^{3} ha:j^{5} khɔ:^{5}	ยู่ยี่	jɨ:n^{1} jɨ:n^{1}
ยา	cuk^{5}	เย็น	jen^{3}
ย่า	toʔ^{5}	เย็บ	jɛp^{4}
ย่าง	ja:ŋ^{5}	เย้ย	tɔ:^{2} nɛŋ^{1}
ยางพารา	ja:ŋ^{3}	เยอะ	ma:k^{4}
ยาม (เวลา)	pri^{2} ja:m^{3}	เยี่ยมเยียน	jiam^{4}
ยาย	toʔ^{5} ɲiɲ^{1}	เยี่ยว	jiaw^{2}
ย้าย	ʔa:^{2} le:^{4}	เยียวยา,รักษา	ma:^{3} ja:^{1}
ยาว	ɲa:w^{3}	แย้	jɛ:^{6}
ย่ำ	jiap^{3}	แยก	jɛ:k^{4}
ย้ำ	sa:m^{6} sa:m^{6}	โยก	khɨ^{3} ɲo:k^{3}
ยิง	jiŋ^{3}	โยง	jo:ŋ^{3}
ยิ้ม	ɲi:m^{6}	โย่ง	jo:k^{3} je:k^{3}
ยิ้มหวาน	ɲi:m^{6} wa:n^{1}	โยง (ข้าว)	kuan^{2}
ยี่สิบ	ji:^{4} sip^{5}	โยน	jo:n^{3}
		โยเย	khi:^{5} rɔ:^{4}

หมวด ร

รด	rɔt^{4}	ราก	ra:k^{4}
รบ	rɔp^{4}	รากแก้ว	ra:k^{4} co:t^{3}
รม	lon^{3}	รากฝอย	ra:k^{4} fo:j^{1}

ร่ม	klot^{5}	ร่าง	lu:^{3} kiʔ^{3}
ร่ม (แดด)	rɔm^{4}	รางน้ำ	ra:ŋ^{3} na:m^{6}
รวง	ruaŋ^{3}	รางวัล	lo:^{4}
รวบ	ruap^{4}	ราด	la:ŋ^{6}
รวม	mua^{2}	ร้ายแรง	troʔ^{3}
ร่วมกัน, รวมกัน (คน)	paʔ^{3} kan^{2}	ร้าว	rɨ^{3} taʔ^{5}
รวย	mi:^{3}	ร้าว	prat^{5}
รอ	tha:^{5}	รำคาญใจ	sɨ^{3} ra:^{3} but^{5}
รองเท้า	ka:^{2} soʔ^{5}	ริดสีดวง	raŋ^{6} sɨ:^{2} duaŋ^{2}
ร้องเพลง	pha:^{3} phle:ŋ^{3}	ริน	ri:n^{3}
ร้องโห่เอาฤกษ์เอาชัย	di^{2} ke:^{2}	ริ้น	ri:n^{6}
ร้องไห้	rɔ:ŋ^{6}	รีด	li:t^{4}
รอด	rɔ:t^{4}	รีบ	ka:^{2} doʔ^{5}
ร้อน	rɔ:n^{6}	รื้อ	rə:^{6}
รอยด่าง	ta:^{2} po^{2}	รุ้ง	ru:ŋ^{6}
ระคาย	kha:j^{3}	รุม	ra:^{3} tap^{5}
ระบม	cha:^{6}	รุ่มร่าม	sɨ^{3} lɛ^{3} cɛ:^{5}
ระวัง	phi^{3} jat^{4}	รู้	ro:^{6}
ระแวง	soŋ^{1} saj^{1}	รูด	ru:t^{4}
รัก	rak^{4}	รู้สึกตัว	sa:^{1} tua^{2}
รักมาก	rak^{4} ma:k^{4}	รู้สึกว่า	sa:^{1} wa:^{4}
รับ	rap^{4}	เร่ง	ka^{2} doʔ^{3}
รั่ว	rua^{4}	เร่ร่อน	jɔ:^{1} maj^{4} pen^{2} the:^{4}
รา	ra:^{3}	โรคกระเพาะ	cɛp^{5} naj^{3} phuŋ^{3}
เร็ว	re:w^{3}	โรคตาแดง	cɛp^{5} ta:^{2}
เรา	raw^{3}	โรคตาปลา	ta:^{2} dɨan^{2}
เริ่ม	rə:m^{5}	โรคเท้าช้าง	ti:n^{2} ɲaj^{1}
เรียก	riak^{4}	โรย	wa:n^{2}

เรียบ	them^{3} kan^{2}	ไร (ไก่)	raj^{3}
เรียว	riw^{3}	ฤดูกาล	pi:^{2} ja:m^{3}
เรื่อย ๆ	sɔʔ^{4} mɔ:^{2}		

หมวด ล

ลง	loŋ^{3}	ล้อเลียน	jaj^{3}
ลด (น้ำ)	sa^{3} rɔ:k^{4}	ละเมอ	mɨ:^{3} mə:^{3}
ลด (ราคา)	sɔ:k^{4}	ละลาย	le:w^{1}
ลม	lom^{3}	ละเอียด	la^{2} ʔit^{5}
ล่ม	lɔm^{4}	ลักปิดลักเปิด	rat^{4} sa^{1} duaŋ^{2} fan^{3}
ล้ม	lɔm^{6}	ลังเล	maj^{4} ro:^{6} ci:^{5}
ลมแรง	lom^{3} rɔ:^{3}	ลัด	lat^{4}
ล้มเอาก้นลง	fat^{4} bu^{2} ho:ŋ^{1}	ลั่น	la:n^{4}
ลวก	ciɨ^{2} lu:m^{5}	ลับ	lap^{4}
ลวก ๆ	le:w^{6} le:w^{6}	ลับๆ ล่อๆ	lap^{4} lap^{4} lɔ:^{4} lɔ:^{4}
ล้วง	fuaŋ^{6}	ล้าง	la:ŋ^{6}
ล่อ	lɔ:^{4}	ลาง ๆ	pha:^{3} pha:^{3}
ลอก	lɔ:k^{4}	ลางสาด	laŋ^{3} sa:t^{4}
ลอกบ่อ	rə:^{6} bɔ:^{3}	ล่าช้า	cha:^{6}
ลอง	lɔ:ŋ^{3}	ลาด	tam^{2}
ลอด	lɔ:t^{4}	ลาด (ทาง)	la:t^{4}
ลอดร่อง (เท้า)	tha^{3} luan^{1}	ลาย	la:j^{3}
ล่อนจ้อน	kɔ:^{5} plɔ:j^{2} mɔt^{4}	ลำบาก, ตกยาก	sɔk^{4} sa:^{1}
ลอย	lɔ:j^{3}	ลิง	li:ŋ^{3}
ลิปสติก	lɛ:^{3} cu:^{2}	ลูกเห็บ	lo:k^{4} hɛp^{5}
ลิ่ว	lɔ:j^{3} phrat^{4}	ลูกอม	kha^{1} nom^{1} ʔu^{2} lom^{1}
ลึก	lɨk^{4}	ลูกแอก	lo:k^{4} ʔɛ:k^{3}

ลื่นไหล	mli:n^{4}	ลูบ	lu:p^{4}
ลืม	lɨ:m^{3}	ลูบคลำ	khlam^{3}
ลืมตา	mlɨ:n^{3}	เล็ก ๆ น้อย ๆ	sa^{2} ʔi:t^{3}
ลือ	lɨ:^{3}	เลข	le:k^{4}
ลุกขึ้น	lɔʔ^{4} khɨ:n^{5}	เล็ง	pa^{2} tiŋ^{2}
ลุกบุญธรรม	lo:k^{4} jok^{4}	เล่น	lɛn^{5}
ลุกลี้ลุกลน	lun^{1} lan^{1}	เล่นตัว	tuk^{5} tik^{5}
ลุง	paʔ^{4} kɛ:^{2}	เล็ม	lem^{3}
ลุ่ม	lum^{4}	เลว	le:w^{3}
ลุ่ม ๆ ดอน ๆ	su:^{1} tam^{2}	เล่า	la:w^{4}
ลุยน้ำ	ha^{3} re:ŋ^{1} na:m^{6}	เลิก	lɔ:k^{4}
ลูก	lo:k^{4}	เลีย	lia^{3}
ลูกกุญแจ	lo:k^{4} ko:^{2} ci:^{2}	เลี้ยงดู	liaŋ^{6}
ลูกเขย	lo:k^{4} kha:j^{1}	เลียบ	liap^{4}
ลูกคนสุดท้อง	lo:k^{4} haʔ^{4} lo:j^{3} sut^{5}	เลือก	lɨak^{4}
ลูกคนหัวปี	lo:k^{4} khon^{3} rɛ:k^{4} , lo:k^{4} kɛ:^{2}	เลือดกำเดา	cɨ^{2} mu:k^{3} tɛ:k^{3} khem^{1}
ลูกชาย	lo:k^{4} phu:^{5} cha:j^{3}	เลื่อน	ʔa^{2} leʔ^{3}
ลูกประคำ	lo:k^{4} sa:^{5} bɛʔ^{5}	เลือนราง	khwa:^{1} khwa:^{1}
ลูกมาก	lo:k^{4} dɔk^{5}	เลื่อย	ka:^{2} ji:^{6}
ลูกเลี้ยง	lo:k^{4} liaŋ^{6}	เลื้อย	lɨaj^{6}
ลูกสะใภ้	lo:k^{4} tɨʔ^{5} pha:j^{6}	แล่, ชำแหละ	chiat^{4}
ลูกสาว	lo:k^{4} sa:w^{1}	แลก	lɛ:k^{4}
ลูกหมู	lo:k^{4} mu:^{1}	แล่น	len^{4}
ลูกหยี	lo:k^{4} kra:^{2}	แลบ	lɛ:p^{4}
ลูกหว้า	lo:k^{4} kra:^{2} ɲi:^{1}	โลก	lo:k^{4}
โล้น	la:n^{6}	โลภ	da:^{2} waʔ^{3}

หมวด ว

วก	han^{1}	วิด	wit^{4}
วง	woŋ^{3}	วุ่นวาย	kha:^{5} ru:^{1}
วัด	wat^{4}	วุ้นเส้น	ra:k^{4} ma:j^{6} phaj^{1}
วันขึ้น 15 ค่ำ	wan^{3} phen^{3}	เวลา 00.05 น.	ha:^{5} na:^{3} thi:^{3}
วันจันทร์	can^{2}	เวลา 01.00 น.	ti:^{2} niŋ^{1} kla:ŋ^{2} khɨ:n^{3}
วันต่อจากวันมะเรื่อง	ma^{3} laj^{3}	เวลา 05.00 น.	ti:^{2} ha:^{5} kla:ŋ^{2} khɨ:n^{3}
วันพฤหัสบดี	si^{2} mi:^{3} di:^{2}	เวลา 06.00 น.	ti:^{2} hɔk^{5} kla:ŋ^{2} chaw^{6}
วันพุธ	phut^{4}	เวลา 07.00 น.	ti:^{2} cɛt^{5}
วันแรม 15 ค่ำ	wan^{3} rɛ:m^{3}	เวลา 09.00 น.	pri^{2} ja:m^{3} kɛ:^{5} thaj^{1}
วันศุกร์	suk^{5}	เวลา 12.00 น.	ti:^{2} sip^{5} sɔ:ŋ^{1}
วันเสาร์	saw^{1}	เวลา 13.00 น.	ti:^{2} niŋ^{1} kla:ŋ^{2} wan^{3}
วันอังคาร	ʔa:ŋ^{2} kha:n^{3}	เวลา 18.00 น.	ti:^{2} hɔk^{5}
วันอาทิตย์	ʔa:^{2} thit^{4}	เวลา 19.00 น.	ti:^{2} cɛt^{5} kla:ŋ^{2} khɨ:n^{3}
วัยหนุ่ม	dek^{5} num^{1}	เวลารุ่งสาง	kaj^{2} loŋ^{3} raŋ^{3}
ว่าง	jo:^{1} plaw^{2}	แว่นตา	wɛ:n^{4} ta:^{2}
วาด	wa:t^{4}	แวะ	wɛʔ^{4}
วาน	wa:n^{3}	ไว้	ʔu:^{2} wa:j^{6}
ว้าเหว่	ru:^{3} si^{3}	ไว้ใจ	ha^{2} rap^{4} caj^{2}
วิ่ง	lɛn^{4}		

หมวด ส

สกัด	sɨ^{3} kat^{5}	สนิม	sa^{1} nim^{1}
ส่ง	soŋ^{1}	สนุก	ra:^{3} maj^{1}

สงบ	nɛŋ^{4}	สบาย	sa^{1} ka:^{5}
สงสาร	ɲa:^{1} ɲa:^{5}	สไบ (ผ้า)	si^{2} baj^{2} pha:^{6}
สด	sɔt^{5}	ส้ม	pɛ:n^{6}
ส้มเขียวหวาน	sɔ:m^{5} kɨ:^{2} da:t^{3}	สะเทือน	sɨ^{3} thɨan^{3}
ส้มโอ	sɔ:m^{5} jaj^{1}	สะบัด	sɨ^{3} bat^{5}
สรรเสริญ	jɔ:^{3}	สะบ้า	lo:k^{4} sɨ:^{3} ba:^{5}
สร้อยข้อมือ	chiak^{4} kha:^{1} mɨ:^{3}	สะพาย	khrɛʔ^{4}
สร้อยคอ	chiak^{4} kho:^{3}	สะระแหน่	lɛp^{4} ma:^{4}
สร้าง	tham^{3}	สะอึก	sɨ^{3} ʔɨk^{5}
สร่าง (ไข้)	sɨ^{3} ka:^{5}	สัก	sak^{5}
สลอด	ma:k^{1} ta:^{2} lɔ:^{3}	สักนิด	sa^{1} ʔi:t^{3}
สลัก	sa^{3} lak^{5}	สั่ง	saŋ^{2}
สลัว	ʔam^{2} ʔuj^{2}	สัญญา	cha:^{3} ɲi:^{1}
สวน	suan^{1}, ti:^{2} li:^{5} seʔ^{4}	สั้น	sa:n^{5}
สวมใส่	saj^{1}	สับ	cha:p^{5}
สวย	ŋa:m^{3}	สับปลับ	khi:^{5} hɔk^{5}
สอง	sɔ:ŋ^{1}	สับปะรด	lo:k^{4} la:^{5} nat^{5}
สอด	saj^{1}	สับเปลี่ยน	lɛ:k^{4} plian^{2}
สอน	sɔ:n^{1}	สับสน	ca:^{2} pon^{2}
สอบ	sɔ:p^{3}	สาก	kha:j^{3}
สอย	kiaw^{2}	สาน	sa:n^{1}
สะกดรอย	sa^{3} kɔt^{5}	สาบาน	sɨ^{3} bɔt^{5}
สะกิด	tu:^{2} wit^{5}	สาป	sa:p^{3}
สะเก็ด	kɨ^{2} mɛ:^{1}	สาม	sa:m^{1}
สะดุ้ง	tɔk^{5} caj^{3}	สามสิบ	sa:m^{1} sip^{5}
สะดุด	sɨ^{3} dut^{5}	สามสิบเอ็ด	sa:m^{1} sip^{5} ʔɛt^{5}
สะเดา	sɨ:^{1} taŋ^{2}	สายน้ำ	tha:ŋ^{3} na:m^{6}
สะเดาะ	sa^{3} dɔʔ^{5}	สาหร่าย	sɨ:^{3} ra:j^{1}

สะท้อน	su^{3} loʔ^{4}	สำรวจ	truat^{3}
สะท้าน	tɨʔ^{5} tha:n^{6}	สำเร็จ	lɛ:w^{5}
สิง	kha:w^{5}	สำลัก	sɨ^{3} mlak^{4}
สิบ	sip^{5}	เสียดาย	sɨ^{3} da:j^{2}
สิบเอ็ด	sip^{5} ʔɛt^{5}	เสี้ยน (ผัก)	phak^{5} chɨ:^{3} rɔk^{4}
สิว	siw^{1}	เสียบ	siap^{3}
สี่	se:^{2}	เสียม	siam^{3}
สีข้าว	saj^{1} kha:w^{5}	เสี้ยม	lap^{5}
สี่สิบ	se:^{1} sip^{5}	เสียว	siaw^{1}, sɨ^{3} liaw^{1}
สี่สิบเอ็ด	se:^{1} sip^{5} ʔɛt^{5}	เสียวฟัน	li^{3} ke:^{2}
สีเหลือง	ku^{2} niŋ^{1}	เสือ	sɨa^{1}
สึกหรอ	sɨ^{3} riat^{3}	เสื่อ	sɨa^{4}
สืบ	sɨ:p^{3}	เสื้อ	sɨa^{1}
สุก	suk^{5}	เสือก	cha:ŋ^{4}
สุก ๆ ดิบ ๆ	suk^{5} suk^{5} dip^{5} dip^{5}	เสื้อกล้าม	sɨa^{1} kho:ŋ^{3}
สุ่ม	sum^{1}	เสื้อคอกลม	sɨa^{1} kho:^{3} klom^{2}
สุ่มไก่	sum^{3}	เสื้อชั้นในผู้หญิง	sɨa^{1} cha:n^{6}
สุมไว้	kɔ:ŋ^{2}	เสื้อนอก	sɨa^{1} koʔ^{5}
สุรุ่ยสุร่าย	bɔ:^{2} rɔ:j^{2}	เสื้อยืด	sɨa^{1} ju:j^{4}
สู้	so:^{5}	แสดง	lɛn^{5}
สูญหาย	ha:j^{1}	แสบ	sɛ:p^{3}
สูญหาย	su:n^{1}	แสยะ	kri:^{2} ɲiʔ^{5}
สูด	su:p^{3}	แสลง	phit^{5}
สูบ	du:t^{3}	ใส (ผิว)	phɔŋ^{2}
สูบ (บุหรี่)	du:t^{3}, kin^{2}	ใส่กลอน	sa^{3} lak^{5}
เสย	lu:p^{4}	ใส่ความ	hɔk^{5} saj^{1}, saj^{1} chua^{4}
เสีย	ha:j^{5}	ไส	kɨ^{2} ta:^{2} ma:j^{6}, bu^{2} ru:^{5} paj^{2}

เสียงดัง	phɛ:t^{5}	ไส้เดือน	sɨ^{1} dɨan^{2}

หมวด ห

หก	hɔk^{5}	หนึ่งหมื่น	mə:n^{1} nɨŋ^{1}
หกสิบ	hɔk^{5} sip^{5}	หนึ่งหมื่นเอ็ด	mə:n^{1} nɨŋ^{1} ʔɛt^{5}
หงอนไก่	ŋɔ:n^{1} kaj^{2}	หนุน	rɔ:ŋ^{3}
หงายหลัง	ŋa:j^{1}	หนู	nu:^{1}
หญ้าคา	tɔ:^{2} kha:^{3}	หมด	mɔt^{5}
หญ้าเจ้าชู้	khi:^{5} trə:j^{2}	หม้อ	mɔ:^{5}
หนวกหู	hu:^{1} nak^{5}	หมอก	mɔ:k^{3}
หน่อ	no:^{2}	หม้อแกงลิง	mɔ:^{1} kɛ:ŋ^{2} li:ŋ^{3}
หนอง	waŋ^{3}	หมอน	mɔ:n^{1}
หนอนด้วง	nɛŋ^{2}	หมั่นไส้	kɨ^{2} ra:m^{6}
หนอนมีขนตามตัวมีพิษ	nɔ:n^{1} ra:n^{4}	หมา	ma:^{1}
หนัก	nak^{5}	หมาบ้า	ma:^{1} ba:^{5}
หนัง	naŋ^{1}	หมี	mi:^{1}
หนา	na:^{1}	หมุน	han^{1}
หน้าผา	kam^{2} phɛ:ŋ^{3}	หมุนกลับ	wɔk^{4}
หนาม	na:m^{1}	หมุนเร็วมาก	han^{1} rew^{3}
หนาว	na:w^{1}	หมูป่า	mu:^{1}
หนี	lɛn^{4}	หยด	jut^{4}
หนีบ	khi:p^{4}	หยอกเย้า	jɔ:k^{3}
หนึ่ง	nɨŋ^{1}	หยอกล้อ	cɨ^{2} rɔk^{4} kan^{2}
หนึ่งพัน	phan^{3} nɨŋ^{1}	หยอด	jɔ:k^{3}
หนึ่งพันเอ็ด	phan^{3} nɨŋ^{1} ʔɛt^{5}	หย่อน	jɔ:n^{1}
หนึ่งร้อย	rɔ:j^{6} nɨŋ^{1}	หย่อน(เบ็ด)	jaŋ^{2}
หนึ่งร้อยเอ็ด	rɔ:j^{6} nɨŋ^{1} ʔɛt^{5}	หย่อนก้นลง	jɔ:n^{1}
หนึ่งล้าน	la:n^{6}	หยาบ	thi:^{1}

หนึ่งแสน	sɛ:n^{1} nɨŋ^{1}	หย่าร้าง	sia^{1} kan^{2}
หนึ่งแสนเอ็ด	sɛ:n^{1} nɨŋ^{1} ʔɛt^{5}	หยิก	bit^{5}
หยิก (ผม)	ku:t^{3}	ห้วย	waŋ^{3}
หยิ่ง, ถือตัว	ko:ŋ^{2}, lom^{6}, mɨ^{3} kɔʔ^{5}	หวาดกลัว (คน)	klua^{2}
หยุด	jut^{5}	หวาดกลัว (สัตว์)	klua^{2}
หยุดร้องไห้	nɛŋ^{4}	หวาดเสียว	siw^{1}
หรี่ (ตะเกียง)	bit^{5}	หวาน	wa:n^{1}
หรี่ (ตา)	ru:^{3} du:^{5}	หว่าน	wa:n^{1}
หลง (ทาง)	loŋ^{1}	หวานมาก	wa:n^{1} ʔa:^{2} li:m^{5}
หลง ๆ ลืม ๆ	loŋ^{1} loŋ^{1} lɨ:m^{3} lɨ:m^{3}	หวาย	wa:j^{1}
หลงลืม	ɲa:^{2} ɲɔʔ^{5}	หวี	wi:^{1}
หลบ	lɔp^{1}	ห่อ	hɔ:^{2}
หลวม	luam^{1}	หอก	ho:k^{3}
หล่อ	lɔ:^{2}	หอก	hɔ:k^{4}
หลอกลวง	ti:^{5} pu:^{2}	หอน	haw^{1}
หลอกหลอน	jɔ:k^{3}	หอบ (ของ)	hɔ:p^{3}
หลับ	lap^{5}	หอบ หืด	hɨ:t^{3}
หลับใน	lap^{5} bɨ:^{2} coŋ^{2}	หอม (กลิ่น)	hɔ:m^{1}
หลาน	la:n^{1}	หอมแดง (หัว)	kɨ:^{2} thiam^{3} dɛ:ŋ^{2}
หลานเขย	la:n^{1} kha:j^{1}	ห้อย	hɔ:j^{5}
หลานชาย	la:n^{1} cha:j^{3}	หอยขม	hɔ:j^{1}
หลานสะใภ้	la:n^{1} tɨʔ^{5} pha:j^{6}	หอยแครง	kɨ:^{2} pɔʔ^{3}
หลานสาว	la:n^{1} sa:w^{1}	หัก	hak^{5}
หลิน	la:^{1}	หัด	hat^{5}
หลีก	wɛʔ^{4}	หัน	han^{1}
หลุด	lu:t^{3}	หั่น	chiat^{4}
หวง	sɨ^{3} da:j^{2}	หันขวับ	hu:t^{3}
ห่วงใย	pen^{2} huaŋ^{1}	หันหน้า	han^{1} na:^{5}

หวด	ti:^{2}	หัว	hua^{1}
หวน	tə:^{5} lɔp^{5}	หัวกะทิ	hua^{1} kɨ:^{2} theʔ^{4}
หัวคิ้ว	hua^{1} khon^{1} khi:w^{6}	เห็ดเสม็ด	hɛt^{5} sa^{2} mɛt^{5}
หัวนม	kɔ:^{2} son^{3}	เห็ดหูหนู	hɛt^{5} hu:^{1} nu:^{1}
หัวมัน	hua^{1} man^{3}	เห็น	hen^{1}
หัวล้าน	hua^{1} la:n^{6}	เหน็บ	nɛp^{5}
หัวเหง้า	do:^{2} mo:^{5}	เหนียง	ŋiaŋ^{1}
หา	ha:^{1}	เหนียม	ʔa:j^{2}
ห้า	ha:^{5}	เหนื่อย	nɨaj^{2}
หางกะทิ	ha:ŋ^{1} kɨ:^{2} theʔ^{4}	เห็บ	hɛp^{5}
หางคิ้ว	pla:j^{2} khon^{1} khi:w^{6}	เหม็น	men^{1}
หางตา	ha:ŋ^{1} ta:^{2}	เหมือนกัน	mo:^{1} kan^{2}
ห่าน	ʔa^{2} sa:^{1}	เหรอ	rə^{4}
ห้าม	ha:m^{5}	เหล่	le:^{2}
หาย	ha:j^{1}	เหล็กใน	khiaw^{5}
หาเรื่อง	ha:^{1} rɨaŋ^{4}	เหลน	le:n^{1}
หิ้ง	hiŋ^{3}	เหลว	le:w^{1}
หิ่งห้อย	hiŋ^{1} hɔ:j^{5}	เหลา	thɨ^{3} liam^{5}
หิด	khan^{3} bɔ:t^{3}	เหล้า	la:w^{5}
หิ้ว	hi:w^{5}	เหลิง	da:j^{5} caj^{2}, ma:^{3} jɔ:^{1}
หิว (ข้าว)	ja:k^{3}	เหลือก	chɨ^{3} lɨak^{3}
หึง	hɨŋ^{1}	เหลือบ	han^{1}
หุงข้าว	hu:ŋ^{1} kha:w^{5}	เหว	he:w^{1}
หุน	pit^{5}	เหวี่ยง	ha^{3} jo:n^{1}
หุ้ม	hu:^{5}	เหา	haw^{1}
หูกวาง	hu:^{1} kwa:ŋ^{2}	เห่า	haw^{1}
หูด	kɨ:^{2} tut^{5} khi:^{5} khra:^{6}	เหาะ	hɔʔ^{3}
หูน้ำหนวก	thaŋ^{3} thə:ŋ^{6}	เหี้ยน	kɨ^{2} riat^{3}

เหงือก	ŋɨak^{3}	แห	phɛ:^{3}
เห็ด	hɛt^{5}	แห	hɛ:^{3}
แห่	mɨ:^{3} la:^{3}	โหม่ง	mɔ:ŋ^{3}
แห้ง (ผลไม้)	dro:k^{3}	โหระพา	ho:^{1} ra^{3} pha:^{3}
แหงน	ŋə:j^{3}	ใหม่	maj^{1}
แหบ	hɛ:p^{3}	ไห	haj^{3}
แหย่	rɔ:^{3} jɔʔ^{4}	ไหปลาร้า	kɨ^{2} do:k^{3} kho:^{3}
แหลม	khom^{3}	ไหม้	ma:j^{5}
แห้ว	hɛ:w^{5}	ไหล	laj^{1}
แหวก	kwɛ:k^{3}	ไหล่	hua^{1} ba:^{2}
แหวน	wɛ:n^{1}	ไหว้	wa:j^{5}
โหม่ง	jan^{1}		

หมวด อ

อก	ʔɔk^{5}	ออกมา	nɨŋ^{1}
อด	ʔɔt^{5}	ออเซาะ	krɛ:^{2} ɲɛʔ^{3}
อบรม	sɔ:n^{1}	ออดอ้อน	ʔɔ:n^{2} khɔ:^{5}
อม	ʔom^{2}	อ่อน, นิ่ม	ʔɔ:n^{2}
อยาก	ja:k^{3}, khɨ:^{3} ram^{3}	อ้อม	də:n^{2} wian^{3}
อยาก (ยาเสพติด)	tɨ^{2} kɛ:^{2} han^{1}	อ้อย	ʔɔ:j^{5}
อยู่	jo:^{1}	อังไฟ	fi:ŋ^{3} faj^{3}
อร่อย	ʔa^{2} rɔ:j^{1}	อัด	cuk^{5}
อวด	hɛ:^{5} nɛŋ^{1}	อา	paʔ^{4} pa^{3} na:^{3} kan^{2}
อวดรู้เกินตัว	pra^{2} san^{1}	อ้า	ʔa:^{5}
อวน	pu^{2} kat^{5}	อาฆาต	rɨ^{3} nɨk^{4} ci:^{5} khɨ:ŋ^{5}
อ้วน	phi:^{3}	อ้าง	da:^{2} leʔ^{4}
อวบ (รูปร่าง)	pɔŋ^{2}	อ้างถึง	druk^{5}
อหิวาตกโรค	cɛp^{5} phuŋ^{3}	อาเจียน	ra:k^{4}

ออ	ʔɔ:^{2}, mu:n^{5}	อ่าน	ʔa:n^{2}
ออก	ʔɔ:k^{3}	อุตส่าห์	ka:^{2} chaŋ^{1}
อาบ	ʔa:p^{3}	อุ่น	ʔun^{2}
อาย	ʔa:j^{2}	อุ้ม	ʔu:m^{5}
อ่าว	la:^{3} coʔ^{2}	เอน, เซ	ʔe:n^{2}
อิจฉา	dɨ^{2} ki:^{2}	เอ็นร้อยหวาย	ʔen^{2} loŋ^{3}
อินทผลัม	ta:^{2} ma:^{1}	เอา	ʔaw^{2}
อิ่ม	ʔi:m^{2}	เอื้อม	jɨ^{3} ba:^{5}, jɨ:n^{4}, lɔ:^{4}
อิ่มอกอิ่มใจ	phɔ:^{3} caj^{2}	แอก	ʔɛ:k^{3}
อีเก้ง	fa:n^{6}	แอบ	lɔp^{5}
อีสุกอีใส	kha:j^{5} hat^{5}	โอ่ง	haj^{1} ɲaj^{2}
อึ่งอ่าง	kha:ŋ^{3} khɔk^{4} lɨ:^{3} man^{3}	โอ่งเล็ก	haj^{1} ha^{3} lo:j^{3}
อุด	cuk^{5}		

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อภาษาพิเทน

แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อภาษาพิเทน

(เอกสารประกอบการศึกษา “ระบบเสียงภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี)

1.ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ..... นามสกุล..... เพศ..... อายุ.....

ระดับการศึกษา..... อาชีพ.....

ที่อยู่.....

2.ทัศนคติที่มีต่อภาษาพิเทน

2.1 ท่านมีความคิดเห็นว่าภาษาพิเทนจัดเป็นภาษาเดียวกับภาษาตากใบหรือไม่

☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่ ☐ อื่นๆ

หมายเหตุ.....

2.1 ท่านมีความคิดเห็นว่าภาษาพิเทนจัดเป็นภาษาเดียวกับภาษาสะกอมหรือไม่

☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่ ☐ อื่นๆ

หมายเหตุ.....

2.1 ท่านมีความคิดเห็นว่าภาษาพิเทนจัดเป็นภาษาเดียวกับภาษาถิ่นใต้ปัตตานีหรือไม่

☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่ ☐ อื่นๆ

หมายเหตุ.....

3.ข้อเสนอแนะในการอนุรักษ์ภาษาพิเทน

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างการวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี โดยใช้โปรแกรม Praat

ตัวอย่างการวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

โดยใช้โปรแกรม Praat

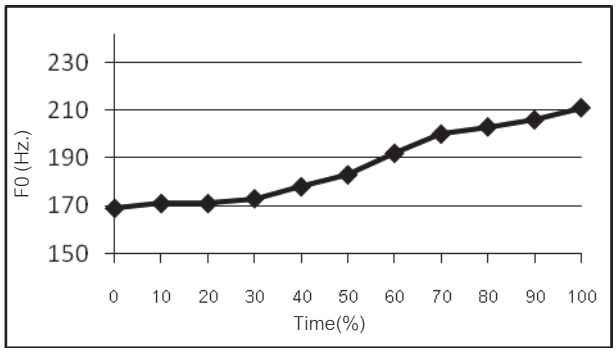

ว.1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ขึ้น (24) ปรากฏในช่อง A1 ในคำว่า หู

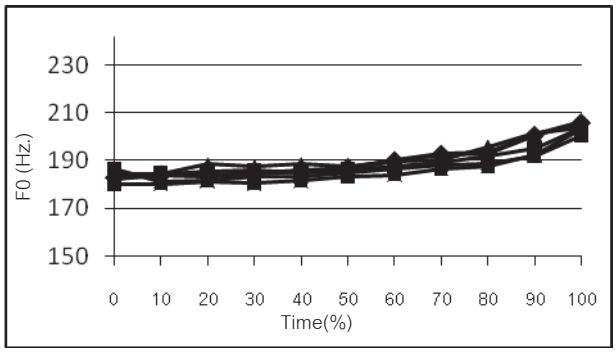

ว.2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง-ขึ้น (34) ปรากฏในช่อง A 2 3 เช่นคำว่า ปี บิน และ B 1 2 3 เช่นคำว่า ไข่ ป่า บ่า

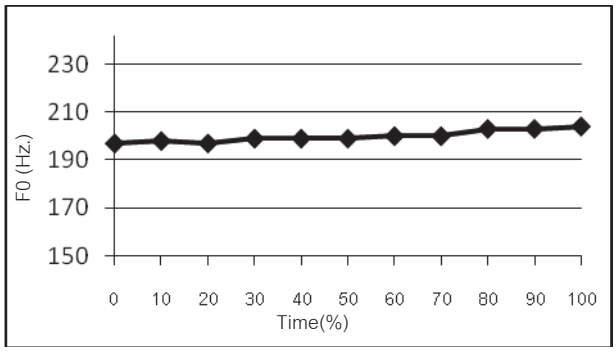

ว.3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง-ระดับ (44) ปรากฏในช่อง A 4 เช่นคำว่า มือ

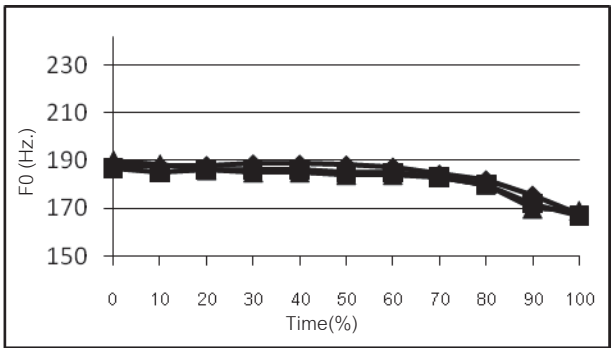

ว.5 หน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง- ตก (32) ปรากฏในช่อง C 1 2 3 เช่นคำว่า ข้าว ป้า บ้า

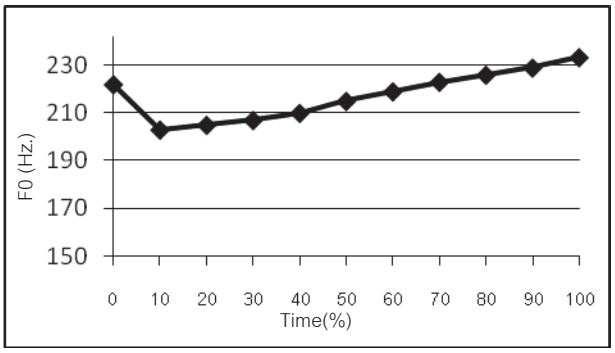

ว.6 น้า หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง-ตก-ขึ้น (545) ปรากฏในช่อง C 4 เช่นคำว่า น้า

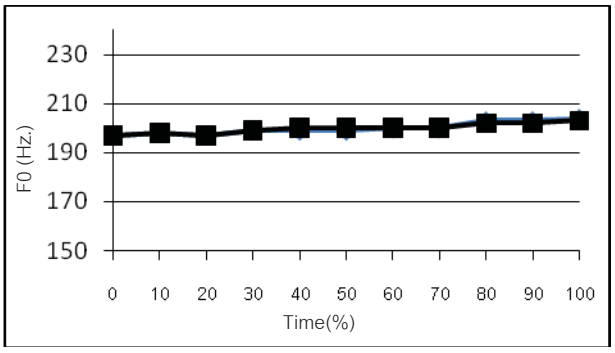

ว.3 DL หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง-ระดับ (44) ปรากฏในช่อง DL 1 2 3 เช่นคำว่า ขาด ปอด แดด

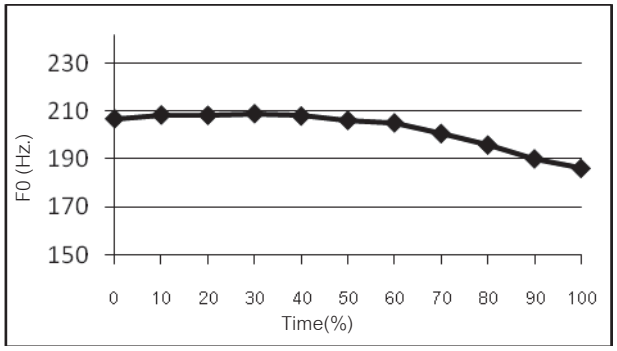

ว.4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง-ตก (43) ปรากฏในช่อง B 4 เช่นคำว่า พี่

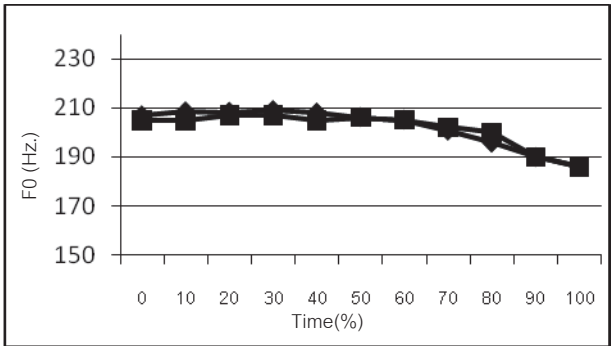

ว.4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง-ตก (43) ปรากฏในช่อง DL 4 เช่นคำว่า มืด และDS 4 เช่นคำว่า นก

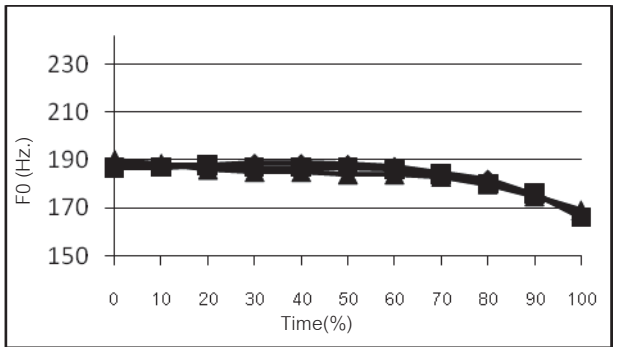

ว.5 หน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง-ระดับ-ตก (332) ปรากฏในช่อง DS 1 2 3 เช่นคำว่า หมัด กบ เป็ด

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล นางสาวทวีพร จุลวรรณ

ที่อยู่ 91/3 ซอย 4 ถนนกาญจนวนิช ตำบลคอหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2550 สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดสงขลา

พ.ศ.2552 ศึกษาต่อระดับปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์